כ"ו בכסלו תשמ"ב, 23.12.1981 מיספר 2312

השולחן העברי

80 עמודים

המשבר

מחירו: 20 שקלים (כולל מע"מ)

מה קרה לו?

כל גרגר... ספלנדיד!

קפה טהור טעם טהור, 100%.

עלית לקחה את הטעם הטוב שבקפה ונצרה אותו בכל גרגר
ספלנדיד!
החדש הטכנולוגי הנפלא
„קפה נמס המיוצר בשיטת האגלומרציה" הגיע לישראל.
ספלנדיד!
עתה בא אל שולחנך וטעמו על לשונך...
ספלנדיד!
קנו אותו, כל גרגר...
ספלנדיד!

חדש!

עלית
טוב לי עם קפה

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך החאשי: אורי אבנרי • עורך־תבנית: יוסי שנון • רכזי מערכת: שרית ישי ושלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי מוטוביץ וגיורא נוימן • צלמי מערכת: ציון צפריר ועזת פרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

כתבת השער הקידמי:

בגין נגד כל העולם

חגום הכהונות של כל מדינה נראה כמשאת־הנפש של ממשלת־ישראל: העולם כולו נגדנו, ואנחנו נגד כל העולם. על ההגיון המוזר שמאחרי התלטתו של בגין לצאת למאבק נגד הידידה האחרונה — ארצות־הברית.

4

כתבת השער האחורי:

שלושה נופים במטוס

חח"כ מחוקי השעוריות עקיבא נוף הפר צו של בית־דין רבני ועלה למטוס לפאריס — שם היו גם הידועה בציבור שלו ואשתו החוקית. הח"כ הפר את חחוק וזכה לגיבויים של יו"ר הכנסת ו־ מישרד־המישפטים.

74

מכות בדרך לשילטון

בכפר"ס החליפו האגרופים המוניפים את הידיים המצביעות כשיטה להשגת השילטון. העולם הזה חושף את הסיבה האמיתית לכך שזבולון המר החליט לצאת למאבק על השילטון דווקא עכשיו.

6

„אני שוה כל גדוש!"

אומר בראיון מאמן אלופת הליגה הלאומית בכדורגל, דויד שווייצר.

52

להודות באשמה?

בתוכנית הטלוויזיה דילמה עלתה השאלה: האם צריך פרקליט היודע שלקחוהו אשם, להורות לו להודות בבית־המישפט? כתבת **העולם הזה** לענייני מישפט מנתחת סוגיה זו וקובעת: לא תמיד!

13

גם הבגידות חשובות לאהבה!

המשך סידרת התגובות של מאמרו של הגבר האוסטרלי, שטען כי הנשים אינן מכירות את גופו של הגבר ואינן יודעות כיצד לענג אותו.

56

„בעלי ירה בי!"

סיפורה האישי של סוזן סעד, שנולדה בפורטסמות שבאנגליה, הגיעה לארץ ביגיל 13 ונישאה ביגיל 15 וחצי בלונדון, כשברשותה תעודות מזוייפות. עתה ניסה בעלה לרצוח אותה, אך פגע בכתפה. הבעל נדון ל־18 חודשי מאסר על נסיון לרצח, ומסוזן נלקחו ילדיה וביתה.

73

סיניה - בשורות אש"ף?

העולם הזה מגלה את סיפור גילגוליה של התינוקת המפורסמת ביותר של מילחמת סואץ, הבדואית סיניה, שנישאה לרופא בדואי שהיה אסיר ביטחוני בישראל, וחיה באיטליה.

62

המישטרה נגד אנשי חרות

אנשי סניף כפר־סבא של תנועת החרות מאשימים: שר־האוצר יורם ארידור הפעיל נגדם את המישטרה. בסניף סוערות הרוחות: מתנהל מאבק של „רומנים נגד עדות־המיזרח", כאשר הראשונים זוכים בתמיכת ההנהגה.

23

הדוגמנית משכונת העוני חווה לוי נישאת לתעשיין: נישואי סינדריה 46
אשתו של השחקן אשר צרפתי תובעת: עזוב את הבית! 64
הרב עדי עשבי על משמעות הג החנוכה: הדרך לאכדון! 71

מדורים קבועים:

במדינה 5
תשקיף 9
אתה והשקל 10
מכתבים 14
תשבץ 18
פורום — דוב ירמיה נגד אברהם יפה 20
חשבון עובר ושב 25
אנשים בעולם 28
עולם קטן — פולין, מצריים, זימבאבווה 30
אנשים — מישאל בזק: גנגר עולה ויורד 31
ממסיבה למסיבה 32
בקונים 36
הנידון — פידל שרון 37
יומן אישי — הסוכן מברסט־ליטובסק, שיטת רק־כך, היונים התוקפניות ו„כוח אדם" 38
קולנוע — הגשר על נהר קוואי והבימאי דייוויד לין 43
שידור 50
מדריך שידורים 51
רחל המרחלת 55
איש ממאדים 58
הוروסקופ 61
נמר של נייר — האקספרס הפאסאגוני הישן של פול תרן 66
זה היה העולם הזה שהיה 68
ספורט 72
מה הם אומרים — ארל ויליאמס, דודו טופז, מאיר וילנר 77

קריאה יקרה,

מה זה „לחזור בתשובה"? בשבוע שעבר היה נטוש על כך מאבק בלשני במערכת.

בתודעת הציבור מצטיירת תמונתו של אורי זוהר — בדרן בעל נטייה בולטת לפורנוגרפיה, שהיה בן־לילה לבחור־ישיבה בה בעל פיאות וציציות, והנמצא אי־שם בשטח־ההפקר בין אגודת־ישראל ונטורי־קרתא.

תמונה זו מתאימה רק לאיש אחד, ויש דתיים רבים החולקים על צורה זו של חזרה בתשובה. על־פי ההגדרה הנכונה, „חוזר בתשובה" הוא יהודי בעל השקפת־עולם חילונית החוזר אל האמונה הדתית, הכוללת, כמובן, שמירת־מיצוות.

הוויכוח התעורר לגבי שער השבוע ה־אחרון, שהכריז כי אורנה גאון, אשתו של הזמר הידוע, „חזרה בתשובה". ההרגשה היתה שהיא הולכת בעיקבות חוזרות־בת־שובה מפורסמות כמו אורנה בנאי ואלונה איינשטיין, שתיהן נשים של אנשי־בוהמה נודעים. ולא היא.

כפי שהסתבר מן הכתבה עצמה (העולם הזה 2311) היתה הכוונה לסוג של חזרה־בתשובה — התעמקות בתג"ך, סיגנון־לבוש אחר, אי־נסיעה בשבת, וכו'. זה הצדיק את הכותרת „חזרה בתשובה".

אולם אחרי הופעת הגליון הכחישה אורנה, בזעם רב, כאילו חל אצלה לאחרונה שינוי כלשהו. יחסה לדת לא השתנה לאחרונה, אלא לפני שנים, כאשר נישאה ליהורם גאון, שהרקע המישפחתי שלו דתי. אז הפסיקה לנסוע בשבת, להתלבש בצורה חושפנית וכו'. אז גם הצטרפה לחוג־התנ"ך המישפחתי.

מובן שאין זה עלבון לייחס למישהו „חזרה בתשובה", ולכן גם אין מקום להתנצלות. אך אני בצטער על השיבוש במידע, מה גם שרבים טילפנו אליה אחרי הפירסום והטרידו אותה בשאלות על השקפותיה הדתיות.

„לא הבנתי מה קורה"

האיש שהתקש, עם המערכת למחרת פירסום הכתבה על הוצאתו להורג של יהודה־אריה לוי, איש לח"י („הוצאה להורג בפרדס", העולם הזה 2310), לא היה מוכן להזדהות בשמו. אך מתוכן דבריו היה ברור שפרשת הריגתו של יהודה־אריה לוי נהירה לו. הוא ביקש לתאר את הדברים במדוייק, כפי שאירעו בעת הוצאתו להורג של לוי, בפרדס שליד רעננה.

להלן דבריו של איש כיתת־היורים:

באותו יום, ה־15 בינואר 1948, אמרו לי: אדם (עימנואל הנגבי ז"ל, בעלה לשעבר של גאולה כהן ואביו של צחי הנגבי) קורא לך. באתי, ועם עוד כמה אנשים הלכנו לקחת את לוי. אני הכרתי אותו, ידעתי שהוא ראש המחלקה הטכנית של לח"י, ולא הבנתי מה קורה. לקחנו אותו לבית בודד ליד שיכון עמל ברעננה. הבית ההוא קיים עדיין, עד כמה שידוע לי.

שם שפטו אותו. המישפט נמשך כל היום. שפטו אותו שלושה. אחד מהם היה אדם, השני היה בחור מראש־פינה, שגם הוא נפטר ביניתיים, ושכינויו היה „יוסף הגלילי", והשלישי היה אחד שכינויו היה „לוי".

אחר־כך לקחנו אותו במונית, שהיתה איתנו, למקום ליד רמת־הדר. היה שם נהג שאחר־כך, ב־1954, נהרג במעלה־עקרבים, אחד שהיה עובד עיריית תל־אביב, אחד שכינויו היה „זאב" ואחר־כך היה קצין גבוה בצה"ל, אחד שכינויו היה „חוסיד" (מלשון חסיד) ועימנואל הנגבי.

הורדנו אותו מהמונית. אני לא יודע אם הוא הבין מה הולכים לעשות לו. הלכנו לתוך הפרדס, וכשהיינו עמוק בפנים, נעצרנו. אדם (עימנואל הנגבי) קרא לו את פסק־הדין. זאב, זה שאחר־כך היה בצה"ל, ניגש אליו והוריד לו את המשקפיים. היתה פקודה־אש, אבל רק אחד ירה — זאב. לוי לא מת מייד, והיה צריך להכניס לו עוד שתי יריות בראש, מקרוב, וכך זה היה. אלה שלא ירו אמרו שנתקע להם הנשק, או שהסתירו להם את שדה־הראייה.

אחר־כך, בערב, נסע זאב לגשר הירקון, וזרק את המישקפיים לנחל.

אחרי מילחמת־העצמאות, ב־1950, קראו לי לחקירה במישטרה. היו שם שלושה קציני־מישטרה: אבטיחי, סופר וולפסון. הם התחילו ללחוץ עלי, ואני אמרתי שמי־לאתי פקודה, ואם רוצים להעמיד אותי לדין, בבקשה, שיעמידו לדין גם את חיילי הפלמ"ח שמילאו פקודה וירו בטוביאנסקי. מאוחר יותר בא אלי מישהו מהשב"כ, וביקש שאעזור להם לחפש את האחרים שהיו בכיתת־היורים. סירבתי.

עד כאן דברי איש לח"י לשעבר.

בכל תולדות לח"י הוצאו להורג 19 איש, אך רק שניים מהם היו חברי האירגון המחתרתי.

לפני כמה שבועות פורסמה לראשונה במלואה פרשת הריגתו של איש לח"י, אליהו גילעדי. אך אם בפרשה זו יש אנשים המצדיקים עד היום את ההחלטה להוציא להורג את גילעדי, אין למצוא אנשים שיהיו מוכנים להגן על פרשת הריגתו של יהודה־אריה לוי. גם האיש שהשתתף בכיתת היורים אינו עושה זאת.

אגב, בכתבה נפלו כמה טעויות מצערות בתאריכים. במקום אחד נאמר כאילו הוצא לוי להורג „לפני 34 שנים, ב־15 בינואר 1934." מובן שלוי הוצא להורג ב־15 בינואר 1948.

מקטע אחר עשוי היה להשתמע כאילו פרש דויד רזיאל מאירגון־ההגנה רק ב־תחילת שנות ה־40', ואז הצטרף אליו יהודה־אריה לוי. אצ"ל נוסד ב־1929, ודויד רזיאל קיבל לידיו את הפיקוד ב־1937. לוי היה שייך לאצ"ל עד שהצטרף ללח"י, כאשר הקים אברהם („יאיר") שטרן את האירגון, שנקרא תחילה „האירגון הצבאי הלאומי בישראל", ביוני 1940.

שלומי אבנרי

במדינה

העם

גנגר בא. גנגר הלך

שוב הוכח: העיתונות מנצחת כשהיא לוחמת.

אריה גנגר ויתר על המישרה בצמרת מערכת־הביטחון. לאריק שרון לא היתה ברירה: הוא הבין כי מחיר המינוי עולה בהרבה על התועלת שבו לגביו.

היה זה ניצחון מזהיר של דעת־הקהל. שוב הוכח כי התקוממות מוסרית אמיתית של הציבור, בהגהגת עיתונות לוחמת הממלאה את שליחותה, יכולה לשנות דברים במדינת־ישראל.

אם ניצחונות כאלה הם מעטים ונדירים, יש לכך רק סיבה אחת: חוסר הדבקות של העיתונות, ושל דעת־הקהל בכלל, במשימתן, במאבק על הרמה המוסרית של מדינת־ישראל.

גשרים תקינים. גנגר הלך כפי שבא: בענן של התחסדות.

הוא העמיד פנים כאילו הוא מבקש עבודה בישראל, אחרי שפרש אחריו את הגשרים באמריקה. היה זה עלבון לאינטליגנציה. גנגר לא התכוון לקבל כאן עבודה כלשהי, אלא את המינוי שהועיד לו אריק שרון, ושפתח לפניו אפשרויות כבירות. הוא לא שרף שום גשרים. מישרתו בארצות־הברית היא מטעם המיליונר־היורד משולם ריקליס, הפטרון הכלכלי של אריק שרון, ולא תהיה לגנגר כל בעייה בקבלת מישרותיו בחזרה.

אין שמץ של אמת בטענה כי הפרשה מוכיחה שאין ישראל מעונינת בשיבת היורדים. כל יורד חוזר מתקבל בה בברכה — אלא אם כן הוא מבקש, כפרס על ירידתו, לנהל את ענייני ישראל.

הממשלה

רבות, ההיסטוריה

רוקדת

שלוש פעמים תוך זמן קצר נכשל אריק שרון. ההמשך יבוא.

נדמה לי כי ההיסטוריה היהודית דומה לבצק. אפשר ללוש אותה, לגלגל אותה אנה ואנה, להכניס אותה לכל תבנית שהיא.

לפני שבועיים הכריז אריק שרון הכרזה גראנדיוזית: מיזכר־ההבנה עם ארצות־הברית, שעליו חתם זה עתה, הוא „מיסמך היסטורי".

השבוע קרע מנחם בגין באופן מילולי את ה„מיסמך ההיסטורי" וקבע כי „עם ישראל חי 3700 שנה בלי מיזכר־ההבנה, ויוסיף לחיות בילעדיו עוד 3700 שנה."

כך רוקדת ההיסטוריה לפי חלילו של בגין.

מילחמת שוורים. הקורבן האמיתי של התמוטטות היחסים עם ארצות־הברית (ראה מיסגרת) היה, בזירה הפנימית, אריאל שרון. הוא האיש שחתם על מיזכר־ההבנה, ו־שהטיף להשקפת־העולם שעמדה מאחוריו (ראה הנדון). קריעת ה־מיזכר כפיסת־נייר חסר־ערך מגמדת את מעמדו.

אין ספק שיצחק שמיר, מתחרהו על הירושה, אכן רצה לפגוע ב־אריק, כאשר האשים כי מיזכר־ההבנה הפך את עם־ישראל ל„בן־ערובה".

היתה זאת המפלה השלישית של אריק תוך זמן קצר. תפיסתו ב־שטחים הכבושים (המינהל האזרחי, גיבוש המניגות „המתונה", שמירת השקט) התמוטטה תוך ימים מעטים במיבחן המציאות. מינויו של אריה גנגר כעוזרו הבכיר הוכ־של על־ידי דעת־הקהל הנזעמת (ראה לעיל). כמו במילחמת־שוורים, ממתינים עתה מתחריו ויריביו לגיחתו הבאה.

אחמול על ברית־המועצות - היום על ארצות־הברית

בגין מבריז מילחמה

מ עולם לא היתה עוד שיחה כזאת.

הסיגנון לא היה מייוחד־במינו. בשנות ה־30' נהגו דיקטטורים אי־רופיים לזמן אליהם את שגרירהן של מדינות שכנות, להטיח בפניהם מונולוגים ארוכים של זעם מפוברק וצדקנות מתחסדת, לפרוץ בהת־קפים של חימה ולשלח אותם מעל פניהם, רועדים וחיוורים, כדי ש־ידווחו על כך לממשלותיהם.

בתקופה מסויימת, אפלה מאוד, בתולדות האנושות, היה זה הסיג־נון הדיפלומטי המקובל.

אך בכך המיקרים האלה דיבר כך מנהיג של מעצמה גדולה אל הנציג האומלל של מדינת־זוטא חסרת־אונים.

המייוחד בשיחה שהתקיימה ב־יום הראשון השבוע בירושלים היה שהפעם התהפך המצב: כך דיבר ראש־הממשלה של מדינה בת שלושה וחצי מיליון תושבים אל נציג המדינה החזקה ביותר בעולם.

זה יכול היה להיות מצ־חיק — אבל זה לא הצחיק איש. ההרגשה היתה ש־ראש ממשלת־ישראל, שהפך שיטת־יחיד, איבד את עש־תונותיו. היו שהישוו אותו, בלחש, למנהיג מפורסם אחר: מועמר קד'אפי, „המשוגע מלוב".

● מיזכר אי־ההבנה

ה יה ה בגין „במיטבו". הוא דיבר אל סם לואיס, השגריר האמריקאי, שהקשיב לדבריו ב־חיוך קפוא ובפה סגור.

בגין הטיח בפניו 3700 שנים של היסטוריה יהודית, את האינקוויזי־ציה הספרדית, את מילחמת אצ"ל בבריטים, את פיצוץ מלון המלך־דויד, את האנטי־שמיות. לא חסר הרבה, והיה מאשים את ארצות־הברית גם בשואה ובששה מיליון הקורבנות.

כל זה בא ימים מעטים בילבד אחרי שממשלת־ישראל חתמה על מיזכר־הבנה עם ארצות־הברית, ש־בו התחייבה לשרת את האינטרסים האמריקאיים בכל רחבי העולם. שישה ימים לפני השיחה בירושלים הכריז אריאל שרון, שנכח בשיחה, על כל המרחב מהודו ועד כוש כעל המרחב האסטראטגי, שבו תפ־על ישראל כשותפה של ארצות־הברית (ראה הנדון).

איך אירע מהפך כה קיצוני תוך ימים כה־מעטים, שבהם לא אירע שום מאורע אשר שינה את ה־אינטרסים של הצדדים?

היתה זאת הצטברות של מישגים, השופכת אור מפ־חיד על הדרך שבה מתקב־לות כיום החלטות בישראל.

הדבר בא לידי ביטוי בפטוק אחד שאמר ביום הראשון שר־החוץ, יצחק שמיר: „לא עלה על הדעת," אמר, „שנהיה בני־ערובה למיזכר־ההבנה."

האמת היא הפוכה: זהו הדבר הראשון שעלה על הדעת. כשאך התמה ישראל על מיזכר־ההבנה האומלל, אמרו כל הפרשנים הרצי־ניים כי המיסמך הזה יכבול מעתה את ידיה של ישראל.

הדבר לא נאמר במיסמך עצמו. לא היה גם צורך בכך. כי לאקט מדיני יש הגיון משלו. כאשר מו־סיעה ישראל במרחב ובעולם כ־בעלת־ברית רשמית של ארצות־הברית, נושאת ארצות־הברית ב־אחריות למעשיה, גם אם לא נאמר הדבר בשום מקום במפורש. היה צפוי שאחרי כל מעשה שלילי של ישראל יטילו הערבים והסובייטים את האחריות על וושינגטון. במילא גבר במידה ניכרת עניינה של וושינגטון במניעת מעשים ישר־אליים העלולים לפגוע באינטרסים האמריקאיים. המיזכר העניק ל־ארצות־הברית בקיפין — אך ב־צורה החלטית — זכות־וטו על מעשי ישראל. ישראל אכן הפכה בת־ערובה למיסמך.

זה היה ברור לכל בר־דעת. אך נראה שזה לא היה ברור למנחם בגין, לאריאל שרון וליצחק שמיר. כדברי שמיר: „זה לא עלה על הדעת."

כך הפך „מיזכר ההבנה" — תרגום משובש של מו־שג־סאנג דיפלומטי אמרי־קאי — למיזכר־אי־ההבנה.

● „אוקאזיון" בשוק הפישפשים

א י־ההבנה התגלתה במהי־רות־שיא ביגלל טעותו ה־גדולה של מנחם בגין.

בצאתו מבית־החולים, ביום ה־שני בשבוע שעבר, היתה לבגין הברקה. באותה שעה כבר היה ב־עיצומו מסע־הדיכוי של המימשל הצבאי החדש בפולין. העולם כולו, וארצות־הברית במיוחד, היו מרו־תקים למתרחש בארץ־מולדתו ה־אומללה של בגין. הוא החליט ל־נצל את ה„אוקאזיון" ולספח את רמת־הגולן לישראל.

היו גורמים נוספים לעיתוי זה. בין השאר: בגין רצה לנצל את ההתאפקות־מאונס שגזרה מצריים על עצמה עד לנסיגה הישראלית הסופית מסיני. הוא רצה לחזק את תדמיתו כמנהיג לאומני קיצוני ערב ביצוע הנסיגה. הוא רצה לנצל את המצב העגום במיפלגת־העבודה המסוכסוכת. אך הגורם העיקרי ל־עיתוי היה המשבר בפולין.

היה זה מישגה קלאסי. גרוע מזה: זה היה מישגה שכבר נעשה פעם. בגין סי־רב ללמוד מנסיון חזולת.

כאשר התנפלו הסובייטים על הונגריה, בסתיו 1956, ניצל דויד בן־גוריון את ההזדמנות ותקף את מצריים. הוא סבר כי ברית־המו־עצות עסוקה, וכי ארצות־הברית תשמח אם תנחית ישראל מכה על גרורה סובייטית (מצריים של אז). הוא היה בטוח כי נשיא ארצות־הברית, דוויט אייזנהואר, לא יר־צה ולא יוכל להגיב, מה גם שהיה עסוק באותה שעה גם במערכת־בחירות.

קרה ההיפך הגמור. הסובייטים שמחו על המעשה הישראלי, ש־הסיח את הדעת מן הפעולה הברו־טאלית שלהם בבודפשט. הם הגישו אולטימטום לישראל ולבעלות־בריתה, בריטניה וצרפת. חמתו של אייזנהואר בערה בו להשחית — לא רק מפני שישראל הפריעה לו במערכת־הבחירות שלו, אלא גם מפני שהפעולה הישראלית גזלה מארצות־הברית יתרון פוליטי כביר. ביגלל התוקפנות הישראלית לא יכלה ארצות־הברית לנצל את תוצאות הפלישה הסובייטית להונ־גריה.

לכן הגיש גם אייזנהואר אולטי־מטום לבן־גוריון. מחוסר ברירה התקפל בן־גוריון, יממה אחת בילי־בד אחרי שהכריז על מלכות יש־ראל השלישית „מדן עד יוטבתה" (האי טיראן, במינוח הבן־גוריוני): הוא התחייב להחזיר בלי תנאי את כל השטחים שכבש.

זה היה לקח ברור. אך בגין נכנס לאותה המלכודת.

המעשה הישראלי עורר בוושינגטון רוגז כביר. היו לכך סיבות טובות מאוד וצפויות מראש.

הקמת הדיקטטורה הצבאית ב־פולין, בהשראה סובייטית, הנחילה לארצות־הברית יתרון מדיני ותע־מולתי כביר. הדבר יכול היה לחסל את התנועה הפאציפיסטית הגואה בארצות נאט"ו, לשתק את המיפ־לגות הקומוניסטיות באירופה, ל־חזק את תדמית ארצות־הברית כ־נושאת אור החרות בעולם. לכן היה לארצות־הברית עניין חיוני בהתמקדותה של תשומת־הלב ה־עולמית במשבר הפולני.

המעשה של בגין הרס את הכל. הכל הישוו אוטומטית את מעשיו של ראש־הממשלה הפולני בפולין עם מעשיו של ראש־הממשלה ה־פולני של ישראל. ארצות־הברית ירדה, ביני העולם, לרמתה של ברית־המועצות, כבעלת־חסות של מישטר־דיכוי. תשומת־הלב הער־למית וכותרות העיתונים התפצלו בין מאורעות פולין ורמת־הגולן. התמונות של ריכוזי צה"ל בגולן התחרו עם התמונות של ריכוזי הצבא הסובייטי בגבול פולין. מו־עצת־הביטחון גינתה את ישראל.

העובדה שישראל לא נועצה מ־ראש עם ארצות־הברית ולא קיבלה את אישורה למעשה כה מרחיק לכת הגבירה את הזעם האמריקאי. הס־ברו של בגין ללואיס — „כוונתנו היתה שלא להביך אתכם!" — נשמע כלעג המוסיף חטא על פשע.

בגין ניצל „אוקאזיון", וכבר שהוא סוחר ממוקח. לאחר־מעשה התברר כי לא היה כאן אוקאזיון, אלא ליהיפך. אי־אפשר לספח ארצות כשיטות המתאימות לשוק־הפישפשים.

● להגיב - ועוד איך!

ה תגובה האמריקאית לא היתה רק תוצאה של התפרצות הזעם הלוהט, שנוסף על המיש־קעים הקודמים. היה בה גם הגיון פוליטי קר.

בעיקבות מיזכר־ההגנה, שאר־צות־הברית לא רצתה בו מלכתחי־לה, אכן מטילים עליה הערבים את האחריות למעשי־שראל. הדבר מחליש את מעמדם של המישטרים הפרו־אמריקאיים במרחב, מעניק במאבק על דעת־הקהל הערבית יתרון גדול למדינות כמו סוריה ולוב.

כדי לצמצם את הנזק, החליטה ארצות־הברית להצביע בעד ה־הצעה הערבית במועצת־הביטחון — הצעה שאיימה, בפעם הראשונה, אם כי בעקיפין ובילבד, על נקיטת סנקציות נגד ישראל.

בניגוד למעשים קודמים של בגין — הפצצת הכור הגרעיני בבגדאד והפצצת מישרדי אש"ף ברובעי־המגורים בביירות — הסיפוח אינו פעולה חד־פעמית, שאי־אפשר ל־שיבה. הסיפוח הוא מצב מת־משך, ועל כן הוא ניתן לביטול. בכך התמקדה החלטת מועצת־

הביטחון, שארצות־הברית הצטרפה אליה.

העונשים האחרים היו בעלי משמעות כלכלית מוגבלת, ונועדו בעיקר לצורכי הפגנה בעיני הערבים. וושינגטון ביקשה לבטא בצורה בוטה ובולטת את התנגדותה למעשה הישראלי.

הנסיון הקודם מראה כי למעשים הפגנתיים אלה אין אופי מתמשך. הם מוטלים בעיתוי מסויים, כדי להפיס את דעת־הקהל הערבית ולעזור למישטרים הערביים הפרו־אמריקאיים בוויכוח הפנים־ערבי. אחרי כמה שבועות או חודשים ניתן לבטלם בשקט.

המדיניות הנבונה מצד ממשלת־ישראל, על פי תפיסותיה, היתה לקבל את הדברים בשקט, להגיב בהודעה סתמית, ולהמתין לביטול הגזרות.

אולם מנחם בגין לא היה מסוגל לכך. שום דבר אינו קשה לו יותר מאשר לשבת בשקט. הוא הגיב — ועוד איך.

● אינקוויזיציה ואנטי־שמים

ה**התפרצות המונולוגית** של בגין באוזני השגריר לואיס לא היתה חשובה כשלעצמה. אך היא לימדה הרבה על דרכי־המחשבה ונתיבי־ההגיון של בגין עצמו.

● „האם אנחנו מדינת־ואסאלים שלכם? האם אנחנו רפובליקת־בנטוסטן? האם אנחנו נערים בני 14, שאם אינם מתנהגים כהלכה מכים על אצבעותיהם?"

יחסי אמריקה־ישראל אכן דומים עתה במידה רבה ליחסי ריבון־ואסאל. „ואסאל" הוא מונח לאטיני מימי־הביניים, והוא מתאר את מעמדו של אציל נמוך יותר כלפי אציל גבוה יותר בסולם הפיאודלי. הדוכס היה ואסאל של המלך, הרוזן היה ואסאל של הדוכס, וכו'. הוואסאל נהנה מחסות האציל הבכיר, המעניק לו ניכסי־קרקע, וחייב בתמורה שרות בימי־מילחמה. זהו תיאור די נאמן של מצב יחסי־אל, על פי מיזכר־ההבנה.

ישראל אינה רואה את עצמה כקהיליית־בנוסת — תיאור של מדינות מסויימות במרכז־אמריקה. אך הדרך שבה התקבלה ההחלטה על סיפוח־הגולן סיווגה אותה כמדינה מסוג זה.

יחסי־הכוחות בין ישראל וארצות־הברית מונעים מראש שותפות אמיתית. אין שותפות בין זבוב ופיל, וגם לא בין שועל ואריה. בחתמה על מיזכר־ההבנה, קיבלה ישראל על עצמה את עול המישמעת של ארצות־הברית.

● „שום חרב דאמוקלס לא תהיה תלוייה מעל לראשינו. אנו רושמים לפנינו את העובדה שביטלתם את מיזכר־ההבנה."

דאמוקלס (דל"ת קמוצה ולא צרוייה, כפי שביטא מזכיר־הממשלה בטעות את השם) היה בן־חסותו של דיוניס, מלך סיראקוס. בשעה שאירח אותו כיד־המלך, תלה המלך מעל לראשו חרב בעזרת שערה של סוס, כדי לרמוז על תהפוכות הגורל. מיזכר־ההבנה תלה מעל לראשה של ישראל שתי חרבות כאלה: האיום בפעולה סובייטית בעת מילחמה והאיום בווטו אמריקאי על מעשיה.

ביטול מיזכר־ההבנה באורח חד־צדדי על־ידי בגין, גם כביטוש השקוף של „אתם בי־טיתם", בלי החלטה כישחי של הממשלה, הוא מעשה של חוסר־אחריות הקובע כי עתה שולטת בישראל הי־קאפריזה של איש אחד.

הוא לא נועץ בכנסת כאשר החליט לחתום על המיזכר, ואז נכפה הדבר על הממשלה לידי מיטתו של בגין המעולף־למחצה, מבלי שהשרים יכלו לקרוא את המיסמך ב־עיון. עתה בוטל המיסמך, שוב בלי אישור הממשלה והכנסת.

● „עם ישראל חי 3700 שנה בלי מיזכר־ההבנה עם אמריקה, ויוסיף לחיות בילעדיו עוד 3700 שנה."

זוהי התבטאות ילדותית. הקשר בין אברהם אבינו ובין מנחם בגין קלוש מאוד. במשך רוב 3700 השנים חי עם־ישראל בגולה, ורק בחלק קטן מאוד של הזמן היה בעל עצמאות ממלכתית.

אם יכולה ישראל לחיות בלי מיזכר־ההבנה — מדוע חתמה על מיסמך אומלל זה, המכניס אותה רישמית לעריסת עם ברית־המועצות?

● „כאשר אנו לחמנו (בגנרל בארקר, מפקד הצבא הבריטי בארץ בימי מילחמת אצ"ל), אתם קראתם לנו טרוריסטים."

איזה עניין היה לבגין לחזור לעולם שפעם קראו לו ולאנשיו טרוריסטים — בדיוק כפי שהוא קורא כיום לפלסטינים?

ומה הטעם בהזכרת העובדה שאותו בארקר קרא פעם, בפקודת־יום לחייליו, „להכות את היהודים על הכיס"? בארקר נחשד אז, בצדק, בנטייה אנטי־שמית. ואכן:

● „עיסקת־הנשק עם סעודיה לוותה במערכה אנטי־שמית מכוערת."

כאן מוציא בגין מן המחסן את הנשק החלוד ביותר — הטענה שכל מי שמתנגד למעשיו הוא אנטי־שמי. הוא לא אמר בפירוש כי רונאלד רגן ואנשיו הם אנטי־שמים — אך הדבר נרמז בבירור בדבריו.

יתכן כי סימפה זו תעזור בגיוס היהודים האמריקאים התמימים לעזרת בגין. אך זוהי גם הכרזת־מילחמה על חכמת הלבן, שלא יוכל לשכוח ולסלוח האשמה נורא זאת.

אך בגין החמיר אותה באסוסיאציה היסטורית:

● יש אומרים שצריכים To Rescind את החוק שהתקבל בכנסת. זהו מושג מימי האינקוויזיציה. אבותינו עלו על המוקד ולא Rescinding של אמונתם."

To Rescind (בלאטינית Rescindere, כלומר: לחתוך מחדש) היא מילה פשוטה, בשימוש יומיומי, ואין לה כל משמעות דתית או היסטורית מיוחדת. בהעלותו טענה זו מעלה בגין את סיפוח הגולן לדרגתם של עיקרי־אמונה, שעליהם נהרגו יהודים בימי האינקוויזיציה. זוהי חוצפה כלפי ההיסטוריה היהודית.

● „...החוק אשר התקבל ברוב של שני שלישים..."

זה נכון בקושי באופן פורמלי, אך למעשה התקבל החוק ב־61 קולות, שהם מחצית חברי־הכנסת ועוד אחד. כל האחרים — מצביעים־נגד, נעדרים ונמנעים — הביעו על פי דרכם את התנגדותם. בישאל דעת־קהל הביעו רוב הנשאלים את התנגדותם לחוק, לפחות בעיתוי זה.

● „מי שאומר (שסיפוח הגולן פוגע בהחלטה 242) לא קרא את ההחלטה או שכח אותה או לא הבין אותה. נשמת ההחלטה היא משא־ומתן לקביעת גבולות בטוחים ומוכרים. סוריה הודיעה שלא תנהל איתנו משא־ומתן, שאינה מכירה ולא תכיר בנו, ובכך הוציאה מ־242 את נישמתה."

זוהי אמירה חמורה ביותר.

ההקדמה היא בגדר חוצפה פשוטה, מכיוון שהיא מייחסת לאלכסנדר הייג, לקספר ויינברגר, ליועציהם, ואולי גם לנשיא רגן עצמו, שיכחה, טימטום או בורות.

בראש ההחלטה 242 מתנוסס עקרון־הברזל שאין להשלים עם כיבוש שטחים במילחמה. עיקרון זה הופר לחלוטין על־ידי סיפוח הגולן.

דובר בהחלטה על משא־ומתן לקניית גבולות בטוחים ומוכרים. לא נקבעה מיגבלה של זמן למשא־ומתן זה. אי־הסכמת צד כלשהו לניהול משא־ומתן בשלב כלשהו אינו מבטל את ההחלטה. הוא יכול להצדיק, לכל היותר, את המשך הכיבוש עד להשגת הסכם.

הטיעון כולו מופרך מיסודו, ומתאים לתעלולים של עורך־דין מפוקפק.

אך יש בפיסקה זו הודעה כיבדת־משקל, היא יכולה להתפרש כביטול ההחלטה 242 כולה.

החלטה זו, שהתקבלה על־ידי ממשלת גולדה מאיר בניגוד מוחלט לדעתו של בגין, היא הבסיס להסכמי קמפ־דייוויד ולכל מערכת־היחסים של ישראל עם העולם. לביטולה — שוב בלי החלטת הממשלה והכנסת — יש השלכות מרחיקות־לכת.

● העולם כולו נגדנו

ת**וכחה של** ממשלת־ישראל על התגובה האמריקאית קרובה להכרזת מילחמה על הנשיא רגן ואנשיו, תוך קריאה ליהודי ארצות־הברית, ובאמצעותם למערך הפוליטי האמריקאי, להתקומם נגדו.

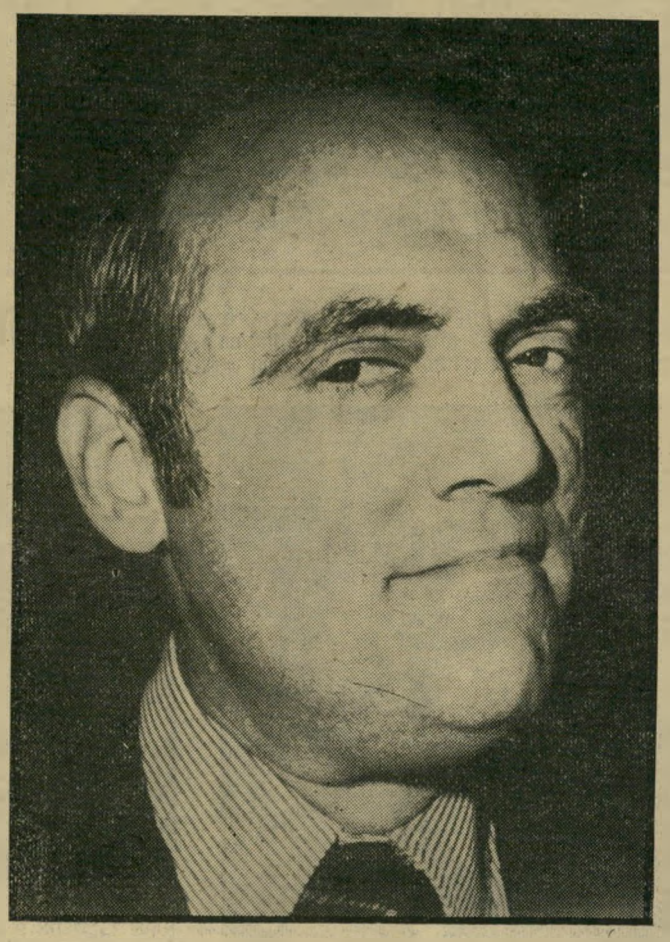
לפני שבועיים, בחתמה על מיזכר־ההבנה, הכריזה ישראל מילחמה על ברית־המועצות. השבוע הכריזה מילחמה על ארצות־הברית.

המכריז היה איש אחד — מנחם בגין. מיפלגתו השבויה, ממשלתו הרופסת, האופוזיציה המגוחכת — הכנסת העלובה — כולם נגררים אחריו.

הנבואה העזיזה — „העולם כולו נגדנו!" — מגשימה את עצמה.

ראש־הממשלה
רפובליקת בננות

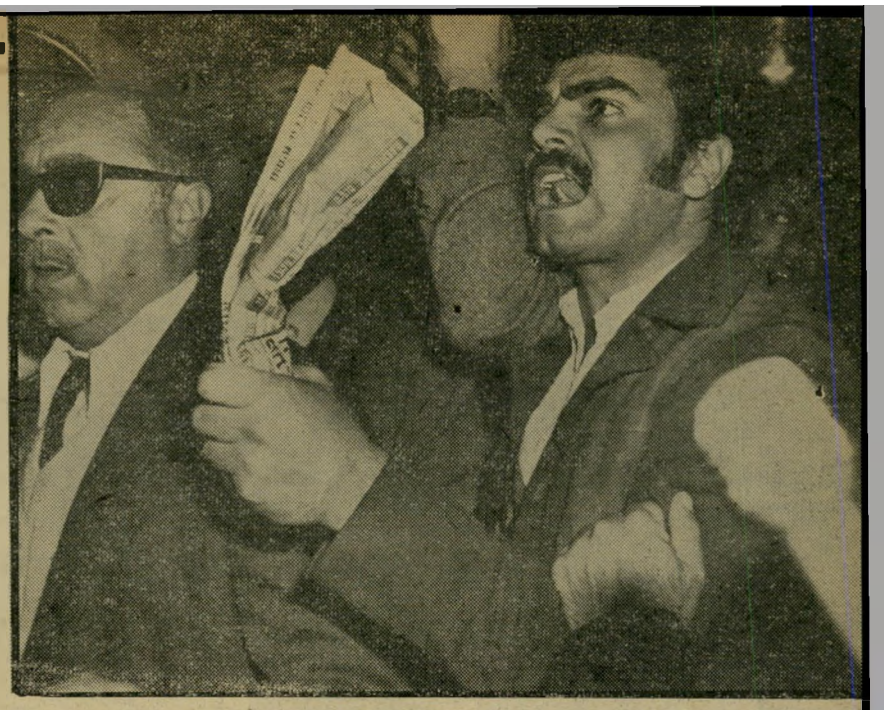

השגריר לואיס
חרב דאמוקלס

קטטות - אגרופים - זעקות - קללות

כך נראתה המאבק על השילטון במפד"ל

מפד"ך

עיתון כנשק

מניף אחד הצירים שלא הניחו לו לעלות לאולם שבו התקיימה ישיבת הוועד־הפועל. הסדרנים התירו את העלייה רק למי שהיו מצויידים באישור. חברי תמ"י, שלא קיבלו אישורים, התגנבו בדלת צדדית.

סף אם אולם הכניסה של בית בני־ברית בתל־אביב ידע מעודו מחזה כזה. ביום חמישי שעבר, לקראת ישיבת הוועד הפועל של המפד"ל היה האולם גדוש ומלא בחובשי כיפות. בסמוך לגרם המדרגות, צמוד לקיר, ניצב שר־החינוך בממשלת ישראל, זבולון המר, כשהוא חיוור לא פחות מן הקיר שמאחוריו. הסדרנים שניצבו על גרם המדרגות דחפו את סגן־ראש־עיריית לוד מטעם המפד"ל, יוסף כנפו, שלא היה מצוייד באישור כניסה וניסה לפלס לעצמו בכוח דרך במעלה המדרגות. האנשים שניצבו ליד כנפו נדחפו אף הם לאחור, ומרפקיהם פגעו בשר, שנסוג אל קומת המרתף.

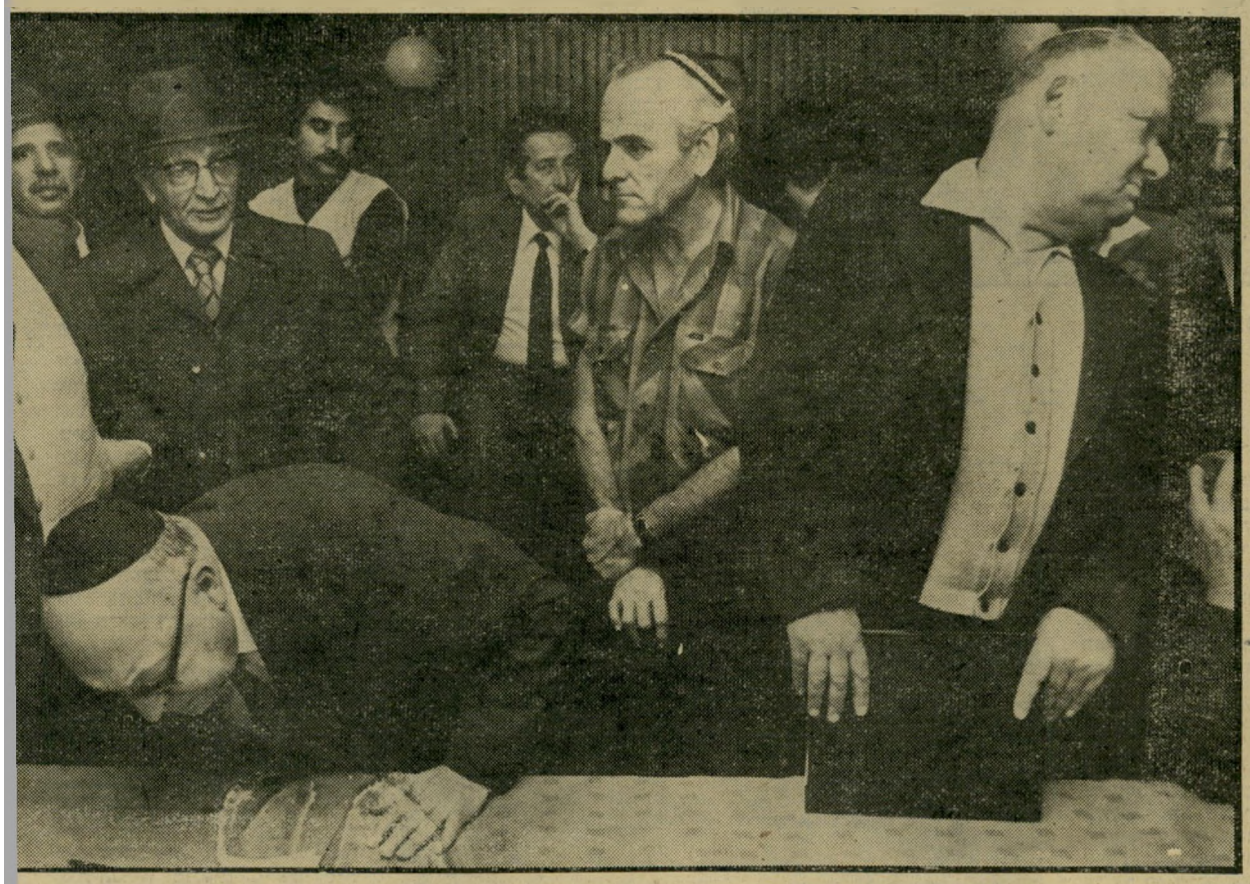
אחר־כך, כשעלה המר למעלה, ראה כיצד מפנים הסדרנים דרך לנהגו של השר יוסף בורג, אף שלא היה מצוייד בכרטיס כניסה. המר איבד את שלוותו, ופניו האדימו מכעס. הוא צעק לעבר הסדרנים:

„לנהג של שר אתם נותנים לעלות, ולשר אתם לא נותנים לעלות? אם היה בא לכאן מנחם בגין, גם לו לא הייתם נותנים להיכנס בלי אישור־כניסה של בן־נתן?"

אחד הסדרנים נחן לעבר המר, תפס בשרוול המיקטורן שלו, ומשך אותו לעבר המדרגות, „בבקשה, בבקשה, תעלה," קרא לעברו. הסדרנים הכחישו את טענתו של המר שלא הניחו לו לעלות לאולם שבקומה השלישית. הם נשכרו על־ידי האיש החזק של סיעת למיפנה, רפאל בן־נתן, שהורה להם לא להכניס איש ללא אישור־כניסה. הסדרנים אמרו שכאשר זיהו את המר, היו מוכנים להניח לו לעלות. המר לא הסכים לעלות.

גרם המדרגות היה צוואר הבקבוק. אך מהומות היו גם באולם שמאחור. שם היו תיגרות ידיים קלות וחילופי צעקות. העילה: סירובם של אנשי המזכירות לחלק כרטיסי־ציר וכרטיסי־כניסה ל־22 מחברי הוועד־הפועל, שלפי טענת למיפנה הם אנשי תמ"י.

אך הנסיונות למנוע את עלייתם של אלה היו ללא הועיל. מימין לגרם המדרגות היתה „דרך בורמה" — כניסה צדדית שבה לא ניצב איש כדי להשגיח על היוצאים והבאים. היתה שיטה נוספת: מישהו מאנשי סיעת הצעירים אסף מחבריו, שכבר נמצאו באולם למעלה, את אישורי־הכניסה שלהם, והגניב אותם למ־

בורג משתחווה

שר־הפנים־והדתות חוזר לשבת במקומו בהתכנסות הנפרדת שקיימה סיעת למיפנה. מימין ניצב האיש החזק של סיעת למיפנה, רפאל בן־נתן. בורג נהנה כמשתחווה, אך הוא אינו מוכן להיכנע לזבולון המר ולצעירים. בישיבת הסיעה התקבלה ללא עורכין המלצתם של בן־נתן ובורג להסכים לכינון ועדת־בוררות.

שומרים בהיכל

כל אחד מהצדדים הניצים האשים את יריבו שהוא האחראי להזמנת המישטרה. השומרים לא התעכבו במקום והסתלקו מייד. משמאל: הסדרנים מסרבים להתיר לאיש המפד"ל לעלות לאולם בטענה שבאישור שהוא מציג להם כבר נעשה שימוש פעם אחת.

העשוי להביא לסופה

טה, כדי לאפשר לאנשים שלא קיבלו כרטיס־ציר לעלות.

סגן שר־החוץ, יהודה בן־מאיר, היה פעיל מאוד בתביעה להתיר את עלייתם של האנשים שבן־נתן לא התיר להם להיכנס. „קודם לתת להם כרטיס־ציר, ואחר־כך, למעלה, נברר אם מותר להם להצביע," אמר. מישהו מאנשי למיפנה זרק לעברו: „אלה לא כרטיסי־ציר, אלא כרטיסי־שופט. האנשים של אבו־חצירא יהיו שופטים בין המר ובורג במפד"ל."

ישיבת הוועד־הפועל של המפד"ל, המונה 272 צירים, היתה אמורה להכריע בידי מי יהיה תיק הדתות: בידי המר, או בידי בורג. בסופו של דבר התברר שהמהומה למטה היתה מיותרת, משום

המדרגות

היו את צוואר ה־(בעל הכיפה הלבנה במרכז) מנסה להתגבר על הסדרנים בבית המפד"ל בתל־אביב.

זעקות ואגרוף

באולם הכניסה של בניין בני־ברית התנהלו ויכוחים זועמים, שלוו בהנפות אגרופים, ולא פעם גם בחילופי מהלומות. האשה אשר במרכז מתווכחת בזעם עם הגברתן אשר ממולה, כאשר מן הצד משקיף בחיוך איש הצעירים, יוסי שחר מחיפה, האווירה למעלה, בחדר־הישיבות, היתה טוערת לא פחות.

המתחרים

הרב חיים דרזקמן (למעלה) שהתפטר, והרב סלומון, היורש־המיועד של בורג.

שהצבעה לא נערכה באותו ערב. אך אם ביקש בן־נתן להצביע לפני חברי המפד"ל על העובדה שזבולון המר והצעירים מתבססים על תמיכת אנשי אבו־חצירא — הצליח ללא ספק לעשות זאת על־ידי הצבת הסדרנים, וגרימת המהומה.

למעלה, בחדר הישיבות הצר והמאורך, היתה האווירה סוערת לא פחות. הצירים, שלא ידעו על „הבישולים" שמאחרי הקלעים, היו בטוחים שבישיבה זאת ייגזר דינה של המפד"ל לשבט או לחסד: האם תתפלג — או תישאר מאוחדת.

ואז, לפתע, שעה תמימה אחרי שהישיבה היתה אמורה להתחיל, עלה על הבימה רפאל בן־נתן, והכריז: „סיעת למיפנה יוצאת להתייעצות."

בעיקבות למיפנה יצאו גם הצעירים ותומכיהם בסיעת ליכוד־ותמורה, שהיתה סיעתו של אהרון אבו־חצירא, ונותרה כצאן ללא רועה אחרי ששר־הדתות־לשעבר פרש מן המפד"ל.

בשתי ההתייעצויות המקבילות יצא הרמצע מן השק. בישיבה זאת לא יוכרע גורל המפד"ל. עדיין לא. ארבע הסיעות הקטנות במפד"ל, הנמצאות בתוך בין

(המשך בעמוד 71)

לעצור את הנסיגה

בישיבת סיעת ה־צעירים ואנשי סיעת ליכוד־ותמורה ניהלו את ההצגה השר זבולון המר וסגן־השר יהודה בן־מאיר (משמאל). המר ביקש להרגיע את הצעירים שחלק מהם התבטאו בחריפות נגד הצעת הסיעות הקטנות, והסביר שאין ברירה, ויש להסכים להחלטות הוועדה.

כשאורי חייך בפעם הראשונה, המטפלת שלו בכתה משמחה.

לפני שאורי למד לדבר הוא למד מה זה מכות. העובדת הסוציאלית שראתה את גופו הקטן, מלא חבורות, הזדעזעה. כך הוא הגיע למעון של ויצו. כשהראו לו צעצועים, בפעם הראשונה, הוא שבר אותם. כשרחצו אותו הוא צרח מפחד.

שנה עברה עד שאורי חייך בפעם הראשונה. זאת הייתה נקודת המפנה. היום הוא בן שלוש, ילד שובב ומלא שמחת חיים, כמו כל הילדים.

11.200 תינוקות וילדים נמצאים במעונות ויצו. 4300 תלמידים מתחנכים בפנימיות ובבתי הספר של ויצו. 17000 בני נוער מבקרים במועדוני הנוער שהקימה ויצו. למישהו היה אכפת.

במדינת ישראל יש עוד רבבות ילדים החיים מתחת לקו העוני ואלפי ילדים שהוריהם לא מתפקדים.

אנחנו רוצים להגיע אליהם. בעזרתך.

על אחד מעשה טיפה של אושר. ויצו.

ויצו WIZO

תרום למגבית השנתית של ויצו במבצע „ויצו תרום" שיחל ב- 5.1.82.

וימר יעקבסון טמיר

תשקיף

בגין משתמש
בגלולות „ליתיום"

את מצבי־הרוח המשתנים של ראש־הממשלה, מנחם בגין, אפשר לייחס לגלולות־ההרגעה מסוג ליתיום, שבהן הוא משתמש. בגין חזר לאיתנו אחרי שהיה שרוי בבית־החולים בדיכאון עמוק, וסירב לקבל מבקרים. עם צאתו מבית־החולים ניתנו לו גלולות ליתיום, הגורמות לעליצות פיתאומית ולהרגשת חיוניות עזה.

רופאים משווים את השפעת ה„ליתיום" — הנפוץ בטיפולים פסיכיאטריים — להשפעת סם הקוקאין, המעניק לנוטלן את ההרגשה שאין דבר היכול לעמוד בפניו.

רבין ייכנס
חומכיו בינואר

לנוכח משבר־ההנהגה במיפלגת־העבודה עומד יצחק רבין לכנס את תומכיו לישיבה בלישכתו שבקיריה בתל־אביב בשבוע הראשון של ינואר 1982.

עיקר מאמציו של רבין יוקדשו לאיחוי הקרע, שנוצר בין שני האגפים העיקריים של תומכיו: אנשי־שפייזר מזה, ואנשי התנועה הקיבוצית המאוחדת מזה. רבין מעריך שללא איחוי הקרע אין לו סיכוי בהתמודדות הבאה במיפלגה.

שפייזר -
לאגף האירגון

על יו"ר מיפלגת־העבודה, שימעון פרס, ועל מזכ"ל המיפלגה, חיים בר־לב, מופעלים עתה לחצים למנות את אליהו שפייזר כיו"ר אגף־האירגון של המיפלגה, כדי להפסיק את הידרדרות המצב הפנימי במיפלגה. כיום משמש בתפקיד זה דן כרמון, איש התנועה הקיבוצית, אשר ירש את הח"כ אברהם („כצל'ה") כץ־עוז.

אם יסכים שפייזר לקבל על עצמו את התפקיד, שהוא השלישי בחשיבותו במיפלגה, צפוי משבר נוסף בין שפייזר ובין התנועה הקיבוצית, הרואה בתפקיד זה את נחלתה שלה.

לקוראי העולם הזה
בארצות־הברית

השבוע הופסקה חלוקת „העולם הזה" בנקודות־המכירה בארצות־הברית, כאשר החברה האמריקאית המפיצה את העיתון חדלה לפעול.

אנא, הבטח לעצמך את קבלת השבועון בכיתך מדי שבוע על־ידי חתימה על מנוי — לשנה שלמה (90 דולר ל־52 גליונות) או לחצי שנה (51 דולר ל־26 גליונות). כך גם תחסוך בכסף.

כל אשר עליך לעשות: שלח לנו את כתובתך באותיות־דפוס בצירוף צ'ק לתקופה שתבחר.

תביעת־דיבה
נגד בסוק

קבוצת תושבים דתיים, תושבי צפון תל־אביב, מבקשים להגיש תביעת דיבה נגד סגן־ראש־העיר מטעם המפד"ל, חיים בסוק.

לפני כמה חודשים התבטא בסוק בחריפות נגד תושבים אלה, כאשר ביקשו לפתוח בית־ספר חרדי בשדרות נורדו בתל־אביב. התושבים פנו ליועץ־המישפטי לממשלה בבקשה לברר את האפשרות להגיש תביעה כקבוצה, נגד בסוק. בימים אלה פנה הפרופסור יצחק זמיר לבסוק כדי לקבל את תגובתו, וכך לאפשר את הגשת התביעה.

אישור לגירסת
„העולם הזה" בעניין
מותו של דימיטרסקו

בהרצאה שנשא השבוע לפני קציני־מישטרה אישר מפקד מישטרת תל־אביב, ניצב אברהם תורגמן, למעשה, את גירסת העולם הזה לגבי צורת מותו של ראול דימיטרסקו, האיש שהשתולל בחולון (העולם הזה 2311). על־פי גירסה זו יש אפשרות שדימיטרסקו נורה על־ידי השוטרים שפרצו לדירה.

גירסה זו מוצאת חיזוק גם בעובדה שעד כה לא פירסם דו"ח הפתולוג המישטרתי, ולא הופיע גם הדו"ח הבאליסטי.

עיתונים כלכליים
בידי חברת פירסום

שני העיתונים הכלכליים שער ויום־יום, עומדים להימסר לחברת־פירסום שתדאג להפקתם. העיתונים הללו הם חלק ממלכת־העיתונות של שבתי הימלפרב, מנהל החברה המוציאה לאור כמה עיתונים לועזיים ואת שני העיתונים הכלכליים, שהסבו הפסדים רבים. חברה זו שייכת למיפלגת־העבודה.

הסעודים נועצים
באסטרולוגים

נשיא אגודת האסטרולוגים הבריטיים, צ'ארלס הארווי, גובה מחירים מפולפלים תמורת מפות אסטרולוגיות שהוא מכין למען שר־הנפט הסעודי, אחמד זכי אל־ימני. ימני יודע לקרוא מפות אלה, ומעביר את מסקנותיו לידיעת הממשלה הסעודית.

האסטרולוג הבריטי טוען כי רבים מצעדיה של הממשלה הסעודית, ובכלל תוכנית־השלום של האמיר פאהד, מושפעים מן המפות האסטרולוגיות שהוא מכין.

ההסדר עם חברת־הפירסום הוא ראשון מסוגו בארץ. בידי המפרסמים תהיה מיפקדת גם האחריות על החלק המערכתי שבעיתון.

נבון יוזמן להעיד

נשיא־המדינה יצחק נבון, שר התעשייה והמיסחר גידעון פת, ויו"ר ועדת־החוץ־החוקה־והמישפט של הכנסת, אלי קוהן, עשויים למצוא את עצמם על דוכן העדים.

המדובר בתביעת־נזיקין על הוצאת דיבה שהגישה חברת העסק הנבחר נגד העיתון הכלכלי מבט, בגלל סידרת־כתבות שבה נאמר כי זייף מיכתבו של הנשיא, שנשלח ללקוחות החברה. פת וקולס נתנו את חסותם לעסק הנבחר, ואם תגיע התביעה לבית־המישפט יוזמנו השלושה להעיד מטעם ההגנה.

אבי עופרים עומד
לסיים כתיבת סיפרו

הזמר הישראלי, שחי מזה שנים רבות בגרמניה, עומד לסיים את כתיבת סיפרו האוטוביוגראפי.

אבי עופרים, שהוציא לאחרונה תקליט מצליח, כותב את סיפרו בארץ, יחד עם העיתונאי הגרמני אברהארט פוקס. שם הספר: מחיר השנים הפרועות.

רצח בפרשת
גניבת־הדלק?

במישטרה יש הסבורים כי נהג־המיכלית, שהורשע בגניבת דלק מצה"ל ושנמצא מת בביתו, לא התאבד, אלא נרצח.

צימצום המחירנות
המינית במכון רודי

לאחרונה חל שינוי מפליג באופי הטיפולים במכון רודי שבהרצליה. הפסיכולוג דויד רודי הנהיג במכון שזו במשך שנים רבות שיטות־טיפול מהפכניות, שהתאפיינו במתירנות מינית. עתה עוברות תוכניות־טיפול אלה מיתון מבחינה זו.

הסיבה לשינוי: המכון של רודי לא זכה עד היום בהכרה רישמית, ורודי מקווה כי בדרך זו יציליח לזכות בה.

הנהג, משה בן־שימעון, נמצא מת בביתו כשכדור בראשו, שעות ספורות אחרי שהיה צריך להופיע בבית־המישפט ולהודות בגניבה. שמועות עקשניות על לחצים, שהופעלו על כל הנאשמים במישפט, הביאו את המישטרה למחשבה שמדובר ברצח.

השעיית המפכ"ש -
לא ביגלל רפול

יוזמתו של שר־הביטחון אריאל שרון, להקמת מיפקדת־כוחות־השדה של צה"ל נקטעה.

שרון לא נבהל מהתנגדותו של הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל איתן, להקמת המפכ"ש, על־פי הצעתו של האלוף (מיל') ישראל טל.

הסיבה לדחייה היא המצב המדיני והביטחוני. ההערכה במישרד־הביטחון היא שהתערערות מעמדה של ישראל והתגברות המתיחות אינם מאפשרים לגשת עתה לביצוע שינויים בצה"ל, רחבי־היקף.

תחריף ההתחרות
בענף ביטוח הרכב

חברות־הביטוח עומדות להחריף את תחרות התעריפים ביניהן בענף ביטוח־הרכב. החברות השונות עומדות לצאת בתוכניות חדשות, אך במיקרים רבים אין מדובר בחידושים של ממש, אלא בחידושים פירסומיים בלבד.

לקוחות של חברות־הביטוח, שיסתמכו על הפירסום בעיתון בלבד לצורך בחירת החברה שבה יבטחו את ריכבם, עלולים ליפול בפח. כדי לבחור בחברה הזולה ביותר באמת, על הלקוח לברוק את החוזים עצמם, ולהשוות בין מחירי החברות השונות.

תביעה לפיצויים
על אי־פירסום מודעה

הוועד לסולידריות עם אוניברסיטת בירזית שוקל הגשת תביעה מישפטית לפיצויים נגד הצהרון ידיעות אחרונות, על אי־פירסום מודעה שאושרה על־ידי היועץ המישפטי של העיתון.

ביום שני שעבר היתה צריכה להופיע בעיתון מודעה מטעם הוועד, שקראה לסטודנטים לבוא להפגין נגד שר־הביטחון אריאל שרון, שאמור היה להיות אורח־הכבוד בכנס הבינלאומי לביטחון וכלכלה לאומית שנערך באוניברסיטת תל־אביב.

אנשי מחלקת־המודעות של העיתון הפנו את נציגי הוועד, ביום הראשון שעבר, ליועץ המישפטי של הצהרון, שאישר את תוכן המודעה. המודעה הוכנסה לעמוד, אך ביום השני בבוקר היא הוצאה מהעיתון על־ידי אחד מבעלי העיתון.

בעלי־המודעה יטענו כי הוצאת המודעה מהווה הפרת־הסכם, וכי הדבר לא איפשר להם לדאוג בעוד מועד לפירסום אלטרנטיבי.

הממשלה עשוייה להיאבק נגד מניות הבנקים!

ד"ר מאיר חת, יו"ר מועצת המנהלים של הבורסה, והמועמד המועדף של שר־האוצר למישרת נגיד בנק־ישראל, אמר בשבוע שעבר כמה דברים חשובים.

בדיון בוועדת־הכלכלה של הכנסת על שוק ההון אמר ד"ר חת, שההתנהגות של מניות הבנקים המיסחריים (הכוונה בעיקר לשלושת הבנקים הגדולים) היא בלתי רצוי־ה ; למה ? **אלף :** מניות אלה הפכו לנכס פיננסי נזיל (כמו עו"ש כשאינך באובר־דראפט) **בית :** אין סיכון בהחזקתם (אינם יורדים, בניגוד לשקל, למשל) **גימל :** מניות הבנקים מעניקות תשואה חיובית גבוהה (הרווח מובטח, ותמיד יהיה יותר גבוה מהמדד, השנה למעלה מ־40% ריא־לית) **דלת :** וכל זה לאורך זמן (למה להשקיע בתוכניות חיסכון או בצמודים, כאשר השקעה במניה של בנק נותנת רווח גדול יותר לאורך זמן).

אם זה כל־כך טוב, למה זה לא רצוי ? **אלף :** אין דבר דומה למניות כאלה בכל העולם. **בית :** אם מניה מתנהגת כאיגרת־חוב, שינפיקו איגרות־חוב. **גימל :** מפחית את כדאיות ההשקעה במיפעלי תעשיה. **דלת :** יוצר מצב שבו שוק „המניות החופשיות" נתון לתנודות מהירות ול־ספקולציות.

עד כאן עיקר דברי ד"ר חת בוועדת־הכלכלה. מכאן תשובותיו לשאלותי.

שאלה : ד"ר חת, מה איכפת לך ש־יתומים, אלמנות, קשי־יום וסתם עמך ישקיעו במניות של הבנקים ?

ד"ר חת : **באמת לא איכפת לי, כי עוד מדובר באלה. אך מה שקורה למעשה הוא, שחברות משקיעות במניות אלה, במקום להשקיע במיפעליהן. וזה לא טוב.**

שאלה : אז מה טוב ?

ד"ר חת : **אם הצמודים עושים 4% בשנה, יעשו מניות הבנקים 8%, אך לא פי עשרה. בכלל הגיע הזמן שמניות אלה יתנהגו כמניות לכל דבר.**

שאלה : אתה מציע לבנקים להפסיק לווסת את המניות ?

ד"ר חת : **כן, בהחלט, אם הבנקים לא יבינו שהם צריכים להפסיק לווסת את המניות שלהם, כפי שהם עושים עכשיו, תצטרך הממשלה להתערב בעניין.**

יו"ר הבורסה ד"ר חת
שהבנקים יעשו 8%

האם יכולה הממשלה „לדאוג" לירידת התשואה של מניות הבנקים ? כן, בהחלט. האם היא צריכה לעשות זאת ? לא ! מי שאינו חושש ש־60 מיליארד שקל — אומדן ערך השוק של מניות הבנקים — יתחילו לחפש השקעה אחרת, שיעשה מה שהוא מבין.

אנשי הבנקים יודעים בבירור מה יקרה, והם טוענים שהבנקים יתנו וימשיכו לתת, כל עוד המשקיעים במניות הבנקים ירצו בכך ויתנו אמון במניות אלה. עכשיו קשה יותר לעצור את המירוץ : ב־1980 עוד אפשר היה.

מה קרה בארבע השנים האחרונות ? ניקח לדוגמה את סטוק בל"ל. ב־1978 עלו מניות אלה ב־52.2% והמדד ב־48.1%. התשואה הריאלית היתה 2.76%. ב־1979 עלו מניות בל"ל ב־104.4% כשהמדד עלה ב־111.4%. התשואה היתה 3.33% — אך ב־1980 עלה שער המניות של בל"ל ב־219.9% והמדד ב־132.9% בלבד. התשואה הריאלית הגיעה ל־37%. השנה עלה שער מניות בל"ל, מראשית השנה עד לראשית שבוע זה, ב־171% לעומת המדד שעלה ב־91% בלבד. התשואה הריאלית היא 42%. יש להניח שעד היום החמישי, ה־31 בדצמבר תגיע התשואה ל־45%.

מה יקרה ? נקודת הזינוק של מניות הבנקים ב־1 בינואר 1982 תהיה גבוהה בכ־45% מזו של המדד. ככל שיירד המדד, אם יירד, יגדל הפער בינו ובין תשואת המניות של הבנקים. מי שמחפש „מפולת בריאה" במניות הבנקים צריך לדאוג ל„ינואר שחור".

החברה שעושה כסף משיחות־חוץ

הייצוא הטוב ביותר של ישראל הוא זה שכולו ערך מוסף. למשל פטנטים, למשל תוכנה של מחשבים, למשל — ניצול יעיל של טכניקות תיקשורת ממוחשבות. נשמע מסובך ? מילא. העיקר שעושים מזה הרבה ייצוא וחומר הגלם הוא המוח היהודי.

את זה בדיוק עושה חברת קונסורציום אינטרנשיונל. היא מנצלת ומפתחת טכניקות קיימות מעולם המחשבים והיתקשורת, שי־פותחו בעיקר לצורכי חברות התי־עופה, ומיישמת אותן לצורכי תיק־שורת עסקית רגילה. היא עושה את זה מהר, ביעילות ובצורה מתוחכמת. היא מזכרת את שי־רותיה ללקוחותיה בארץ, אך את עיקר מחזורה היא עושה בחו"ל.

מה בעצם היא מוכרת ? שירותי תיק־שורת עם ערך מוסף. היא לא סתם מעבירה ידיעות והודעות. היא מעבירה אותן מהר, לנמענים שונים בבת אחת, מעובדים לכל צורך, באמצעות טלקס של קודי טלפון (שהוא פי 24 יותר מהיר מהטלקס הרגיל). היא עושה זאת זול יותר מכל מערכת אחרת, על־ידי ריכוז של 50 הודעות באמ־צעות המחשב, ושידורן בבת־אחת ליעדים שונים בכל רחבי תבל.

מסובך ? לא נורא. היא גם משדרת כל רבע שעה את כל ההודעות שנתקבלו, באמצעות 200 קווי הטלפון שברשותה, באמצעות מסופי המחשב שבמישרדה בתל־אביב. למרכז בלונדון ומשם לעולם כולו.

בשביל כל אלה מוכנות חברות גדולות לשלם הרבה. העיסקה של החודש האחרון היא עיסקה של ידע, שרותים ומיתקנים במיליון ורבע דולר עם ממשלה של מדינה במיזרח הרחוק.

האחים נקש (ג'ורדש) נכנסים לבורסה

הבורסה

כבר שבועות ארוכים מתרו־צצות בבורסה שמועות שהאחים נקש, יצרני הג'ינסים ג'ורדש, מנסים להיכנס לבורסה, בכל מיני צורות ואמצ־עים. עכשיו ברור. ירדניה מתנהגת כמו אחת שקיב־לה במתנה תריסר חליפות ג'ינס מתוצרת האחים נקש. וכאמת, מי שהתיישב על ירדניה עשה חיים, ובטח עוד יעשה. מספיקה הידיעה המעופפת שהם, האחים נקש, מת־לבשים על מניות ירדניה — והנה תראו מה שקרה.

לא היה פיחות ריאלי של השקל

אני פטור מלספר לכם מה קרה בשבוע שעבר. מה שמעודד בכל העניין הוא שקר־נות הנאמנות — רוב הקרנות — מכרו צמודים כדי לקנות את המניות שכולם ניסו למכור, ועשו את עיסקת חייהם. מי שהצליח למכור, הפסיד. מי שלא, הרוויח. איך אמר רוטשילד ? הכלל הוא לקנות בירידה, למכור בעליה. לפעמים זה עובד גם להיפך. לא תמיד. בסיכום — יש לנו בורסה טובה. כל ירידה היא סימן לעליה. עד מתי ?

השבוע קיבלתי הרצאת מבוא על ה־בורסה היום ובעתיד הקרוב.

הנה תקציר הדברים : יש הרבה כסף במערכת — עובדה. הצמודים לא נתנו השנה את המדד —

מנחם נקש
קונים את „ירדניה"

עובדה. מדיניות האוצר, נכון לשעת כתיבת הדברים, אומרת שלא ייעשה פיחות ריאלי של השקל לעומת המט"ח, כך שגם המט"ח לא יהפוך אפיק השקעה מבטיח. מה נשאר ? המניות כמובן.

נו, אז מה עם המניות ? את אלה צריך לחלק לשלוש קבוצות : מניות הבנקים הגדולים, המניות המסומנות על־ידי הקרנות והמניות החופשיות. על־פי שלושה אלה צריך לבנות את תיק ההשקעות.

שכחנו להכניס למערכת גורם „בלתי תלוי", שמכניס לבורסה את אוויריית העצ־בנות ואי־הוודאות, מאורעות חיצוניים, כמו למשל חוק רמת־הגולן. אבל על כאלה מתגברים. עובדה.

„הבנק הרוויח - הלקוחות הפסידו"

בשבוע שעבר כתבתי על פי־בי והבנק הבינלאומי, הדינאמי, ש„נכשל בעסקי ניירות־ערך." בעיקבות דברים אלה, פנה אלי שלום זינגר, הממונה על עסקי ניירות־הערך של הבנק, ואמר לי : „הבנק לא נכשל, מה פיתאום ! אם התכוונת לפי־בי, מה זה נוגע לכל השאר ? אומנם נכון שפי־בי נתנה ב־1980 למעלה מ־700% והשנה רק מעט מעל למד — אז מה ? זה כישלון ? איפה כתוב שצריך לתת 40% ? אנחנו לא מווסתים את המניה. נכון גם שהיתה רמת ציפיות גבוהה לגבי פי־בי, אך ציפיות הן לא מרכיב עיקרי בהתנהגות המניות. ומה בקשר לכל תוכ־ניות החיסכון, שבהן אנחנו נותנים את התנאים הטובים ביותר, ותראה איך התפתחו הקרנות. קרנות הנאמנות של הבנק היוו לפני שנתיים 4.6% מכל המערכת. היום חלקן 6.6%. מובר, אל תשכח, בסכומי ענק. בכל המערכת של הקרנות מסתובבים היום 21 מיליארד שקל. זהו הישג עצום. במונחים ריאליים גדלו נכסי הקרנות של הבנק הבינלאומי, בשנתיים האחרונות, ב־80%.

„לפני שנתיים היה הבנק הבינלאומי במקום השביעי מבחינת המחזורים בבורסה, היום אנחנו במקום החמישי."

מנכ"ל צדיק בינו
הבנק הרוויח, והלקוחות ?

יצאתי מהפגישה בהרגשה לא נעימה במקצת, של מי שנכשל בכתיבת דברים שאינם נכונים, על בנק עם הרבה הישגים. ליתר ביטחון הלכתי למחלקת המחקר של בנק שכן, וביקשתי פרטים מעודכנים על ביצועי הקרנות. לפני שקיבלתי את הנתו־נים, אמר לי מנהל המחלקה : „הקרנות של הבנק הבינלאומי גדלו, הבנק הרוויח, הלקוחות הפסידו." הנה העובדות, נכון ליום השישי, ה־18 בדצמבר.

בקבוצת הקרנות המתמחה בי־צמודי מדד, הקרן של הבינלאו־מי היא במקום ה־12 מתוך 13 הקרנות שבקבוצה. בקבוצת ה־קרנות המתמחה במט"ח, הקרן של הבינלאומי היא במקום האחרון מתוך 16 הקרנות שבקבוצה. בי־קבוצת הקרנות הגמישות, הקרן של הבינלאומי היא במקום הרביעי מתוך חמש הקרנות שבקבוצה זו.

יש לי פגישה עם...מילקי!

מילקי - מעדן מעולם אחר.

כשאני בורח מהקלוריות אבל בא לי פתאום משהו טוב
יש לי פגישה עם „מילקי" שטראוס, מעדן חלב ושוקולד עם קצפת.
ובכל התענוג הזה יש רק 180 קלוריות...

שטראוס

סופר דק.
גרבי מכנס שקופים כמו אויר.

כשאת יוצאת לאירוע מיוחד.
כשאת יוצאת עם שמלה מיוחדת,
עם מישהו מיוחד — לבשי את גרבי
המכנס סופר שיר.

גרבי המכנס הדקים ביותר
והשקופים ביותר בעולם (10 דנייר).
הם מלטפים כמו מגע המשי על
הרגל, ואת מרגישה כאילו רגליך
יפות יותר. ארוכות יותר.
סופר שיר. גרבי המכנס של גבור.

קאן קאן סופר שיר

עכשיו לשרותך בחנויות.

CANCAN

כשהנאשם מודה בפשע, האם פרקליטו צריך להניאו מכך?

פרקליט זכרוני
לא לתת לנאשם להודות

שופט ברנזון
כן להודות בשם הנאשם

פרקליטה זידסקי
להסביר לנאשם, לא לשכנע

הדילמה

„אם יבוא אלי קליינט ויאמר כי הוא ביצע את העבירה, אייעץ לו להודות באשמה בבית־המישפט." כך אמר עורך־הדין הוותיק יעקב („קובה") הגלר, בתוכנית הטלוויזיה דילמה, שעסקה ב־אתיקה של עורכי־דין. הוא הוסיף כי אם יסרב הנאשם להודות באשמתו, ישלח או־תו לעורך־דין אחר ולא יטפל בענייניו.

רוב עורכי־הדין שהשתתפו בתוכנית הטלוויזיה הסכימו עם הגלר. מי הסכמה מלאה ומי בהסתייגויות קלות. רק עורך־הדין אמנון זכרוני העז ואמר כי גם אם יודה הלקוח כי ביצע את העבירה המיו־חסת לו, לא ייעץ לו אוטומטית להודות באשמה. ראשית הוא יבדוק היטב את תיק הפרקליטות ואת הראיות הקיימות נגד הלקוח, ורק אז יחליט מה טוב יותר עבורו. אם יגלה איזו פירצה מישפטית, ייעץ ללקוח לא להודות באשמה.

חלק מעורכי־הדין שהשתתפו במישדר, הנאשם כדי להתגונן מפני כל מנגנוני החברה.

יותר מתשעים אחוז של הנאשמים אינם מודים בביצוע העבירות המיו־חסות להם, אפילו לפני סניגוריהם. הם חוששים כי הוא „ימכור" אותם למיש־טרה, אם ידע פרטים מרובים מדי, או לא יגן עליהם בלהט המתאים אם יח־שוב כי הם אשמים. אותם עשרת האחו־זים המודים באשמה הם לרוב עבריינים מתחילים. אנשים כאלה אינם בקיאים כלל בדרכי המישפט, ואינם יודעים לפ־עמים בעצמם אם עברו עבירה לפי חר־קי־המדינה.

הרבה מהעבירות המודרניות הן טכ־ניות ביותר, ואפילו עורך־דין חייב להת־עדכן מדי פעם בדיני הראיות כדי להיות בטוח אם לא חל שינוי במרכיביה של עבירה מסויימת. קשה לדרוש מהדיוטות שיהיו בקיאים בכל הפרטים הללו.

ירון לונדון בתוכנית „דילמה"
שאלה מעוררת מחשבה

והשופט בדימוס צבי ברנזון, התחלחלו לשמע דברים אלה, והעירו על כך לזכ־רוני. גם הדיוטות, שאינם מבינים במיש־פט, מיהרו לשאול: „אתה יודע שהוא רוצח ותעזור לו לצאת זכאי?"

לדוגמה מעשה שהיה. פרקליט הכין תיק נגד אדם קשיש שנאשם בכך ש־הצית את ביתו ושרף חפצים רבים שהיו בו. מכיוון שאדם יכול לעשות ברכושו כרצונו בתנאי שלא יפגע באחרים, הרי

של הסניגור

הדוגמה של רוצח נשמעת מפחידה, וכאילו מטילה על הסניגור חובה מוס־רית לשמור על הציבור מפני רצח נוסף. אולם רוצחים מהווים חלק פעוט, כמעט אפסי, בין לקוחותיהם של עורכי־הדין. הסטטיסטיקה מוכיחה דווקא כי רוצחים כמעט לעולם אינם חוזרים על מעשיהם.

רק עבריינים מתחילים מודים

השאלה החשובה היא: האם חובתו של עורך־הדין להגן על החברה? הרי לשם־כך מקיימת המדינה מנגנונים כמו המישטרה והפרקליטות, העומדים יו־מם וליל על מישמר הסדר והחוק. הסני־גור הוא מעוזו של הפרט. אליו פונה עבירת הצתה קיימת אך ורק אם שרף הנאשם גם חפצים שאינם שייכים לו. כאשר הכין הפרקליט את החומר התברר לו, כי חוקרי המישטרה לא ביררו נקו־דה זו, ובתיק לא היה שמץ של ראיה לכך שנשרפו חפצים זרים.

הפרקליט ביקש מאנשי המישטרה כי ישלימו את החומר, אך הם הסבירו לו כי המיקרה אירע לפני חודשים ולא נותרה אפשרות לברר מה הם החפצים שנשרפו, ולמי הם היו שייכים. בעוד הפרקליט מתלבט בשאלה אם לבטל את כתב האישום או למצוא ראיות נוספות, טילפן אליו סניגורו של הנאשם. הוא הסביר בטלפון כי לקוחו רוצה להודות באשמה, והוא מוכן לייעץ לו לעשות זאת בתנאי שהתביעה לא תדרוש עונש חמור.

המישפט נגמר, כמובן, בהרשעתו של הנאשם. אילו היה הסניגור שוקד על מלאכ־תו ובודק את תיק התביעה, היה יכול אולי להציל את לקוחו מהרשעה ועונש. למרות שהלקוח, שלא הכיר את החוק, הודה באשמה.

האם התרשל הסניגור?

אחת הסיבות לכך שעורך־הדין מייעץ ללקוח להודות, היא הבעיה של המצאת גירסה לנאשם. אם כופר ה־נאשם באשמה, עליו לבוא לבית־המישפט בדרך־כלל, ולספר גירסה אלטרנטיבית לזו של התביעה. עליו לשכנע את בית־המישפט כי היה הסבר סביר להימצאותו במקום העבירה בזמן שבו בוצעה, למ־רות שלא הוא האשם. עורך־דין הממ־ציא גירסה עבור לקוחו עובר את הגבול העדין שבין ייעוץ מישפטי לשיתוף פעו־לה עם עבריין לאחר מעשה.

עורך־הדין אומנם אינו צריך לעבור גבול זה, אולם אם הוא אינו בודק את התיק ואינו מברר שמא חסרות לתביעה ראיות שבלעדיהן לא תוכל להרשיע ב־דין, או כי עומדות לנאשם הגנות טכניות כמו התיישנות — הרי שהתרשל ב־מלאכתו.

בתיאוריה, הסניגור הוא דוברו של ה־נאשם. הוא חייב לעשות את מה שהיה הנאשם עושה בעצמו, לו ידע את החוק ואת התקדימים כמו עורך־הדין. טובתו של הנאשם היא חובתו הראשונית של הסני־גור, ועליו לנקוט בכל הדרכים החוקיות כדי לממשה.

שביל־הזהב בין שיתוף־פעולה עם ה־עבריין לאחר מעשה, ובין הגנה עליו, הוא לפעמים עדין. ולכן היטיבה להגדיר זאת עורכת־הדין גירה לידסקי, שאמרה כי במיקרה שנאשם הודה לפניה בביצוע העבירה, היא תבדוק היטב את התיק המישפטי נגדו. אם תשתכנע כי יש לו סיכוי להגנה מישפטית למרות הודאתו לפניה, היא תסביר לו אפשרות זו, בלי לנסות ולשכנע אותו לקבלה.

התאבדויות מישפטיות

הדאתו של נאשם היא אומנם כ־מאה עדים, אולם ידועים גם מיק־רים פאתולוגיים של אנשים שביצעו „התאבדות מישפטית", ולקחו על עצמם אשמה לא להם. לכן גם בתי־המישפט זהירים עד־מאוד כאשר הראיות נגד נא־שם מתבססות אך ורק על הודאתו, וה־תביעה חייבת למצוא דבר־מה נוסף, דהיי־נו הוכחה אובייקטיבית, שאינה קשורה ישירות לנאשם כדי לאמת את דבריו.

ידועים במישפט מיקרים שבהם לא יד־עו הנאשמים את העובדות לאשורן, כאשר הודו באשמתם. במיקרה מפורסם אחד באנגליה, הודה אדם כי הרעיל את אשתו, כשם את הרעל בכוס התה שהביא ל־מיטתה בטרם נרדמה. האשה נמצאה מתה בבוקר. רק בניתוח שלאחר המוות התברר כי האשה מתה למעשה מהתקף־לב פת־אומי, בטרם טעמה מהתה. הבעל לא ידע על כך, ורגשי האשם גרמו לו להודות באשמה.

במיקרה אחר הודה אדם ברצח חברו. הוא ירה בו בחשיכה. גם כאן התברר בניתוח שלאחר המוות כי הקורבן נרצח קודם בדקירת סכין על־ידי מישהו אחר, וכי היריות פגעו בעצם בגופה מתה. יתכן כי שני האנשים הללו עברו עבירות של נסיון לרצח, אבל הם בוודאי לא ביצעו רצח, ועל סניגוריהם היה לברר זאת.

אילנה אלון ■

מכתבים

בדרך מערבה

חוק סיפוח הגולן מזכיר לקורא את החוק לסיפוח ירושלים.

בעיקבות החוק לסיפוח ירושלים עשו יותר מתריסר שגרירויות של ארצות־המערב דרך קצרה למדי מערבה, מירושלים לתל־אביב, מהלך כשישים קילומטרים. יש מקום לחשש שבעיקבות החוק ה־פיראטי לסיפוח הגולן יעשו כמה שגרירויות דרך ארוכה בהרבה מזו לכיוון מערב... בחזרה לארץ מוצאן.

אלי דווידוביץ, ירושלים

אין ספק שהיתה כאן מזימה מתואמת בין מנחם בגין וליאוניד ברז'נייב: כך יירד הלחץ מעל הסובייטים, והם יוכלו לעשות כ־עולה על רוחם לפועלי פולין, ו־אילו הסובייטים, מצידם, לא יזעקו מרה בעיקבות קבלת החוק האווילי הזה.

קרן שוהם, חיפה

איזה מזל שמנחם בגין שבר את רגלו וישב על כיסא גלגלים כאשר היה מחיל את החוק הישראלי גם על ורשה...

אלה ברקו, תל־אביב

החלטת המערך שלא להשתתף בדיון על חוק הסיפוח של רמת־הגולן היתה החלטה גבונה ונכונה, שכן למערך, כסיעה, אין שום דבר חשוב לאומרו בשום נושא חשוב לישראל.

גד הלר, תל־אביב

ראש־ממשלה בגין
בתיאום עם ברז'נייב

...לנוכח הסרבנות הערבית, ו־למרות מחאות השמאלנים, חוק רמת הגולן היה החוק הנכון, ב־מועד הנכון, שהועבר על־ידי הממ־שלה הנכונה במיסגרת המדיניות הנכונה.

דינה זרגוב, חולון

● ● ●

מלשינות ומודיעין

צודקים הערבים שמסרבים להפריש מס־ערך־מוסף, טוען הקורא.

לאמיתו של דבר, מס זה הוא הגורם העיקרי למכת האינפלציה במדינה שלנו ובחו"ל.

הוא גורם לשחיתות, לפקידות מיותרת, לביזבוז כוח־אדם ולריבוי מתעשרים בגין העלמת המס. ה־רדיפה אחרי המשתמטים מהעברת המס אילצה את הרשויות לפתח רשת מלשינות ומודיעין.

הכללים ידועים: שולמן ישלם. הכל על חשבון הברון, הביטוח יכסה. כללים אלה מוחדרים למוחו־תינו בעזרת כלי־התיקשורת למי־ניהם ואין פוצה פה.

רשקו משה, מגדיאל

● ● ●

האיש בסאן־פאולו

כבר מזמן ביקש אורי אבנרי שהקוראים יפנו אליו בבעיות הכרוכות ב־קבלת העיתון.

הייתי רוצה להפנות את תשומת־ליבך למעטפות שהן קצרות מדי, וסגירתן אינה הולמת עיתון ה־נשלח בדואר־אוויר לחו"ל, ואפשר שזו הסיבה לכמה גיליונות שהלכו לאיבוד בדרך אלי.

אומנם אנו הם החתומים על השבועון (מזה שנים רבות), אך הוא נקרא על־ידי מיספר גדול של ישראלים־לשעבר וערבים קוראי־

(המשך בעמוד 16)

סליחות

סלח לנו על הטילים שלא הזזנו / מח"ל לנו על הביל־יונים שבזבזנו / סלח לנו כי מלאי הדולרים בירידה / מח"ל לנו כי כל המיצרכים בעליה.

סלח לנו כי התייקרו דלק, מים ומאור / מח"ל לנו שלא קיימנו את הבטחת מרידור / סלח לנו על מידת השקר וה־התחסדות / מח"ל לנו על הת־פרצותנו בועידת ההסתדרות.

סלח לנו שאת ידידינו ב־אמריקה הבאנו במבוכה / מח"ל לנו שאת הארץ העמדנו למ־כירה / סלח לנו כי נטשנו את הדרך הנכונה / מח"ל לנו כי שבנו לשבילי ההרפתקה.

חטאנו, אשמנו, בגדנו, הכל עשינו / לתפארת ז'בוטינסקי אבינו / מקווים אנו למחילה על כל חטאים / ולכפרה קבל נא את הרבנים הראשיים.

צבי מרום, רמת־השרון

נוצרו הנסיבות הבינלאומיות המת־אימות, לדעתו, להחלת החוק ה־ישראלי ברמת־הגולן. תארו לעצ־מכם איזה רעיון עיוועים היה יכול לבצע אילו היה בריא־ושלם. אולי

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי 29.12.81
קובה:
מולדת או מוות
ערב לציון 23 שנים
לנצחון המהפכה
מוסיקה ושתיה קובנית

המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

חן טרמפ לחייל

מתאים לי... BROADWAY 80

מוגד

תמיד חשבתי שיש רק סיגריה אחת -
עד שגיליתי את BROADWAY 80

תערובת אמריקאית 80 מ"מ

מכתבים

(המשך מעמוד 14)

עברית, המעוניינים „להיות ב־תמונה".

אגב, בגלל השקפותי וגיליונות העולם הזה שתמיד נמצאים בידי, אני נחשב כאן כאיש של אורי אבנרי בסן־פאולו, להבדיל מ„האיש שלנו בהבנה"...

היינץ־מאגנוס סדומון,
ברזיל

● ● ●

זר לחמוגה

הקורא מואיל להפנות תשומת־לב הקוראים ל־טעות (קולנוע, „העולם הזה" 2310).

אומנם יש קווי דימיון בין ה־תמונה שהצגתם ובין אלכס פלג: לאיש המופיע בתמונה יש שיער: גם לאלכס יש. לאיש בתמונה יש אוזניים, אף ופה — וגם לאלכס יש. לאיש שבתמונה יש אפילו סנטר — וגם לאלכס יש. אבל זה בערך הכל.

דוד אהרוני, תל־אביב

הקורא צודק, התמונה שהופיעה אינה של אלכס פלג, אלא של ה־שחקן שימעון בר.

● ● ●

שוב סיקרקים!

מה עלול לקרות כאשר עם הסגולה אינו שולט ביצריו.

אור של יום חיוור מפציע על

שחקן פלג
האוזן, האף ואפילו הסנטר

שחקן בר

אחרי חמש מילחמות טרם הגענו לשלום כולל, אך מתברר שיש בארצנו הקטנה כאלה שלא שבעו מילחמות, ואם אין מילחמות נגד ערבים, ינהלו מילחמות נגד יהו־דים, ולו גם נגד חיילי צה"ל. למען דרכם ילכו באש ובמים ועם אש ומים, בדרכים לא דמוקרטיות, ב־אלימות, בסילופי אמת וערך. כך — כילדים הפותרים בעיותיהם בדרך הקלה, בהנאה של הרס, בפורקן היצר. שהרי אחת מתכונותיו ה־הכרחיות של בוגר היא המודעות לקיום ערכים מתנגשים והיכולת „מחתרות" בעם הזה, מזויינים ב־מוטות או ברובים, להילחם ב־אחיהם לעם ויריביהם לדיעה. מיל־חמת האחים נגסה בנו כבר בהיס־טוריה, וה„סיקריקים" של היום עלולים אף הם לגרום להרס, מוות וחלילה אף לגלות, כשקיצוניותם הרעיונית והאלימה מקבלת השלמה וחיזוק מאוייבים מחוץ למדיגה.

מיכאל גלעד, חיפה

● ● ●

שינאת הגוי

ועוד על שינאת הגויים כפי שהיא באה לביטוי במסורת היהודית (מכתב למערכת של שירית שנקרי, „העולם הזה" 2305).

לא רק יין שהחזיק בו גוי אסור בתכלית האיסור, אלא כל ייצור שייצר גוי, אפילו הופרשה ממנו שביעית, אסור בתכלית. וכאן שאלה לרבנים: האם קיים עוד עובד יהודי אחד בין העוסקים בעבודה שחורה, כגון אלה הרוחצים את הענבים ומכינים אותם לתסיסה ביקבי ישראל?

מוכרחים לסנן מהיהדות את ה־קטעים המחנכים לשינאת אנשים שאינם יהודים.

זוהר (ג'ו) מלמד,
גרמניה

● ● ●

לגדל ראש עיר

מה לעשות כדי שהאנשים שבצמרת ידעו מה מתרחש בתחתית.

לירח כבר הגענו, אבל הסירחון הגיהינומי הנודף מזה שנים מבית־הכיסא של התחנה המרכזית בתל־אביב נמשך. זה מזכיר לי מה שאמרה גולדה מאיר למארחיה, כשבאה לביקור באחת ממדינות אמריקה והראו לה את נפלאותיהם: „אני רוצה לראות גם את משכנות העניים, כי זהו המיבחן האמיתי."

בית־הכיסא הראשי של תל־אביב הוא המיבחן האמיתי — לא דיזנ־גוף, לא המוסיאונים.

מכיוון שכל התלונות במשך כל השנים לא הועילו, אני מציע ל־חוקק חוק ממלכתי לחינוך ראשי־ערים: מכניסים את ראש־העיריה לבית־הכיסא הריחני למשך יממה אחת בלבד, שיריח היטב.

הוא הדין לגבי הספסלים העי־רוניים נטולי המישענת, בעלי ה־זוויות החדות. מושיבים את ראש־העיריה על ספסל־סדום שכזה עד שיתחיל להבין שהוא מזלזל ב־בוחריו.

כל ראש־עיריה זכאי, כמובן, ל־בקש ששני הקורסים יהיו חופפים. כלומר: ישיבה על ספסל־סדום בתוך בית־הכיסא הריחני למשך יממה.

חנן גולדגרט, חולון

חוק הקפה והעוגה

משחק לונדון
הדילמה והקצפת

ירון לונדון והדילמות הלאומיות

זוכרים את הזקנה שטיפסה על אנטנת הטלוויזיה כי רצתה שיראו אותה שם?

היא היתה בסדר גמור. כי שם המישחק הוא טלוויזיה.

אבל, יש שחקנים ויש מישחקים.

ומשחק גדול הוא ירון לונדון. אלוף הארץ בדילמה. הוא יודע ומכיר את החוקים, ויותר מהכל את חוק הקפה והעוגה.

חוק הקפה והעוגה אומר: „לא יעמוד איש, גדול כקטן, אוויל כחכם, רחוק כקרוב, בפיתוי: קפה ועוגה חינם." לא חשוב מהו הנושא שלשמו יטריחו אתכם ממרחקים, וכמה זמן שתקדישו לכך. אתם תגיעו, תקבלו קפה ועוגה בחינם, ואם אפשר תסחבו מהצד עוד פרוסת עוגה, ותצאו בהרגשה טובה.

אם ירון לונדון רוצה לשחק אותה בגדול, הוא יפעיל את החוק ל„גדולים" וישים קצפת על העוגה: להיות שייך לקבוצה הבכירה שמשתתפת בדילמה. העילית שבעילית.

ומי אכל את העוגה? כל הילדים. העיתונאים, המישפטנים, הרופאים; וגם אנחנו שצפינו בביתנו במירקע הציבעוני, נאנחנו מאושר אינטלקטואלי ואמרנו זה לזו „איזו עוגה יפה, וכמה חכם האופה!"

ממש מול עינינו, אחרי שנכנסנו למלכודת, מפעיל ירון (חסמ־בה! חסמבה! חסמבה!) את קסמיו, ומגיע את המרינוטות. 30 שניות בשאלת הרת־גורל לשופט, 50 שניות לרופא המגמגם שלא הספיק להכין את שיעוריו, והלאה במהירות הבזק לעיתונאי־הצמרת. גם זה, האחרון, מתחיל להרגיש את דפיקות ליבו מואצות מול עיניו החודרות של ירון. אז מה אם הוא העיתונאי מיספר אחד בפוליטיקה וכל צמרת המדינה מתרפקת על הטלפון שלו, ומי כמוהו יודע את הניואנסים וההשלכות שמאחרי המלה הכתו־בה. כל זה נדחק לשוליים. כאן, מול מצלמות הטלוויזיה, הוא חייב להיות חד וחלק. כן־לא. שחור־לבן. אחרת ייענש וירון יג־טוש אותו לטובת שכנו. זאטוט קטן זב־חוטם. טובל בקצפת ואינו קובל. העיקר שגם הוא משחק.

כן רבותי, רק החייט ירון והילד הקטן יודעים שהמלך הוא עירום. כי זה אינו מרגיש במאומה. התהלוכה ממשיכה. מי הבא אחריו?

שרה אלרגנט, רמת־גן

גגות הבתים. יום כבד נפל עלינו. „חיילי צה"ל הותקפו הלילה על־ידי מתנחלי אופירה, בנסותם לפ־נות את שארית סיני. שני חיילים נפצעו מלפידים בוערים שהושלכו עליהם וחייל שלישי נפגע בעיניו מחומרי הדברה שהותזו לעברו." האם כך עלינו לחיות?!

לבחור ביניהם בכל מצב תוך הק־שבה גם לדיעות מנוגדות.

אני חושש מאד שדווקא בישראל לא ישלוט „עם הסגולה" ביצריו, לא יידע לבחור בדרך הפשרה והחיים, לא יצליח להסתגל לכללי המישחק הדמוקרטיים. אם אכן כך יקרה, יגיע גם היום שבו יצאו

הסוכן בישראל: בלמון בע"מ. המפיצים: חב' נורית בע"מ.

מי השיער הידועים
PANTENE
HAIR TONIC
הגיע
למלחמה בקשקשים
ולבריאות השיער
שימוש קבוע במי-שיער „פנטן"
משפר את בריאות השיער, מונע היווצרות
קשקשים, מחזק את השורשים
ומאט את הנשירה.
להשיג בארבעה סוגים:
„גולד" — לשיער יבש או שמן
„בלו" — (לשיער שיבה ולשיער מכסיף)
לשיער יבש או שמן.
להשיג בבתי מרקחת תוצרת הופמן לה רוש.
יבואנים: דיפריס ושות' בע"מ.

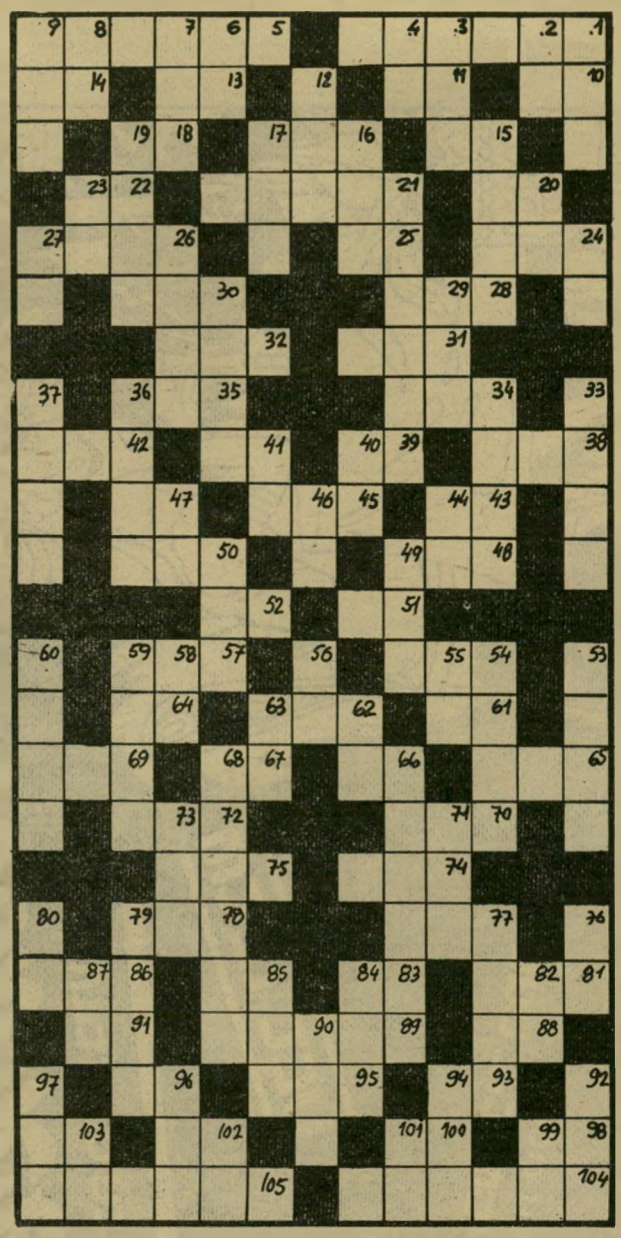

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 772118

פרס ראשון ומסמר הערב
אוטוביאנקי 82
בשעשועון פרסים ענק בנצוחו של
מני פאר
פרס שני
לאס וגאס
טיסה הלוך ושוב.
טיסה לאירופה.
(באמצעות משרד נסיעות "אוניברס")
טלוויזיה צבעונית, אופניים
ועשרות פרסים יקרי ערך.
טוביה צפיר
נשף השנה בהשתתפות
מיטב אזרחי ישראל
ואמני צמרת
31/12/81
אפרופו שאנטסר
בגן אורנים, גני התערוכה ת"א (ביתן 27)
חלב ודבש
אוירה וינאית עליזה.
תפאורה וינאית מקורית.
אכול ושתה חופשי חופשי כיד המלך.
ארוחת בוקר תוגש בשלוש לפנות בוקר.
אילנית
הפצת כרטיסים ראשית: "הדרן" אבן-גבירול 90 טל. 248844
גן-קפה אפרופו היכל התרבות•כרטיסי השתתפות בהגרלות ימכרו במקום.
A.C.T הפקות

תשבץ העולם הזה 2312

מאוזן:

1) לשון ארצנו במליצה; 5) נשק קליעה מקובל באוסטרליה; 10) עולי־ימים; 11) דבר־סתר; 13) נישא על פני המים; 14) חסד; 15) צנוע; 16) ר"ת שמו של חלוץ בשטחו, 100 שנה לעלייתו; 18) דמות מטוש־טשת; 20) תפר; 21) מפגר, מסוג היורדים; 22) קצה עגל־גל; 24) נגע ממאיר בעור; 25) פחד; 26) כבדת־פה; 28) ספור אליגורי קצר; 30) קו נצב היוצר עם קו אחר זוית ישרה; 31) חודש בלוח הכללי ע"ש בתו של האל אטלאס; 32) סל קלוע מקני הסוף; 34) ראשית שמו של מנהיג סיני; 35) פסגה; 38) חתיכה; 39) מכלי ההקשה בתזמורת; 41) מוכר מערת המכפלה; 42) נס; 43) אחרית; 45) הפסד; 47) שבט משבטי ישראל; 48) אחד החושים; 50) התפשט; 51) תואר מוסלמי; 52) אויב ש־אינו רחב; 54) עולה על ה־ראש; 57) אפילוג; 61) שליח; סעודה דשנה; 62) נצח; 65) אנטילופה; 66) אליל בבלי; 67) אורח שנשאר ללילה; 69) חיבר לספר בעיר גדולה; 70) מרדנות; 72) העוף הגדול ביותר; 74) מכשיר התעמ־לות; 75) גשם עז; 77) מרמה; 78) האדם האוסף ומכוון ה־פעולות הנעשות בידי אנשים שונים; 81) אדום; 83) קיטור; 85) דב ספרותי; 86) שמו ה־לועזי של המאדים; 88) לאסוף בו את הקניות; 89) תמיד ראשון; 91) קיים; שם ה־אלהים; 95) מסכה; 96) עטרה; 98) לשד; 100) מסמר; 102) בעדר הבקר; 103) בוסתן; 104) סופר, עד בולט במשפט אייכמן; 105) אבי בית חש־מונאי.

מאונך:

1) „טובל ו... בידו"; 2) ארע בו נס חנוכה; 3) שווי, חשיבות; 4) עוף טרף; 6) שני שלישים בתוך בוץ; 7) מין דקר; 8) אינו עובד; 9) הסתיר; 12) חרם; 25) שיר זכרון במזמורי התהלים; 16) דבר נכון; 17) בכוון אחד; 19) אחת מפרשות השבוע ב־ספר בראשית; 20) בוא (אר־מית); 21) שכונות בירושלים; 23) בעל חיים בעל זימים; 24) דורון; 26) גדל ממדים; 27) סימן; 29) אולי; 30) בטוי, הבעה; 33) כנויו של יונתן בן יוחנן החשמונאי; 34) עיון מדעי; 36) מודה; 37) קללה; 40) שמא; 41) דין (כ"ח; 44) ימיה; 46) זורם; 47) קצה בגד; 49) דרגה אחת לפני אהבה; 50) חוליה; יחידה ב־כתבי הקדש; 53) טעות; 54) שם עוף רב־צבעים המוזכר בתלמוד; 55) עוף טרף; 56) שדה מרעה; 58) אל מצרי; 59) נכון לעכשיו; 60) מנהל כללי; 62) כלל הדברים; 63) תבלין; 66) על חומתה תלו הפלשתים את גופותיהם של שאול ובנו; 68) חלקיק יסודי בפיסיקה נטול מטען חשמלי; 71) כלי נשק עתיק; 73) סידר; 76) בן־אדם; 77) קמצן; 79) צפור נעימת שיר; 80) בטנון; 82) מה שארע לפך השמן; 84) מסוגי המספוא; 85) כוחל ל־עיניים; 87) אביון; 90) בקיע; 92) אדמומית; 94) רפש; 96) הקטנה מבין חמש; 97) ילדו; 99) פילח את תפוח של ויל־הלם טל; 101) אויה; 102) שר בממשלה; 103) מה שנשאר מן העוגה.

מכתבים

קליאו והרב גורן

כלבת הבוקסר עלולה לעמוד במצבים לא נעימים.

לכלבת־הבוקסר שלי, קליאו, יש הרגל מוזר: מדי יום, בעת טיולנו הקבוע בשדרות רוטשילד, היא מחפשת אחר עצמות.

כיצד אוכל להסביר לקליאו, ש־אסור לה לגעת בעצם כלשהי, לפני

רב גורן
והעצמות

שהמומחה החדש שלנו לארכיאו־לוגיה, הרב הראשי שלמה גורן, יירד עליהן ממסוק של צה"ל ז־יוודא שאינן שייכות למי מגיבורי־המילחמה הקדמונים שלנו?

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

רעננה, לא ניו־יורק

הקורא יוש קלפהולץ פסל את דיעות הקוראת על סמך ההנחה שהיא תו־שבת ניו־יורק („העולם הזה" 2305).

'דרכי' לשבת ברעננה ולא בניו־יורק, ואני נמצאת כאן בהשתלמות בחינוך מיוחד. האם היעדרות ל־משך של תשעה חודשים שוללת ממני את הזכות להביע דיעות על המתרחש בארץ?

אגב, מר קלפהולץ (מטה־חובלים באידיש־גרמנית) מעיד על עצמו כחבר במיפלגה ליבראלית קטנה הנמצאת באופוזיציה. חבל שגל הלאומנות החשוכה מציף גם חברי מיפלגות אלה. תופעה זו רק מחזקת את דעתי בצורך לחיזוק הכוחות הפוליטיים השפויים בישראל.

עדנה שטדלר, ניו־יורק
(זמנית לחלוטין)

● ● ●

טיפול מסור

לאחיות בבית־החולים חיו טענות, אך קרובת־מיש־פחה של אחד החולים חושבת אחרת. (הכתבה על בית־החולים „ליכטנ־שטדאר", „העולם הזה" 2307).

מנסיוננו ברצוננו לציין לשבח את הטיפול המיקצועי והמסור שבו זכו בני־משפחתנו, בעת שהיו מאושפזים.

הצוות הרפואי, בראשותו של ד"ר וילנסקי, לא חסך מאמץ בכל שעות־היממה, בעזרה רפואית ו־נפשית הן לחולים המאושפזים והן לבני־משפחותיהם.

אורן חיה, בני־ברק

● ● ●

טוב שם טוב

הצייר שמע את העורך, אורי אבנרי, בתוכנית־הרדיו ששודרה ביום ה־לשון העברית, והוא מגיב:

האם האין זה מגוחך לדבר היום על שפה עברית? אולי היא קיימת במוספים של העיתונות בימי ה־שישי. אבל צא נא וראה את שמות העסקים, הבארים ובתי־הקפה, שמע איך מדבר העם ועל מה הוא מדבר.

אולי היה חלום יפה: עם אחד, שפה אחת. אבל זה היה רק חלום. היום אנחנו כבר יודעים שאין עם אחד ואין שפה אחת. יש גורמים המשתדלים להכניס רעל בשפת־העברית — עושים את זה עורכים נכבדים בלבוש, כביכול, של שינוי שמם לעברית. האם שינוי השם לעברית יציל את השפה, ישנה את האדם, יקרב את האחד לשני? אני מכיר ציונים טובים ויהודים יקרים בארץ הנושאים שם לועזי, ולעומת־זאת אני מכיר יהודים־ישראלים בעלי שם עברי, והם ניבזים שבניבזים בכל המובנים.

שם מישפחה הוא לא רק אותיות,

צייר בערנשטיין
לא רק אותיות

זה שורשים, קשר, אהבה, סנטי־מנט ויחס.

משה בערנשטיין, תל־אביב

● ● ●

עוון בנים על אבות

כדי להגיע לשלום יש לבטל את מישטר הדיכוי והרדיפות.

המימשל הצבאי בגדה המערבית פוקד בימים אלה עוון בנים על אבותם ומפוצץ את בתיהם של המישפחות שלא חטאו.

הוא סגר שרירותית את אוניבר־סיטת בירזית ומדכא באכזריות כל נסיונות של תגובה ומחאה על כך.

אלה הם מעט מזעיר מהמעשים הרעים שהם מנת חלקה של ה־אוכלוסיה הערבית, החיה תחת מישטר־הכיבוש הישראלי בגדה, ההולך ומתקשח.

מעשי המימשל וההתנחלות ה־תוקפנית המזויינת בנשק צה"ל, וההנהנית מחסותו הבלתי־מסוייגת, מזכירים את מעשי־הכיבוש והדיכוי שנעשו על־ידי עמים כובשי ארצות לא־להם מאז ומעולם.

אנו מבקשים לאמץ את ידי כל אלה הממשיכים לשאת את לפיד התיקווה לשלום־אמת בארץ, שלא ייתכן ולא יקום כל עוד לא ייפסק מישטר הדיכוי והרדיפות, המשתולל בגדה המערבית.

נעים מחוץ, בנימין דוד,
דב ירמיה, החוג להתקרבות
יהודית־ערבית בגליל

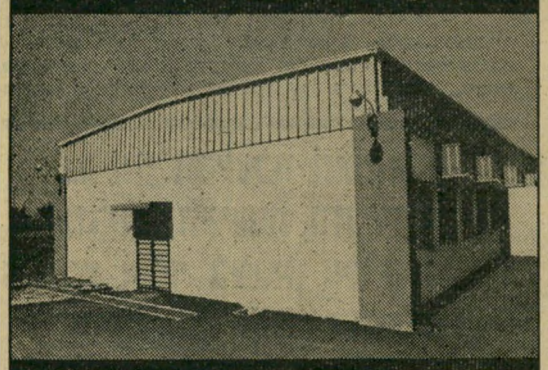
איספורית

פח מגולוון פתרון מגוון

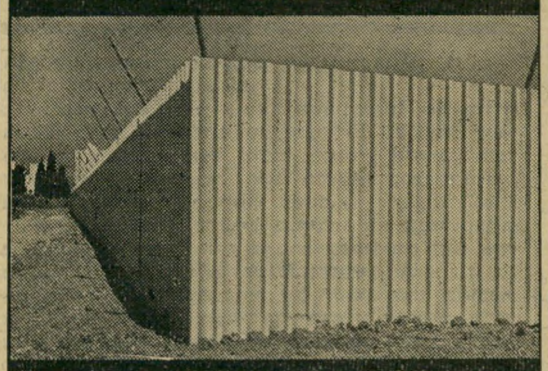
למבנה תעשיה - חקלאות - מוסכים וסככות. גדר אטומה
בנויה מאיסכורית מתאימה לבתי ספר, מגרשי ספורט
ובריכות שחיה ולמטרות רבות אחרות.
חסכון רב במחיר, בהשוואה עם מוצרי התחלופה.
לכל גובה - אורך וכיס.

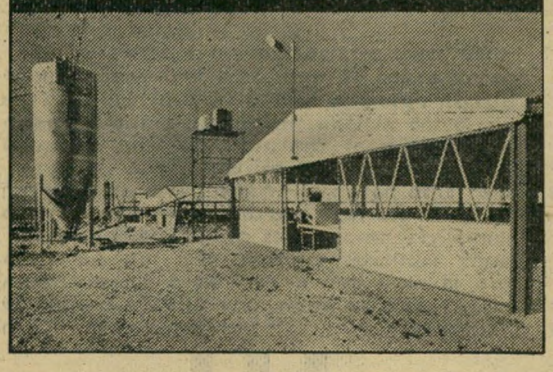
מבני תעשיה

גדר מודולרית אטומה

מבני חקלאות

איספור
שרותי פרזות בע"מ

טלפונים: בצפון: 04-740245/6
במרכז: 03-251448 בדרום: 051-82581
טלקס: 341474

שמורת הטבע הפרטית של האלוף (מיל') אברהם יפה

התפטרותו של מנכ"ל רשות־שמורות־הטבע, אדיר שפירא, ונימוקיה, הם רק קצהו הגלוי של קרחון עלילות הרשות ובעליה, האלוף (מיל') אברהם יפה. המנכ"ל המתפטר המעיט בהסברת נימוקיו ולא יצא למילחמה ציבורית גלויה נגד יו"ר הרשות, שגרם להתפטרותו.

נראה שמצפונו אינו נקי לגמרי, אחרי ששימש במשך שנים כיד ימינו של יפה, חלקו בתהליך הסתא־בות הרשות אינו מבוטל.

הייתי אחד הראשונים שהקדישו פרק נכבד מחייהם לשמירת הטבע, כעובד הרשות מראשיתה: פרשתי מע־בודתי בטרם־עת אחרי מאבק עקשני, שנכשל, נגד היו"ר ועושי דברו הקרובים, ואני מוצא מחובתי להע־לות את הידוע לי על הרשות, למען יידע הציבור ויבין את המתרחש בה בימים אלה.

כבר בראשית 1974 הכינונו, קבוצת עובדים בכירים, מוותיקי הרשות ובוניה, תזכיר לשר־החקלאות ולמ־ליאת הרשות, שבו תוארו בפרוטרוט דרכי ניהולו של יפה, שנשא אז בשני התפקידים המוגדרים בחוק של היו"ר ומנכ"ל הרשות, והתייחס לטבע הארץ כלאחוזה פרטית, ולעובדי הרשות כלצמיתיה.

ממש לפני הגשת התזכיר נסוגו חלק ממחבריו, פוררו את הקבוצה, והתזכיר נגנז. אופייני הדבר שרובם ממשיכים בתפקידים בכירים עד היום, בעוד „שעושי

„גינוני הלישכה המפוארת והמזכירה האישית הזכירו תמיד לישכת אלוף בצבא, ואורח דיבורו והתנהגותו נועדו להבליט את הפרש הרמות"

הצרות" שהמשיכו במאבקם העקשני, פוטרו או הת־פוטרו עד האחרון שבהם.

התזכיר תיאר את נוהגיו השרירותיים של היו"ר בעניין קבלה ופיטורים של העובדים, קביעת תנאי העבודה והשכר, קביעת מיבנה המוסד, אירגונו, תיפ־עולו והקצאת משאביו, ואת חסיגנון הגס והמזלזל ביחסו לעובדים ולגורמי־חוץ כאחד.

צויין כי המודד המכריע בבחירתו את אנשי הצוות ברשות וביכולתם להחזיק מעמד בתפקידיהם הינו ציי־תנות, חנופה, והסתגלות לשילטון־היחיד שלו.

תוארה האווירה העכורה של חשבון ופחד האופפת את הצוות המובל, כשמישרדי הרשות רוחשים תמיד שמועות ותכככים שמקורם בלישכתו לפי שיטת „הפרד ומשול", שהפעיל תמיד בצורה בוטה.

אנשים טובים רבים ניסו להשתלב בעבודה וברחו ממנה במהרה בגלל האווירה הזו, ותחלופת העובדים היתה והינה עצומה.

כבר אז ב־1974, היה מיספר העובדים שעזבו, שפוט־רו או התפטרו, יותר מ־50, מהם 11 בכירים, והרבה עובדי־שדה מעולים ומסורים. סופר על עיסוקיו הצדדיים הרבים של המנהל ועל נסיעותיו התכופות לחו"ל שלא נדונו בשום מוסד של הרשות ועלו לה הון עתק.

נסיעותיו אלה נמשכו גם אחר־כך, ולפי מיספרן וטווחיהן נוצר הרושם שהאלוף (מיל') יפה מנהל רשות לשמירת טבע של אחת מהגדולות שבמדינות העולם.

פרשה חמורה במיוחד במסכת היתה דרך ניהולו הישיר את אגף הגנת חיות־הבר. בהתיימרו להיות המומחה מיספר 1 בארץ לנושא (דבר שהיה בו שמץ של אמת לאור נסיונו עתיר השנים בציד פראי ובלתי חוקי). הוא ראה באגף את קודש הקדשים של אחוזתו.

■ ■ ■

חוא טיפח וריכז בו חבורה משונה של ציידים — פקחי ציד עם עבר של צייד כשלו, והעניק להם זכויות, סמכויות, ותנאים מיוחדים.

בו בזמן הגה את רעיון החי־בר, שמורת טבע לטי־פוח חיות התנ"ך ביוטבתה, וכמינהגו עשה לכך פיר־סומת עולמית, אבל לא שיתף ברעיון, כמו בהגשמתו, איש מבכירי הרשות ומהזואולוגים המוכרים בארץ, פרט לעושי דברו.

הוא הביא צייד חיות־בר מחולנד ועשאו לכל־יכול בשמורה, וכן מינה לעצמו עוזר אישי מעובדי הרשות הוותיקים, שהיה מוכן להתכופף לפני כל משאלותיו, ועסק בעיקר בגיוס כספים.

נתברר לימים כי גם אמצעי גיוס הכספים לא היו כשרים ביותר וכללו בין השאר היטל שרירותי על הציידים „לתרום" סכום מסויים לחי־בר, כתנאי לקב־לת רשיון הציד השנתי. מעשה זה הופסק לאחר מספר שנים, כשהיה חשש שיפרוץ החוצה כשערוריה.

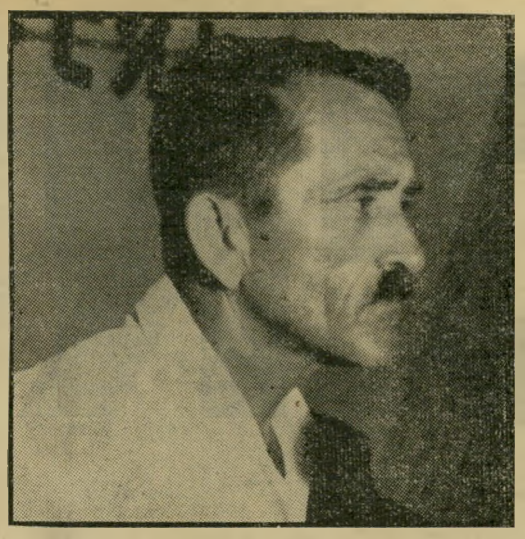
עם הזמן צצו ועלו פרשות נוספות של מינהל בלתי־תקין בחי־בר, שהחמורה שבהן היתה החיפוי הבלתי מוגבל שנתן יפה לנאמנו במקום, מייק, שנתגלה כ־עבריין ציד ודיג בלתי־חוקי.

חקירה שניהלתי בענייני בתוקף תפקידי האחרון ברשות, הופרעה לאורך כל הדרך על־ידי יפה. כשהצ־לחתי, למרות ההפרעה, להשלימה וביקשתי להגישה לתביעה מישפטית, מנע זאת בטענה כי הדבר יזיק ל„שמה הטוב" של הרשות וילכלך גם אותו אישית.

הוא מינה ועדה בודקת מנאמניו שסגרה את התיק תמורת החלטה על פיטורי האיש, תוך תשלום פיצויים נדיבים, וקבירת העניין מבחינה מישפטית.

אדיר שפירא, שנתמנה בינתיים כמנכ"ל, ידע על הנעשה בחי־בר, ולעיתים אף השמיע ביקורת בעניין. אולם אף פעם הוא לא יצא בגלוי ובאומץ נגד מעשיו של „הבוס הגדול". אברהם יפה היה מטיף תמיד לעובדים על תפקידם החלוצי, על הסתפקות במועט בשכר ובתנאי־שרות צנועים, וניצל עד תום את מסירו־תם ואהבתם לטבע.

הוא היה חוזר תכופות על החוכמה שלו: „בעצם, אתם צריכים לשלם בעד הזכות לעבוד בעבודה הזו ולא לקבל עבורה שכר." ואכן, הצליח לגייס קבוצת

מאשים ירמיה
יחזוד ויופי

שהם קרובים לנושא שמירת־הטבע, שהאחראים להם בתוקף־החוק הם נרפים ולא יוצלחים, „ואנחנו נעשה זאת יותר טוב במשאבים העצומים המתבזבזים על ידם."

זה התייחס למישטרת־ישראל, למישרד־הפנים, ל־מחלקה להגנת הצומח, למינהל־מקרקעי־ישראל, למע"צ

„עם הופעת הסיירת הירוקה החלה השתוללות אנטי־ערבית מתוכננת ועיקבית, שהדיה הגיעו פעם בפעם אל הציבור באמצעות כלי־התיקשורת"

ולקק"ל, שהשמצתם היתה סעיף קבע בישיבות צוות א' מדי שבוע.

התייחסות זו כללה גם טיפוח ניגודים וכריית תהום של ניכור ושינאה בין הרשות לחברה להגנת הטבע, שהגתה בעצם את רעיון שמירת־הטבע בארץ, רוח זולזלו והושמצו על ידו אנשי מדעי־הטבע האקדמי־אים, שהעיזו לחלוק על דרכו, כללית או בפרטים, וגם איתם יצר מערכת יחסים עכורה שהשפיעה לרעה על כל עבודת הרשות.

כשהחל בפעילותו הפוליטית במיסגרת תנועת „ארץ ישראל השלמה", שהיה ממייסדיה, הפך מישרד הרשות לצומת־העצבים שלה.

פגישות וישיבות בעניינים פוליטיים בלישכת המנהל הפכו לדבר של יום ביומו וזמנו התחלק בין הרשות והפוליטיקה.

התעמולה הפוליטית בישיבות צוות א' כבאסיפות הנדירות של כלל עובדי־הרשות גברה והחציפה, וגזלה זמן ניכר ויקר.

כשנבחר לכנסת, קיווינו שיפרוש מהרשות וישחרר אותנו מנוכחותו הדומיננטית. הוא לא עשה זאת, ותחת זה השלים את תוכניתו לחיים טובים וקלים ברשות על־ידי מינויו של הסמנכ"ל, אדיר שפירא, כמנכ"ל „והסתפקות" בתפקיד יו"ר הרשות.

דבר זה איפשר לו להמשיך למשוך בחוטים העיק־ריים וליהנות מהילת שמה של הרשות בארץ ובחו"ל.

הבאתו של אדיר שפירא על־ידי יפה כסמנכ"ל הרשות עוררה את התנגדות רוב עובדי הרשות הבכירים.

היה ברור שהוא חוסם בכך את דרך התקדמותו הטיבעית של מס' 2 ברשות, עד אז עוזי פז — מייסדה האמיתי של הרשות והרוח החיה האירגונית והמיק־צועית בבניי תתשתיתה ופיתוחה.

אולם לפז היה גם „חסרון" גדול. הוא היה עצמאי, עמד על עקרונות של שמירת־הטבע והמינהל התקין, ולא היה „לקקן" כמינהג מקורבי האלוף (מיל').

הסמנכ"ל החדש, שנפלט אז מהנהגת החברה להגנת הטבע, היה כשר במיוחד אחרי שיצא בטריקת־דלת מביתה של המתחרה השנואה. ואמנם, בתקופה הראשונה לכהונתו שררה בין השניים ממש אידיליה. שפירא, שהיה בעל כושר אירגוני ניכר, הסתער על עניין התרחבות הרשות והשתלט על תחומים חדשים רבים, שלא היו כלולים בתפקידיה המוגדרים בחוק.

במשך שנים היה היו"ר/מנכ"ל משמיע ביקורת והשמצות על אזלת־ידם של כל מישרדי־הממשלה בענייניים הקשורים בצורה כלשהי בענייני הרשות ועל הממשלה כולה.

הוא חתר כל הזמן לקבל בקבלנות ביצוע תפקידים

(המשך בעמוד 64)

דוב ירמיה, נהריה

יו"ר־הרשות יפה
והסיירת הירוקה

„משוגעים לדבר", שהקימו בעבודה מסורה וקשה, בתנאים קשים ובתמורה חומרית מינימלית, תשתית מפוארת, אולם, באשר לו עצמו הוא לא חסך אף פעם בהוצאותיו האישיות, והיה סמל לאורח חיים בזבזני וראוותני.

מבונית המנהל היתה תמיד מפוארת ומדגם חדיש ביותר. הנהג הצמוד שלו נהנה תמיד מתנאי שכר ושרות טובים. גינוני הלישכה המפוארת והמזכירה האישית הזכירו תמיד לישכת אלוף בצבא, ואורח־דיבורו והתנהגותו איתנו, „פקודיו", כמו הרוח ששררה בלישכה, נועדו להבליט בכל זמן את פער הרמות שבינו ובינינו, פקודיו הזוטרים.

נסיעותיו לחו"ל לא נדונו מעולם בצוות א' או במוסד אחר של הרשות, והיו נודעות לרובנו בהפתעה

„המסקנה המתחייבת ממה שהתרחש ברשות שמורות הטבע היא שיש לפרק את הסיירת לאלתר ולסלק את האלוף (מיל') מחלקת האלוהים הטובה שרכש לעצמו"

מהשמועה, או אחרי שנסע. הן עלו תמיד הון־תועפות, וחיוניותן לא שיכנעה אותנו אף־פעם.

הוא ידע להפיק ממעמדו ומתפקידו את מירב ההנאה החומרית והחברתית, ואת כל פרי עמל הנמ־לים של עובדי־השדה השכיל תמיד לרשום לזכותו ולהציגו בציבור כהישגו האישי.

יפה שאף תמיד לגדולות ברשות. הקמת וטיפוח גוף מימסדי עממי לשמירת הטבע, שיהיה חביב על הציבור ושיעסוק באכיפת־החוק בדרכי־נועם ובשיטות חינוכיות לא הספיקה לו. תמיד ביקש להרחיב את גבולות ממלכתו ולהשתלט על שטחים נוספים, בטענה

חידוש עולמי!

אל תתלבטי בין השניים:

מיקסר ופודפרוסֶסור אמקור במחיר המיקסר בלבד.

אמקור טוב להיות בבית

להשיג בחנויות אמפא וסוחרים מורשים

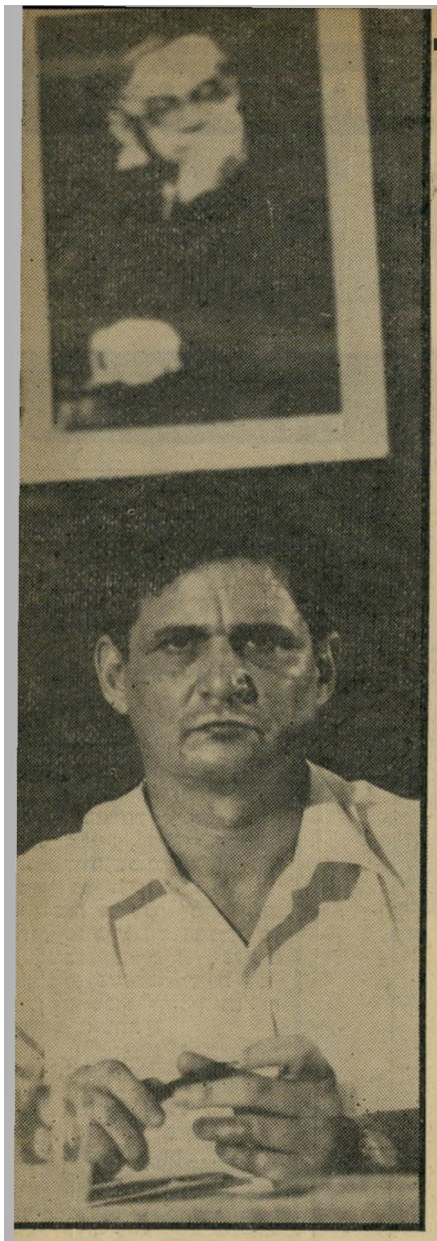
שרות
אמפא
שרות ללא תחרות

מודעה

תבליני בלטימור עושים אוכל מעניין!
חדש! תבלינים טהורים נוסח אמריקה:
פלפל שחור; פלפל לבן; קנמון; כורכום; מוסקט טחון; גריל בשר; גריל דג; גריל עוף;
תבלין לסטייק; כמון; מרכך בשר; אורגנו; גרגרי שום; פלפל אדום חריף; אבקת קרי; פפריקה.
רוצים לקבל חינם חוברת מתכונים מעניינים?
שלחו גלויה אל תבליני בלטימור ת.ד.1334 ת"א מיקוד 61013
תבליני בלטימור, להשיג בסופרמרקטים ובחנויות נבחרות לממכר מזון. כשר.
קנמון CINNAMON ground
פלפל אדום חריף RED PEPPER
כמון CUMIN ground
כורכום TURMERIC ground
פפריקה מתוקה PAPRIKA
גרגירי שום GARLIC granulated
אבקת קרי CURRY POWDER
פלפל שחור BLACK PEPPER ground
אגוז מוסקט NUTMEG ground
מרכך בשר TENDERIZER
גריל בשר MEAT SEASONING grill
אורגנו OREGANO
גריל דג FISH SEASONING grill
תבלין לסטייק STEAK SEASONING
בלטימור ספיים ישראל

האם התחיל בכפר־סבא המרד של השכונות נגד ההנהגה האשכנזית של תנועת־החרות?

המישטרה נקראה כדי לגדש את חברי הסניף

מנהיג ארידור
„רייסר היטעה אותו"

בארבע השנים האחרונות שולט בסניף חרות בכפר־סבא רובין פינקלשטיין, ה־עובד היום במחלקה המוניציפאלית של תנועת החרות. פינקלשטיין מוכר על־ידי המוסדות המוסמכים של תנועת החרות כיו"ר הנהלת הסניף, למרות שלפני חודש נבחר, באסיפה כללית של חברי הסניף, אדם אחר לתפקיד זה. פינקלשטיין הוא גם נציג חרות בהנהלת מיפעל־המים ה־עירוני, ומורשה־חתימה באגודת הספורט של בית"ר כפר־סבא. ידידו של פינקל־שטיין, גם הוא מורשה־חתימה בבית"ר, הוא יגאל אגמי.

אגמי, שהוא מנהל סניף בל"ל ברחוב וייצמן בכפר־סבא, הוא גם חבר מועצת־העיר ויו"ר מועצת סניף חרות. הוא ושניים מבני מישפחתו, אחיו וגיסו, הם חברי הנהלת הסניף, שבה חבר גם בן־דודו של פינקלשטיין.

אנשי־עסקים ופוליטיקאים

פינקלשטיין הוא ידידם של אישי־העסקים מכפר־סבא נסים שהרבני, ושל הקבלן, איש חרות, אהרון גניש. הח"כ מיכה רייסר, העומד בראש אגף האירגון של תנועת החרות, גם הוא ידידם הטוב של שהרבני וגניש. מיכה רייסר הוא מאנשיו של שר־האוצר יורם ארידור.

שילוב זה בין אנשי־עסקים, עסקנים מקומיים ופוליטיקאים, פעל יפה במשך כמה שנים. פינקלשטיין ורייסר אינם מכחישים שגניש סייע במערכת הבחירות של ה־ליכוד בכפר־סבא, ושכך עשה גם שהרבני. פינקלשטיין, שעבד במשך כעשרה חודשים בחברה של שהרבני, סייע לו לקבל מיגרש בעפולה. פינקלשטיין, כמובן, מגדיר את הדברים אחרת. ראש־עיריית עפולה הוא איש הליכוד, ופינקלשטיין סייע לו לגייס תעשיין שיפתח את העיר. כאשר נעצר גניש לא מכבר על־ידי שילטונות המס בחשד להעלמות, היו אלה אנשי חרות שטרחו לשחררו. כשחזר הביתה, הוא מצא בין זרי הפרחים גם זר של אריזור.

„שיהיה סטודנט לקישוט"

רובין פינקלשטיין לא נבחר מעולם ליו"ר הנהלת סניף כפר־סבא של תנועת החרות. הסיבה לכך פשוטה. בארבע השנים האחרונות לא נערכו כל בחירות בסניף. לא היתה ועדת בחירות ולא היתה ועדת ביקורת כמתחייב על־פי תקנון תנועת החרות. פינקלשטיין ואגמי שלטו בסניף ללא עוררין בעזרת בני מישפחו־תיהם, עד היום הם אינם מוכנים לשמוט את השילטון מידיהם.

הדברים עשויים היו להתנהל בדרך זו עד עצם היום הזה, אילמלא חזר לכפר־סבא דרור איצקוביץ, ומצא בעיר את הסטודנט למישפטים יוסי עובדיה, שביקש להשתלב בפעילות פוליטית.

איצקוביץ, שהוא בנו של בעל־מוסך בעיר, היה עסקן סטודנטים מטעם חרות באוניברסיטת באר־שבע. פינקלשטיין פגש את הצעיר הנמרץ בעת לימודיו, וכששמע שהוא עומד לחזור לעיר מגוריו, החליט, לדבריו, לטפח אותו ושילב אותו ברשימת הליכוד בבחירות לעיריה ב־1978. „שיהיה גם סטודנט לקישוט," אמר פינקלשטיין, „כמו שעושים רשימה לבחירות, אתה יודע. שמים רופא, שמים אחות, רואים שלא יהיו שלושה אשכנזים אחד אחרי השני, כמו בפוליטיקה."

איצקוביץ טוען שטופס המועמדות, ש־עליו אמור לחתום כל מועמד לבחירות, זוייף בשמו, ושהוא כלל לא היה רשאי להיות מועמד בבחירות למועצת העיר, משום שבתעודת הזהות שלו הוא היה רשום באותה תקופה כתושב באר־שבע.

איצקוביץ, ככל הנראה, לא הסכים להיות „סטודנט לקישוט" במשך זמן רב. יחד

(המשך בעמוד 49)

עסקן רייסר
„אילו הייתי מקדם אותו, הייתי מלך ישראל"

עסקן איצקוביץ

עצור עובדיה
„אנחנו לא עבריינים!"

שרות מתושבי השכונות בכפר־סבא שיגרו לפני שבוע מיכתב למפכ"ל המישטרה, רב־ניצב אריה איבצן, שבו הם תובעים כי יבדוק את פעולתה של מישטרת עירם. לטענתם, פעלה המישטרה על־פי הוראותיהם של השר יורם ארידור וח"כ מיכה רייסר.

בסניף כפר־סבא של תנועת החרות מתנהל מאבק חריף ומר על השילטון. המאבק מלווה בהאשמות ובהאשמות־נגד על זיופי בחירות, אי־סדרים כספיים וקיפוח עדתי. כוחות מישטרה גדולים התערבו נגד אחד הצדדים. אנשיו של צד זה טוע־נים כי המישטרה הופעלה נגדם על־פי הוראת שר וח"כ, שניהם אנשי תנועת החרות.

בעיר השלווה כפר־סבא, שיש בה כ־40 אלף תושבים, מגדירים את המאבק בסניף חרות במילים בוטות: „הרומנים נגד עדות־המיזרח".

אנשי השכונות בכפר־סבא זועמים. הם טוענים שבבחירות קיבל הליכוד את רוב קולותיו בשכונות, בעיקר בשכונת יוספטל ושיכון עליה, שרוב אוכלוסייתן היא מבני עדות־המיזרח. אך ברסן השילטון בסניף תנועת החרות מחזיקים תושבי מרכז העיר, האשכנזים הוותיקים.

„רומנים ומיליונרים"

המרד נגד שילטון הוותיקים מקיף מאות מתושבי שכונות הפועלים של כפר־סבא. הללו טוענים כי אגף האירגון של תנועת החרות ומזכירות התנועה, תומ־כים בגלוי ב„רומנים". המורדים מעלים טענות קשות, המתמקדות בבעיית פינקסי־החבר. רבים מתושבי השכונות מילאו טופסי הצטרפות לתנועת החרות ושילמו דמי־חבר — אך בגימוקים שונים ומשונים מונעים מהם קבלת פינקסי־חבר בתנועה. העיכוב מתבטא במיקרים רבים בתודשים, ובכמה מיקרים אף בשנים.

תושבי השכונות מבקשים לקחת את השילטון בסניף לידיהם. הם טוענים כי האנשים השולטים עתה בסניף, וזוכים לגיבוי מרכז התנועה, ניצלו את מעמדם כדי לחלק לעצמם ולחבריהם מישרות. תושבי השכונות טוענים גם נגד הברית שבין שליטי סניף חרות ובין ה„מיליונרים".

מאבקם של בני־השכונות נגד ההנהגה הוותיקה ועסקני מרכז חרות לא נשאר בגדר סוד. בכנס שיזמו צעירי חרות כדי לדון בפער העדתי הם לא הניחו למיכה רייסר, יו"ר אגף האירגון, לשאת את דבריו. הם זכו, לדבריהם, בתמיכת סניפים אחרים. לטענתם, פנו אליהם מכרמיאל, חולון, נהריה וממקומות נוספים, שגם בהם מת־נהלים הדברים בדרך דומה לזו שבה הם מתנהלים בכפר־סבא.

לבני הכותנה המעולים

סרינאוש

לא הגדולים ביותר–אבל הטובים ביותר

השופט המכבד הסתבך בהרפתקאה ולה...

פעמים גם שופטים נופלים בפח... על כך יעיד הסיפור הבא: מר א. גבעוני (שם בדוי) אשתו חיו את חייהם בשקט בשלוה. בשעה שהוא בילה את מרבית זמנו בין ספרי חוק משפט, היתה היא ממלאת את חובותיה כעקרת בית למופת. שינוי בחייהם הופיע מכיוון בלתי צפוי: בדירה הסמוכה כנסו לגור שכנים חדשים, הוא בואן מצליח והיא בעלת בו־ טיק נאה ומושכת למרות אר־ עים שנותיה. חיי החברה של שכנים החדשים היו פעילים תוססים וכשערכו מסיבה בבי־ תם, לא שכחו להזמין גם את השופט ואשתו.

ם נענו להזמנה בהתלהבות השופט ניצל את ההזדמנות די לשמוע מעט רכילות להקשיב לאחרים — בלי נסות לשפוט אותם...

אוזנו הרגישה קלטה שם סי־ ורים פיקנטיים מחדרי המי־ טות. סיפור אחד מצא חן בעי־ יו במיוחד והוא הירהר בינו בין עצמו, אם לא הגיעה ה־ שעה שגם הם ירשו לעצמם יהנות מחוויה שכזאת...

יוך של שובבות ניצת בעיניו באותו רגע החליט להפתיע את שת חיקו כבר למחרת. הוא ביא אותו הביתה בחשאי, בלי תרגיש. באותו ערב הציע את מיטה בעצמו והזמין אותה היכנס למיטה בנימה חגיגית משועשעת.

ך אבוי... היא היתה קרה קרת. המיטה. לזעמו של השו־ ט לא היה גבול: איך זה סדין חימום חדש אינו פועל תיקנו?!

פעם, לשם שינוי, דווקא השו־ ט הוא האשם: אילו טרח לח־ ור קצת את מוצאו של אותו דין חימום „חסר אחריות" יה מגלה שמדובר בסדין חי־ ום מאיכות ירודה, מסוג סדי־ י החימום הזולים שמציפים ת השוק עם בוא החורף.

י שאינו רוצה להסתבך בהר־ תקה זולה כזאת, הולך על טוח וקונה סדין חימום מוכר בעל מוניטין: סדין חימום ק"ש.

דין חימום זק"ש זכה בתואר מוצר הנבחר 81' בזכות יתו־ ונותיו הבלעדיים: * מיוצר שיטת הבטחון הכפול * צוייד בהתקני קשירה המב־ יחים אורך חיים ובטחון ב־ שימוש. * היחידי שניתן לכב־ ו במכונת כביסה * צריכת שמל — רק 25 אג' ללילה * חריות ל־3 שנים.

ם נחזור לרגע אל השופט אומלל — הוא הסיק את מסקנות ממקרה הביש ורשם פנקסו הערה קצרה וחכמה: ין קונים חתול בשק.

לך על חם - לך על "שול"

רפידות חום "שולי" מבודדות מפני קור ורטיבות, ושומרות על רגליים חמימות. רפידות חום "שולי" מתאימות לכל סוגי הנעליים ומורכבות מחומרי בידוד חדישים המבוססים על טכנולוגית עידן החלל. כשאתה יוצא למזג אויר קר ולח, הגן על רגלייך ברפידות חום "שולי". רפידות חום "שולי" יעניקו לך הרגשה נינוחה וחמימה בכל הגוף - בקור, בבוץ ובגשם.

הכן עצמך לחורף - **הצטייד ברפידות** חום "שולי" - **תן לרגלייך את הנוחות** המגיעה להן - **תן להן "שולי".**

Scholl

רפידות חום "שולי"

להשיג בכל בתי המרקחת

במסיבת חג החנוכה

שימוש בפלש מ„פוטו־ברנר" הוא ערובה לתמונות טובות.

* פיתוח תמונות צבע בשלוש המעבדות הגדולות ביותר בארץ!
* תיקון מצלמות עם ½ שנה אחריות!
* צלומי־פספורט, בין־רגע! **בימי שלישי, סגור כל היום.**

פוטו־ברנר

חיפה, רחוב הלונץ 31

לוחות פלסטיים

שוטף, מהמלאי, גליונות, פיל־ מים במידות עוביים, צבעים ודוגמאות שונות, קשיחים או רכים (כולל כסף וזהב) עם או בלי דבק. וגם תחליף לזכוכית וכן פלטות רובקס.

רבי טרידינג,

טל: 827315, 822926.

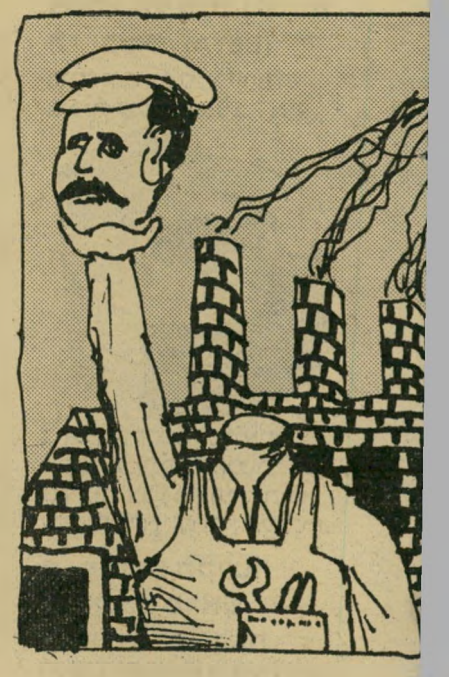
חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

הפועלים השתגעו

השתגעו, אני אומר לך, ירדו מהפסים הפועלים הפולנים האלה! איפה זה נשמע שפועלים ישלטו? מה הם מבינים בזה? כל היום עומדים ליד המכונה, מבריגים ברגים, לוחצים על כפתורים, מרתכים ברזלים, ובערב הם רוצים עוד לשלוט? מצחיק.

מה הם מבינים בשילטון, הפרימיטיבים האלה? כל הזמן שותים וודקה, מכים את הנשים שלהם, מסתכלים בתוכניות הכי־מטופשות בטלוויזיה. בחיים שלהם הם קראו ספר? בחיים שלהם הם עברו קורס לניהול של המיפלגה?

פועל פולני מרים ראש
וודקה וקלקלות

ואל תשכח מי הביא להם את התרבות ואת הקיזמה, לפועלים האלה. מה זה היה בכלל, פולין? ארץ מפגרת, 95% איכרים שעבדו בשיטות של משהו כמו קונגו או אנגולה, מלאים אמונות תפלות, חצי־אליליות, לבושי־קרעים, חצי מהילדים מתפגרים במגיפות, כולם אנאלפאבתים גמורים — משהו כמו הכושים או הערבים.

ואז באה המיפלגה, חבר, והביאה להם את התרבות. עשתה חרושת, הקימה אוניברסיטה, לקחה את הבנים של האיכרים ועשתה מהם פועלים, וחלק אפילו נעשו משכילים ממש! הכל היה ברוח הקומוניזם והלניניזם, כמו שצריך.

ועכשיו מה? הם יורקים בפרצוף של המיפלגה! פיתאום הם מרימים ראש, המפגרים האלה! שילטון הם רוצים!

מצחיקים, בחיי. אתה מתאר לעצמך חבר, איזו צורה תהיה לשילטון שלהם? אתה מתאר לעצמך פועל כזה, בן־איכרים, בתור ראש־ממשלה? הי, הי, הי, מין פועל ראש־ממשלה שישתה וודקה ויכה את אישתו ויקלל כמו אחד מהשוק?

תראה, חבר, אני לא אומר שאף פעם הם לא יהיו מסוגלים לעזור לנו, למיפלגה, בשילטון. זה אני לא אומר. אולי פעם נוכל לעשות מאיזה פועל בן־איכרים שר בלי־תיק, ואחר־כך, במשך הזמן, הוא יוכל אולי להיות שר־הדואר, אחרי שיעבור קורסים מתאימים במיפלגה. אבל זהו תהליך, אדוני. זה לוקח זמן. תראה בארצות אחרות. עשרות שנים, אולי מאות שנים. זה לא מהיום למחר, עניין כזה.

בכל זאת, אל תשכח, חבר, שיש אנשים שיודעים לשלוט, שזו העבודה שלהם. אנשים שעברו קורסים מתאימים במיפלגה. אנשים שיש להם נסיון טוב בצבא הקומוניסטי. אנשים שהיו מוכנים להקריב את חיי חבריהם הטובים ביותר במישטרה החשאית, אנשים שזכו לקבל מהחבר ברז'נייב את מדליית לנין, אנשים שהקדישו את חייהם, פשוטו כמשמעו, לשירות העם והמעמד.

ממש נורא, איך שהם מרימים ראש, הפועלים האלה! ברור שזה לא לגמרי אשמתם. זה ידוע בהיסטוריה, שאנשים נבערים כאלה ניתנים בקלות לשטיפת־מוח קונטרה־רבולוציונית. כל מיני אמונות תפלות אנרכיסטיות, טרוצקיסטיות ומאואיסטיות, חזרות לגולגלות הקטנות שלהם, ויסודות חתרניים מתסיסים אותם.

תראה, אני לא אומר שאנחנו מצידנו היינו נקיים לגמרי. עשינו כמה מישגים טקסיים, ואני מבטיח לך שמי שהיה אחראי לזה ישלם את כל המחיר. היינו יותר מדי רכים איתם. נתנו להם יותר מדי להרים ראש. איפה זה נשמע, למשל, שלפועלים יהיה מותר להתאגד? מה פיתאום שיתאגדו באיזה איגודים חופשיים כאלה? זה תמיד זרע הפורענות. הדברים הכי גרועים בהיסטוריה התחילו מהתאגדויות חופשיות כאלה של פועלים. מה שיוצא מזה זה תמיד מהומות והרס כלכלי.

או השביתות. מה פיתאום שפועלים ישבתו? הם שוכחים מי נותן להם עבודה. נושכים את היד שנותנת להם לחם או וודקה, ושובתים. בטח, הם נותנים לזה כל מיני סיבות כאילו אידיאולוגיות, אבל האמת היא שהם פשוט עצלנים, וזהו. מה זה יום שביתה? יום שביתה זה יום חופש גנוב, לא יותר!

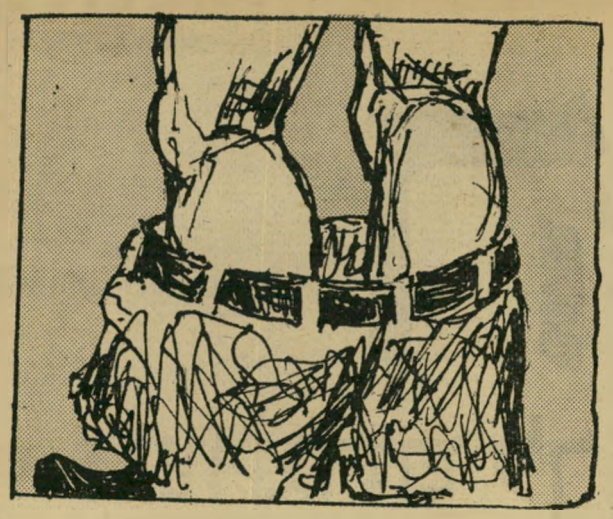
ושיתחילו לדרוש כל מיני תנאי־עבודה? חמישה ימי־עבודה בשבוע, שכר גבוה יותר, זו הרי בדיחה! מה הם מבינים בכלכלה מדינית? מה שהם יודעים זה להבריג ברגים ולרתך ברזלים, וגם זה בקושי. אסור היה לתת להם להרים ראש מלכתחילה, אני אומר לך, חבר.

אז ברור שצריך לשים לזה קץ. אילו אפשר היה לשכנע אותם בדיבורים שיוציאו להם מהראש את השטויות, אז זה מה שהיינו עושים. ולא שלא ניסינו. אבל מה, אפשר לשכנע בדיבורים אנשים פרימיטיביים כאלה, פועלים? לך ודבר אל הקיר.

וככה זה קרה, שהיינו צריכים לדבר איתם בשפה היחידה שהם מבינים. הגנרלים, הקולונלים והקפיטנים התייצבו בצד המהפכני הנכון, ועשו את המוטל עליהם. המישטרה החשאית פעלה גם היא בצורה יוצאת מן הכלל. אמנם נשפך קצת דם, פה ושם, וגם היו כמה מעצרים, אבל אל תשכח שהדם הוא שמן על גלגלי־המהפכה.

שילטון־פועלים? הצחקת אותי!

המכונסיים למטה

המערך עם המכנסיים למטה
מבט מאחור

אתם בוודאי מכירים את העיתונאית חידועה צילה טל־העמק, זו שרטוב לה כשהיא שומעת את שמו של מנחם בגין, זו שמפרכסת למשמע קולו ומסיימת באנקה קלה למראה קלסתרו. ובכן, היא עצמה הואילה להאיר לפני חיבט מסויים בעניין קבלת חוק הגולן:

„אז בסדר, אנשי המערך היו מוכנים להודות שבגין תפס אותם עם המיכנסיים למטה. מצחיקים אותי. מה זאת אומרת תפס אותם עם המיכנסיים למטה? איך הגיעו המיכנסיים למטה? אדוני! זה לא היה כל־כך פשוט! אני אספר לך איך זה היה! אדוני!

„בגין לא סתם תפס אותם עם המיכנסיים למטה. בגין בא אליהם בהפתעה גמורה, ככה מאחורה, כמו שהוא, בכיסא־הגלגלים, והוא תפס אותם במיכנסיים בצדדים, ככה בגובה החגורה, ובתלישה אחת — פלאחס — הוריד להם את המיכנסיים עם התחתונים ועם הכל, עד לגובה הקרסוליים. שככה יהיו לי לירות כמה פעמים שעשוי לי את זה.

„ובזה לא נגמר הסיפור הזה, לא! הם לא סתם נשארו עם המיכנסיים למטה, אדוני! שבגין לא ינצל הזדמנות כזאת, שהמערך עם המיכנסיים בגובה קרסול? אדוני! הם אכלו אותה, אדוני! ואתה יודע כמוני איפה הם אכלו אותה!

„הוי, איזה סיפור שזה היה! איך בגין שיחק להם אותה! בום־בום פנימה — הזמין אליו את הממשלה לישיבה מחירת, וקלאש־קלאש, בזהירות החוצה — הזמין אליו את שחל להודיע לו מה קורה, ובום־בום — פנימה — עשו כינוס של ועדת־הכנסת כדי להחליט על הנוהלים. אחר־כך עוד פעם קלאש — תחלקה זהירה החוצה — נתנו למערך ארכה, שיתבשל במיץ של עצמו.

„וככה זה המשיך, אדוני, בום־בום — נאום של בגין — וקלאש־קלאש — הוציאו את ביטון, בום־בום, הצבעה, וקלאש־קלאש, המערך התפלג, עד שנגמר הכל לפי לוח־הזמנים.

„הוי, זה היה קוויקי כזה, שהארץ לא תשכח אותו, אדוני! שככה יהיה לי לירות כמה פעמים שעשו לי חפוז שכזה. עד היום קראו לזה מעשה־סדום, אבל מה שעשה בגין למערך זה מעשה־קצרין."

פלאים רפואיים

הד"ר מרווין גוטסמן וכמה מאנשי הצוות שלו היו מודאגים ביותר. מצבה של המדינה היה בכי־רע. הדיפלומטיה הישראלית ספגה מכות קשות. מדינות הסירוב החציפו פנים, ומבית הרימו ה־עובדים ראש. רוח נכאים שררה בכל, וכאשר התכנס הצוות הרפואי לישיבתו הדו־שבועית נותרו העוגיות שהוגשו עם התה בריאות ושלימות בסלסלותיהן, עד־כדי־כך השפיע המצב על תיאבונם של הרופאים.

היה זה מתמחה זוטר אחד, שזה־לא־כבר הצטרף לצוות, שזרק כמו באקראי את פיתרון הפלאים.

„...תערובת של פונדזין גבישי ומורפין ביחס של ארבעים לעשרים, עם טיפה אחת של אנלגטיקה..." אמר הרופא המתמחה זוטר בחיסוס, ובן־רגע נשתררה שתיקת־תדהמה סביב השולחן.

„תמשיך, תמשיך," עודד הד"ר גוטסמן את המתמחה.

„ממה שקראתי אתמול על מחקר בארצות־הברית, יש לתערובת כזאת השפעה ישירה על התעלות האורכיות במוח השמאלי, כאשר השפעה עקיפה של המורפין במוח המאורך גורמת אחרי שלוש שעות ל..."

פניו של גוטסמן אורו. בטפיחה אדירה על השולחן הרקיד את כל כוסות־התה.

„הקץ למיקריות!" קרא בהתרגשות, „מעכשיו המפתח בידינו!"

וככה זה התחיל. התערובת המופלאה עשתה את שלה. כבר שעתיים ורבע אחרי מתן הזריקה אפשר היה להבחין בהשפעה הישירה על התעלות האורכיות, וחלפו שלוש שעות בדיוק נמרץ עד שהמוח האורכי עשה את שלו. המינון היה מדוייק מאוד, וקבע את העתותי. הפולסים החשמליים התלכדו בנקודה המתה שבמוח הימני, ובדיוק כמו שקרה במחקר האמריקאי, אפשר היה להבחין גם פה בתזזים העוויתיים הקלים לאורך הרקה. ההחלטה על הפצת הכור העיראקי היתה רק עניין של שניות ספורות.

זו היתה ההתחלה. מובן שלא הכל הלך חלק. בערך לפני חודשיים היתה ישיבה קשה ביותר של צוות הרופאים. שניים מהניאורולוגים וכירורג אחד טענו שצריך להוריד את המינון, מכיוון שיש סכנה להחלטה מיידית של פלישה לסעודיה וכיבוש בארות־הנפט. האחרים לא ראו בכך סכנה, אך היונים זכו ברוב, והמינון הורד.

ד"ר גוטסמן, שהיה באותו ויכוח בעמדת־המיעוט, לא שכח את המיקרה, וברגע שנקרתה לו ההזדמנות הראשונה, הגיב בצעד פוליטי מרחיק־לכת: הוא העלה בשלושה אחוזים את שיעור הפונדזין, הפחית את שיעור המורפין, וביטל לחלוטין את השפעת האנלגטיקה. תוך ניצול של רוב מיקרי בקונסוליום מדיצינוס שנערך בסוף נובמבר העביר את המינון החדש, ועתה נותר רק להמתין להזדמנות המתאימה.

המינון החדש חולל פלאים. הרופאים עקבו בהשתאות אחרי התגברות הפולסים במוח המאורך, וראו בבירור על לוח המחשב כיצד תוקפים הפירכוסים האלכסוניים את הזווית העליונה של המוח הקטן. לא היתה כאן שום מיקריות. ההחלטה על סיפוח־הגולן היתה רשומה, פשוטו כמשמעו, על פני הניירות המשובצים, שעליהם ציירה מחט המחשב את האלקטרוגראמה של המוחות. גם מבחינה קארדיולוגית היה זה מימצא חיובי בהחלט.

בישיבת הצוות הרפואי השבוע הורמו כוסיות, אך מייד לאחר מכן נפתחה התקפה קשה מצד שני כירורגים וניאורולוג, שזכו בתמיכה בלתי־צפוייה מצד שתי מתמחות חמודות, חדשות. הללו טענו כי המינון החדש, אם יושאר על כנו, יביא תוך שבועיים־שלושה להחלטה לשלוח שתי חטיבות צנחנים להצלת ורשה. הוחלט לדחות את המשך הדיון לשבוע הבא.

האיינשטיין

הפתעה

שתגרום לך להעדיף וידאו-טייפ סניו

1. וידאו-טייפ סניו VTC 5300 באיכות ובמחיר ללא תקדים

האיכות השיכלולים והתחכום של וידאו-טייפ סניו אינם הפתעה. זו כבר עובדה ידועה בכל העולם: וידאו-טייפ סניו הוא עוד מוצר מתקדם, פאר תשלובת הענק לטכנולוגיה מתקדמת — סניו.

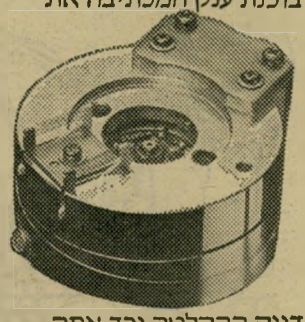
במבחן איכות השוואתי שנערך על ידי מגאזין היוקרה האמריקאי VIDEO REVIEW (דצמבר 81) נמצא וידאו-טייפ סניו כבעל "דיוק הקלטת תמונה ובהירות הצבע — הטובים ביותר".

"והציון הכללי לאמינות ואיכות המכשיר בין טוב מאוד למצויין"

עיין בקפדנות בתכונות הוידאו-טייפ המעולה ותיווכח שהמחיר הנמוך הוא ללא תקדים - זאת הפתעה אחת.

■ **"בוכנת ענק" לדיוק ההקלטה: שיכלול בלעדי של סניו בשיטת ה-"בטא" (BETA)**

בוידאו-טייפ סניו פועלת בוכנת ענק המכתיבה את

דיוק ההקלטה וכך אתה מקבל תמונה מוקלטת באיכות צבע ותנועה זהים למקור ללא "פחת" הקלטה.

■ **מתכנת הקלטה ל-7 ימים מראש.**

כן, אתה מתבונן בלוח המשדרים השבועי בטלויזיה מחליט אילו תוכניות אתה מעוניין להקליט, מתכנת את וידאו-טייפ סניו לשבוע מראש ויכול לשכוח מכל העניין.

וידאו-טייפ סניו יזכור להקליט 8 תכניות שונות החל מ"מבט ספורט" בשבת עד "שעה טובה" ביום שישי.

של יפן מציג:

כפולה

ולכל המתחרים להתאמץ פי שניים

וידאו-טייפ רקורדר VTC 5300 דור חדש במערכות הוידאו של סניו.

2 מנוי שנתי חינם* מועדון קסטות סניו-בטא

SANYO

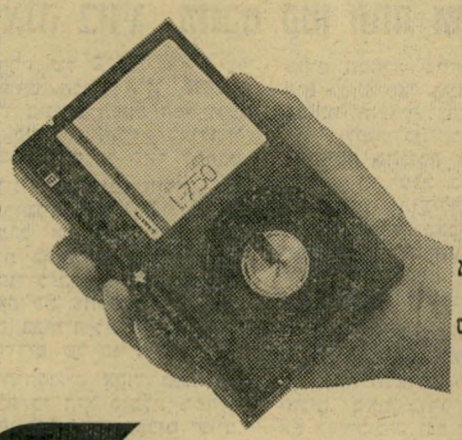
BETA VIDEO CLUB

הצג תלוש זה בחנות "סניו" ותקבל את רשימת הסרטים המעודכנת במועדון קסטות סניו BETA

■ **זאת ההפתעה השניה.**

מיד עם רכישת וידאו-טייפ סניו VTC 5300 אתה זוכה במינוי חינם במועדון סרטים מעולים. בעלי הוידאו-טייפים המתחרים ימשיכו לרוץ אחרי קסטות וידאו והשד יודע כמה ישלמו עבורן. לך יש מינוי חינם לשנה באחד ממוקדי "מועדון קסטות סניו בטא." בת"א, חיפה, ירושלים, באר שבע, ואילת. אתה מסודר. 1,600 סרטים חדשים מחכים לך.

* המנוי שווה לך כ־4,000 שקל

■ **בקרת מיקרו־מחשב למניעת שגיאות בהפעלה.**

אם נראה לך שהעניין מסובך — אל תדאג. מחשב הבקרה פשוט לא יתן לך לעשות שגיאות ויפקח על הפעלה מדוייקת ונכונה.

■ **כפתורי מגע אלקטרוניים להפעלה.**

■ **החזרת טייפ אוטומטית עם זכרון (MEMORY).**

■ **שנה אחריות גם ל"ראש הקלטת תמונה".**

"ראש הקלטת התמונה" הוא החלק החשוב והרגיש ביותר בוידאו־טייפ. בסניו מאמינים באיכותו ומעניקים לך שנה אחריות. מהמתחרים תקבל רק 3 חודשים.

SANYO

האיינשטיין של יפן

להשיג בשקם, כל בו שלום ובחנויות המובחרות.

אנשים בעולם

סטפאני פאוורס ורוברט ואגנר: ניחומים

השחקנית **סטפאני פאוורס** מניחה יד מנחמת על כתפו של השחקן **רוברט ואגנר**, בשעה ששניהם חוזרים על הדיאלוגים של הארט ואשתו באולפן הטלוויזיה שבלוס־אנג׳לס.

היתה זו הפעם הראשונה שפאוורס וואגנר נפגשו באולפן־ההסרטה להמשך הסידרה הפיפולרית, אחרי שוואגנר איבד את אשתו **נאטלי וד** בתאונה טראגית שסיבותיה טרם פוענחו.

רק שבועיים קודם לכן היכה הגורל בסטפאני — השחקנית היפהפיה בת ה־37 איבדה את מי שהיה חברה לחיים במשך תקופה ארוכה, השחקן **ויליאם הולדן**, שמת ממחלת הסרטן. היו אלה בני־הזוג ואגנר, שניחמו את סטפאני. טרם החלימה מיגונה מצאה עצמה סטפאני מנחמת את ואגנר, לאחר מותה של רעייתו.

האחים ג׳לכריסט: 500 מ״ס פ״ג

כך נראים האחים **ג׳ו וברט ג׳ילכריסט**, הנחשבים לצמד המאיירים בעלי המזל הגדול ביותר מקונטיקט. השניים נבחרו על־ידי ממציא החבובות **ג׳ים האנסן**, להיות הבעלים הבלעדיים על הזכויות לסידרות קארטון קומיקס ולצייר את מיס פיגי ובני־מישפחתה, החבובות, "עבור 500 עיתונים בעולם מדי יום ביומו.

האחד הוא בן 20, השני בן 22, ושניהם גדלו על ברכי באגס באני והיו חברי מועדון מעריצי החבובות עוד טרם זכו לחוזה מידי "אלוהים" — כך הם מכנים את האנסן.

מאריאנה בורג: מחבט קטן תחת מחבט גדול

בה בשעה ששני מתחריו של **ביורן בורג** על כתר המלכות של הספורט הלבן, **ג׳ון מקנרו** ו**ג׳ימי קינורס**, התחרו ביניהם בפעם המי־יודע־כמה באנגליה — ישב הקרחון השוודי במולדתו, כשהוא דואג לנושאים שאין להם כל קשר למחבט.

באותו זמן, בעיירה לונד, שבדרום שוודיה, היה עם רעייתו הטניסאית הרומניה **מאריאנה סימונסקו**, ושימש לה קהל אוהד במישחק שונה במיקצת. מאריאנה נראית בתמונה זו אחרי שהחליפה את מחבט הטניס הגדול במחבט קטן ובשולחן פינג־פונג, כשהיא משחקת עם שחקנים מסוג אחר: ילדים חולים המאושפזים בבית־חולים בשם האסל־הולם, המנוהל על־ידי ידידים של בני־הזוג.

מאריאנה הגיעה לבית־החולים אחרי כמה חודשים של יסורים. התגלה כי היא סובלת ממחלת כליות קשה במיוחד, הגורמת לה כאבים עזים. רק בשעה שהכאבים מרפים במיקצת, היא מסוגלת לשחק מישחק מעין זה ולגרום שעה של נחת לילדים שגם מזלם לא שיחק להם.

מנהל בית־החולים סירב למסור כל פרטים על מהות המחלה של רעייתו של בורג. אבל עובדה היא שהטניסאי ביטל בינתיים כמה מהתחייבויותיו הבאות והעדיף להישאר בשוודיה. הופעתו האחרונה לפני כן, מול **טים גאריקסן** בסטוקיו, הסתיימה בתבוסה בת שתי מערכות בלבד, שהצביעה יותר מכל כי בורג היה רחוק מן הריכוז וההחלטיות הרגילה שלו. השניים ייפגשו שוב במונטה־קארלו באביב הבא, ובורג מקווה שעד אז ייפתרו כל הבעיות הרפואיות של מאריאנה והוא יוכל לשוב ולהפגין לפני גאליקסון ואחרים את נחת זרועו האימתנית.

בינתיים הוא גם התרחק מאורות הזרקורים שבהם הורגל ופונק בשנים האחרונות, שהגיעו לשיאם בחתונתם המצולמת ובירח דבש שכוסה בכל העיתונים. היום בורג מחריש, משתדל להרחיק גם את הפירסומים וגם את המאמץ המיותר ממאריאנה, ואינו שש לתכנן מישחקים מיקצועיים בעתיד הקרוב. עיקר מעייניו, כך הוא אומר, נתונים לשלומה של אשתו, כי כדבריו: "איזה טעם יש להיות אלוף עולם שעה שאשתך סובלת?"

לינו ונטורה: צל"ש על פעילות ציבורית

רעייתו של ראש־ממשלת צרפת לשעבר, **ריימין כאר**, מברכת את שחקן הקולנוע **לינו ונטורה**, לא משום שהחליט להצטרף למסע הפוליטי של מיפלגתו של בעלה, אלא מפני שזכה זה עתה בפרס יוקרתי מאד, פרס המאה הגדולה, המוענק בצרפת לאנשים שהצטיינו בפועלם למען האנושות.

ונטורה, העומד בראש גוף ציבורי שמטרתו לעזור לילדים בעלי פגם מוחי, גילה במשך שנים שקדנות ומסירות רבה למטרה זו, ואיש לא הטיל ספק כי אכן הוא ראוי לפרס.

בין אלה שזכו בו לפניו, הם הצ'לן הרוסי **מסטיסלאב רוסטרופוביץ'** ו**לורד מאונטבאטן** המנוח.

בילין ליאון וחוליו איגלסיאס: יחסי־ציבור

זאת היתה שנה מוצלחת ביותר לצעירה מונצואלה בשם **פילין ליאון**. היא בת 18 בלבד, אבל הספיקה להיבחר למלכת היופי של ארצה, וכמה חדשים לאחר מכן, לגזול את תואר היופי העולמי מכל מתחרותיה. בין המתנות שנפלו בחלקה היו פרס כספי, מעילי פרווה, מלתחה שלא היתה מביישת שום בית־מלוכה וסידרה אינסופית של ראיונות ופגישות עם אנשים מפורסמים, שכל נערה היתה רוצה לפגוש.

אולם האירוע שהפך אותה לנושא קינאתן של כל בנות העולם הלאטיני, היה פגישתה עם האליל האחד והיחידי של הזמר הספרדי, **חוליו איגלסיאס**, שהגיע ללונדון כדי לפרסם שם את תקליטו החדש. להפתעת הכל, התכונה שהקסימה את פילין יותר מכל באליל הזמר, היתה אחת שבה לא נודע קודם לכן — ההומור. עדות, בתמונה למעל.

ביטר יוסטינוב: מוכרים יין כדי לעזור לילדים

לבד מהיותו שחקן, מחזאי, בימאי וסופר, ידוע **פיטר יוסטינוב** בעוד כמה תכונות מבורכות. למשל, הוא מומחה בענייני אוכל, אנין־טעם ובעל חיך עדין, ועל זאת תעיד גם צורתו העגלגלה. מה שידוע פחות הוא, שהוא פעיל מאוד למען אירגונים המטפלים בילדים, כמו יוניצף, המשתייך לאו"ם, או איגוד אחר בשם פרפרים לבנים, העוזר במיוחד לנכים.

בתוקף פעילותו בשני אירגונים אלה, הסכים יוסטינוב לכהן כיושב־ראש במכירה פומבית של יינות יקרים ביותר. בתמונה למעלה, הוא נראה בחברת **סופי מארסו**, כוכבנית־זמרת צרפתיה המסייעת לידו, שעה שהוא עומד להכריז על המכירה הסופית של בקבוק יין ממחוז בון, מיקבי ניקולא רולן, תמורת המחיר הצנוע והסימלי של מיליון ורבע שקל.

אין צורך לומר שעם כל המסירות שלו למטרות נעלות, יוסטינוב לא סבל במיוחד, כי כאשר עוסקים ביין, יש תמיד הזדמנות לטעום ממנו, ובצרפת, כאשר טועמים יין, יש גם משהו כדי להשביע את הרעב, ובמיקרה הזה, גם לא חשובה הפיגורה.

פולין: הרע במיעוטו?

קשה להתווכח עם מי שרואה בשליטה הצבאי של פילין, הגנרל וויצ'ך יארוזאלסקי, את נציגו של שילטון דיכוי. ראש־הממשלה, שר ההגנה ומזכיר־המיפלגה הקים מעין חונטה צבאית, הכוללת 15 גנרלים ו־5 קולונלים, ביטל את כל החרויות הפוליטיות בארצו, סגר עיתונים, אסר על פעילותם של איגודים מיקצועיים, איגודי־סטו־ דנטים ואירגוני עיתונאים. פולין שוחרת־החופש מצו־ ייה תחת מישטר צבאי מש־ פיל, כמעט ששח כבוש.

במצב דברים כזה מת־ עורר הצורך להסביר את התגובה המתונה־יחסית ב־ מערב. לא רק ראש־ממש־ לת מערב־גרמניה, הלמוט שמידט, הגיב בקור־רוח וראה בפעולותיו של יא־ רוזאלסקי עניין פולני פני־ מי. גם ראש־ממשלת אוס־ טריה, אנטי־קומוניסט מוש־ בע כברונו קרייסקי, פיר־ סם תגובה זהה.

דיקטטור ירוזאלסקי
בין סטאלין לדובצ'ק

גם התגובה האמריקאית היתה דיפלומאטית וזהירה. שר־ההגנה של ארצות־ הברית, קאספר וויינברגר, כמעט שנשם לרווחה ב־ פומבי. בעיניו חשובה יותר מניעת הפלישה הסובייטית מאשר טיב המישטר בפולין. כך אמר, פחות או יותר, גם שר־החוץ אלכסנדר הייג.

לתגובה זו יש מניעים הנעוצים במדיניות גלובאלית ובמעמדו של המערב כנושה של פולין. משקיפים רצי־ ניים במערב הבינו, אמנם, את ההתלבטויות הסובייטיות שמנעו פלישה עד כה. ברית־המועצות הבינה שהפעלת צבא סובייטי נגד פולין תביא לקרע בינה ובין מערב־ אירופה, לחיסול חילוקי־הדיעות בין האירופיים ובין אר־ צות־הברית ואולי לקץ התנועה ההמונית נגד הטילים הגרעיניים האמריקאיים באירופה. היא גם היתה מעונ־ יינת בהמשך הקשרים הכלכליים עם אירופה, ובעיקר בהשלמת בנייתו של צינור־הגאז מסיביר לארצות־השוק, בעזרת הון מערב־גרמני. כולם היו מעוניינים, בעצם, שפולין תפתור בעצמה את בעיותיה.

היה ברור למדי, שתהליך הרדיקליזציה, המובן וה־ מוצדק על־פי כל שיקול אידיאולוגי־עקרוני, יגרום גם למישגים טאקטיים של סולידאריות. האיגוד המיקצועי הענקי הפך מיפלגה פוליטית לכל דבר, מבלי שיהיה לו הנסיון הפוליטי והיכולת האירגונית להתמודד עם המיפ־ לגה הקומוניסטית. למעשה, ניהלה המיפלגה תחרות עם סולידאריות על ביצוע הרפורמות. במירוץ זה נכשלה המיפלגה. היא ביצעה, אומנם, רפורמות מרחיקות־לכת, חסרות־תקדים בעולם הקומוניסטי מאז אלכסנדר דובצ'ק ב־1968, אבל לא עמדה באתגרים ובדרישות שהציבו פעילי סולידאריות. הפולנים הם רעבי־חופש וקשה לפ־ צות אותם ברמת־חיים גבוהה, כפי שנעשה בצ'כוסלו־ קיה ובמיזרח־גרמניה. המצב הכלכלי בפולין, מורשת המנגנון הסטאליניסטי־למחצה של אדוארד גיירק, גם לא איפשר את סיפוק צרכיו הכלכליים של העם הפולני.

מחסור במזון. בפולין שורר מחסור כרוני במזון, משום שהחקלאות כושלת מחוסר מיכון. מעגל קסמים זה, והחוב הלאומי האדיר, דירדרו את המטבע הפולני, שירד פי 20 לעומת הדולר בשנה וחצי האחרונות. כל צעדי המישטר נגד השוק השחור המשתולל נכשלו. פול־ נים שאין להם סחורות, או מטבע קשה, סבלו מקשיים כלכליים, הגובלים ברעב בנוסח שנות ה־40'.

לכך נוסף החוב החיצוני של פולין. הרפתקות־התי־ עוש של גיירק עלו מיליארדים, ונכשלו. השבוע העריכו מקורות מערב־גרמניים את החוב הכללי של פולין ב־27 מיליארד דולר. בימים אלה נשמו חוגים פינאנסיים ב־ מערב לרווחה, כשפולין סילקה את הריבית על חלק מהחוב, בסך חצי מיליארד דולר. המו"מ על תשלום 2.5 מיליארד דולר נוספים הופסק ביוזמתם. הפולנים חוש־

שים שחוגים כלכליים במערב שמחים, בעצם, על כך שהמשבר הפוליטי יעניק להם תירוץ להמשיך וללחוץ בנוקשות על פולין להחזיר את חובותיה במועד. המע־ רב־גרמנים כבר הודיעו לפולין שסיבסוד החובות מהווה מעמסה כבדה על התקציב הפדראלי. עד אפריל מצפה בון להחזרת לפחות מיליארד דולר. לחץ דומה מופעל על פולין גם מארצות־הברית.

כל המיספרים האלה מחווירים ממש לעומת התחזיות לעשור הקרוב. היומן הבריטי הכלכלי המהימן, פיננשל טיימס, חישב ומצא שעד 1990 זקוקים הפולנים למימון של 85 מיליארד דולר, כדי לצאת מהקשיים הכלכליים החמורים שלה. אין כמעט כל סיכוי שפולין תוכל לקבל סכום עתק זה ממקור כלשהו.

קאדר החדש? משקיפים אופטימיים יותר מת־ נבאים שהגנרל יארוזאלסקי יצליח, בסופו של דבר, להי־ גיע להסדר סביר עם מנהיג סולידאריות, לך ואלנסה. דבים רואים ביארוזאלסקי רפורמטור אמיתי, ליברל ואנ־ טי־סטאליניסט, ומצביעים, כהוכחה, על צעדיו נגד גיירק וחבריו. הטיפול בהלם של הגנרל נראה בעיניהם כפתי־ חה מעמדת־כוח לחלוקת העוצמה הפוליטית עם סולי־ דאריות ועם הכנסיה, מבלי לערער את ההגמוניה של המיפלגה ואת הזיקה לברית־המועצות.. לאסכולה זו יש נטייה להשוות את יארוזאלסקי למנהיג ההונגרי יאנוש קאדאר, שעלה לשילטון על הכידונים הסובייטיים, שי־ תף פעולה בחיסול קודמו אימרה נאג', אך הפך בהד־ רגה למנהיג הקומוניסטי הפופולארי ביותר במיזרח־אירו־ פה. הנתיב ההונגרי נראה ברגע זה כדרך ההצלה ה־ יחידה לפולין.

ההתייעצויות הקדחתניות בנאט"ו אחרי צעדו הדראס־ טי של יארוזאלסקי הצביעו על אי־נכונות לכל צעד צבאי מערבי באיזורים המוכרים כשיטחי־השפעה סוב־ ייטיים. בעניין זה לא חוללו הניצים של רונאלד רגן כל שינוי, ואת המיליטאנטיות האנטי־סובייטית שלהם הם מגלים בעיקר בעולם השלישי.

לכן, סבורים המשקיפים, עשוי יארוזאלסקי לצאת מהמשבר בכבוד. הגינוי הטיבעי לצעדיו מלווה בתחו־ שה, שיתכן שהעולם צפה לא בשיאה של טרגדיה לאו־ מית מזעזעת, אלא בגילוי של דיכוי זכויות האדם, שהוא, בהקשר הפולני העכשווי, הרע במיעוטו.

זימבאבווה:

תלמדו מהלבנים

ראש ממשלת זימבאבווה, רוברט מוגאבה, שיפר אומנם במקצת את יחסיו הצוננים עם הסובייטים, אבל הוא עדיין ניטראליסט מושבע. הוא נשאר חשדני בכל הנוגע למגמות של ברית־המועצות, אך רואה את סיוע שמגישים הסובייטים למדינות העימות עם דרום־אפריקה בחיוב רב.

מוגאבה לא הגיב על הצהרותיו של שר־הביטחון ה־

מנהיג־זימבאבווה מוגאבה
בעיות במישפחה הלוחמת

ישראלי, שהגדיר את זימבאבווה כגרורה סובייטית. קשה להבין מדוע מחפש לו שרון אוייבים בכל מחיר. ישראל הפכה בת־ברית גלוייה של מעצמת האפרטהייד, והיא לא תמצא לה שותפים בקרב המדינות המתקדמות ב־ אפריקה.

חלק ממאבקו של מוגאבה לאחדות לאומית זכה בהצלחה, זהוא ללא ספק גבר על יריבו הפרו־סובייטי, ג'ושוע אנקומו. עם זאת הוא מנסה כמיטב יכולתו למתן את היריבות השבטית העזה השוררת בארצו.

השבוע כינס מוגאבה את ועידת מיפלגתו — זאנ"ו — כדי להעלות על נס את האחדות הלאומית השוררת בקרב הלבנים. מדוע יכולים הלבנים בזימבאבווה, שנת־ לקטו לכאן מכל ארצות־אירופה, לגלות אחדות על בסיס צבע עורם הלבן, ואנו נכשלים במשימה זו? — שאל מוגאבה. בגאום „ציוני", המזכיר את הטפותיו של דויד בן־גוריון למיזוג־גלויות, קרא מוגאבה לביטול כל ההב־ דלים האיזוריים והשיבטיים בין השחורים בזימבאבווה.

תפקידו אינו קל. הרדיקאלים במיפלגתו מותחים ביקורת על מדיניותו המתונה מדי. השבוע הודיע אחד מיריביו, השר לענייני רשויות מקומיות, אדיסון זבובגו, שמיפלגת זאנ"ו תקים עיתונים מתחרים לכלי־התיקשורת הממלכתיים „השורצים ריאקציונרים". מוגאבה יצטרך להקדיש מאמצים רבים להילחם בקריאת־תגר זו, שבאה מאחד מטובי אנשי־הגרילה במישפחה הלוחמת של מיפ־ לגת־השילטון.

לא כולם מטומטמים

ובכן, מסתבר שנשיא מצריים, מוחמד חוסני מובארכ, מסרב ליפול במלכודת של מנחם בגין ו־ אריק שרון. ההכרזה שלו, הסופר־מתונה, שאם סוריה תפתח במילחמה — זה עניינה, משקפת עובדה אחת ברורה: מובארכ הבין היטב את מיש־ חקה של ממשלת־ישראל.

מבחינה ריגשית יתכן, שהביקורת על מצריים בעולם הערבי היא מוצדקת. התחושה, שבוטאה השבוע בשידורי רדיו ירדן בשפה האנגלית היא, שמצריים מעניקה לגיטימאציה לממשלה התוקפנית ביותר בתולדות מדינת־ישראל.

אלא שקשה להתעלם, דווקא בשעה זו, משיקולי הריאל־פוליטיק של מובארכ. אין ספק שאחרי ה־25 באפריל 1982 יתייצב מנחם בגין לפני מצריים אח־ רת. מובארכ יבליג, יחרוק שן, יבלע את כל העל־ בונות, אפילו את הביקורת המוצדקת והמובנת, ובלבד שיוכל להפגין קבל־עולם שהוא הוריד את ימית ואת ישובי הפיתחה, וקיבל לידיו את כל השטח.

חרף כל הטענות ההגיוניות והצודקות נגד מדי־ ניות הפנים והחוץ של אנוור אל־סאדאת המנוח, הוא היה המדינאי הערבי הראשון שהשכיל להת־ מודד עם המדיניות הישראלית באמצעים מדיניים. מובארכ לא מוכן לשמוט מידיו ברגע האחרון את כל הישגי קודמו.

השלום — גם עם מצריים — נקבר כמעט סו־ פית בהחלטה המטורפת על סיפוח הרמה הסורית. אבל את העיתוי יבחר נשיא מצריים ולא בגין. למובארכ אין ספק בקו המדיני שינקוט במאי 82'.

נשיא־מצריים מובארכ
מדיניות מול בגיניזם

הוא גם יודע שיזכה לא רק בתמיכת מערב־אירופה ומדינות ערב הפרו־מערביות, אלא גם בגיבוי מלא של ארצות־הברית.

כל הקלפים מצויים בידי מובארכ. לבגין תישאר החלטה בלתי־מציאותית, חוק בלתי־חוקי לפי כל כללי המישפט הבינלאומי, ונאום היסטרי בכנסת. היה לו הישג אחד — הוא הוכיח לכל המדינה את אפסותה המוחלטת של מיפלגת העבודה. ה־ מחיר הוא סיכון מדיני וביטחוני על עתידה ושלו־ מה של ישראל.

אנשים

מדוע התנגד סגן שר־החקלאות לחוק סיפוח הגולן ומדוע פתח דידי מנוסי בקבוק־שמפניה

שלמה להט

מאיים במיספרי־פלדה לגיזום דשא על העיתונות. ראש עיריית תל־אביב היה אורח־כבוד בטכס פתיחת מרכז־מכירות של הקיבוצים בתל־אביב. במקום סרט, חתכו שם צינור־השקייה פלסטי במיספרי־פלדה גדולות. צלם־העיתונות יצחק נופך־מוזס ביקש מצ'יצ' להחזיק במיספריים לצילום נוסף, וכדי לשכנע אותו אמר לו: „דמיין לך שאתה חותך את העיתונאים." צ'יצ' הנלהב לא התנגד לרעיון, התקרב לצלם, כדי להראות לו שהרעיון מצא חן בעיניו.

■ במסעו בעולם הזדמן **דידי מנוסי** לאי נידח, ללא אמצעי־תיקשורת מקומיים. ב־ערב התפרץ אחד האמריקאים למועדון והכריז כי זה עתה שמע, בשידור של הבי־בי־סי, כי „רגן מעד באמבטיה, ונשבר רגלו." האמריקאים במקום פרצו בתרועות־שימחה ופתחו בקבוקי־שמפניה. רק למחרת הסתבר כי חלה אי־הבנה, וכי נשברה רגלו של בגין. טוען דידי: „ואז אני פתחתי בקבוק שמפניה."

■ השומרים בנמל־התעופה עטרות התקשו להבין מה קורה על מסלול הנחיתה. בחצות היום הרביעי שעבר נחת במקום מסוק צבאי, ומתוכו יצאו הנשיא **יצחק נבון** ופמליה צנועה. הם שבו מסיור במיגדל־העמק, ולמעשה לא היו צריכים לנחות בנמל־התעופה השומם. אלא שהמסוק לא יכול היה לנחות במינחת הכנסת, שם המתינה מכונית הנשיא, משום שעננים כבדים לא איפשרו את הנחיתה. הנשיא ומלוויו נאלצו להמתין באולם־הנוסעים החשוך של שדה־התעופה שעה ארוכה ל־בואו של רכב הנשיא.

■ ביום השני שבו קיבלה הכנסת את חוק־סיפוח־הגולן, נפגש הנשיא בזה אחר זה עם תומכי ומתנגדי החוק. בשעות שלפני הצהרים הוא נפגש עם נציגי התחיה, ח"כ **יובל נאמן** ו**גרשון שפט**. הם באו להזמין את הנשיא לוועידה של תנועת־התחייה, שתיערך בפברואר. הנשיא הסכים להשתתף באירוע, ובין השלושה התנהלה אחר־כך שיחה קשה על עקרונות התנועה. בשעות הצהריים אירח הנשיא את הסופר **עמוס עוז** לארוחת־צהריים, שבה אף שמעו השניים ברדיו את הידיעה על החלטת הממשלה להעביר עוד באותו יום את הצעת־החוק.

■ כשפגש בשבוע שעבר, בארץ שר התיירות **אברהם שריר** את עמיתו המיצרי, **גמאל אלגזר**, המשמש גם כשר־התעופה, הוא ניהל איתו דו־שיח חייכני, שבו הוא אמר לו: „מאחר ונבצר ממך הפעם לבוא לכאן עם בני־משפחתך, אתה חייב לנו ביקור נוסף, ואני מזמין אותך לאילת." השר המיצרי הינהן בראשו ו־שריר הוסיף: „רק עם בני־המישפחה." לחילופי דברים אלה היתה סיבה. כשהיה שריר במצריים, הוא הזמין את עמיתו עם אשתו ושני ילדיו. כיום בא אלגזר לישראל, דרך מעבר הגבול בנאות־סיני, הוא נשאל מדוע בא לבדו. מסתבר שילדיו לומדים בבית־ספר זרמני בקאהיר, ומנהל בית־הספר סירב לשחרר את השניים לחופשה של ימים אחדים באמצע שנת־הלימודים. „ואפילו שר לא יכול לשנות זאת," חייך אלגזר.

■ אלה שראו את השר המיצרי הופתעו מגובהו הרב וממיבנה־גופו החטוב. מעטים יודעים שהוא לא רק ספורטאי מצטיין. הוא היה חבר הנבחרת האולימפית של מצריים בשחייה, וייצג אותה לפחות באולימפיאדה אחת.

■ למצב מביך נקלע יועצו של שריר לענייני־תיקשורת, העיתונאי **צבי רימון**. ביום פתיחת השיחות סעדו שתי מישלחות התיירות ארוחת־ערב חגיגית במלון הילטון בירושלים. בין מנה למנה יצא רימון לדווח טלפונית לעיתונאים לענייני תיירות על מה שהתרחש ביום־השיחות הראשון. אחרי שהגישו את המנה העיקרית קפץ רימון, בפעם השלישית, אל מחוץ לאולם, וכשחזר מצא אולם ריק, ללא שולחנות וכסאות. בקצה האולם ישבו שני מלצרים. רימון ניגש ושאל „האם זה אולם מסדה?" השניים הינהנו בחיוב. „איפה כל אלה שהיו כאן?" נדהם רימון. השניים ענו: „הם הלכו, זה נגמר מזמן. כבר לפני חצי שעה, וכולם הלכו." רימון, שהיה בטוח שטעה באולם, לא האמין שאולם גדול רוקן בתוך זמן קצר כל כך, אך מה שהדאיג אותו יותר היה, שהוא בא לארוחה ללא מכוניתו, וקיווה שבסוף הערב יהיה לו טרמפ הביתה.

■ עוד מיצרי שהתבלט במאמציו להפיג את המתח בשיחות היה מנכ"ל מישרד־התיירות המצרי, **בהיא־אל־דין נאצר**, דיפלומט ותיק. הוא הציע, ביום השיחות האחרון, להפסיק להיפגש בבתי־מלון ולשבור את הפורמליות של השיחות. כששאלו אותו בצחוק אם יסכים לפגישות בחוף, כאתר־תיירות פותח, הוא קיבל את ההצעה. סיבוב־השיחות הבא יהיה באסואן, השוכנת על גדות הנילוס.

■ אחד שניסה ולא הצליח להימנע מהתצבעה על חוק־הגולן היה ח"כ הליברלים **דן תיכון**. בקריאה הראשונה הוא נשאר במיזנון, אך בקריאה השלישית הוא נגרר לאולם על־ידי ח"כ חירות, **רוני מילוא**, שכימעט הפעיל נגד חברו לקואליציה כוח פיסי. תיכון טען שהוא מקוזז עם נמנעי המערך, ולכן אין לו סיבה להיכנס ולהצביע. אך מילוא לא השתכנע וצרח על תיכון שירים את ידו בעד החוק.

■ באותו עניין אמר מילוא בערב־ראיונות: „מי זה (דרור) זיידרמן ותיכון? מי מכיר אותם? אילו היו רצים לבד מי היה מצביע בעדם, חוץ מהנשים והילדים של־הם?" הוא לא פירט מי היה מצביע בעד מילוא, אילו הוא פיע לבדו.

■ ושוב, מילוא: „הוא אינו רואה עצמו מסיים את חייו כפוליטיקאי. „אני רוצה להיות שופט. זה מושך אותי מאוד."

■ החוק שהתקבל ערב מחלוקת במישרד־החקלאות, כאשר סגן־השר, איש־חרות **מיכאל דקל**, מתנגד לו, ואיש לו סגן־השר מהליברלים, **פסח גרופר**, מקדם אותו בברכה הסיבה לכך היא שדקל מטפח בענייני המישרד בשטחים החזקים, ועתה הוא ייאלץ להעביר את הטיפול בגולן לגרופר, המטפל בענייני המישרד שבתוך שטח ישראל.

■ גרופר מסתובב במיסדרונות־הכנסת ומספר לכל המוכן לשמוע שהוא השיג לו פרדסנים 33 מיליון, וגרם לפסקת שביתתם. גרופר נשבע אל אם מדובר בלירות, בשקלים או אולי בדולרים, והוא השיב: „נו, באמת, הרי זה עכשיו הנושא לדיון!"

משאל בזק

גנגר עולה ויורד

אריה גנגר כבר לא יהיה יועץ מיוחד לשר־הביטחון. הוא נימק את סירובו לקבל את התפקיד בזעם הציבורי שהופנה נגדו. אנשים שונים נשאלו במישאל־הבזק של העולם הזה, אם תגובות הציבור נגד גנגר היו מוצדקות, והם השיבו:

● **עמוס אטינגר**, עיתונאי־סופר, שלוש שנים בארצות־הברית: „קיבלו אותו יותר מדי בעדינות. החוצפה שלו היתה לרצות בתפקיד כזה. רוצה? שיבוא, יגור פה שנתיים, ימכור את הבית שלו. לדעתי, היו צריכים לחכות לו בלוד המוני מפגינים."

● **שמואל שי**, איש הרדיו, שלוש שנים בארצות־הברית, מנהל מישרד־לעלייה: „ללא התייחסות להצנחה שלא צלחה, ההיסטריה הציבורית סביב זה שמעסיקים יורד במישרה בכירה בארץ עומדת בניגוד לכל המדיניות של התנועה הציונית, ולכל דיבורינו על החזרת יורדים. אוהבים כאן את העלייה ולא את העולים, והצביעות הזאת עם עניין האזרחות הכפולה. בקיצור, יש קיבאה ביורדים המצליחים ורצון שיקבלו עוגש כשהם חוזרים."

● **שרית ישי**, עיתונאית, שנתיים בארצות־הברית: „אילו גרתי בפנטהאוז בשדרה החמישית, ליד מוסיאון גוגנהיים, ואילו היו לי שני מטוסים פרטיים, משכורת בת שש ספרות בדולרים, ולימוזינה עם נהג צמוד, והייתי צריכה להחליף את זה באריק שרון, גם אני לא הייתי חוזרת. בלי שום קשר לכך, היחס לגנגר הוא תופעה מבחילה שקיימת בארץ. מצד אחד מגנים את אלה שיורדים, ומצד שני מגנים את אלה שחוזרים. העובדה שגנגר הצליח בארצות־הברית הופכת בארץ למיכשול. אם בכלל יש איזשהו ישראלי מצליח שחושב לחזור ארצה, בכל דרך שהיא — ואני מטילה ספק בכך — פרשת גנגר תשאיר אותו ודאי בשדרה החמישית."

● **יצחק בן־נר**, איש גל־צה"ל, שנה בארצות־הברית לצרכי כתיבת ספר: „אני לא יכול ליטול חלק במישאל, משום שאני עובד־מדינה וזה מנוגד לתקש"ר."

● **יאזו שביט**, נספח־אווירי לשעבר בארצות־הברית: „אין לי דיעה בעניין. לא בעד ולא נגד. אך יש צדק מסויים בזעם שמישהו ייכנס ישר מארצות־הברית לסודות של מישרד־הביטחון. במקום שרון, לא הייתי נוהג כך."

שטרודל ויהלומים

מאחורי הגב שר־הביטחון אריק שרון פגש במסיבה שערכה לאה ליפשיץ, יורדת חוזרת בשם שרה, אשר ביקשה ממנו חתימה למזכרת לבנה. הגב ששימש כשולחן שייך לאסטרולוג הרצל ליפשיץ. ארבע חודשים לפני הבחירות ניבא הרצל ליפשיץ לאריק שרון כי יקבל תפקיד חשוב בממשלה, נבואה שהתגשמה לאחר הבחירות האחרונות.

מאסיבה למסיבה

התיזמורת הפילהרמונית חגגה בשבוע שעבר את יום הולדתה ה־45. אירוע המצדיק בהחלט ריצה מטורפת לכל מעצבי האופנה שבו עות קודם לכן, והכנת מלתחה שתסנוור את עיני האורחים ●●● כל מי שקנתה לעצמה מעיל פרווה, זכתה, סוף־סוף בהזדמנות ללבוש אותו, לענוד את כל היהלומים ה־נוצצים, להידחק בין קהל החוגגים באולם המפואר של מלון הילטון ולראות מה קורה בשטח האופנה. המסיבה הזו היוותה הזדמנות פז לכל המתלבשות לבדוק את החידו־שים האחרונים ●●● מעצב ה־אופנה **עודד גרא** עיצב לאשתו, **אדה**, שימלה ארוכה בציבעי ירוק וכסף. לא בטוח אם יהיו לאלה הזדמנויות נוספות ללבוש אותה.

גמרה וזברה שתיים מבין האורחות הצעירות ששהו רוב הזמן במסדרון. בתמונה משמאל: מעצב האופנה עודד גרא, שטרח למכור את חכרטיסים לקונצרט.

אלמן הקש מנצח התיזמורת זובין מהטה, שבא במיוחד לכ־בוד ערב זה, בא בלי אשתו, אולם היה עליז מאוד ולרגע לא היה בודד. מהטה וראש העירייה שלמה (צ'יצ') להט, התבקשו לחתוך בצוותא את עוגת יום־ההולדת שירדה מהתיקרה על גבי צלחת ענקית.

אבל העיקר הרי היה להיראות נו־צצת ככל האפשר בערב זה ●●● את הקצב של הדוגמנית **תמי בן־עמי**, שלבשה שימלת קרינולינה אדומה „שפעם קניתי והנה יש הזדמנות ליהנות ממנה," אי־אפשר להדביק. היא שוב חזרה ל**אולסי פרי**, ובאה עימו לנשף של התיז־מורת. תמי ואולסי באו יחד עם **מיכל ולו סיבר** ●●● הדוג־מנית **שרונה מארש** לא הסכימה לגלות את שמו של האביר שעל זרועו נתלתה. בשלב מאוחר יותר של הערב, שהאלכוהול עלה ל־ראשה, חלצה שרונה את נעליה, נאחזה בידידה, והסתחררה עימו לאורך רחבת הריקודים ●●● טבח לבוש בכל האביזרים הדרושים עלה לבימה וניסה ללמד את האור־חים להכין עוגת שטרודל ענקית. הטבח הזמין את ראש העיר, **של־מה (צ'יצ') להט**, לזרוק את הבצק ולנסות לתפוס אותו. צ'יצ' מיהר לנסות, אולם כשהתבקש לח־זור על מעשהו כדי שהצלמים יוכלו להנציח אותו הוא סירב ופנה לר־קוד עם אשתו, **זיווה**, לקצב ה־דיסקו, שהחליף את הוואלסים ש־

ניגנה התיזמורת, בניצוחו של **זר־בין מהטה** ●●● מהטה, שבא לארץ במיוחד לכבוד ערב זה, הזמין את האורחים למסיבה שהוא מתכנן לעוד 45 שנים, ליום הולדתה ה־90 של התיזמורת ●●● הציי־רת **לאה ליפשיץ**, אשתו של ה־אסטרולוג **הרצל ליפשיץ**, חגגה את פתיחת תערוכתה החדשה ב־מסיבה רבת־משתתפים בביתה של חברתה, **חיה לווינטל**, שהיא בעלת גלריה ובעלה **חיים**, ה־שוהה בלוס־אנג'לס ומנהל שם את העסק הנוסף של המישפחה ●●● לאה ערכה שתי פתיחות לתערו־כתה, גם משום שהרצל חזה את שני התאריכים כנוחים והיא לא רצתה לפספס אף אחד מהם, וגם משום שכך „מעניין יותר ובכל יום יש לי מסיבה וחגיגה" ●●● „אתה זוכר את הנבואה שניבאת לי ארבעה חודשים לפני הבחי־רות?" שאל שר־הביטחון **אריק שרון** את הרצל. ליפשיץ ניבא לו אז שיקבל תפקיד חשוב בממשלה. שרון נזכר בנבואה פחות נעימה של ליפשיץ, שהתגשמה אף היא. ליפשיץ פגש את **לילי שרון** כש־היתה בהריון ואמר לה שעליה

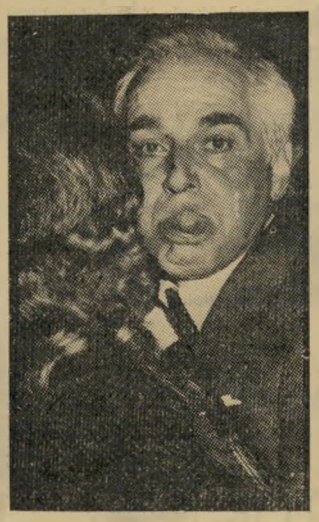

הנשיאה אופירה נבון, שבאה לחגוג עם מנכ"ל מישרד האנרגיה, דוד (ג'וקי) הגואל ועם אשתו חווה במסיבה אשר נערכה לכבוד שלושים שנות נישואיהם.

נשיקה מעניק אריק שרון לבעלת השימחה לאה ליפשיץ. מישפחת שרון מיודדת עם בני הזוג ליפשיץ.

לשון תוך כדי ריקוד. הרבה ניצלו את נגינת התיזמורת לריקודים.

פאר הלבוש אלה גרא לבשה שימלה שעיצב עבו... בעלה האופנאי עודד במיוחד לכב... יום ההולדת של התיזמורת. אלה לא הפסיקה לרגע את ריקוד...

סוחר־הנשק ואשתו תת־אלוף (מיל') אהרון (יאלו) שביט ואשתו חסיה, שחיכו בתור הארוך בכניסה במשך יותר משעה. כשנכנסנו לאולם הם מיהרו לרחבת הריקודים כדי להספיק ליהנות מן המוסיקה ומן הרי־קודים. התיזמורת הפילהרמונית, אשר חגגה יומהולדת 45, ניגנה, לאור־חים שבאו לשמוח עימה, מוסיקה קיצבית שגרמה לכל האורחים לנוע.

להיזהר ולשמור על בריאותה. ז... קצר לאחר מכן הסתבר כי העו... כבר היה מת כשמעה לילי א... הגבואה. מישפחת ליפשיץ ומי... פחת שרון התיידדו כשערכו טי... לים משותפים לשטחים המוח... קים ●●● מנכ"ל מישרד האנ... גיה **דויד (ג'וקי) הגואל** ואשו... **חווה**, ערכו מסיבה בביתם בירו... שלים לכבוד יום נישואיהם ה־0... אורחי הכבוד במסיבה היו נשי... המדינה **יצחק נבון** ואשתו **או... פירה**, שמיהרה לרחבת הריקודי... אך ללא בעלה, שלא השתכנע לצא... בריקוד ●●● השימחה לא ידע... גבולות. כיאה למסיבה ירושלמי... כטוב ליבם ביין פרצו האורחים ו... ריקודים. **טיבי זכרוני**

מי כותב למי

צילם דניאל

במאמר מקיף שפירסם במיגוון, ביטאון מיפלגת־העבו־דה, הציע **יצחק ליבני**, מנ־כ"ל רשות־השידור לשעבר, הקמת מישרד ממשלתי נוסף לתרבות, נוער וספורט. לדב־ריו, רק מישרד ממשלתי יכול לתרגם להצלחה מקומית ובינ־לאומית את הישגי התרבות הישראלית בשירה ובתיאטרון, ואף לקדם את הקולנוע להי־שגים של ממש. ליבני טוען שהצלחת הקולנוע הגרמני ב־עשור האחרון אינה נובעת מכך שבעלי־הון סיבסדו סר־טים ניסיוניים, אלא גם בקיום מכון גתה הממשלתי. הפרט המאלף שמאחורי המאמר הוא שליבני כתב, למעשה, את תוכנית־העבודה שלו. ערב ה־בחירות, כשהכל היו בטוחים בניצחון המערך, הוזכר ליבני כמועמד למישרת הממונה על התרבות, הנוער והספורט.

על המצב הנוכחי בת־חום שאותו הציע ליבני לש־נות יעיד הסיפור הבא. ב־מילחמת יום־כיפור הפסיקו ה־עיתונים לפרסם את המוספים הסיפרותיים שלהם, וזה נמ־שך גם במשך חודשים אחדים אחרי המילחמה. כשפגש ליב־ני את עורך הארץ, **גרשום שוקן**, ושאל אותו מדוע אין הארץ מחדש את המוסף ה־סיפרותי, ענה לו שוקן: „מפ־ני שאתה הראשון ששואל זאת."

השחקן **שלמה ניצן**, כוכב שעה טובה, היה הרא־שון שפנה ל**דורון עירן**, יועצו לענייני תיקשורת ואנר־גיה של ח"כ המערך **מיכה חריש**, אחרי פירסום תמונת עירן במדור אנשים (העולם הזה 2311). בכותרת סופר על הקשיים שאליהם נקלע עירן בכנסת, כשהכל בטוחים שהוא שלמה ניצן המקורי. ניצן המ־קורי הציע לעירן שהוא יופיע בפתיחת החלק של ניצן ב־תוכנית שעה טובה, ורק אחר־כך יוסבר לצופים, שהיה זה כפילו של ניצן. מפיק התוכ־נית, **אהרון גולדפינגר**, התנגד לרעיון והסכים רק ש־המצלמה תתעכב לשניות אח־דות על פניו של עירן, שיישב בקהל.

בשולי המאבק במפד"ל בשבוע שעבר נראה שר־החי־נוך, **זבולון המר**, כשהוא צורח מכעס על צעיר שלא היה חבוש כיפה, והאשים אר־תו בכתיבת מאמרים נגדו. הצעיר חייך ולא ענה, והמר התרגז עוד יותר. „או אתה או **(דויד) גלס** כתבתם את ההשמצה נגדי!" המר התכוון למאמר שהופיע ביום הרבי־עי, יום לפני כינוס הוועד־הפועל של המפד"ל, בצהרון ידיעות אחרונות, שבו תקף איש־אמונו של שר־הפנים, **רפאל בן־נתן**, את המר וה־צעירים. המר חשב שאת ה־מאמר כתב, גלס או איש יח־סי־הציבור של סיעת למיפנה, **בן־ציון שירה**, ועל כך הוא לא היה מוכן לעבור לסדר־היום. מעניין שאת רוב מאמריו של המר עצמו, המו־פיעים בעיתונים, כותב עבורו הד"ר **דויד הרטמן**.

בערב־ראיונות עם **מני פאר** גילה **פוד גרינ־וולד** שכל הטכנאים המפעי־לים את שידורי האוניה אר־דליה הם עובדי רשות־השי־דור, אך הוא סירב לנקוב בשמם. אחרי הראיון עימו גי־לה לפאר דובר סיעת־שינוי, **נתן („ג'קי") קרמר**,

כמה כבה התשמלית

קנה מצבר גולד
וסע בשקט.

36 חדשי אחריות פרורטה

המצבר האידיאלי
למכוניות פולקסווגן.

מצבר גולד
ההנעה מובטחת

סוכנים לישראל:
אחים פוקס בע"מ
סוכנויות · יבוא
תל־אביב, לינקולן 19,
טל. 03־284976 ת.ד. 884

סוכנים לישראל:
אחים פוקס בע"מ
סוכנויות · יבוא
תל־אביב, רח' לינקולן 19, טל. 03-284976, ת.ד. 884

הפצה תל־אביב והמרכז:
חשמל שמשון, 334033. מוסך אורי BMW 337426, זיק אור 253802, היימליך יעקב 331817, חשמל יעקב 333465, מגדל שלום 650984, פולקסווגן מוסך הדרום 832268, מוסך תושיה פולקסווגן 336825, פולקסווגן פליקס 331823, מוסך אריה מגרשי התערוכה 441084.
בת ים: עוזי שחמרוב 862536. חולון: אזור התעשיה עוזרי משה 803265. יפו: מוטקה 832859, כרעם 831654, אלי את אלי 821463.
ראשון לציון: המתניע 941647. רחובות: טכנואור 054־51484, פולקסווגן רכב הנגב 054־51650. רמלה: מאור 054־25094. גדרה: קרני אור בתחנת סונול 055־91877. אשקלון: תלמי הנגב 051־97311. בני ברק: אור נע 774236, מיכה במוסך ביג 708096. פתח תקוה: פסח הלר 912977. כפר סבא: הוד השרון רמות השבים, בן ארי שרת 052־31387. אזור נתניה: יורם רז, כפר ויתקין 053־96804, טכנואור חשמל אורי 053־38013.

הפצה באר שבע והדרום:
חשמל "שאול" אזור התעשיה ככיש חברון 057־35111. חשמלאים מורשים: מוסך ברעם פולקסווגן 057־72011, איציק חלקי חילוף 057־74045, מוסך הנאמן פולקסווגן 057־77195, פולקסווגן ריטס 057־71744, המניע צומת גילת 057־83424, עוזי צומת קסטינה 055־81868.

הפצה חיפה והצפון:
ניצברי גולד חיפה גולדנר, המגינים 100 04־533293. חשמלאים מורשים חיפה והצפון: אור חדש 728655, אוטו אור 666922, מוסך ארז 724374, לפשיץ 524148. מרוין 669710, פיקס אור 720371, רם אור 643737, מוסך תלפיות 674977, אלטשולר תל חנן 231127. טבעון: עציון 932062. עכו: זרם הגליל 913306. פרדס חנה: כהן שמיר 063־79407. בנימינה: אודי את בני בתחנת פז 063־61216. חדרה אלקטרי רכב 063־26200. ברנוו גולדשטיין 063־22685. נצרת: בודג'נה יוסף 065־56438. מוסך הצפון פולקסווגן 065־72046. עפולה: קואופרטיב התבור 065־93506. כפר תבור: מוסך צפון 067־67702. צפת: אוטוסטרט 067־31142. יסוד המעלה: מוסך יסוד 067־37200. קרית שמונה: פולקסווגן רכב הבשן 067־40939, קואופרטיב גליל עליון 067־40713.

הפצה ירושלים: גוטמן דוד אזור התעשיה תלפיות 02־781818, לוינסון צבי בתי אונגרים 02־283110.

לא רק לדוגמניות ולמלכות־יופי מיועד אולפן לאה פלטשר

בליבו של הכרך הסואן תל־אביב, ברחוב אבן־גבירול 50, מצוייה פינת חמד מטופחת להפליא ושקטה שבה שוכן האולפן של גב' לאה פלטשר, לטיפוח החן, נימוסים ויחסי אנוש, דוגמנות מקצועית ותרבות הגוף.

למרות הדימוי של ביה"ס כאילו הוא נועד רק לדוגמניות ולמלכות יופי, הרי ש־80% מתלמידותיה הן חתך ישראלי רגיל, כמו: מורות, פקידות, נשות חברה וכל אשה ונערה השואפת לשיפור עצמי מכף רגל ועד ראש.

אולם לא די בטיפוח החן החיצוני, כי על האשה ללמוד נימוסים, גינוני חברה ויחסי אנוש ומתוך כל אלה היא רוכשת בטחון עצמי המקנה לה הצלחה והערכה, בעבודה, בחברה ובמשפחה.

נוסף לכך מתקיימים במסגרת האולפן שיעורי התעמלות שמטרתם לעצב גמישות לגוף, חיזוק שרירים והרזייה במקומות הרצויים. תרגילים אלה מיועדים לבנות ולנשים בכל גיל.

לקביעת ראיון טלפון 2676821, בשעות 09.00—12.00. הגב' לאה פלטשרה ינה המורה המוסמכת היחידה בארץ ללמד את מקצועות טיפוח החן ודוגמנות מקצועית.

בקבוק מלא רעיונות...

יין אפריטיף אדום, על בסיס של יין בתוספת מצוי של שורשים וצמחים שונים. מריר, מעורר תיאבון

טבעי – Natural
אמריקנו, מקורר היטב, עם פלח לימון.

על הקרח On The Rocks
אמריקנו מעל קוביות קרח בתוספת 1/2 כפית מיץ לימון, עם פלח לימון, לערבב היטב.

Long-Drink
חלק אחד של אמריקנו עם 2 חלקים מי סודה מעל קוביות קרח ועם פלח לימון להגיש בכוס גבוהה.

אמריקנו
אמרטו
רום
וודקה לימון

הרביעיה החדשה של "כרמל" משקה ראשון·אצלכם בבאר

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

את מאמרי אנשי המפד"ל ומדוע גרנות את הדוגמניות העירומות

יונה קלימוביצקי מזכירתו של ראש־הממשלה, אינה מעוותת את פניה, אלא דווקא מחייכת בשיחה עם הצייר הירושלמי בני מאור, דור שביעי בביורה. מאור, שנחשב כאחד ממחוללי זרם הריאליזם האשלייתי, מקובל אפילו על רעיית ראש־הממשלה. תמונה שלו נקנתה בעבר על־ידי עליזה בגין, והיא תלויה בבית הבגינים.

הציע לח"כים של שינוי זמן־שידור בלתי־מוגבל ערב הבחירות, בתנאי שיתמכו בחקיקה שתאפשר לו לשדר באורח חוקי. אנשי שינוי דחו, לדבריו, את ההצעה על הסף.

■ אורח מחו"ל שהובא במיוחד לצילומי התוכנית חיים שכאלה על איש חיל־הים לשעבר, **יוחאי בן־נון**, היה המדריך האיטלקי של יחידת ספינות־הנפץ, **פיאורנסו קפריוטי**. כשהוזכר פרק זה בחייו של בן־נון, הציע לו עורך ומפיק התוכנית, **עמוס אטינגר**, לשוחח עימו בטלפון. בן־נון הנרגש דיבר איתו גם באיטלקית, ואחרי שהוא היה בטוח שקפריוטי מדבר מאיטליה, הכניס אטינגר לאולפן את האורח, שלא היה בארץ במשך יותר מ־30 שנה.

■ בן־נון לא ידע, כמובן, שהוא בא להסרטת תוכנית על חייו. איש־הטלוויזיה, **בניה בן־נון**, הזמין אותו לתוכנית לענייני־מדע, תצפית, בתוקף תפקידו כמנהל המכון לחקר ימים ואגמים. כשנכנס לאולפן, הודיע לו אטינגר שהאירוע הוא כפול, משום שצילומי התוכנית הם ביום הולדתו של בן־נון. לאולפן הוכנסה עוגת יום־הולדת עם נרות, שהביא אטינגר מארצות־הברית, אשר אינם כבים. בן־נון ניסה בכל כוחו לכבות אותם, אך לא הצליח. לבסוף הפך אותם לתוך העוגה.

■ „צפיתי פחות מכולם בסירטי הווידאו של **דניאל גרנות**," סיפר עורך־הדין **צבי לידסקי**, סניגורו של צלם־הפורנו. לדבריו, כאשר קרא את החומר שהיה דרוש לו לערכאות המישפטיות השונות, שבהן עסקו במעצר הצלם, הסתבר לו שאין לו צורך לחזות בסרטים, וסקרנות אישית לא היתה לו. לעומת זאת, בבית־המישפט, על פי בקשת הנאשם, הוקרנו הסרטים. המישטרה דאגה למכשיר־טלוויזיה צבעוני, העומד על דוכן השופט, והשופט **שמואל קוארט** מביט במסך ממרחק חצי מטר. התובע במישפט, **אברהם לנדשטיין**, הוא, אגב, בחור דתי. לידסקי סיפר שטענת גרנות היא, שהוא צילם את הבחורות לצרכי הגנה. אילו היתה מישהי טוענת שהוא תקף אותה, היה גרנות אמור להראות לה את הסרט שצולם בחשאי, שבו הוא מוכיח שהוא לא ניסה לאנוס אותה.

■ לידסקי נשאל מי הן הבחורות שבאו לגרנות. „אלה בחורות חופשיות מאוד. בשבילן לשכב עם גבר, זה כמו בשבילי לעשן את המקטרת."

■ לידסקי סיפר שהוא כותב את ספריו במוצאי־שבתות במישרדו, ולפעמים גם בהפסקות בבית־המישפט. הוא נמנע מלכתוב על מיקרים שבהם טיפל, ונוהג להסוות את גיבורי הסיפור.

■ במאי־הטלוויזיה הדתי, **אדיר זיק**, שנסע, עם אשתו, להשתלמות ביפאן, התעכב בהודו ונראה באחד מימי השישי בעיר אגרה, עירו של הטאג'־מהאל. הוא סיפר לישראלים, שפגש במקום, שאת התשלומים עבור נסיעותיו בריקשות־אופניים בשבת הוא שילם מראש.

חמונת השבוע שייכת לסגן השר מטעם סיעת תמ"י בכנסת, אהרון אוזן. הוא צולם בכנס צעירי תמ"י, הראשון מאז הבחירות, שנערך בתל־אביב, והוא לא נראה מרוגז כשהצלמת חיפשה את הזווית המתאימה לצילום, שיקלוט את ממדי־גופו הגדולים.

בלונים

מאת דניאלה שמי

נשיא המדינה יצחק נבון ויו"ר הכנסת מנחם סבידור

אנשים

אזרחים עם ג'וקים בכיסים

רודפים אחרי דניאל פאר

■ מנחה תוכנית־הטלוויזיה כלבוטק, **דניאל פאר**, נשאל אם אינו נבהל מכך שהצופים בבית ממלאים אחר כל מה שהוא מבקש שיעשו. אמר פאר: „הלוואי ואשתי היתה ממלאה אחר הוראות כלבוטק." ולעניין הכינמת הוסיף: „לא כולם השתתפו במיבצע. היו שלא נכנעו, ו־נשארו להם הכינים."

פסוקי השבוע

● **העיתונאי אמנון אברמוביץ** על החקיקה הפוזה של חוק־הגולן: „ממשלת האחים פרג' — מהיום להיום."

● **שר־האנרגיה יצחק ברמן**, שלא השתתף בהצבעה על החוק: „כלום אין מקום לליברלים במיפלגה הליברלית?"

● **ראש מועצת גדולי־התורה, הרב ש"ך**: „אם בגין יכול להעביר בלילה אחד שלוש קריאות לחוק שהוא רוצה — מדוע את כל החוקים הדתיים הוא לא מעביר במהירות כזו?"

● **ח"כ המערך אבא אבן**, לשר־החוץ יצחק שמיר, בעת הדיון על נושא זה בוועדת־החוץ־והביטחון: „אם העיתוי כל־כך טוב, למה לא עלה הדבר על דעתך לפני יומיים, לפני שראש־הממשלה הציע זאת?"

● **הסופר יצחק בן־נר**, באותו עניין: „הגיע הזמן להחיל את החוק הישראלי בישראל."

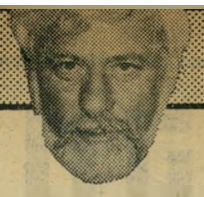
● **שר־החוץ של נטו־רי־קרתא, הרב משה חירש**: „ממשלת בגין היא כמלכות אשמדאי. כמו שסיפחה את השילטון על עם־ישראל, כך היא מספחת שטחים. בגין היה מתמיד מלך השדים הציוניים, רחמנא־ליצלן."

אולסי פרי

שהוא אורח מבוקש בכל אירוע בעיר, חוזמן למסיבה לכבוד חנוכת מאפיית בייגלך, שפתח איש־העסקים אלי וגנר. במסיבה, שהתקיימה במלון בתל־אביב, הוגש לאולסי בייגל אמריקאי ענקי, והוא התחיל לנגוס בו, כדי להשוות את טעם הישראלי עם המקור האמריקאי.

■ על יסוריו כשדרן פולארי יש לפאר סיפורים בשפע. בירושלים נוהגים לצור אותו אנשים שונים ברחוב, להוציא מכיסם ג'וקים מתים או זוהמה אחרת, ולומר לו: „פאר, אתה רואה את זה? אני הולך עם זה הרבה זמן בכיס, כי אני יודע שיום אחד אפגוש אותך. הנה, זה מבקבוק שקניתי." פאר משתדל שלא לענות לטלפונים, ולעיתים, כשהוא מרים את השופרפרת ושומע את אחד הצופים המחפש אותו, הוא משמיע צליל חיוג ואומר: „המספר הוחלף. אנא עיין במדריך החדש." אך הוא הוסיף: „הפסקתי עם זה אחרי שאמא שלי התרגזה." לדבריו, אנשי־מישטרה אינם נוהגים עימו בסלחנות. פעם, אחרי שבאחת התוכניות הוא הראה דו"חות מישטרתיים שגויים, עצר אותו שוטר ורשם לו דו"ח במשך רבע שעה. כשהגיש לו את הדו"ח, אמר השוטר לפאר: „כאן לא תמצא שגיאות."

האם תהיה ישראל קובה של ארצות־הברית?

פידל שרון

חיזוק ריחף על שפתיו של האלוף (מיל') אהרון יריב, כאשר פתח את הכנס של המרכז למחקרים אסטראטגיים בתל־אביב.

הוא התנצל על כי אוחר־הכבוד של אותו ערב, שר־הביטחון אריאל שרון, אינו יכול להופיע, ביגלל הדיון בכנסת על סיפוח הגולן. שרון, כך אמר, הואיל ברוב אדיבותו לשלוח את נוסח נאומו בכתב. נשקלה האפשרות לקרוא את הנאום מעל הבמה. אולם, גילה יריב, הוא החליט אחרת. כי אין די בנוסח הכתוב של נאום. חשובה גם נימת־הקול, ההדגשים. הוא יריב, אינו משוכנע כי ניתן לעשות צדק לנאום על־ידי קריאתו בפי אחר.

באולם פשטו חיוכים מאופקים. ישבו שם כמה מן המוחות הטובים ביותר בשטח זה בארץ ובעולם המערבי. הם הבינו את המסר האמיתי של יריב: הנאום אינו ראוי לשמיעה. מה גם שיריב לא הודיע כי יחלק תדפיס משוכפל של הנאום בכתב.

רק כעבור כמה ימים, כאשר פירסם שרון את הנאום הזה, במעריב הסתבר כי יריב אכן עשה טובה לשרון.

יתכן כי הנאום התאים לצהרון. אך אילו נקרא באוזני המומחים שהשתתפו בכנס, ובי־ניהם אנשים שכושר־האנאליזה שלהם הפך שם־דבר בעולם, היה עלול להיגרם נזק רב ל־יוקרתו האינטלקטואלית של שר־הביטחון.

■ ■ ■

אחת מהנחות־היסוד המרכזיות של הנאום היתה כי „הישגיה (של האיסטראטגיה הסובייטית) מאז אמ־צע שנות ה־50 מרשימים ממש."

אריק שרון לא פירט. ביכלל, הוא חזק מאוד בקביעת הנחות־יסוד שאינן טעונות פירוט או הוכחה. אך למרבה הצער, גם המיבנה ההגיוני ביותר אינו אלא בניין־קלפים, כאשר הוא בנוי על החול של הנחות־יסוד מופרכות.

היכן ההישגים המרשימים של האיסטראטגיה הסובייטית במרחב ובעולם מאז אמצע שנות ה־50?

המפה מלמדת כי מאז תום מילחמת־העולם השנייה ספגה ברית־המועצות שורה ארוכה של מהלומות, לעומת שורה דלה של הישגים.

היא איבדה את סין האדירה, המהווה עתה איום כביר ומתמיד על המרחב האסיאתי של ברית־המועצות. הפסד זה לבדו שקול כנגד כל ההישגים. באירופה איבדה את יוגוסלביה, ובאופן חלקי גם את רומניה. המאורעות בהונגריה, בצ'כוסלובקיה ועכשיו בפולין מוכיחים כי גם באימפריה שכבשה במילחמת־העולם יש בקיעים, העלולים להתרחב בכל רגע בצורה הרסנית.

ובמרחב שלנו: ב־1955, בעיקבות התקפתו של אריק שרון על מחנה הצבא המצרי בעזה, חדרה ברית־המועצות באופן מאסיווי לעולם הערבי. היא הפליגה על הגל הכל־ערבי הגדול של גמאל עבד־אל־נאצר, ואחר־כך על המהפכה העיראקית. במשך שנים ארוכות היתה ברית־המועצות — ולא ארצות־הברית — מעצמת־העל הדומינ־טית במרחב הערבי.

כך זה נעים כיאהיה. במרחב שלנו נחלה ברית־המועצות סידרה של מפלות מוחצות.

היא איבדה את מצריים ובנותיה, את עיראק, את סומאליה ולמעשה גם את אלג'יריה. במרחב כולו לא נותר לה אלא בן־ברית אמיתי אחד, מועמד קד־אפי השיגיוני: סוריה היא בעל־ברית־על־תנאי, ואין ברית־המועצות מסוגלת לכוון את צעדיה. הרחק בדרום יש לה בסיסים באתיופיה המיסכנה והמסוכסכת, ובדרום־תימן החלושה.

לעומת הישגים דלים אלה: ההגמוניה האמריקאית על מצריים וסודאן, על ערב־הסעודית ושאר ממלכות־הנפט, בתוספת הקשרים הטובים של ארצות־הברית עם עיראק, הסמויים יותר עם אלג'יריה, והסמויים עוד יותר עם סוריה (שקיבלה ממנה אישור מראש לפלישתה ללבנון ב־1976.)

באפריקה היו לברית־המועצות כמה הישגים, בעיקר תודות לאיוולתו של המערב, שלא השכיל לבצע בעוד מועד את הדה־קולוניזציה. אך בסך־הכל גם שם ההישגים הסובייטיים הם דלים — שלוש־ארבע מדינות חלושות, לעומת הגוש הגדול של מדינות אפריקאיות פרו־מערביות, הכוללות את המדינות החשובות ביותר, כמו ניגריה ואיר. זימבאבווה נזהרת מאוד מלהצטרף לגוש הסובייטי.

בשאר חלקי־העולם יש לברית־המועצות רק הישג אחד — קובה, ובעל־ברית רציני אחד — ויאט־נאם.

בסך הכל, הפרק הזה של מדיניות־החוץ הסובייטית, מאז מילחמת־העולם, הוא פרק עתיר כישלונות.

הדימוי של העוצמה הסובייטית המתפשטת, הנועזת, בעלת המנהיגות המזהירה והתיכנון המצטיין, אינו אלא פרי הדמיון והתעמולה. מעשי־האיוולת של הסובייטים אינם נופלים בתדירותם ובחומרתם ממעשי־האיוולת של האמריקאים, ושתי מעצמות־העל משולות לחיות פרה־היסטוריות בעלות ממדי־ענק ושכל קטנטן.

אך יש הבדל: הענק הסובייטי עומד על כרעי־תרנגולת, ביגלל התשתית הכלכלית ה־נחותה שלו.

■ ■ ■

עוד הפירכה היסודית שלו בנה שרון מיבנה מרשים. אך הוא מרשים רק את מי שאין לו מוח ביקורתי. „בסביבה האיסטראטגית החדשה, שתיארתי זה עתה, מושפעים האינטרסים של ביטחונה של ישראל על־ידי התפתחות ואירועים הרחק מעבר לאיזור העימות הישיר, שבו מיקדה ישראל בעבר את שימת־ליבה."

מאחר שאריק לא תיאר שום „סביבה איסטראטגיה חדשה", לא ברור כלל מה החידוש במצב המחייב שינוי קיצוני בתפיסה?

למעשה יש רק חידוש אחד ויחידי: מינויו של אריק שרון עצמו כשר־הביטחון. ואכן, מי־נוי זה יוצר „סביבה איסטראטגית חדשה".

וזוהי המסקנה המפליגה הנובעת מן החידוש:

„יש להרחיב את תחום האינטרס האיסטראטגי והבט־חוני של ישראל, כדי שיכלול בשנות ה־80' מדינות כגון תורכיה, איראן ופאקיסתאן, ואיזורים כגון המיפרץ הפרסי ואפריקה, ובפרט מדינות אפריקה הצפונית והמרכזית."

זוהי מפה העוצרת את הנשימה.

מסתבר כי המרחב האיסטראטגי משתרע על פני חלק ניכר משטח כדור־הארץ, מגבולות הודו עד גבולות נאמי־ביה, וכולל הרבה עשרות מדינות. ישראל, על שלושת מיליון תושביה היהודיים (עם או בלי היורדים) טוענת כאן לבעלות איסטראטגית על שלוש מאות מיליון בני־אדם לבנים, חומים ושחורים. למדינה שקשה להבחין בה על מפת־העולם בלי זכוכית מגדלת יש אינטרס איסטראטגי לאומי בשטחים הנמדדים באלפי קילומטרים.

ידענו תמיד שמדינת־ישראל קטנה למידותיו של אריק שרון. אך לא ידענו כי מידותיו של אריק הן כ־כ־ך גדולות.

יש אדם אחד בעולם שתפיסתו דומה אולי לזו של אריק שרון, אולי מפני שהוא דומה לו במידותיו הגופ־ניות ובאהבתו לסיגארים: פידל קאסטרו.

קובה הקטנה, הענייה והנחשלת שולחת את חייליה למות בפינות שונות בעולם. נראה בעליל כי לאריק שרון יש חזון דומה, שבו יופיעו מערכות־נשק, יועצים ואולי גם עוצבות של ישראל בגבול זאיר—אנגולה או סודאן—אתיופיה, ובשעת־משבר גם בפאקיסתאן ובאיראן — שתי מדינות מוסלמיות קיצוניות.

אך יש הבדל עצום בין קובה וישראל — בינתיים. קובה אינה מתיימרת כלל להגן על האינטרסים האיסטרא־טגיים שלה עצמה. החיילים הקובאנים באפריקה ובאסיה מהווים לגיון־זרים של ברית־המועצות, הפועלים בגלוי למען אינטרסים סובייטיים (או „המהפכה הקומוניסטית") שאין להם קשר ישיר עם ענייניו של האי הקאריבי.

ואילו אריק טוען כי המדיניות הביטחונית של ישראל, שתפעל כמרחב עצום זה, באה לשרת אינטרסים ישראליים, ולהדוף איו־מים המאיימים על קיומה של ישראל.

„המרחב האסטרטגי" של אריק שרון

יומרה זו היתה מעוררת גיחוך, אילו נאמו הדברים בכנס בינלאומי של איסטראטגים. אלה היו מסיקים מסקנה פשוטה והגיונית: שאריק רוצה להפוך את מערכת־הביטחון הישראלית ואת צה"ל ללגיון־הזרים של ארצות־הברית, תמורת כסף או מחיר אחר, כפי שעושה קובה בצד השני.

■ ■ ■

חישני שגם בקטעים אחרים של הנאום־שלא־נאמו בולט ההגיון האיסטראטגי בעיקר בהעדרו.

בקפיצה מסמרת־שיער קופץ אריק ישר מן העימות הישראלי־סובייטי אל העימות הישראלי־ערבי. פחות משלושים שניות־נאום אחרי שדיבר על המרחב האיס־טראטגי שלנו, מפאקיסתאן ועד לכף־התיקוה־הטובה, הוא מדבר על „חוסר עומק איסטראטגי והצורך הגובע מכך להקים מערכת־הגנה טריטוריאלית חזקה, מושתתת על התיישבות רבת־אוכלוסין ובעלת איכות באיזורי־מפתח ב־גבול יהודה ושומרון, גיזרת־עזה, רמת־הגולן והנגב."

היה זה כאילו דיבר נפוליון, בעת ההסתע־רות על מוסקווה, על הצורך להקים שני קי־בוצים ליד שטראסבורג.

יש כאן שתי מערכות־מחשבה, שפשוט אין ביניהן קשר. חלק אחד ממוחו של אריק פועל במישור של מצביא גלובלי, ברמתו של אלכסנדר מוקדון, וחלק אחר פועל במישור של סגן המופקד על המישמר האזרחי.

„אנו עומדים," הכריז אריק, „בגבולותינו הנוכחיים

(המשך בעמוד 45)

הסוכן מברסט־ליטובסק

לפני כמה שנים כתבתי הומורסקה: איך מגייסים הקומוניסטים את גולדה מאירסון הקטנה ברוסיה, איך הם שולחים אותה לארצות־הברית לצורכי הסוואה, איך הם שולחים אותה בארץ, איך הם מביאים אותה לשיל־טון. כל זה כדי להאיר בצורה משעשעת את אשר ביקשתי לאמר: כי המדיניות של גולדה שירתה באופן אובייקטיבי את האינטרסים הסובייטיים, בקוממה את העולם הערבי נגד ארצות־הברית.

השבוע גבר בי החשק לכתוב הומורסקה דומה על מנחם בגין.

הנה מגייסים הסובייטים נער בקן השומר הצעיר בברסט־ליטובסק, וישולחים אותו כסוכן בתנועה הרוויזיו־ניסטית בוורשא. במילחמה הם מצילים אותו ומחזירים אותו לברית־המועצות. לצורכי הסוואה הם מחזיקים אותו זמן־מה במחנה־ריכוז סובייטי, ואז הם שולחים אותו, במיסגרת הצבא הפולני, לפלסטינה. (מה פיתאום משחר־רים הסובייטים אסירים ממחנות־ריכוז?)

כאן הופך האיש — נקרא לו 008 — ראש המחתרת ומביא לגירוש הבריטים מהארץ, שהיתה עלולה לשמש אז בסיס־שילוח לטילים גרעיניים אמריקאיים. סטאלין עצמו החליט לתמוך בהקמת המדינה היהודית, ואף סיפק לה נשק.

כל עוד שירתה מיפלגת־העבודה את האינטרסים ה־סובייטיים, בדחפה את העולם הערבי לזרועות מוסקבה, נשאר 008 באופוזיציה. אך כאשר המערך מתמוטט בהדר־גה, הוא עולה לשילטון.

בתפקיד זה מחולל 008 פלאים. הוא דוחף את הפלסטי־נים לזרועות הסובייטים, מביא לגירוש מצריים מהעולם הערבי (אחרי שאנוור אל־סאדאת גירש את הסובייטים).

לאחרונה הגיע 008 לשיאו. על־ידי סיפוח רמת־הגולן, בשיא מסע־הדיכוי נגד שוחרי־הרפורמה בפולין, הוא מסית ברגע המכריע את דעת העולם מן המתרחש בפולין, ובאותו הזמן הוא גם מביך את האמריקאים והמצרים, והופך את שליט סוריה, בעל־בריתם של הסובייטים, לגיבור העולם הערבי.

אחרי מחשבה שניה החלטתי שלא לכתוב את ההומורס־קה הזאת. מישהו עוד עלול היה להתייחס אליה ברצינות.

איפה רק כך?

במשך תישעה חודשים לא חסרה לי הכנסת. ביקרתי בה פעמיים־שלוש, ובכל פעם יצאתי מן הבניין בהרגשה של הקלה: ברוך השם, איני צריך להיות שם.

ביום השני בשבוע שעבר הצטערתי בפעם הראשונה שאיני בכנסת. רציתי להגיד בה את הדברים שלא נאמרו. והמראה של מה שהתרחש שם — בקואליציה, ובעיקר באופוזיציה — דיכא אותו עד עפר. לא אפרט כאן את המחשבות שעלו בליבי, כי לא אוכל לנסחן בשפה נקיה.

פמ"ל אצ"ל

אך הנה כמה מחשבות אחרות שצצו בראשי בעת הדיון:

החוק לסיפוח הגולן הו־בא כמו החוק לסיפוח ירושלים, בשעתו: בלי הודעה מוקדמת כלשהי. בגין לא עשה אלא את אשר עשתה גולדה מאיר לפניו.

הייתי חולה באותו יום. היתה זאת אחת משלוש או ארבע הפעמים בשנות כהונתי שבהן נעדרתי מ־ישיבת המליאה. לפתע טיל־פן לי אמנון זיכרוני, אז היועץ הפרלמנטרי של סיעתנו, והודיע כי חוק זה הובא לכנסת. דהרתי לירושלים כשאני קודח בחום, נאמתי ברגע שהגעתי והצבעתי אחרי התייע־צות של שתי דקות בילבד עם אמנון. הוא הציע להצביע נגד או להימנע. אני הצבעתי בעד, כי דגלתי אז (ואני דוגל גם כיום) באחדות ירושלים במישור העירוני. בנאומי הסברתי שאני רואה בירושלים המיזרחית את בירת המדינה הפלסטינית שתקום.

לאחר מכן הודעתי לא פעם שאני מתחרט על הצבעה זו — אולי ההצבעה החשובה היחידה שלי בכנסת שאני מצטער עליה בדיעבד. הייתי צריך להצביע נגדה, שהרי לא היה מדובר באיחוד, אלא בסיפוח.

מה כי יליני אנשי המלערך על כך שהצעת־החוק הובאה לשלוש קריאות ביום אחד? כך עשו הם עצמם, כאשר כפו על הכנסת הסרבנית את החוק להקמתה של תחנת־החשמל רידינג ג' בתל־אביב. (נראה שנוהל מביש זה בא תמיד כשהשילטון רוצה להרעיל את האוויר.)

השיטה של בגין באותו יום לא מצאה חן בעיני, כי הזכירה לי מילה שהיתה אהובה מאוד על שליטי הרייך השלישי (להבדיל אלף הבדלות): SCHLAGARTIG. כלומר: במהירות של מהלומה. להדהים את העולם במע־שה מהיר, ולהעמידו לפני עובדה מוגמרת. זה הצליח שוב ושוב, עד שזה הגדל להצליח, וגרם לאסון.

אך בעיקר הפתיעה אותי המפה של בגין. כשהייתי כנער, חבר באירגון־הצבאי־הלאומי, הדבקתי והפצתי הרבה־הרבה כרוזים, שעליהם התנוססה מפה של ארץ־ישראל השלמה, משני עברי הירדן, והסיסמה „רק כך". המפה הזאת לא כללה את רמת־הגולן.

האם יורה מר בגין עכשיו למדפיס הממשלתי להדפיס את כל הכרוזים האלה מחדש, כשבראשם מפה מתוקנת של המולדת ההיסטורית?

חריג בין גנרלים

כשלושת אלפים איש, רובם צעירים וצעירות, סטודנ־טים ומרצים, הצטופפו בחשיכה מול פני הכניסה לאוניבר־סיטת תל־אביב, שבה נערך הכנס הבינלאומי לביטחון וכלכלה לאומית, מטעם המכון למחקרים אסטראטגיים. אורח־הכבוד של הכנס היה צריך להיות אריק שרון, וההפגנה נקראה כדי למחות נגד מעשיו בשטחים הכבו־שים. (שרון עצמו לא הגיע לכנס בגלל הוויכוח בכנסת על חוק סיפוח הגולן.)

אחרי שההפגנה מיצתה את עצמה, הלכתי מרחק של כמה עשרות צעדים ונכנסתי לאולם הכנס. הייתי האדם היחידי שהשתתף בהפגנת־השלום ובכנס האיסטראטגי גם יחד. הרגשתי במיקצת כחריג בכנס זה, שרוב המשתת־פים הישראליים בו היו גנרלים־בדימוס, אנשי־כלכלה שעיסוקם בציוד מילחמתי ושאר עמודי־תווך של המימסד התעשייתי־צבאי.

יכול מישהו לבוא ולשאול: השתתפותך בהפגנה מובנת. אך מה לך ולכנס זה, שדן בתיכנון מדיניות־ביטחון ואמצעי־לחימה?

נדמה לי שעיסוקי השונים באותו ערב מסמלים את הכפילות שבה נגור עלינו לחיות. שוחרי־השלום בישראל אינם דומים לאחיהם, הפאציפיסטים באירופה ובאמריקה. מצבה של ישראל שונה. איננו פטורים מן הדאגה לביט־חונה ולעמידתה הצבאית — כל עוד אין שלום. כך נגזר עלינו להשתמש בעת ובעונה אחת בשתי זרועותינו — בעוד שזרוע אחת נאבקת למען השלום, נאלצת הזרוע השניה לאחוז במגן־הביטחון.

זהו פאראדוכס. אך זהו פאראדוכס קטן לעומת מישנהו, שבוטא בכנסת על־ידי הפרופסור דן („דינדוש") הורוביץ, אחד האינטלקטואלים הצברים האמיתיים: בישראל דוגלות היונים הפוליטיות בדרך כלל, בדוקטרינה צבאית התק־פית, ואילו הניצים הפוליטיים דוגלים בדרך כלל בדוקטרי־נה צבאית הגנתית.

הדבר מוזר, אך סביר לגמרי. מי שמוכן לוותר על השטחים הכבושים ולסגת לגבולות „ישראל הקטנה" תמורת שלום — מוכרח לדגול בבניית כוח צבאי היכול לפעול במהירות מול פני סכנה, ואף לצאת למילחמת־מנע. ואילו מי שרוצה להחזיק בשטחים הכבושים, הרחו־קים יותר ממרכזי־האוכלוסיה של ישראל, תוך ויתור על השלום, יכול להרשות לעצמו להקים קווי־בר־לב ולהאמין בהגנה על עמדות מבוצרות רחוקות.

והנה פאראדוכס בתוך פאראדוכס: במציאות של ישראל, המטכ"ל מכתיב את המדיניות הביטחונית לממשלה, ולא להיפך. בממשלה אין גוף המסוגל לתכנן מדיניות ביטחונית רציונלית, ואילו הכנסת פשוט אינה קיימת בזירה זו. המטכ"ל הוא השותף הבכיר בעיצוב הדוקטרינה הביטחונית של המדינה. כאשר ממש־לה יונית (כמו, למשל, ממשלת משה שרת ב־1954) מקיימת דוקטרינה צבאית התקפית, אין הדברים נשארים כך. הדוקטרינה ההתקפית של המטכ"ל בשטח הצבאי כופה על הממשלה מדיניות התקפית גם בשטח הפוליטי.

כך גלשה המדינה לעבר מיבצע־סיני הרה־האסון.

נושא דומה הועלה על־ידי לסלי גלב, מומחה אמרי־קאי, מדינאי ועיתונאי. הוא דיבר על הנטייה הטבעית של כל מימסד מדיני־צבאי להגזים בתיאור האיום הנשקף למדינה, להפריז בהערכת הכוחות של היריב הפוטנציאלי תוך הפחתה בערכו של הכוח הצבאי העצמי. אחד הגורמים לכך טמון בעובדה שבחברה דמוקרטית קשה מאוד לשכנע את הציבור להקריב משאבים למען הביטחון. כדי להשיג זאת, מפריזים בסכנות ומפחידים את הציבור.

אם ממשיכים בקו־מחשבה זה, מגיעים למסקנה פארא־דוכסית: שרק דיקטטורה יכולה להיות יונית.

הנסיון של המאה ה־20 אינו מאשר זאת, אולי מפני שהדיקטטורות בנות־זמננו הן המוניות. גם הדיקטטור המודרני תלוי במצב־הרוח של ההמון. אך במאה ה־18, למשל, חסכו המלכים בהוצאות הביטחון, החזיקו רק בכוחות צבאיים מצומצ־מים, ונרתעו ממילחמות ש־בהן המחיר היה עלול ל־עלות על השלל המצופה.

יריב

כדמוקרטים, אין לנו ברי־רה אלא להתמודד עם ה־סכנות הכרוכות במישטר הדמוקרטי, שבו יכולים דמ־גוגים לאומניים להסית את ההמונים ולהכניס את ה־מדינה לתהליך של סיחרור מילחמתי הרה־אסון, תוך ניצול סיסמות־כזב של ביט־חון לאומי. לכן מצווה הדמוקרט שוחר־השלום להבין את התהליכים הכרוכים בעיצוב המדיניות הביטחונית ואת השפעות־הגומלין בין המוסדות הדמוקרטיים והצבא, בין מערכת־הביטחון והכלכ־לה, בין תהליכים פוליטיים־פסיכולוגיים ובין המצב הביטחוני.

משום־כך קיבלתי את ההזמנה להשתתף בכנס זה, שהיה מאורגן היטב, בניצוחו של אהרון יריב. לצד הדברים הבאנאליים הרגילים הושמעו בו כמה הרצאות מבריקות בפי ישראלים ואמריקאים, וביניהן אחת של יהושפט הרכבי, שהפך בשנים האחרונות יונה אמיתית.

וידוי של

אוטו־דידאקט

כשכתבתי את שני ספרי על מילחמת־העצמאות, העסיקה אותי הרבה ההתפלגות של חוויית המילחמה בשתי רמות שונות: הרמה של החייל בשדה־הקרב, הרואה רק מוות ודם ומאמץ מפרך, והרמה של איש־המטה, הרואה תרגיל כימעט־מאתמטי על גבי מפות. מילחמה אחת, אך שני עולמות שונים מאוד־מאוד.

חשתי בהתפלגות זו שוב בכנס האיסטראטגי, אולי מפני שהייתי בו רב־טוראי (מיל') בין הרבה אלופים (מיל').

הדבר הגיע לשיאו כאשר דיבר הפרופסור האמריקאי מיכאל הנדל — גם הוא מרצה מבריק — על לקחי מילחמת ויאטנאם. בין השאר דיבר על המצב שבו נתון הצבא האמריקאי, המורכב כולו מחיילים־שכירים: בעוד שהנשק הופך מתוחכם יותר ויותר, רמתו של כוח־האדם נתונה בירידה מתמדת.

מרגיז אותי השימוש במונח „כוח־אדם" — כי אני רואה לנגד עיני חיילים המתבוססים בבוץ, הנפחדים עד מוות מג'ונגל, הזועקים והגוססים.

הערתי אחר־כך לפרופסור כי מונח זה אינו רק בלתי־מוסרי, אלא גם מטעה. כוח־אדם הוא אובייקט סטאטיסטי, ואילו החיילים אינם אובייקטים. יש להם רצון משלהם. הרצונות שלהם מתנגשים בשדה־הקרב. (אגב, הנדל הסכים לתיקון זה.)

כל מדע נוטה לתלוש את הנושא המיוחד שלו מן ההקשר היותר־רחב. בידוד זה דרוש כדי לאפשר דיון מעשי. הצרה היא שאנשי־המדע, השקועים בנושא שלהם, נוטים לשכוח כי הפרדה זו אינה אלא מלאכותית, ואינה קיימת בחיים. תוך כדי כך הם עלולים להינתק יותר ויותר מן המציאות.

חטא זה רובץ לפתח כל מדע, ומדע־המילחמה על אחת כמה וכמה. אבל המילחמה היא מעשה חברתי, אקט של בני־אדם, ואין כל אפשרות לנתק אותה מהקשר זה מבלי לאבד את חוש־המידה והפרספקטיבה. דיון אמיתי על המילחמה מחייב את השתתפותם של מומחים לענייני־המדינה, סוציולוגים, פסיכולוגים, כלכלנים וכל השאר.

בדרך כלל איני מרגיש בנוח בכנסים אקדמיים, מפני שהם מתנהלים כימעט תמיד בצל ההפרדה המלאכותית הזאת בין ה„דיסציפלינות". זוהי חולשתם של כימעט כל האקדמאים. ברגעים כאלה אני מברך את גורלי על כך שמעט ממני את הלימוד באוניברסיטה, המצמצם לא־פעם את המבט ומרתק אותו לשטח מצומצם — והכופה על הסטודנט את ההשקפה הקיימת יחד עם החומר הלימודי.

אני אוטו־דידאקט. המעט שלמדתי, למדתי לבדי, על פי שיטה שלי. כשהתחלתי בלימוד זה, בערך בגיל 15 (לפני כן קראתי בעיקר ספרות ושירה), הייתי צריך להחליט: מה ללמוד? במה להתמחות?

החלטתי אז, בצורה מודעת למדי, להתעמק ב„תפרים", ב„חיבורים" שבין הנושאים — פוליטיקה־פסיכולוגיה, צבא־חברה וכו', והנושא האחד שבו מתחבר הכל: ההיס־טוריה. זה לא הנחיל לי תוארים — לא ד"ר, לא מ"א, לא ב"א, לא ב"ג (בוגר גימנסיה) ואף לא ב"י (בוגר בית־ספר יסודי). אך כימעט בכל כנס מדעי שבו הש־תתפתי, זה נתן לי את ההרגשה שקל לי יותר מאשר למדענים לראות את התמונה הכוללת, שהיא תמונת החיים.

חמימות מלטפת
מסביב לעולם

אין צורך לטוס ללונדון או ניו יורק
כדי להנות מן החמימות המלטפת של;
סריגי האנגורה של "ליידי לנה",
הסוודרים והז'קטים של "אומן",
ומן הרכות של צמר הטלאים באפודות "דקו".
הם כאן, לידך, במבחר ססגוני מרהיב,
בחנויות ובבתי האפנה המובחרים!

אומן-לנה-דקו ממציעי תשלובת פולגת

Lady Lena

DECO

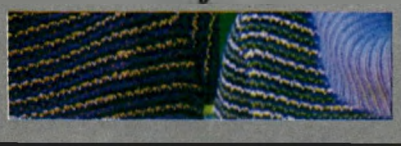

Lady Ouman

JAIK

OUMAN

וידיאו JVC לגברים בלבד

מערכות וידיאו של JVC מייצגות כיום את העידן החדש בבידור האלקטרוני.
כשאתה נהנה מתמונה סובה ומצליל ברור, מלא ומדויק — זוהי תוצאה של מערכת מורכבת ומתוחכמת; בנגיעה קלה אתה מפעיל את השכלולים המתקדמים ביותר בעולם:

מחשב בידור MC (MINI COMPUTOR)

כל המערכת התפקדית בוידיאו JVC עוברת דרך מחשב, המעניק לך אפשרויות בידור עצומות:
הילוך איטי: אתה יכול להיות השופט ולהחליט אם היה נבדל במשחק כדורגל.
הילוך מהיר: אתה הופך לבמאי של מצבים "צ'רלי צ'פליניים" בכל סרט.
PAUSE STILL: כשתרצה להחליט מי הראשון שחצה את קו המטרה תוכל "להקפיא" את הסרט בנקודה מסויימת.
הקרנה של תמונה—תמונה:
נותנת לך שיחזור מדוייק של כל ארוע, שלב אחרי שלב.

SHUTTLE — הרצה פי 10:
אתה יכול להעביר את הסרט מנקודה לנקודה במהירות הגדולה פי 10 ממהירותו הרגילה. אתה רואה באיזו נקודה בסרט אתה נמצא גם כשהוא "רץ", כך הנך שולט בנקודת ההתחלה הרצויה לך, בלי לבזבז זמן.

שיטת VHS

שיטת VHS, שהומצאה ופותחה ע"י JVC, היא המקובלת כיום בעולם כולו ומרבית ספריות הקסטות בארץ עובדות בשיטה זו. ל— JVC סוגי קסטות מ—30 — 240 דקות. הקסטות מתאימות לכל המכשירים ורגישותן הגבוהה מבטיחה את איכות הצליל המוקלט.
התוצאה: מבחר הקסטות המוקלטות העומד לרשותך, בארץ ובחו"ל, גדול ביותר.

מבחר מכשירי וידיאו

מלבד מכשיר הוידיאו HR-7700 המופיע בתמונה, לבחירתך מכשירים נוספים של JVC:
HR-3330
HR-3660 עם שלט רחוק ואפשרות להילוך איטי ומהיר.
HR-3330-TR פועל בכל שיטות הוידיאו SECAM, PAL, NTSC, ומתאים לכל קסטה בכל מקום בעולם.
HR-2200 וידיאו נייד.

64 אפשרויות תיכנות

בוידיאו של JVC אתה יכול להקליט 8 תכניות שונות ב—8 תחנות שונות, בזמנים שונים, לאורך שנה של הקלטות, לתקופה של שבועיים.
אתה יוצא לחופשה בת שבועיים. בתקופה זו יש 8 תכניות שונות, בזמנים שונים, שאתה רוצה להקליט. אין בעיה! מה מעניין אותך? "בועות", "קונצרט", "דאלאס", "מורשה", "מבט—ספורט" — ע"י הפעלה פשוטה ביותר יקליט לך מכשיר הוידיאו את כל התכניות שתבחר, במשך שבועיים.

REMOTE CONTROL

השליטה על כל מכשיר הוידיאו נעשית מרחוק, כך שאם מתחשק לך "להקפיא" תמונה מסויימת או לעבור ל"הילוך איטי", אתה יכול לעשות זאת בלחיצת כפתור מהכורסא.
התוצאה: אתה מפעיל את כל התחכום והשכלולים בנגיעה קלה.

VIEW FINDER

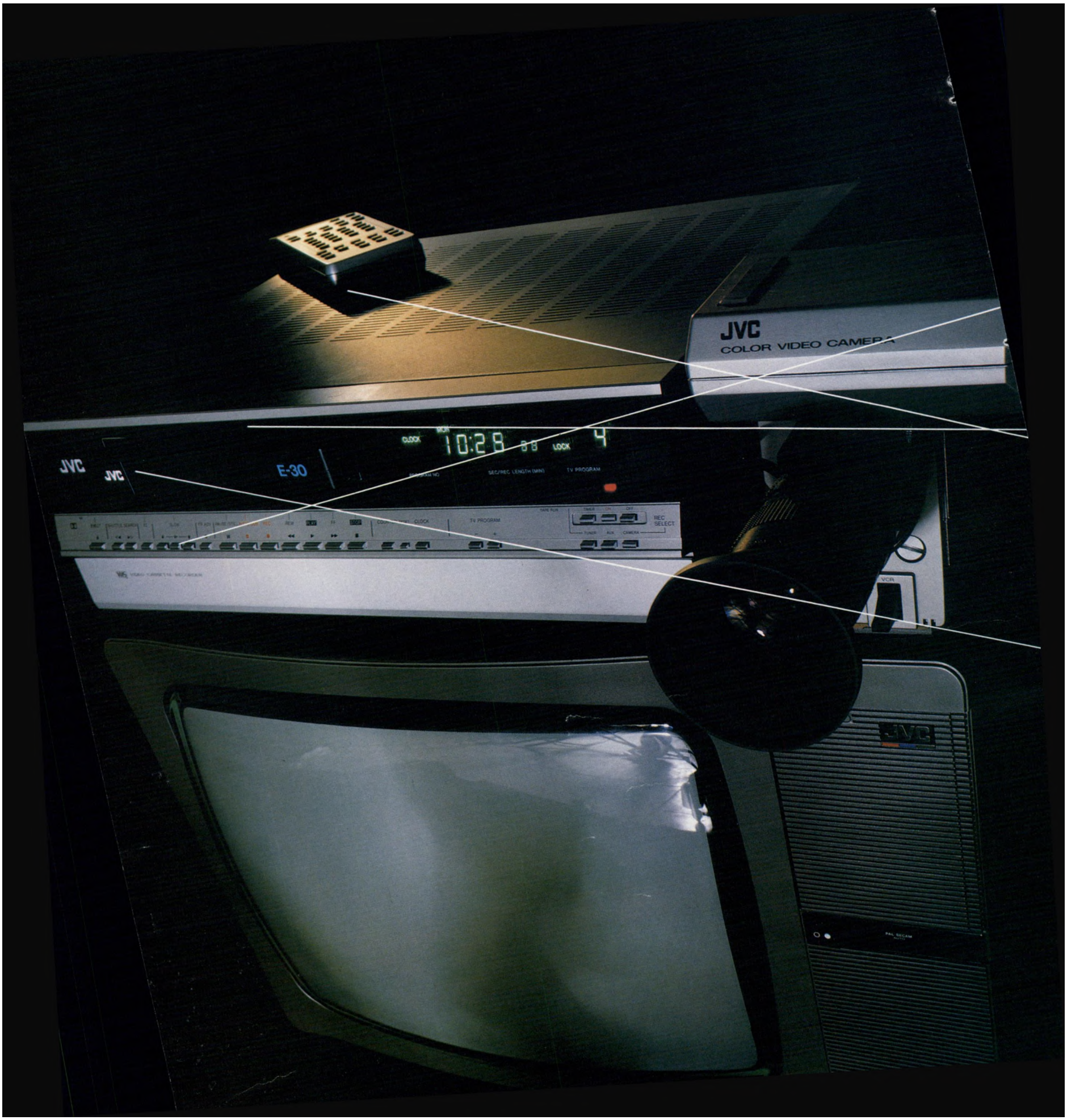
ללא כל קושי תוכל לביים סרטים בעצמך.
במצלמת JVC מסך פנימי, המציג לך סימולטנית את מה שאתה מצלם, לדשותך גם את 6-ZOOM — עדשה המאפשרת לך לצלם, ממרחק, זבוב קטן ולקבלו בבהירות. בעזרת מיקרופון קונדנסר, שרגישותו גבוהה, תוכל גם להקליט את הזבוב הנ"ל, למשל, גם מבלי להתקרב אליו.

יבוא ושרות "אמפא אלקטרוניקה"

כל מערכות הבידור של JVC מיובאות לישראל ע"י "אמפא אלקטרוניקה", דבר המבטיח לך כתובת אמינה ויעילה לשרותך מעבדות, אנשי מקצוע מעולים ומומחים, עמם תוכל להתייעץ בכל בעיה. לנחותך סניפים ברחבי הארץ.

אחריות לשנה על כל מערכות הבידור של JVC. המיובאות ע"י "אמפא אלקטרוניקה".

JVC
לגברים בלבד
וידיאו - סטריאו - טלוויזיות

JVC
COLOR VIDEO CAMERA
JVC
JVC
E-30
CLOCK
10:28
LOCK
4
TV PROGRAM
REC SELECT
TIMER
ON
OFF
TUNER
AUX
CAMERA
VCR
PAL SECAM

מג'ימיקס 3500

ההמצאה הגדולה ביותר מאז מג'ימיקס

הייצרנים של מג'ימיקס אינם מפסיקים להפתיע בשפע של שכלולים, חידושים והמצאות לרווחתה של עקרת הבית. קודם הם המציאו את מג'ימיקס – הפוד־פרוססור הראשון (שכולם מנסים לחקות אותו), ועכשיו הם מביאים לנו חידוש מהפכני, יחיד במינו:

מג'ימיקס 3500 גדול ומתוחכם.

אם יש לך משפחה גדולה או שאת ידועה בהכנסת האורחים שלך — מג'ימיקס 3500 הוא הפוד־פרוססור האידיאלי בשבילך. הוא גדול, קולט כמויות כפולות של מזון, יש לו מנוע חזק מאד והוא מופעל ע"י מתג אלקטרו־מגנטי. רמת הבטיחות שלו גבוהה במיוחד ונשמרת ע"י בלם מיידי. יש לו מערכת נוריות־סימון — "רמזור", מפסק הפעלה תלת־מצבי וסכינים באיכות תעשייתית.

כשרואים את מג'ימיקס 3500 בפעולה — נדמה שכבר אי אפשר להמציא פוד־פרוססור יותר מתוחכם ממנו. אבל אצל יצרני מג'ימיקס הכל יכול להיות. הם עוד יכולים להפתיע אותנו בדגם שגם מבשל, אופה או אפילו יוצא לקניות. מה דעתך?...

... ושוב מג'ימיקס ראשון.

מג'ימיקס magimix

תוצרת: robot coupe צרפת. יבוא: חיים אלקלעי בע"מ.

קולנוע

סרטים

בחזרה אל הגשר

יש להניח שאת הצגתו החוזרת של הגשר על נהר קוואי בישראל יש לזקוף לעובדה שהשחקן הראשי בסרט, ויליאם הולדן, נפטר לפני זמן קצר. זאת אחד הדרכים לנצל את שיבתו לחדשות, גם אם במיסגרת שחורה, כדי להביא את הצופים לבתי־הקולנוע. במיקרה זה, אין סיבה ל־התלונן.

הגשר על הנהר קוואי היה הסרט שזכה במיספר הגדול ביותר של פרסי אוסקר ב־1956. הוא לא רק נבחר לסרט הטוב ביותר, אלא קיבל פיסלונים מוזהבים גם עבור הצילום, התסריט, המוסיקה, העריכה וכמובן — על הופעתו של אלק גינס. גינס שצויין כשחקן מישנה, למרות שדמותו היתה זו שנחקקה בזיכרון הצופים יותר מאלה של הולדן או מג'ק הוקינס, שנחשבו רשמית, לבעלי התפקידים הראשיים.

הסרט מבוסס על ספר של הסופר הצרפתי פייר בול, ששיחזר תקרית אשר אירעה בסיאם במילחמת העולם השנייה. בול עצמו עיבד את הספר לתסריט, כאשר לידו עוזרים קארל פורמן ומייקל ווילסון, שני תסריטאים מפורסמים ביותר, שלא הוזכרו במפורש, משום ששמותיהם הופיעו בהבלטה ברשימה השחורה של הסנאטור מקארתי, שאימתו טרם פגה בתקופה שבה הוכן הסרט.

הדבר שבלט הן בספר, הן בסרט, היתה הנימה האנטי־מילחמתית החריפה שבו (המקארתיסטים לא העזו להתלונן על זה בקול רם). המילים האחרונות, שבהן מסתיים הסרט — „איזה טירוף, איזה טירוף," הנאמרות על־ידי רופא הרואה כיצד מתקפחים חיי אדם ללא סיבה וללא טעם, הן עדות ברורה לכך.

ניצחון מוסרי. הסיפור למי שאינו זוכר, עוסק במחנה שבויים בלב הג'ונגל הסיאמי. השבויים הם בריטים, הסוהרים הם יפאנים. מפקד־המחנה קיבל הוראה לבנות גשר מעל נהר העובר בסמוך למקום, ושעליו צריכה לעבור מסילת רכבת החיונית לקווי האספקה של הצבא היפאני.

תחילה עובדים על הבנייה החיילים הבריטיים בלבד, וכאשר המפקד היפאני, קולונל סאצ'ו (השחקן סצ'ו האיקוואה), מנסה להכריח גם את הקצינים להצטרף לעבודה, מסרב בעל הדרגה הבכירה ביותר במקום, קולונל ניקולסון (אלק גינס), להיכנע ולהרשות לאנשיו להשפיל את עצמם ואת דרגותיהם. שום עינוי ושום אמצעי שיכנוע אינם עוזרים להזיז אותו מדעתו. אולם כאשר ברור שהוא זכה בניצחון מוסרי על שווה־דרגתו היפאני, הוא מחליט ליטול על עצמו את המשימה, ולהראות לשוביו מה יודע לעשות הצבא הבריטי.

באותו זמן נשלחת מן החוף יחידת קומאנדו בריטית, שבה משתתף גם אמריקאי אחד (ויליאם הולדן), במטרה לפוצץ את הגשר ולנתק את קווי האספקה של האוייב. כאשר מגיעה היחידה למקום, ניקולסון הוא אשר מנסה למנוע את החבלה, כי אינו יכול להשלים עם העובדה שפאר־היצירה של הצבא הבריטי ייהרס.

מי שמתבונן היום בגשר על הנהר קוואי יכול לראות עד כמה השתנו מושגי המילחמה במשך הזמן, ועד כמה רחוקה כבר גם מילחמת העולם השנייה מאיתנו. כמו בסרט קלאסי מפורסם אחר, האשליה הגדולה של ז'אן רנואר, יש כאן זהות מוזרה בין בעלי מעמדות שונים, גם כאשר הם בני אומות שונות. נידמה כי בסופו של דבר, מוצא הקולונל האנגלי שפה משותפת עם היפאני, בן דרגתו ומעמדו, ולא עם בני עמו הפחות נאצלים.

זאת ועוד, ניקולסון נתפס לאותה אשליה שלפיה כל עץ חשוב יותר מן היער, וכבוד המיבצע שלו חשוב יותר מן המילחמה כולה.

הגלולה המרה. מעניין שכאשר יצא הסרט לאור, התלוננו רוב המבקרים על שהבימאי דייוויד לין, שינה את הסוף. בסיפורו של בול, מצליח ניקולסון למנוע את פיצוץ הגשר. בסרט, הוא מפוצץ אותו בעצמו, כשהוא נופל על המנגנון המפעיל את תומר־הנפץ.

סוף זה נראה לרבים כנסיון לפייס את הקהל ולמנוע ממנו את הגלולה המרה של סוף רע. לין הערין, שהצופים לא יוכלו לשאת את משא היסורים של יחידת החבלה, אם יתברר שכל המאמץ היה לשווא.

הערכתו של לין הוכחה כמוצדקת. הגשר על הנהר קוואי היה לאחת ההצלחות הגדולות ביותר שידע הקולנוע בשנות החמישים. היו שטענו כי שיר־הלכת שעיבד המלחין הבריטי מאלקולם ארנולד, ממנגינה קיימת, הוא שפירסם את הסרט. אחרים הצביעו על גינס כמי שאחראי להצלחה.

זהו סרט אנטי־מילחמתי, שהופק ובויים בקפדנות קיצונית, שההכנות לצילומיו (בציילון) ערכו חודשים ארוכים, והמסר שלו ברור עד עצם היום הזה. יתכן שאילו נשמר הסוף של בול, היתה המילחמה לובשת צורה אכזרית עוד יותר, היתה מוצגת כמיותרת ואווילית, הרסנית ובלתי־אנושית עוד יותר מכפי שהיא נראית עתה בסרט. אבל, מי יודע כמה אנשים היו הולכים

(המשך בעמוד 44)

שחקן אלק גינס בתפקיד קולונל ניקולסון ב„גשר על הנהר קוואי"
איזה טירוף, איזה טירוף!

בין שני עולמות

פאדרה פאדרונה (גורדון, תל־אביב, איטליה) — במבט ראשון זהו סיפורו האוטוביוגראפי של גאווינו לדה, בן מישפחת כפריים מסארדיניה, שלא ידע קרוא וכתוב עד גיל 18, ולמרות זאת הצליח, בכוחות עצמו, לסיים את לימודיו ולהפוך בלשן בעל מוניטין.

הדרך שבה מסופר סיפור חייו מצביעה על הפער העצום בעולם שלנו היום, כאשר חברה פאטריארכלית פרימיטיבית וחברה מודרנית חיות זו בצד זו בניתוק מוחלט. מי שמנסה לעשות את קפיצת הדרך מן הצד האחד לצד השני, כמו לדה, מוצא עצמו לא פעם תלוי על בלימה, אי־שם באמצע, כשאינו יכול עוד להשלים עם המינהגים שהותיר מאחוריו, ואינו מסוגל עדיין לעכל את המינהגים של החברה אשר בתוכה הוא נטמע.

האחים פאולו וויטוריו טאוויאני משתמשים בסיגנון חסכני, ללא שום קישוטים מיותרים ובמינימום של דיאלוגים. המלאכה קלה גם משום שמדובר בכפריים הממעטים לדבר ולשונם כבדה. הם יוצרים זהות מדהימה בין הצבע והאופן של הקרקע, לצורה ולחתנהגות של האנשים החיים עליה, ומצליחים במראות ובסצינות בעלות עוצמה ופיוט גם יחד, להעביר את המסר שלהם במלואו.

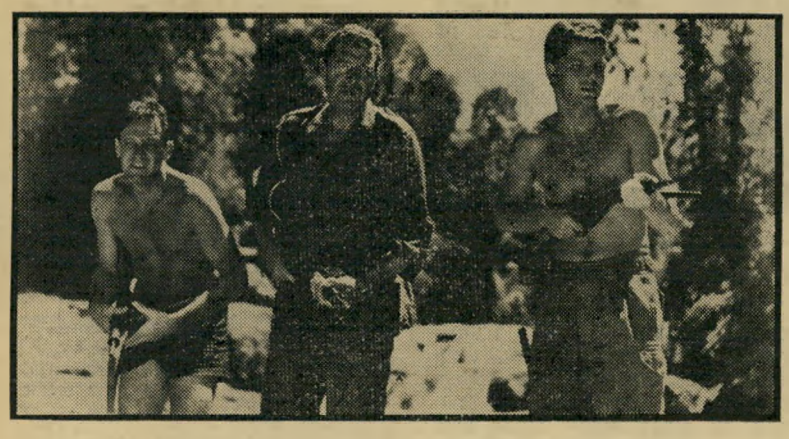
ילד הלומד לשמוע את הטבע בבדידות ההרים, שיריין גרמני המביט ניגון סארדיני, כבשה עקשנית שמערימה בקביעות על בעליה, ועושה את צרכיה בתוך כדי החלב

הילד גאווינו: חיים ובעל־חיים בסארדיניה

שזה עתה הניבה, צעיר שתקן החולף בתוך הנוף הפרוע, רכוב על סוס, אינו מוציא הגה מן הפה ומעשן את הסיגריה שלו כאשר הקצה הבוער בתוך הפה, כדי שאויביו לא יבחינו בו — אלה והרבה מאוד פרטים אחרים מצטרפים לתמונה כללית של אורח־חיים קשה ומפרך, שהוא נקודת המוצא של גאווינו לדה.

זהו סרט פשוט ומורכב גם יחד, לקח לכל מי שסבור כי דרוש הון כדי לעשות סרט טוב, כאשר המיצרך החיוני באמת הוא הכישרון.

ג'פרי הורן, ג'ק הוקינס ויליאם הולדן
סרט אנטי־מילחמתי קיצוני

קולנוע

(המשך מעמוד 42)

אז לצפות בסרט ולקלוט את המסר. היום יכולים דייוויד לין ופייר בול — שהיה שותף להחלטה של שינוי הסוף — לומר, שעל־ידי המתקת הגלולה הם הכריחו עולם ומלואו לבלוע אותה.

אנשים

הבימאי והמיספריים

דייוויד לין הוא תופעה יוצאת דופן ב־עולם הסרטים: בימאי שעושה סרטי־ענק, ובכל זאת אין איש חושד שהוא יצרן זול של הצגות ראווה. מזה שנים ארוכות הוא אולי היחידי שבו יכולה להתגאות ברי־טניה בצמרת הקולנוע העולמי. כבר יותר מעשר שנים לא עשה שום סרט, למרות ששמו הוזכר לעתים־קרובות בקשר לכל מיני הפקות יוקרה, שלא יצאו לפועל. הוא

כימאי דייוויד לין ותסריטאי רוברט בולט בעבודתם על „בתו של רייאן"
„אני אוהב להתבודד בחדר חשוך עם הפילם"

פיטר אוטול כתומאס לורנס ב„לורנס איש ערב"
„אני אוהב לעמוד מאחרי המצלמה"

ממשיך לעבוד ללא לאות, ולאחרונה נודע כי הוא עומד לצלם במיזרח הרחוק את המעבר להודו. זהו רומן של אי אם פורסטר, המתאר את חבלי הלידה של העצמאות ההודית, ואת מערכת היחסים ששררה ב־אותו הזמן בין בני־המקום והשליטים ה־בריטיים.

במשך שנים התמקדה ההתנגדות העיק־רית ללין, בגודל ההפקות שלו. רבים סברו שאין זה מוסרי לבזבז כל־כך הרבה מיל־יונים על סרטים כמו לורנס איש ערב, דוקטור ז'יוואגו, הגשר על הנהר קוואי או בתו של רייאן. הם גם ביקרו קשות את היצמדותו של לין לעולם ישן, למושגים המעמדיים של אנגליה מלפני המילחמה ולרומנטיקה חובקת־עולם. עם זאת, כל בר־דעת חייב היה להודות שלין שולט ברזי המיקצוע שלו עד לפרט האחרון, שהוא יודע בדיוק מה לדרוש מהתיפאורה מהצלם ומהשחקנים, ושהתוצאות מוש־למות.

לין אינו שייך לאותה אסכולה של יוצ־רים המפתחים נושאים היקרים לליבם, מסרט לסרט. משום כך יש הטוענים כי הוא אינו „מחבר סרטים של ממש" — לפי ניסוחי הגל החדש. הסתייגותו מאמצעי התיקשורת והקושי שמגלים אותם המבק־שים לראיין אותו, אינם עוזרים הרבה ליחסי־הציבור שלו. עם זאת, הרי כמה מהדברים שאמר במשך השנים, המאירים במידה מסויימת את דמותו:

● „אני אוהב קולנוע. אני אוהב לעמוד מאחרי המצלמה כאשר היא רושמת תמו־נות על הפילם. אני אוהב להתוך סרט ולע־רוך אותו. אני אוהב חופשות ארוכות בין סרט לסרט, שבהן אני מכין את הסרט הבא. „התמזל מזלי וזכיתי בחוויות נפלאות בחיי, ומשום כך אפשר למצוא חוויות נפ־לאות גם בסרטי. אם אני רומנטי, הרי זה רק משום שאני נהנה מן החיים. איני רוצה למות, אני רוצה להמשיך ולעשות סרטים עוד ועוד."

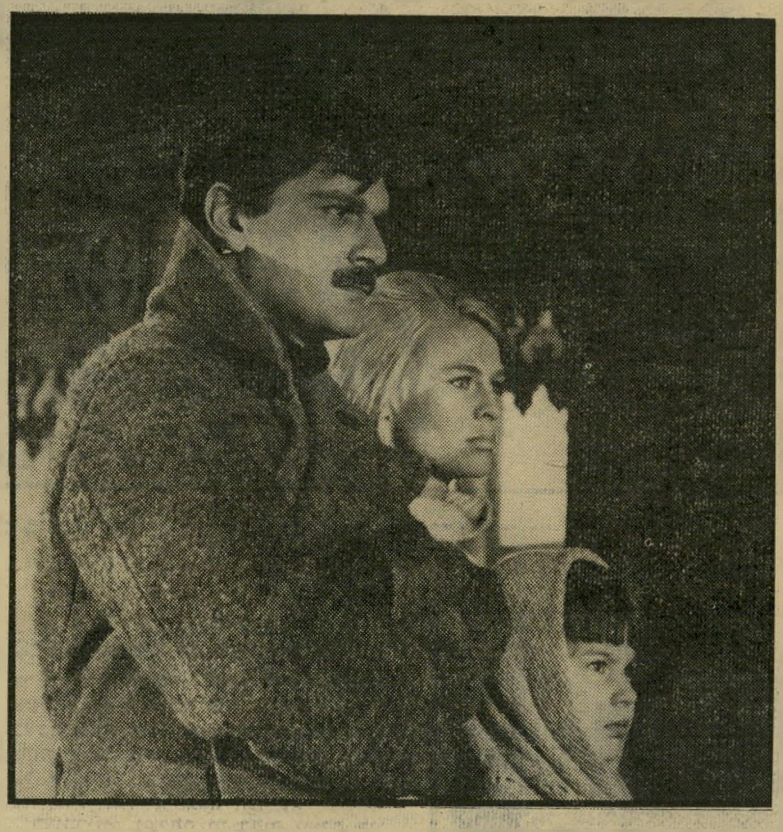
● „התחלתי כעורך סרטים, ואני עדיין עורך בטבעי. אני חייב להרגיש את ה־מספריים ביד, ואין עבורי רגע נפלא יותר, מזה שבו אני מתחיל לחבר יחד זוויות שונות וצילומים שונים, ונוכח כי כל מה שעשיתי קודם לכן, על בימת הצילומים, אכן עובד.

„חוץ מזה, אחרי חודשים ארוכים של ניהול קירקס ובו מאות אנשים, נפלא להתבודד בחדר חשוך, עם הפילם עצמו."

● „אני מקנא באנשים הזוכים להבזקים גאוניים מן השמיים, משום שלי זה לא קורה. אני חושב לאט, מנסה לבדוק כל צורה אפשרית להכנת סצינה, לבחון באיזו צורה ניתן להפתיע את הצופה ולהציג לו משהו מוכר באור שונה.

„אני חי עם התסריטים שלי, עם הדמויות שבהם, ואם לעתים נדמה שאני גס רוח, או שאיני משיב לשאלות שמפנים אלי, הרי זה משום שאני נאבק עם סצינה שלא מצאתי לה פיתרון."

ושלוש עדויות על לין:

עומר שריף, ג'ולי כריסטי וזוסי וסטמור ב„ד"ר ז'יוואגו"
„אני אוהב חופשות ארוכות בין סרט לסרט"

טרבור הווארד (שהופיע בשלושה מסר־טין): „הוא בעצם מאוהב בפילם ובשולחן־העריכה שלו. הוא אינו אוהב שחקנים, ואינו יכול לחכות לרגע שבו ישלח את כולם הביתה ויתחיל לערוך את הסרט. הוא מאוהב בעבודתו יותר מכל בימאי אחר שאני מכיר."

ג'ון מילס (שהופיע בחמישה מסרטיו): „כאשר הוא נמצא בחדר העריכה, מדביק יחד חתיכות סרט, הוא נראה כמו צייר מימי־הביניים, המכור למלאכתו. השינוי החל בדייוויד בחדר העריכה לא יתואר במלים."

פרדי יאנג (שצילם את שלושת סרטיו האחרונים): „מזמן לזמן הוא שולח באנשים שלידו מבט נוקב שרבים אינם יכולים לעמוד מולו. זה בסך־הכל סימן שדייוויד נמצא באמצע תהליך יצירה, כמו שחקן שמכין את עצמו לקראת סצינה חשובה ואינו מניח למאומה להפריע לריכוז שלו. בכל פעם שפוגים אליו, שעה שהוא נמצא בשלב זה של היצירה, הוא עונה במבט הזה."

תדריך
חובה לראות:

תל־אביב: מונטנגרו, סרט מתוק, שיער, פאדרה פאדרונה, מישפטו של הסגן מוראנט, אהובת הקצין הצרפתי, הספינה מלאה, בחור טוב, מפיסטו, איש השיש, מרד הנעורים.

ירושלים: אהובת הקצין הצרפתי, שודדי התיבה האבודה.

תל־אביב

★★★★ **מרד הנעורים** (מקסים, ארצות־הברית): סרטו המפורסם של ניקו־לאס ריי, המתאר את התהום הנפערת בין דור ההורים ודור הילדים בשנות החמישים. הסרט שגילה לעולם את ג'יימס דין ואת נטאלי ווד, שהתבגרה מילדת־פלא לנערת־פלא. חבל ששני הכוכבים שייכים כבר לעבר.

★★★★ **מונטנגרו** (בן־יהודה, שוודי־ה): דושאן מאקאבייב מנסה להיות גור־מאלי ומצליח רק להיות יותר פופולארי, כשרוב מעלותיו הקולנועיות — דמיון מטורף, הומור מטורף ואנשים מטורפים — נשארות בעינן. סיפור על עקרת־בית משועממת המתוודעת באמצעות מהגרים פשוטים ליצריה האמיתיים.

★★★★ **סרט מתוק** (דולפינריום, יוגוסלביה): מאקאבייב במיטבו, לועג ל־קפיטליזם של העבר ולסוציאליזם של העתיד — שניהם לא עובדים לדעתו — בחגיגה של סמלים קולנועים ועריכה קול־נועית מדהימה בהרמוניה בין תמונה וצליל.

★★★★ **הספינה מלאה** (תכלת, שווייץ): הבימאי מארקוס אימהוף מוכיח לעולם שמולדתו, שווייץ, אינה גן־העדן עלי אדמות, וכי גם מצפון תושביה מכוסה בכתמים שלא יבשו עד היום. בימוי מעולה של שחקנים לא ידועים.

ירושלים

★★★ **שודדי התיבה האבודה** (כפיר, ארצות־הברית): ארכיאולוג סופר־מן רודף אחרי שודדי ארון־הברית שבו מעוניין גם היטלר. בדרך ישנן הרפתקות מהנות ביותר ושפע של פעלולים קול־נועיים ורדיפות מסחררות. בידור לשמו.

„אוכן" - חורף 82'

„ליידי לנה" - חורף 82'

„מראה חטניס" — סריג דק בסגנון ספורטיבי בשילוב של לבן, אדום וכחול במבחר דוגמאות ודגמים לגברים, נשים וילדים.

סריגי האנגורה הרכים הם סימן ההיכר של „לידי לנה" חולצת אנגורה עם צווארון קטן והדפס צבעוני של טווח דוגמא אחת מתוך מבחר הדפסים צבעוניים על חולצות אנגורה.

הנדון

(המשך מעמוד 37)

נוכח אותן בעיות־הגנה שהיו לנו בקווינו מ־1967."

זהו מישפט כבד־מישקל. בעיית הגבולות של 1967 נפתרה על־ידי כיבוש הגדה, סיני והגולן, ויצירת „עומק איסטראטגי". אם עומק זה נעלם, ביגלל השינוי בטווח הנשק, הרי יש רק פיתרון אחד, על פי תיאוריה זו: לכבוש את לבנון, סוריה ועבר־הירדן, כדי ליצור עו־מק איסטראטגי חדש. וכן הלאה, רכס אחרי רכס, ארץ אחרי ארץ.

אוי אכן נגיע, בדרך זו, לפאקיסתאן וימוזאמביק.

■ ■ ■

אין בתפיסה זו פרספקטיבה של שלום. שהרי בניתוח של שרון, בנאום זה, יש רק תהליך מדיני אחד: קמפ־דייויד. אך לפי תפיסתו של שרון, המתבטאת בנ׳רור בנאום זה, צריכים הסכמי קמפ־דייויד להביא לסיפוח הגדה והרצועה, נוסף על סיפוח הגולן.

מכיוון שאין אף ערבי חי אחד במרחב המסכים לכך, או שיסכים לכך בדור הזה (ואני משער שגם בדור הבא), ברור כי המילחמה תימשך לדורות. וזוהי, אכן, המגמה המתנגנת בנאום.

במילחמה זו אין לסמוך על ה־אמריקאים. כפי שרומז אריק עצ־מו באומרו, כי „ארצות־הברית נשארת רגישה לצורך לקיים איזון בעימות הערבי—הישראלי." אר־צות־הברית תשחק את מישחקה בין שני הצדדים המסוכסכים, ו־תדאג לכך שהסיכסוך לא ידעך.

לעומת זאת, קובע אריק, יש לערבים „אמצעים כספיים בלתי־מוגבלים למימון מאמץ־המילחמה שלהם". הם מקבלים נשק מתוחכם „מכל שלושת המקורות — הסובייי־טיים, האמריקאיים והמערב־אירו־פיים". ישראל יכולה לסמוך רק על „יכולתה העצמאית לפתח ו־לייצר מערכות החיוניות להבטחת יתרונה האיכותי והביטחוני." לשם כך עליה „להגדיל את הייצוא (ה־צבאי) שלנו למדינות השותפות ל־דאגותינו האיסטראטגיות, ואשר עימן יש לנו קשרים ביטחוניים... מדינות מיזרח־תיכוניות ואפריקא־יות, ומדינות אחרות בעולם."

כלומר: למכור נשק לכל דורש — דיקטטורים אפריקאיים ומישט־רים פאשיסטיים דרום־אמריקאיים.

(ואם אירגון־המאפיה יכ־קש מישלוח של נשק שיג־רתי או גרעיני — הרי לפי אותו החגיון מוכרחים למ־כור גם לו.)

■ ■ ■

אילו הושמע נאום זה באוזני המשתתפים בכנס האיסטרא־טגי, הם היו חוזרים לארצותיהם כשהם חיוורים ורועדים כעלים נידפים.

המוחות האנאליטיים שלהם היו מתרגמים את דבריו של שר־הבית־חון הישראלי, המועמד העיקרי ל־מישרת ראש־הממשלה בעתיד ה־לא־רחוק, למסקנות הבאות:

● שלושה מיליון היהודים ב־ישראל רואים את עצמם כמעצמה הצבאית העיקרית במרחב שבין הודו ודרום־אפריקה.

● ישראל תמלא את תפקידה של „קובה של ארצות־הברית" כ־מקור לנשק, ליועצים ולחיילים ל־עשרות ארצות, ומוכנה להיכנס ל־עימות צבאי ישיר עם ברית־המוע־צות במקומות כמו איראן וסעודיה.

● ישראל תתנגד לכל מהלך־שלום מילבד תהליך קמפ־דייוויד, המעניק (לדעתה) מעמד של מיעוט „אוטונומי" לערבים בשטחים ה־כבושים, שאותם תספח ותיישב ישראל. היא מוכנה למילחמת־נצח, שבמהלכה תהרוס שוב ושוב את הפוטנציאל הגרעיני של הער־בים (ובמשתמע, גם הפאקיסתאני).

וכך זה כמשאבים של מדינה זעירה ופושטת־רגל, ללא תשתית כלכלית של ממש.

אפשר לשקשק.

האופנה חוגגת: חביבת הדוגמניות משכונת־המצוקה נישאה לבעל המיפעל

נשואי סינדרלה

הכלה נפרדת חווה לוי (מימין) שמחה להצטלם עם חברותיה דקות ספורות אחרי החופה. קארין דונסקי היתה בין הבודדות שהגיעו בזמן, כדי לצפות בטכס הנישואין של חווה וגי. את רוב האורחים הזמינו חווה וגי למסיבה שנערכה אחרי החופה.

יא נראית כאילו נולדה עם כפית של כסף בפה. היא מחלקת את זמנה בין שתי דירות פאר, האחת בקיסריה והשניה בתל־אביב, ונחשבת לאחת הדוגמניות היפות והמצליחות ביותר בארץ.

חווה לוי לא נולדה להדר ולפאר. היא נולדה וגדלה, יחד עם שלושת אחיה, בחיפה. אביה היה רוכל בשוק וכיום הוא פנסיונר. גם אמה פנסיונרית. כשהיא נולדה לא ייעדו לה עתיד זוהר, על־אף עיניה הירוקות ושיערה הבהיר.

אולם חווה הצליחה לצאת ממסלול החיים השיגרתי של ילדה חיפאית. ב־1969 נבחרה למלכת היופי. היא עזבה את בית הוריה, עברה לגור בתל־אביב והתחילה לפסוע את פסיעותיה הראשונות בעולמם הנוצץ של הדוגמניות והאופנאים.

ההצלחה האירה לה פנים למן ההתחלה. לאחר שסיימה את שירותה הצבאי היא נסעה ל־צרפת ומשם המשיכה ללוס־אנג'לס — שם ניהלה את חדר המכירות של מיפעל בגד־עור.

כמו אח צעיר

ח ווה לא ידעה שעיסוקה החדש יפתח לפניה עולמות חדשים.

בערב ראש־השנה הזמין אותה מעבידה, שימחה פולוס, לחגוג את החג עם מישפחתו. חווה ראתה בהזמנתו הצעה מנומסת, משום ש־היתה צעירה ובודדה בארץ זרה. אך באותו ערב היא פגשה את בנו של פולוס, גי, שהיה אז בן 17.

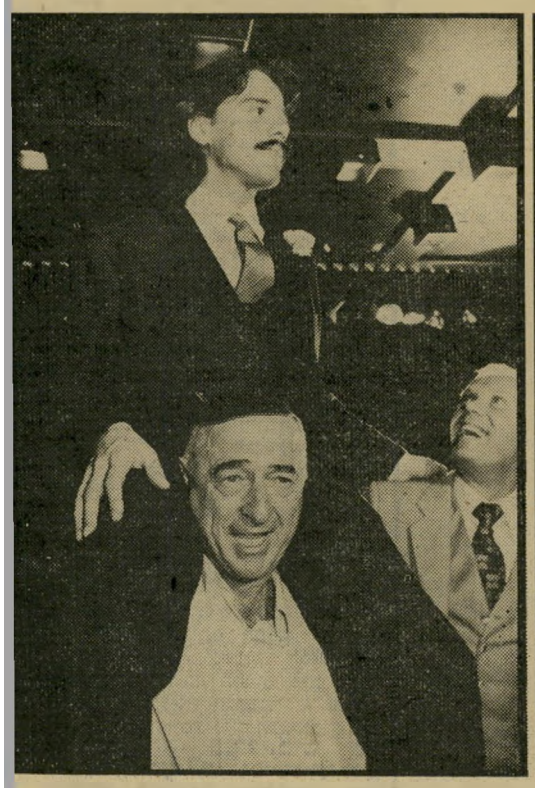
„מייד נוצר בינינו קשר," סיפרה חווה מאוחר יותר, „אולם היחס שלי אליו היה כאל אח צעיר." אולם כשחזרה לארץ, ופגשה את גי שוב, השתנה יחסה אליו. עד מהרה הפכו השניים לזוג קבוע בבוהמה הזוהרת של תל־אביב. ו־כעבור זמן קצר היא עברה להתגורר איתו.

„אני לא יכולה להתאהב בגבר שאין לו כסף," היא סיפרה לאחת מחברותיה. „לכל אחת יש מיגבלות משלה, האחת לא יכולה להתאהב בעבריין ואחרת בגבר שאינו מבוסס."

חווה היתה כבר נשואה בעבר, וגם אז שיחק הכסף תפקיד חשוב בחייה. היה היתה נשואה למיליונר האמריקאי ג'רי כהן, אולם הנישואין לא עלו יפה ובני־הזוג התגרשו. זמן קצר אחרי גירושיה פגשה את גי, והרומן ביניהם התחיל לפרוח. שנתיים וחצי של מגורים משותפים הובילו את השניים אל מתחת לחופה.

לפיד ליאורה לפידות, שירדה אומנם ממסלול הדוגמנות, אך לא נפרדה מהמיקצוע, מנחה בתצוגות־אופנה.

פרווה ושמפניה הדוגמנית חני פרי, שבאה לביקור בארץ ומייד הוצפה בעשרות בקשות להשתתף בתצוגות־אופנה, בתמונה היא נראית יחד עם האופנאי עודד פרוביזור, שסרח, אף הוא להיראות במיטבו בערב זה.

לשמוח בשקט נורית גפן היתה בין אלה ששמחו בשימחתה של חווה ללא כל קינאה. נורית ובעלה, יהונתן גפן, חזרו לחיות ביחד, אחרי שנפרדו לזמן־מה.

ליד הרגליים של שחקן הכדורסל אולסי פרי עמדה קרובת מישפחה של חווה, שביקשה מאולסי את חתימתו.

על הכתפיים של אבי הפצועים, שימחה הולצברג, נישא גי פולופ שקרן מאושר ונענה לכל בקשות האורחים.

הזוג הזוהר

חווה לוי וגי פולופ לא הפסיקו לחייך במשך כל הערב. יש להם תוכניות רבות לעתיד. חווה זו־שבת לפרוש מהדוגמנות ולהקים מישפחה. בינתיים היא מתכוננת לתצוגת־אופנה חדשה. הזוג הטרי יצטרך לדחות את ירח הדבש לזמן־מה, בגלל עומס העבודה.

חיוך

שולחת הדוגמנית חני תה צנטנר, אש באה יחד עם בעלה אבנר

הן מאושר הן מכוסות השמפניה שהשיקה עם כל אורחיה.

„שנינו עסוקים מאוד," סיפרה חווה בין נשיקה לנשיקה, „אך רצינו כבר להתחתן והחלטנו לע־שות זאת למרות שאין לנו זמן לצאת לירח דבש."

כל חבריותיה של חווה, דוגמניות הצמרת של ישראל, באו לברכה. כל אחת מהן קיבלה בכניסה מיט־פחת, שאליה הוצמד סרט עם ראשי התיבות של חווה וגי.

כל אחת מן הדוגמניות ניסתה להיראות במיטבה. כולן הוציאו את מחלצות־הפאר שלהן, והיו גם כאלה שמיהרו להזמין בגד מיוחד לאי־רוע.

יום אחרי החתונה חגגה חווה את יום הולדתה ה־31. „אני לא מרגי־שה מבוגרת," היא צחקה באושר, „נדמה לי שככל שאני מתבגרת החיים נעשים יותר ויותר טובים אלי."

העליצות לא ידעה גבולות. אבי הפצועים, שימחה הולצברג בא לב־רך את החתן והכלה. התיזמורת סחפה את החוגגים לרחבת הריקו־דים, כשגי נישא על כתפיהם.

רק בשעת חצות עזבו סינדרלה

(המשך בעמוד 48)

הזנה מלאכותית

הדוגמנית שרונה מארש נהנתה משפע המטעמים שגדשו את השול־חן. שרונה מארש, שכבר היתה נשואה בעבר, אינה מת־רגשת מחתונות, אך שמחה בשימחתה של חווה לוי.

בלי דיאטה

אף אחת מן הזוהרות לא הקפידה על דיאטה בערב זה. כולן, ללא יוצא מן הכלל נהנו משפע המטעמים שהוגשו לאורחים ומהשמפניה אשר זרמה כמים.

הוריו של גי, מירי ושימחה פולופ, היו בעלי מיפעל בגד־עור בארץ, אולם הם נקלעו לבעיות כלכליות ומכרו אותו. היום הם חיים במילאנו ומנהלים שם את מיפעל האופנה בגד־עור איטלקי, ואילו חווה וגי הקימו מיפעל לאופנה בשם אופנת פולופ בבית־אליעזר שליד חדרה.

„המיפעל כולו מעסיק 25 פועלים ואנחנו ממש כמו מישפחה אחת גדולה," הסביר גי בעברית שכימעט שאין בה כל מיבטא זר. פרט לעב־רית הוא שולט בחמש שפות נוס־פות, שאותן רכש בזכות נדודיו בין אנגליה, שבה נולד ושווייץ, שבה התחנך.

„החיים טובים אלי"

בטקס הנישואין לבשה חווה, שהיתה יפה מתמיד, שימלת מלמלה ועל צווארה ענק יהלומים שקיבלה ממירי פולופ. עיניה זהרו

המישפחה

המדגמנת מימין לשמאל: רותי ירון, ליאורה לפידות, וקארין דונסקי. יושבים שרית חווה לוי, פינצ'י מור, דמיר וגי פולופ. „זו הרגשה נהדרת," התבדח גי פולופ, „להיות מוקף בכל־כך הרבה יפות." גי הוא בעל מיפעל לבגדי־עור הנמצא ליד חדרה.

נשואי סינדרלה

(המשך מעמוד 47)

והנסיך שלה את האולם ופנו לירח דבש קצר בן לילה אחד. למחרת ציפה להם יום עבודה עמוס.

ירח דבש במילאנו

חוה **מתכננת** לרדת ממסלול הדוגמנות ולעסוק בניהול מיפעל האופנה ובטיפול בבעלה ה־טרי.

אך בינתיים עסוקה בחזרות ל־

כלה חווה
לעזוב את המיקצוע

דוגמנית ירון
בגד מיוחד לחתונה

תצוגת־אופנה גדולה. „יש לי תוכ־ניות לעזוב את המיקצוע," היא סיפרה בזמן הפסקה בין החזרות, „אבל הדוגמנות היא מיקצוע נהדר וסוחף מאוד, ולפעמים קשה לי לעמוד בפיתוי." וההצעות ממשי־כות לזרום בהמוניהן.

לגי יש אח גדול מנישואיו ה־ראשונים של אביו, אך למעשה הוא גדל כבן יחיד. הוא וחווה רוצים להקים מישפחה, בעתיד הלא רחוק.

בתחילת ינואר יסעו בני־הזוג למילאנו, כדי לחגוג שם עם הוריו של גי, שלא הצליחו להגיע ארצה לחתונה, ועם חבריו של הגרים באירופה. „אם יתאפשר לנו להיע־דר מן הארץ במשך כמה ימים נוספים, נהפוך את החופשה לירח הדבש שלנו," מקווה חווה.

בינתיים ממשיכים בני הזוג פו־לופ לעבוד במרץ, והם מלאי תוכ־ניות לעתיד. **טיבי זכרוני**

חנוכה שמח ב-
MATZKIN

הנחות ואחירים מיוחדים

- חליפות גברי מחוייטות עד מידה 50 — 2299 ~~2299~~ 1799 שקל
- שמלות ספורט אלגנט עד מידה 48 — 999 ~~999~~ 799 שקל
- בלייזרים קורדרוי, צמר וכו' — החל מ- 895 שקל
- חולצות בכמות מוגבלת — 199 - 299 שקל
- אוברולים בכמות מוגבלת — 350 שקל
- וסטים — 399 שקל

קומפלטים (וסט וחצאית) 20% הנחה

מיוחד מעילים קצרים דגמי פרווה 20% הנחה

★מבחר אקסקלוסיבי של מעילי צמר ומעילי גשם★

לאור ההצלחה הרבה הוארך

מבצע הפרסים- 20 טיסות ללונדון -עד- 10.1.82

תל אביב- רח' דיזנגוף 103-101 טל. 03-231680 • רח' אלנבי 74 טל. 03-650611
רח' נחלת בנימין 44 טל. 03-650611
חיפה רח' הרצל 37 טל. 04-662036
ירושלים- רח' יפו בניין הטמודים טל. 02-234883

K-Adv.

וידיאוסרט
הסרטת אירועים בוידיאו!
צילום חתונות, בר מצווה ואירועים מיוחדים
רח' רוזנבאום 5, ת"א, טל. 296662
רח' ירושלים 13 חיפה טל. 662757

יום הולדת שנוח
למרתף ליריק - דיזנגוף 190 ת"א

היום, בדיוק, לפני שנה, נולד **מרתף ליריק.**

מרכז תרבות ראשון בסוגו בארץ, המציע תחת קורת גג אחת מבחר עצום ומגוון של ספרים, תקליטים, קסטות, ציורים והדפסים.

מרתף ליריק פתוח יום יום (כולל מוצ"ש) עד 11.00 בלילה, ומציע לנוחות מבקריו מוסיקת רקע, קפה, שטיחים וכורסאות.

לרגל יום ההולדת
מיבצע הנחות ענקי ב„מרתף ליריק"
25% הנחה על כל ספר בעברית!

המיבצע — עד ה־9 לינואר 82'
מרתף ליריק — דיזנגוף 190 ת"א —
ספרים, תקליטים ואמנות.

לוחות פלסטיים

לאופסט משי, דקורציה, גרפי־קה, שלוט + חריטה, פרסום, תערוכות וקישוטים, תחליף לזכוכית, תעשית משחקים, ואקום, הלחמה, אריזה, מדי־בקות, רהיטים ואוהלים.

רבי טרידינג,
טל: 827315, 822926.

26/1.78, חושני ונבון, לחיכורות קרובה ופוריה. בחמה ומלאה (עד 30), עודד, טל: 282633 - 03.

תן מרפק לחייל

(המשך מעמוד 23)

עם יוסי עובדיה, ופעיל אחר של חרות בשכונות, שרלי כהן, הם התחילו לפעול להפיכה בסניף אחרי הבחירות לכנסת ביוני השנה.

הם עשו זאת אחרי שגילו לא פחות מ־80 פינקסי־חבר של תנועת החרות, מושלכים באחת מפינות הסניף. המכנה המשותף לפינקסי־חבר אלה: כולם היו של תושבי שכונות. עובדיה ואיצקוביץ גילו גם המחאות רבות על סכומי כסף שונים, לפקודת אנשים שונים, מ־חברי „חירות" אך גם אחרים, שלא חולקו לבעליהם.

איצקוביץ ועובדיה החליטו לפעול בדרכים המקובלות. הם אספו חתימות. הם ואנשיהם סבבו בשכונות כפר־סבא, החתימו שם את אוהדי התנועה על טופסי הצטרפות, גבו מהם דמי־הרשמה, וקיבלו התחייבות לשלם דמי חבר קבועים. ברור שמטרתם היתה לקבל את הנהגת הסניף, באמצעות בחירות שבהן יהיה רוב לאוהדיהם.

אך עד מהרה גילו השניים שאין זה פשוט כל־כך לנהל בחירות פינקס־חבר של תנועת החרות.

רייסר הסכים לזמן אסיפה של חברי הסניף בכפר־סבא. האסיפה התקיימה לפני יותר מחודשיים, והתנהלה באווירה קשה. אנשי ה־שכונות „צעקו ובכו," כפי שהגדיר זאת אחד המשתתפים בישיבה, ו־רייסר הבטיח לפעול.

אך הזמן חלף, פינקסי־החבר לא הגיעו, ורובין פינקלשטיין המשיך לשלוט בסניף. הוא החליט על הק־מת „ועדת קבלה" שתדון בקבלת החברים החדשים. אחד מאלה שלא קיבלו פינקס־חבר טוען, שנאמר לו כי בין המצטרפים החדשים עברייני־ם ומסוממים רבים, ואחד אף חשוד באונס, ומשום־כך לא אושרה קבלתם לתנועה.

רייסר „השתטה"

ה**מיידים בסניף** כפר־סבא החליטו לפעול במצודת זאב. ההזדמנות היתה דיון בקיפוח ה־עדתי. כאשר עמד רייסר לנאום, רוך חיפוש במקום. כעבור כמה דקות התפרצו לסניף כ־20 שוטרים לבושי מדים ונושאי־נשק, שהיו מלווים בכמה אנשי הג"א והמישמר האזרחי. ל־30 הנאספים הודיעו שהמישטרה סוגרת את הסניף, וה־שוטרים קיבלו הוראה ממפקדם לפנות את חברי הנהלת הסניף. ה־נאספים נגררו על־ידי השוטרים לניידות. למה מהם נעצרו.

בין העצורים היה יוסי עובדיה, שהגיש תלונה נגד רס"ר המישטרה יצחק כהן, שלדבריו ניבל את פיו בצורה גסה, והתנהג כלפיו באלי־מות מיותרת.

בעיקבות המאורעות הללו שותק, למעשה, סניף תנועת החרות בכפר־סבא. חברי ההנהלה הנבחרת, ש־אינה מוכרת על־ידי תנועת החרות, שיגרו פניות ליועץ המישפטי ל־ממשלה, הפרופ' יצחק זמיר, ול־מפכ"ל המישטרה רב־ניצב אריה איבצן. בפנייה ליועץ המישפטי ל־ממשלה הם טוענים:

„...הננו מגיעים כעת לנקודה ה־חשובה ביותר בפנייתנו — זהות הגורם הבכיר שהפעיל את המיש־טרה בעניין פנים־מיפלגתי זה. אנו יודעים מידיעתנו האישית — מהו־דעה רישמית של ח"כ רייסר לפני מר ישראל הרמן, ממכתב המופנה למישטרת כפר־סבא ומבירורים פנימיים שערכנו, כי השר יורם אריזור וח"כ מיכה רייסר הם ה־אחראים הבילעדיים לאירועים ה־נ"ל.

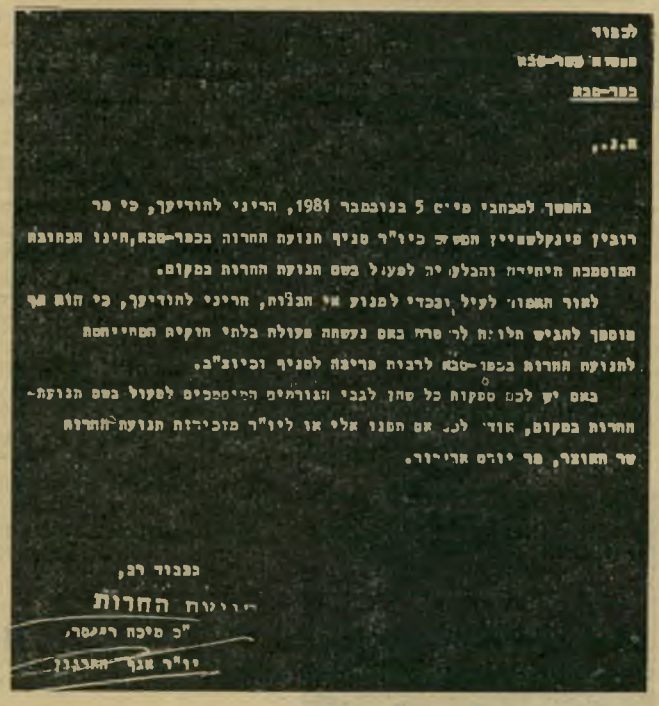
„השר יורם אריזור נפגש במיו־חד לצורך עניין זה עם ניצב יחזקאל קרתי והורה לו (לאחר שיחה ממו־שכת) להפעיל את המישטרה כנגד הנהלת הסניף הנבחרת בכפר־סבא (בניגוד לדעתו ולהודעתו של מפקד מישטרת כפר־סבא)... מידיעתנו ה־אישית כחברי תנועת החרות וב־תוקף תפקידנו אנו יודעים כי קיי־מת קנוניה בין האדונים: ח"כ רייסר, יורם אריזור ורובין פינ־קלשטיין להשתלט פוליטית על סניף תנועת החרות בכפר־סבא ו־להשתמש לצורך זה במישטרה כבמכשיר פוליטי, וכל זה מתוך שיקולים מיפלגתיים־פנימיים של האדונים הנ"ל."

יוסי עובדיה אומר על המתרחש בכפר־סבא: „יצא לי לראות איך מתנהלים העניינים, כשעבדתי ב־זמן הבחירות. רוב ציבור הבוחרים היא מהשכונות, אבל בסניף יושבים רק אלה ממרכז העיר. הם אף־פעם לא ניסו לטפח מנהיגות צעירה, ו־לתת לבני־השכונות להתקדם. ל־דעתי פינקלשטיין טעה בהערכה שלנו. הוא הטעה את רייסר וריי־סר הטעה את אריזור. הם חשבו ש־אנחנו מיעוט קטן, שאפשר להשתיק אותו בקלות. ניסו להגיד עלינו שאנחנו עבריינים או לתת לנו מיש־רות קטנות, וככה לנטרל אותנו, אבל אנחנו לא עבריינים."

מי יזכה בשילטון?

ר**ייסר טוען** שכל מה שמת־רחש בסניף נובע משאיפות אישיות של דרור איצקוביץ. הוא מודה שהיו בסניף דברים שאינם כשורה, כגון אי־קיום בחירות תקי־נות, ואי־בחירת ועדת ביקורת, אך אומר: „אילו הייתי מוכן אישית לדאוג לדרור, הייתי מלך ישראל לגביו. זוהי בעייה פרסונלית של בחור."

נסיונות העולם הזה לברר את מעורבות העסקנים של תנועת חרות בפעולת מישטרת כפר־סבא העלו, כי מיכה רייסר שיגר שני מיכתבים למישטרת העיר (ראה גלופה) ש־בהם הורה לכבד את תלונותיו של רובין פינקלשטיין נגד מורדי ה־סניף. גם ממלא־מקום מזכירות תנועת החרות, איתן ליבני, שיגר מיכתב למישטרה בעניין זה, וברוח זו. השר יורם אריזור וניצב יחז־קאל קרתי לא היו מוכנים לומר דבר על הפגישה שמייחסים להם חברי הסניף. **שלמה פרנקל**

לכבוד
מפקד משטרת כפר־סבא
כפר־סבא

ה.נ.,

בהמשך למכתבי מיום 5 בנובמבר 1981, הריני להודיעך, כי מר רובין פינקלשטיין הסיר כיו"ר סניף תנועת החרות בכפר־סבא, חינו הכתובה המוסמכה היחידה והבלעדי־ה לפעול בשם תנועת החרות בסקום.

לאור האמור לעיל, ובכדי למנוע אי הבנות, הריני להודיעך, כי הוא אי מוסמך להגיש תלונות לו־ מטרו בשם נעשתה פעולה בלתי חוקית המחייבת תחנות החרות בכפר־סבא לרבות פריצה לסניף וכיוצ"ב.

בשם יש לכם ספקות כל שהן לגבי הגורמים המיוסמכים לפעול בשם הנועת־ חרות בסקום, אודי לכם אם הנכם אלי או ליו"ר מזכירות תנועת החרות שר העוגר, מר יורם אריזור.

בכבוד רב,
תנועת החרות
"כ מיכה רייסר,
יו"ר אגף האירגון

המיכתב של ח"כ רייסר למישטרה
לפנות לאריזור

בסניף כפר־סבא. בסניף לא היו בחירות מעולם. בכרטסת של תנועת החרות מופיעים שמותיהם של 307 אנשים כחברי תנועת החרות ב־כפר־סבא, אך רשימה זו היא חס־רת־יסוד. מופיעים בה שמותיהם של אנשים רבים שהם חברים מוכ־רים במיפלגות אחרות. בין השאר מופיעים בה שמותיהם של שלמה גולדברג, שהוא נציגה הבכיר של המיפלגה הליברלית במועצת ה־עיריה, מופיע שם שמה של לאה שנפיק, שהיא מרכזת סניף תנועת התחייה בכפר־סבא, ושמו של אה־רון נחשון, שהיה ראש רשימת תל"ם. מופיעים בה שמותיהם של פעילי מערך ידועים, ושל אנשים שכבר נפטרו.

תקנון תנועת החרות דורש ש־ייערכו בחירות בכל שנתיים. ה־בחירות לא נערכו. תחת זאת שלח רובין פינקלשטיין לאגף האירגון רשימות של חברי הנהלה ומועצה, שהוא הרכיב בעצמו. לדבריו, צריך לערוך בחירות באשר יש מעמדים רבים על מקומות מעטים, אך ב־כפר־סבא היה המצב הפוך, והיה עליו לשכנע אנשים להופיע ב־רשימת חברי המועצה וההנהלה.

בתחילת אוגוסט השנה הביאו איצקוביץ, עובדיה ושרלי כהן את טופסי ההצטרפות של החברים ה־חדשים אל יו"ר אגף האירגון, הח"כ מיכה רייסר. לדבריהם, הובאו מאה טפסים כאלה — אך עד היום לא קיבל אף לא אחד מן המצטרפים התפרצו אנשי כפר־סבא, השליכו על הבימה עשרות פינקסי־חבר מ־אלה שנמצאו מושלכים בסניף, ול־דבריהם לא הגיחו לרייסר לשאת את דבריו, וסילקוהו מהבימה. ריי־סר טוען כי סיים את דבריו, וחש לאסיפה אחרת.

המורדים בסניף כפר־סבא הבינו בשלב זה כי לא יזכו בתמיכת אגף האירגון, והחליטו לכנס ב־1 ב־נובמבר השנה אסיפה כללית של חברי הסניף, כדי לבחור במוסדות חדשים. בעת כינוס האסיפה הופיע בסניף רובין פינקלשטיין בליווית רס"ר ממישטרת כפר־סבא, שתבע להפסיק את האסיפה. לאחר ויכוח, התיר למתכנסים לסיים, וצוות עליהם להתייצב באותו ערב ב־מישטרת כפר־סבא. כאשר הגיעו עשרה מאנשי הסניף, מצאו ש־הוגשו נגדם תלונות, והם הגישו תלונות נגדיות נגד פינקלשטיין.

באותה אסיפה נבחרו הנהלה חד־שה ומועצה חדשה לסניף כפר־סבא. ליו"ר ההנהלה, במקום פינקלשטיין, נבחר ישראל הרמן, מהנדס בכיר בתעשייה האווירית, ובמקום יגאל אגמי נבחר יוסי עובדיה כיו"ר המועצה. איצקוביץ נבחר כמזכיר הסניף. אך מוסדות אלה אינם מוכ־רים על־ידי תנועת החרות.

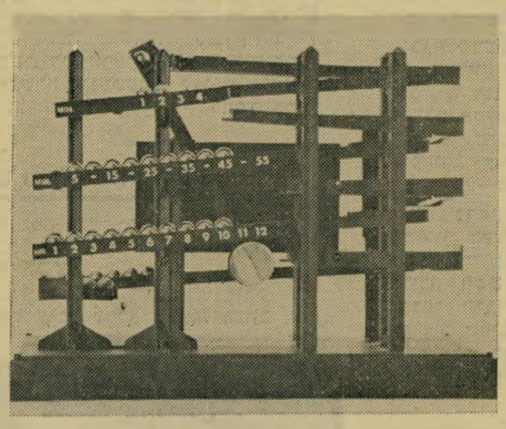
עברו שבועיים, וב־22 בחר־דש נובמבר, כאשר קיימו המור־דים ישיבת הנהלה, הופיע לפתע בסניף אדם לבוש בגדים אזרחיים ובלוויית כמה שוטרים התחיל לע־

★ סוודרים ב"מראה הטניס" וחולצות סריג.
★ מעילי רוח מרופדים.
★ חליפות ג'וגינג, טרנינגים ו"סווטשרטס".
★ בגדי ריקוד, בגדי ספורט וטניס.

HANG TEN

לחנוכה

שעון בדורי חשמלי
חדש, יפה ומעניין להרכבה עצמית
שעוני קיר ומעוררים
בהנחה של 10% עד 20%
נוסבוים: דזינגוף 169, ת"א, טל. 227238

POMPADOUR

תה-צמחים בשקיקים
טבעי, טעים
מבריא-מרענן
תה שושנים FIXBUTTE
תה מנטה FIXMINZE
תה בבונג FIXMILLE
תה תערובת פירות FIXFRUTTA
ועוד 7 סוגים שונים

להשיג בסופרמרקטים, שקם, בתי טבע, בתי מרקחת ומעדניות
עבור פרוספקט ודוגמא חינם נא לכתוב לת.ד. 46, רמת־השרון

חדש! תה תערובת צמחים ופירות. נמס בן־רגע

מאיר שליע גרפיקה־פרסום־צילום

שידור

צל"ג

כדורים עקרים מסטן

● למפיק התוכנית שמונה וחצי, **אפי ריים סטן**, על תוכניתו בשבוע שעבר, שניסתה להציג את בעיות הקולנוע הישראלי. סטן, אשר יצא לשטח ככתב, העדיף את הצגת עצמו כמראיין על־פני הצגת הבעיות של הקולנוע בישראל. שאלותיו הרדודות, אי־הבנתו את בעיות היסוד ואריכות שאלותיו — הזיקו לקולנוע הישראלי הגווע יותר מכפי שהועילו. תוכנית זו היתה צרור של כדורים עקרים מסטן.

מאחרי הקלעים

צנזורה מישטרתית

סיפור ליל־האימים בחולון, שבמהלכו הרג ראול דימיטרסקו שוטר ונהרג, לא לא נותר בלא מישקע מר במחלקת־החדשות של הטלוויזיה.

הכישלון הראשון של מערכת מבט היה באי־יכולתה לגייס את ניידת־השידור לדווח ולתאר לצופי־הטלוויזיה את הדרמה שריתקה את רוב תושבי־המדינה. הסיבה לכך: תביעתו העקשנית של שר־הביטחון, אריאל („אריק") שרון, לערוך את מישדר מוקד באולפן התל־אביבי.

בשלב השני הגיעו למקום שני צוותי־פילם בלתי־מיומנים ולא־מצויידים בציוד־ציתות למישטרה, כמקובל אצל כתבי־המישטרה. צוותים אלה כימעט ולא צילמו דבר, בשל הקשיים שהערימו לפניהם אנשי־המישטרה. כתבי־המישטרה של קול ישראל וגלי צה"ל הצליחו לדווח דיווחים ישירים ממקום־ההתרחשות, למרות־נסיונות ההכשלה של המישטרה.

תקלה שלישית בדיווח ממקום ההתרחשות נעשתה מאוחר יותר באולפן הטלוויזיה, כאשר הצנזור הצבאי פסל מסיבות „ביטחוניות" את חלקה של הימ"מ (יחידת־מישטרה מיוחדת) בנסיון־החילוץ של גרושת דימיטרסקו. בכל ארצות־המערב מאפשרת המישטרה לצוותי־טלוויזיה לדווח על אמצעי־חילוץ מישטרתיים בהתרחשויות דומות.

האיש שלנו בניו־יורק

בעוד כמה חודשים עומד לשוב מתפקידו כתב־הטלוויזיה בניו־יורק ובוושינגטון עומד למלא כנראה הכתב המדיני של הטלוויזיה, **אדימך רם** — שפינוי תפקידו יביא למאבק עז בין כמה מוותיקי הכתבים במחלקת־החדשות.

ניחושים בבניין הטלוויזיה, על התפקיד שבו ישובץ רביב עם שובו, אומרים שהוא יחליף את עורך מבט, **מיכה לימור**.

הקצינים הצעירים: המשך

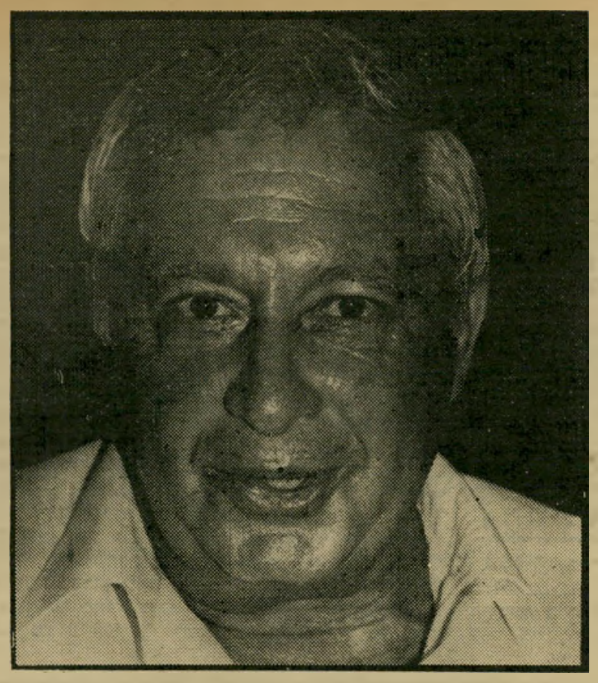
קבוצת עובדי־הטלוויזיה, הפועלת להוצאת „הספר הלבן" על מחדלי הטלוויזיה, והמכונה בפי־כל „הקצינים הצעירים", ממשיכה בפעילותה.

בגילוי־דעת בלתי־חתום שהפיצו בבניין הטלוויזיה הודיעו „הקצינים הצעירים", כי הם „מבשרים את המשך פעולתם להצלת הטלוויזיה" וכי הם מבקשים שוב מכל מי שיש לו דיווח על ליקויים בתיפקודה של הטלוויזיה, שימסור להם את החומר על כך.

אם בראשית זילזלה הנהלת רשות־השידור בפעילותם של „הקצינים הצעירים", הרי בימים האחרונים התחיל לקנן בליבה חשש רב מפני פירסומו של „הספר הלבן". גורמים בכירים ברשות־השידור מפיצים את הטענה ש„הספר הלבן" עלול לסייע לשר־האוצר, יורם ארידור, ולאנשיו, במאבקם נגד „רשות־השידור".

המחסור והביזבוז

בעוד שכתבי־המישטרה של היומונים, השבועונים והמקומונים בארץ מחזיקים ברשותם ציוד אלקטרוני מתוחכם, שבעזרתו הם מצותתים למערכות־הקשר של המישטרה — הרי ששני כתבי המישטרה בטלוויזיה, **רמי וויץ** ו**אריה גיבר־ניק**, תלויים בחסדי דוברי־המישטרה.

מרואיין שרון
מכתיב מקום

מדוע צולם
אריק בצבעים?

תשובותיה של הנהלת רשות־השידור בדבר הראיון בתוכנית מוקד עם שר־הביטחון, ששודרה בצבע, אינן משכנעות. הטענה שהשר עצמו לא ידע כי התוכנית תשודר בצבע, או הטענה הטכנית, שניידת־השידור שביצעה את הראיון שידרה בצבע — אינן מבהירות כלל במה שפר גורלו של שר־הביטחון על־פני מרואיינים אחרים במוקד.

שאלה נוספת: מהי הסיבה שהקטע ממוקד, ששודר במהדורת כימעט חצות באותו לילה, שודר אף הוא בצבע? לטענת עורכי מבט, שכחו למחוק את הצבע בקטע של שרון.

השניים, המתקנאים בעמיתיהם מהעיתונות הכתובה, פנו אל מנהל מחלקת־החדשות, **טוביה סער**, וביקשו ממנו לדאוג לציוד מתוחכם זה, כדי לשחרר את כתבי־המישטרה. סער, שענה את התשובה המקובלת ברשות־השידור בדבר „דלות אמצעים", החליט בכל זאת, להזמין מכשירים אלה, במיסגרת התקציב הקרוב של מחלקת־החדשות (תקציב 1982/3) — אם כי קיים ספק רב אם ההוצאה לציוד זה תאושר.

ציוד־הציתות שבו מדובר אינו יקר, ומחירו כ־200 דולאר היחידה. אלא שבמיסגרת פלאי רשות־השידור קיים מחסור בתקציב למכשיר כה חיוני, בעוד שהשבוע עומד לצאת למצריים צוות־טלוויזיה של התוכנית שמונה וחצי, כדי לצלם הופעות של תיאטרון־חיפה שם.

במחיר המשלוח של צוות־הצילום הזה ניתן היה לרכוש כמה תריסרים של מכשירי־ציתות.

פסקול

„פולני אחד"

ועד־העובדים בטלוויזיה שיגר מיכתב למנהלת מחלקת־התוכניות (עדיין), **אסתר סופר**, ובו הוראה האוסרת עליה להמשיך ולכהן בתפקידה עד להודעה חדשה. עם השגת ההסדר בין ועדי־העובדים ואגודת־העיתונאים על המיכרז ה„פנימי־חיצוני" למישרת מנהל מחלקת־התוכניות, פנה מנהל־הטלוויזיה **יצחק** („צחי") **שימעוני** לוועד־העובדים, וביקש ממנו לפטור את סופר מהוראתו ●● מי שהיה מפיק ניקוי ראש, **מרדכי** („מוטי") **קירשנבאום**, הגיב במיסדרונות בניין־הטלוויזיה בירושלים בקול־רם על חוק סיפוח רמת־הגולן לישראל: „בניין חושב שאם כל העולם מתעסק עם פולין, אז איש לא ישים לב למה שפולני אחד עושה בישראל" ●● כאשר שאלה חברת הוועד־המנהל, **אהובה מרון**, את מנכ"ל רשות־השידור **יוסף לפיד**, במהלך ישיבת הוועד־המנהל, „מדוע שלא תיקח איתך למצריים גם את הוועד־המנהל?" השיב לפיד: „הייתי לוקח אתכם ברצון, אבל רק בתנאי אחד: שתישארו שם!" ●● באותה ישיבה, כאשר הכביר חבר הוועד־המנהל **אהרון פאפו** את שאלותיו על כתבתו של **רפיק חלבי** על רצועת עזה, שנפסלה לשידור, פנה לפיד אל מנהל מחלקת־החדשות, **טוביה סער**, ואמר לו: „טוביה, אולי אתה לא צריך להשיב לו על שאלותיו, מאחר שפאפו **ודניאל בלוך** מקוזזים זה את זה בוועד־המנהל!" בלוך הגיב מייד: „אני לא יכול להיות בהסכם־קיזוזים עם פאפו" ●● באחת מישיבות־הבוקר של השבוע שעבר במחלקת־החדשות, פנה **רפיק חלבי** אל עורך מבט, **מיכה לימור**, ואמר לו „תראה, אתה כאן בחדשות רק במעמד של פי־איי (עוזר הפקה) גדול!" ●● דברים קשים יותר אמר ללימוד, באחת מישיבות הבוקר הכתב הצבאי, **רון בן־ישי**: „מיכה, כמה זמן אתה מוכן להיות כאן על תקן של עלה־תאנה? אולי תתחיל כבר לייצג אותנו מול ההנהלה!" ●● תיקון טעות: יועץ־המנכ"ל, **נקדימון רוגל**, לא היה בצוות שבדק את סיפורו של כתב־הרדיו **משה נגבי**, העוסק בשאלת הבג"צים בשטחים המוחזקים, כפי שפירסם במדור זה. רוגל העיר בעניין זה: „איני מוכן להיות צנזור של רשות־השידור."

כתב חלבי
סתם פי־איי גדול

שמיניות באולם הכנסת

הצטרפותה של הטלוויזיה הישראלית לפסטיבל הפגיעה בפרלמנטריזם הישראלי היתה תולדה של החלטה פזיזה שהחליט עורך מבט, **מיכה לימור**.

בשעה 5.28 התקשר לימור ל**טוביה סער**, מנהל מחלקת־החדשות, שישב בישיבת הוועד־המנהל של רשות־השידור, שבה השיב לקובלנות חברי הוועד־המנהל בנושאים שונים הקשורים למחלקתו. לימור ביקש מסער אישור לשידור־חי ממליאת־הכנסת. סער נתן את האור־קיי, וכעבור דקה יכלו מאזיני הצעירים של הטלוויזיה ללמוד שיעור בפרלמנטריזם, במקום התוכנית שמיניות באוויר. במהלך השיעור, וכו המאוזינים הצעירים לשמוע דברי־בורות מפי חברי־הכנסת בני שליטא, כמו: „הסכמי סייקס־פיקו, אשר נחתמו מייד אחרי מילחמת־העולם השניה..." ושאר דברים ברמה זו, בלא דברי קישור והבהרה מאת **חיים יבין** (הסכם סייקס־פיקו נחתם ב־16 במאי 1916, יותר משנתיים לפני תום מילחמת־העולם הראשונה, על־ידי נציגי בריטניה וצרפת, לחלוקת המרחב.)

הסיבה להיעדרותו של חיים יבין מהמיקרופון היתה פשוטה למדי. מיכה לימור שכח לבשר ליבין כי הוא נמצא בשידור־חי. מאחר ויבין ניהל באותה עת את שיחות־הרקע שלו עם חברי־הכנסת לקראת דיווח במהדורת מבט, הוא נעדר מתא־הטלוויזיה שבאולם המליאה. רק כעבור דקות ארוכות אותר יבין על־ידי אחת ממזכירות מבט, שבישרה לו: „אתה נמצא בשידור חי!" יבין ההמום מיהר לתא־הטלוויזיה והתחיל מדווקח.

למחרת, בישיבת־הבוקר של מבט, תקף יבין את סער: „המחלקה מתנהלת ללא קודקוד!" כאשר השיב סער „הייתי בישיבת הוועד־המנהל!" תמה יבין: „ביום כזה הולכים לוועד המנהל?"

לשאלת העולם הזה הסביר סער: „אילו הייתי יודע שמעבירים שידור־חי מהכנסת בלי כתב מדווח — לא הייתי מאשר את השידור הישיר."

כתב־כנסת יבין
מחלקה בלי קודקוד

ביום השני שעבר, בשעה 5.30 אחר־הצהריים, תחת תוכניות הילדים, הוחל לפתע בשידור בצבע מתוך אולם מליאת־הכנסת. מצלמת הטלוויזיה התמקדה בכמה חברי־כנסת זוטרים, שנאומיהם הובאו בלא דברי קריינות ו/או פרשנות של הכתב לענייני־הכנסת, חיים יבין. היה משהו מוזר בדיווח פיתאומי וקטוע זה, שנמשך כחצי שעה, למרות שהיה זה הדיון על סיפוח רמת־הגולן.

יום רביעי

23. 12

● **מדע בידיוני: חגי־צי־החלל (6.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** חלוצי־החלל מצליחים להשמיד את כוח־האוייב המאיים עליהם, בעוד כוכב השביט התוקפן ממשיך בדרכו להתנפץ בכדור־הארץ.

● **סידרה: ציפה של לואיזה (6.32 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** בהמחצבה מנסה לואיזה, בקינאתה, לפגוע ביחסיהם של אנתוני ואלגרה, ושוב מנסה לפגוע באלגרה, אלא שהיא יוצאת הנפגעת.

● **חדשות: כותרות מבט (8.00 — שחור־לבן).** מהדורת כותרות החדשות, שבמהלכה מנסים עורכי־המישנה של מבט ליצור מהדורות אישיות ללא אישיות.

● **סידרה: רודה (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סידרה בעלת הומור יהודי, העוסקת ברודה המתקשה להתרגל למחשבה כי בעלה נטשה.

יום חמישי

24. 12

● **מופע מיוחד: מלכת־השלג (5.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סרט מיוחד המבוסס על האגדה של הנס כריסטיאן אנדרסן. גיבורי־העלילה הם שניים: ילד חכם שליבו קר וחברתו האובת. מלכת־השלג מפתה את הילד לבוא עימה אל ממלכתה. הילדה יוצאת למסע הרפתקות כדי למצוא ולחלץ את חברה האובד.

● **סרט מצוייר: הפנתר הורוד (6.32 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).**

● **תעודה: יה, ברעכען! (כן, כשבור!), שביתת־הימאים ב־1951 (9.30 — שחור־לבן).** סיפורו של יהודה („ג'אד") נאמן על שביתת־הימאים בחורף 1951, שהיתה גילוי העצמאות האחרון של דור תש"ח. השביתה, שהתחילה על רקע מיקצועי, הידרדרה עד מהרה למצב, שאותו הגדיר ראש־הממשלה דאז, דויד בן־גוריון, כ„מרי אזרחי". בשיאה של השביתה התפתח מאבק אלים על סיפון האונייה תל־אביב, בין הימאים בפיקודו של רב־החובל אייק אהרנוביץ ובין כוחות־משטרה גדולים. גם אחר שנסתיימה השביתה, היא העיבה במשך שנים רבות על היחסים בתנועת־הפועלים, הורידה את קרנה של ההסתדרות כמייצגת הפועלים, ופצעה פצע היסטורי בין מפ"ם ומפא"י. מאחר שיורי הקולנוע של אותה התקופה לא כיסו, כמעט, את שביתת־הימאים, מבוסס הסרט על ראיונות עם אנשים שלקחו חלק בפרשה: יוסף אלמוגי, נימרוד אשל, אייק אהרנוביץ ואחרים, ועל קיטעי־עיתונות (ברובם מתוך העולם הזה, שהירבה לדווח על השביתה).

● **כידור: דאג האניג (10.40 — שידור, בצבע, מדבר אנגלית).** קוסם ולהטוטן הטלוויזיה הבינלאומי דאג האניג, במופע שעיקרו אשליות. במופע משתתפים השחקנים ברוק שילדס וטום בוזליי.

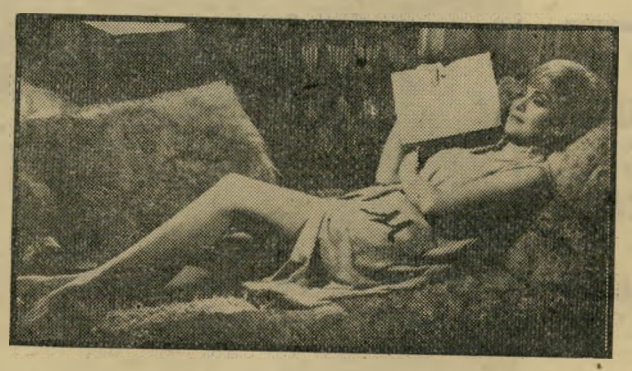
● **מיסת חג־המולד של העדה הקתולית, בישוב־ישוע מכנסיית הי מולד שבבית־לחם (12.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** קורס הארמסון. את המשרת מגלם קליף רוברטסון, ארבעת הנשים, הנענות להזמנה לבקר ליד מיטת הגוסס, הן סוזן הייוורד, אדי אדאמס, מאגי סמית וקאפוסין.

שבת

26. 12

● **סידרה: ידיד לעת צרה (6.02 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** גימי ובת מוצאות עצמן נמשכות לאותו הגבר, דבר המקשה את חייהם של כל הנוגעים בדבר. את המצב מסבכת העובדה, שמדובר בגבר מבוגר מדי לאחת וצעיר מדי לשנייה. ג'ודי קורנוול, פול ניקולאס וג'יפרי פאלמר מככבים בדראמה, שבמהלכה נקלעת אפריל הוליגסוורת, אלמנה בת 38, בבלי־דעת, לתוך רות עם בתה בת ה־18 על סם, סוחר־עתיקות נאה. לאפריל יש חולשה לרהיטים עתיקים, וכך היא מגלה את סוחר־העתיקות המושך. את הסרט הפיקה טלווייזיית יורקשייר.

● **מישדר אוכפן: דילמה (10.25 — שחור־לבן).** תוכנית שנייה, שתעסוק בבעיות אתיקה צבאיות. ביניהן: האם יקח מפקד, שאזלה התחמושת שברשותו, תחמושת שלא יועדה לו, למרות שהוא יודע שמישהו אחר זקוק לה? מתי לוקחים בשבי, איך נוהגים בשבויים ומתי יכול להיווצר מצב של הרג־שבויים? חייל שנהרג בתאונה על־ידי חבריו בשעת־קרב — האם יודיע על כך, האם יספר למפקדו ולהורי החייל שנהרג, והאם הוא יעמוד לדין על מה שעשה. מנחה: ירון לונדון.

האט: מחוץ השעות
יום שישי, שעה 9.15

— שידור בצבע, קריינות בכמה לשונות).

יום שישי

25. 12

● **סידרה: היידי בת ההרים (3.00 — שידור בצבע, דיבוב בעברית).** היידי חוזרת לדורפליי בדרך לבית סבה. היא מבקרת את הסבתא של פייר, ומוסרת לה בהתרגשות את הלחמניות שהיא שמרה בעבורה. הסב שמח לפגוש בנכדתו שהגיעה במפתיע.

● **חדשות: השבוע — יומן האירועים (8.14 — שחור־לבן).** מגזין־החדשות השבועי של הטלוויזיה. עד הרגע האחרון לא ברור אם ההנהלה תצנזר מתוכו כתבה כלשהי.

● **סרט קונגוע: מחוץ השעות (9.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סירטו של הבימאי ג'וזף מנקייביץ, המבוסס על מחזהו הקלאסי של המחזאי הבריטי בן ג'ונסון בשם וולפונה. המחזה עוסק באשמאי זקן ורודף־בצע, המקבץ סביבו את כל הנשים שעימן חי, מעמיד פני גוסס ומנסה בצורה זו לנצלן. הוא נעזר בשירותיו של משרת חלקלק, המבצע את הוראותיו בקפדנות, אבל מוסיף עליהן כל מיני קישוטים והמצאות פרטיות משלו. מנקייביץ מדגיש את רדיפת־הבצע של כל הדמויות, ללא כל יוצא־מן־הכלל, ומעביר את העלילה לרונציה של תקופתנו. וולפונה הזקן הופך למר פוקס, נער ששעועים מתבגר, שאותו מגלם

נייט: החבובות מארחות
יום שלישי, שעה 8.30

בצבע, מדבר אנגלית). ביקד על גלגלים מביא הכלב גיבור הסידרה לנצחונו של ילד נכה.

● **סידרה: ספינת־האהבה (10.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרת העלילות הרומנטיות, המתחוללות על סיפונה טיול ונופש, השטה במימי הים־התקריבי.

● **מותחן: עולם־המיסתורין של אורסון וולס (11.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** נוסח טלוויזיוני לסיפור מיסטר האור, של הסופר ארתור קונן דויל.

יום ראשון

27. 12

● **סידרה: בית קטן בערבה (5.40 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** לורה ונלי ממשיכות במאבק על ליבו של אלמאנזו. צ'ארלס עושה טעות מביכה, בשופטו את אלמאנזו על לא עוול בכפו. במאמציה להוכיח לאלמזאנו שהיא אשה, מחליטה לורה להוציא תעודת־הוראה.

● **מוזדת: ארץ אהבתי (8.03 — שחור־לבן).** מאיר שליו ידליק בתוכניתו נר שמיני של חנוכה.

● **דראמה. קורטוב של רוקוקו (9.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סידרה: בנסון (11.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). בית־המרקחה לקראת חתונתם של מרסי ודן. מרסי שולחת מיברק לאביה בניו־זילנד ואמה עומדת להגיע גם היא. מייד עם בוא האם היא לוקחת לידיה את אירגון־האירוע ומערערת על כל תוכניותיו של בנסון. אלא שאביה של מרסי אינו בא לחתונה, בגלל טיול שאליו יצא, ונשקלת האפשרות שבנסון יופיע בטקס כאביה.

יום שני

28. 12

● **מדע בידיוני: חגי־צי־החלל (6.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** צי־האוייב מתקרב בדרכו למקום ריכוז כוחות־המגן של כדור־הארץ, ושם מתחיל קרב בין שני צי־החלל.

● **שעשועון: צא מזה (8.03 — שידור בצבע, מדבר עברית).**

● **תרבותון: שמונה וחצי (8.30 — שידור בצבע, מדבר עברית).** מגזין לתרבות, המנסה להמאיס את התרבות בישראל על הצופים. בהנחייתה של טל נתיב.

● **סידרה: דאלאס (10.05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** בגירסה הדור בצבע, מדבר אנגלית). אם ובת מוצאות עצמן נמשכות לאותו הגבר, דבר המקשה את חייהם של כל הנוגעים בדבר. את המצב מסבכת העובדה, שמדובר בגבר מבוגר מדי לאחת וצעיר מדי לשנייה. ג'ודי קורנוול, פול ניקולאס וג'יפרי פאלמר מככבים בדראמה, שבמהלכה נקלעת אפריל הוליגסוורת, אלמנה בת 38, בבלי־דעת, לתוך רות עם בתה בת ה־18 על סם, סוחר־עתיקות נאה. לאפריל יש חולשה לרהיטים עתיקים, וכך היא מגלה את סוחר־העתיקות המושך. את הסרט הפיקה טלווייזיית יורקשייר.

● **מישדר אוכפן: דילמה (10.25 — שחור־לבן).** תוכנית שנייה, שתעסוק בבעיות אתיקה צבאיות. ביניהן: האם יקח מפקד, שאזלה התחמושת שברשותו, תחמושת שלא יועדה לו, למרות שהוא יודע שמישהו אחר זקוק לה? מתי לוקחים בשבי, איך נוהגים בשבויים ומתי יכול להיווצר מצב של הרג־שבויים? חייל שנהרג בתאונה על־ידי חבריו בשעת־קרב — האם יודיע על כך, האם יספר למפקדו ולהוריו החייל שנהרג, והאם הוא יעמוד לדין על מה שעשה. מנחה: ירון לונדון.

לקראת
שידור:
איש הערבה

ביום רביעי (30.12) יוקרן המערבון ההיסטורי הנודע „איש הערבה", בכיכובו של גרי קופר, שבויים בידי בי־

גארי קופר: איש הערבה
יום רביעי (30.12)

מאי־הקולנוע הנודע ססיל ב. דה־מיל (בשנת 1936). גרי קופר מגלם בסרט את דמותו של גיבור־הערבות האמריקאי ,ויילד ביל היקוק'.

מודרנית ומתוחכמת של פייטון פליים, מגלה קריסטין, אהובתו של ג'יי אר ואחותה של סו־אלן, אשתו, על הרומן הנרקם בין אלן בים ולוסי. היא סבורה שברגע שיוודע הדבר לג'יי אר, הוא ימהר וירחיק מבת אחיו את עורך־הדין ה־שאפתן. אך ג'יי אר, בניגוד לציפיות, מעודד את אלן בים לשאת את לוסי לאשה, ואף מוכן לסייע לו בכך.

● **מישדר־אולפן: זה הזמן (10.55 — שחור־לבן).** תוכנית נפל מילולית, שתחקיריה מספקים מידע שגוי ולא בדוק למגיש רם עברון, הנכשל לרוב בשאלות שהוא מציג למרואייניו.

יום שלישי

29. 12

● **לימוד: סלם זתעלם (8.03 — שחור־לבן, מדבר ערבית).** סידרה שבועיית של הטלוויזיה הלימודית ללימוד ערבית מדוברת.

● **בידור: הופעתן של החבובות (8.30 — שידור בצבע, מדבר ומזמר באנגלית).** אורחת התוכנית היא גלדיס נייט.

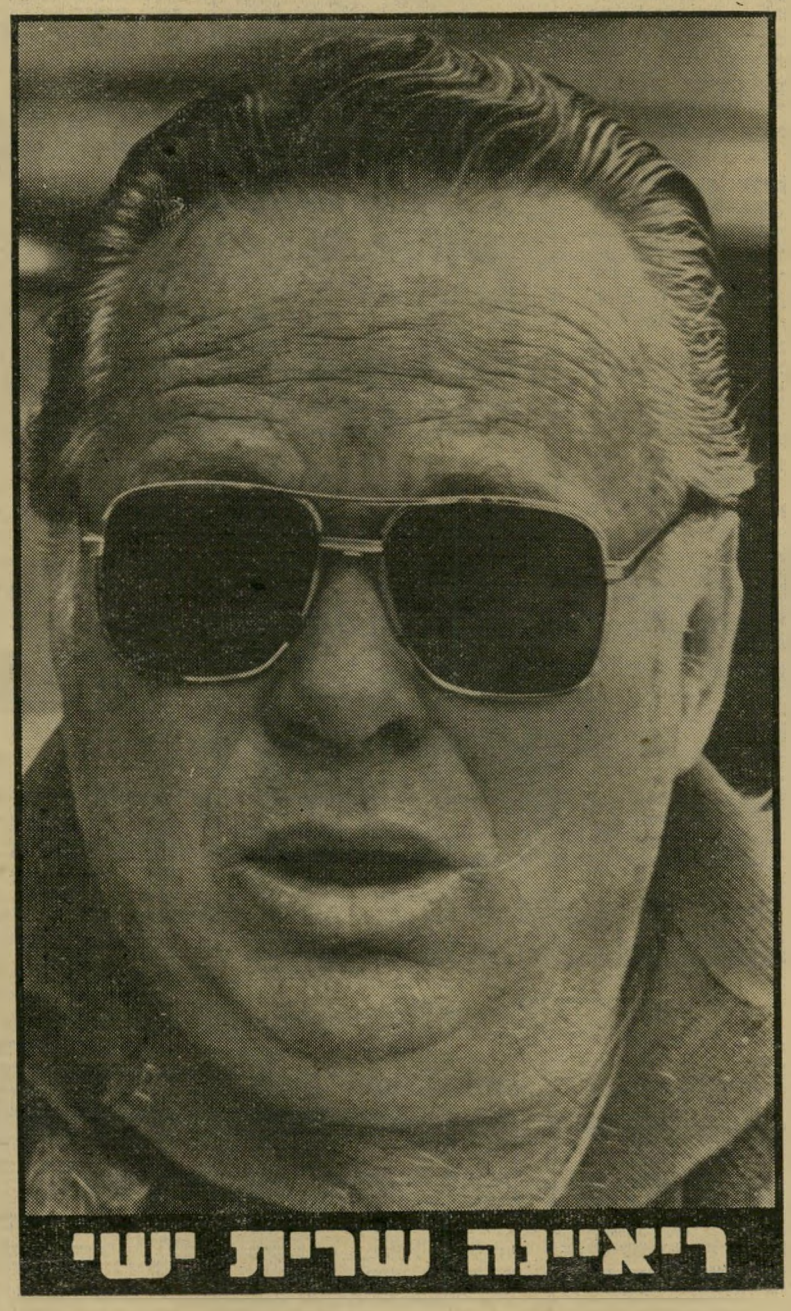
● **צרכנות: כוכבוטק (9.30 — שחור־לבן).** מגזין הצרכנות של הטלוויזיה הישראלית, בהנחייתו המאוד פושרת של דניאל פאר.

● **אופרה: פלסטאף (10.00 — שידור בצבע).** אחת האופרות הפופולאריות של ג'וזפה ורדי. זה סיפורו של האביר ג'ון פאלסטאף, שידו אינה משגת לשלם את חובותיו בפונדק הבירית, והוא מחליט להפעיל את קסמיו על הגברות פורד ופייג', נשות סוחרים עשירים, בעוד שתי הנשים מתכננות להפילו.

מיבחרדיו:
שעה קלה על כלכלה

אחת לשבוע, מדי יום חמישי, בשעה 6.05 לפנות־ערב, מגישים גלי־צה"ל את המעולה שבתוכניות הרדיו על כלכלה, תחת הכותרת „שעה קלה על כלכלה". את התוכנית ערך שמואל נחושתן. את מה שעושה „כולבוטק" לצרכנות, עושה „שעה קלה על כלכלה" לכלכלה הישראלית.

המאמן דויד שווייצר מספר על ניצחונות, פציעתו במילחמת העצמאות, חיי־המישפחה שלו הסובלים מהספורט, הצרות שיש לו עם העיתונאים, מילחמתו לביעור הבורות של השחקנים ועל עתידו בכדורגל

ריאיינה שרית ישי

יש שחקנים שלא יודעים קרוא וכתוב, אבל על המיגרש הם מגלים אינטל'גנציה לא רגילה

אני בנית' את פייגנבאום, ויקי פרץ ומשה סיני. אימנתי את כל השחקנים הבכירים. כולם היו חניכים שלי

אשתי אמרה לי: למה אתה מתרגז? אין לך עוד מקום בארון בשביל המדליות. אז תגיד שלום, תודה רבה, וחלך הביתה

אני לא חושב אף לרגע שאני דורש חנאים כספיים מופרזים. אני שוה כל גרוש שמשולם לי

כל־כך הרבה דשים ובוחשים בעניין מאמן הנבחרת, כל אחד מושך לכיוון שלו

להשפעת העיתונות בישראל על הכדורגל אין אח ורע בכל העולם. ההשפעה היא עצומה, גם בהשוואה לכל שמח אחר

„מגיע לי להיות מאמן הנבחרת!"

המראה הדובי של מאמן הכדורגל דויד שוויצר הוא מראה פופולרי לא פחות מהמראה הספורטיבי של הכדורגלן מוט'לה שפיגלר. כמו מוט'לה וכמו גיורא שפיגל, כמו פייגנבאום, ויקי פרץ ומשה סיני, שוויצר הוא הכדורגל הישראלי.

גם מי שאינו מבין בכדורגל כמוני, גם מי שאינו מעיף מבט אחד במבט־ספורט בטלוויזיה, גם מי שכף־רגלו לא דרכה מעולם על מיגרש־הכדורגל — מכיר את דויד שווייצר, שמשקפי־השמש הנצחיות שלו הפכו זה מכבר סימלו ה־מיסחרי.

דויד שוויצר הוא מאמן ותיק. כוכבי המצטיינים של הכדורגל הישראלי הם ברובם חניכיו האישיים — הוא טיפח את פייגנבאום, את ויקי פרץ ואת סיני. שפיגל ושפיגלר באו אליו ככוכבים, והוא הוסיף וטיפח אותם.

שווייצר הוא שועל־קרבות ותיק, שאינו שוקט על שמריו. יחסיו המעורערים עם העיתונות הפכו לשם דבר — השמצות הדדיות, רכיליות ודברי בלע. המקום הקבוע שלו הוא בחנות הבורקס במרכז החדש בנווה־אביבים, השייך לבנו הכדורגלן, משה. שם, ליד מגשי־הבצק, הוא יושב כמו מלך, מוקף תמיד בעדת־מעריצים, פוגש חברים ותיקים מתושבי השכונה הסנובית, עיתונאים, פוליטיקאים וסתם אנשי־עסקים.

כשאינו מאמן את הפועל תל־אביב הוא מרצה במכון „וינגייט". כשאינו מרצה במכון „וינגייט" הוא עסוק בפעילותו בהתאחדות לכדורגל. אין לו רגע פנאי כמו שאומר השיר המפורסם. את חיי־המישפחה שלו הוא מגדיר כ־מופתיים — הוא אינו חוסך מחמאות מאשתו, מירה, בת קריית־חיים „אם לא היתה לי אשה כמותה," הוא אומר, „לא

שווייצר על המיגרש (משמאל: נמרוד דרייפוס. מאחוריו: ניסן ניסנוב)
אין לי אופי של לקקן

הייתי מחזיק מעמד." לא אחת כרעה מישפחתו תחת נטל ההתחייבויות שלו, אך שווייצר לא ויתר. בד־בבד עם עבו־דתו במישרד־הביטחון הוא אימן את נבחרות־הנוער של ישראל, קבוצות של הליגה הלאומית ואת הנבחרת הלאו־מית. בקאריירה הארוכה שלו הרבה נצחונות וגם כישלונות. כל כישלון שלו לווה בשערורייה, בהצהרות של שווייצר בנוסח: „לא מעריכים אותי מספיק." גם משכורתו החודשית כמאמן הפועל תל־אביב היתה חומר מצויין לכותרות במדורי־הספורט. „מגיע לי, אני שווה כל גרוש," הוא אומר, ואין לך ספק שהוא מאמין בכך בכל ליבו.

שווייצר נשוי למירה 29 שנים ומת־גורר איתה בדירה בשיכון למ"ד. הבן משה הוא עדיין רווק. „הוא מודה ל־אלוהים שהוא קם כל בוקר והוא חופ־שי לעשות כרצוני," אומר לי אביו ה־מפורסם, שהוא אב גם לאורלי, הנשואה לפיקי קרן, והעומדת ללדת בחודש הבא, ולהפוך את המאמן הוותיק לסב.

נפגשתי עם שווייצר לפני שבוע, ושאל־תי אותו:

● דויד שווייצר, ממתי אתה קשור בספורט?

מאז שאני זוכר את עצמי. נולדתי בתל־אביב. אבי הוא איש העלייה השנייה. השכונה שלי היתה תל־אביב הקטנה, סבי־בות רחוב הרצל. הייתי כדורסלן ושחיין, ובגיל 21 עברתי לכדורגל.

● היית כדורסלן מיקצועי?

כן, בהפועל תל־אביב. כשהיינו גומרים אימונים היינו משחקים כדורגל, לשם שי־נוי. בהפועל צפון היה מנג'ר גמד, שקר־או לו זאב'לה. יום אחד הוא בא לאי־מונים, ראה אותנו משחקים כדורגל ו־אמר לי: „שמע אתה שחקן מצויין, למה שלא תבוא לשחק כדורגל?" תוך שנה עברתי מהפועל צפון להפועל תל־אביב, ועוד באותה שנה הייתי שחקן בנבחרת — קודם כבלם ואחר כך כמגן.

● זה היה עם קום המדינה.

כן, קצת לפני מילחמת־העצמאות. בתקו־פה ההיא השתתפתי במרבית הפיצוצים שבוצעו באיזור תל־אביב. הייתי בחי"ש־פרברים, השתתפתי בפיצוץ טחנת־הקמח, בפיצוץ בית־הזיקוק. בפריצת הדרך לבן־שמן נפצעתי קשה מאוד, קיבלתי צרור בגב. הייתי אז באמצע קורס מדריכי־ספורט, אבל כשהתחילו הקרבות ברחתי והצטרפתי ליחידה שלי.

אחר־כך, כשהייתי בשיקום, שאלו או־תי מה אני רוצה לעשות. שאלתי הרא־שונה היתה אם אוכל לעסוק בספורט. אמרו לי: „קודם תהיה בן־אדם ותוכל ללכת על הרגליים, אחר־כך תחשוב על ספורט". בעקשנות בלתי־רגילה השתתפתי בקורס לאימון גופני בסרפנד. לא ניגש־תי, כמו כולם, לבקש אחוזי־נכות, רציתי להשתלב בספורט. במאמץ עליון העמדתי את עצמי על הרגליים.

לפני שנסעתי להשתתף בגמר הגביע העולמי ביוגוסלביה, ב־1949, באתי להי־פרד מפרופסור צונדק ומפרופסור מרכוס, שטיפלו בי. הם שאלו אותי אם אני מר־גיש לא טוב. אמרתי להם: „לא! אני נוסע לשחק עם הנבחרת." הם לא האמינו, הם התיישבו על הכיסא מרוב תדהמה. עד היום יש לי הרבה רסיסים בריאות. הם אמרו לי שאני אחד מפילאי־הרפואה, ש־אני נס רפואי.

■ ■ ■

● אם הבנתי נכון, למרות פצי־עתך הקשה למעלה מ־30 שנים, אינך מוכר כנכה.

כן. כשהשתחררתי מהצבא עבדתי ביחי־דה מובחרת של שירות הביטחון, בתפ־קיד די־מכובד, שאינני יכול להרחיב עליו

„לגיורא שפיגל, בניגוד לכדורגלנים אחרים, יש ראש על הכתפיים, הוא לא אומר את כל האמת, הוא פיקח. הפרישה שלו, היא לדעתי, סופית, הוא לא יעשה צחוק"

את הדיבור. אז היו מקבלים בלי בדיקות רפואיות. כעבור כמה שנים שלחו אותי לבדיקה רפואית וראו את הצלקת בגב ואת הרסיסים בריאות. ואז הודיעו לי ש־מגבילים אותי על פנסיה. אמרתי להם: מה זה פה, הרצחתם וגם ירשתם? במ־קום לשבת בשיקום ולסחוט מיספרים ירו־קים כמו כולם, התנדבתי לעבוד בשי־רות־הביטחון, ועכשיו אתם לוקחים לי גם את זה? אם כך אני דורש אחוזי־נכות." כעבור 15 שנים מיום הפציעה שלי אישרו לי 19 אחוזי־נכות. אגב, אחר־כך ההגבלה הזאת בוטלה — הם הבינו שאי־אפשר להעניש בן־אדם על כך ש־נפצע בקרב.

● מה קרה במשך הזמן ל־קאריירה הספורטיבית שלך?

החלטתי לעבור ממישחק לאימון. נסע־תי לגרמניה ללמוד באחד מבתי־הספר ה־טובים בעולם למאמנים. אני אחד הבוד־דים בארץ שהיה לי אישור ממנגנון עוב־די־המדינה גם לעבוד במישרה מלאה וגם לעסוק בכדורגל. העבודה שלי תמיד הי־תה בסדר. הסברתי לממונים עלי שזה חלק מהחיים שלי. לא החסרתי אף אי־מון בגלל עבודה ולא אף יום עבודה בגלל אימון.

אחרי שעבדתי עשרים שנה, החלטתי שאין לי יותר כוח להתעסק בשני הענ־פים ויצאתי לגימלאות. באפריל ימלאו עשר שנים לפנסיה שלי. אני פנסיונר של מישרד־הביטחון.

בערך בתקופה שיצאתי לגימלאות הת־חלתי לאמן את נבחרת הצעירים. העבו־דה הזאת היתה כרוכה באימונים, מחנות ונסיעות לחו"ל. הבית מאוד סבל מזה ו־המישפחה כמעט שלא ראתה אותי. הייתי עסוק יום ולילה.

ב־64' זכיתי עם הפועל תל־אביב ב־אליפות המדינה. ב־66' העליתי את הפו־על רמת־גן לליגה הלאומית. ב־67' הייתי עם הכוח תל־אביב ובשנים 69—70 עם מכבי תל־אביב. לא היה לי תקציב, לא היו לי אפשרויות, ובכל־זאת הפכתי את הקבוצות לאלופות — אין הרבה מאמנים כמוני בעולם.

כשאימנתי את נבחרת הנוער זה היה טיבעי שזכיתי באליפות אסיה. ב־73', אי־מנתי את הנבחרת הבוגרת — זה היה אחרי מילחמת יום־כיפור — הייתי צריך לארגן את הנבחרת מחדש, אחרי שהכל התפרק, והצלחתי. ב־74', במישחקי עמי־אסיה בטהראן, זכינו להגיע לגמר. בגמר הפסדנו לאיראן, אך זה היה צפוי — איראן היתה נבחרת ביתית, היו לה אל־פי אוהדים.

אחר־כך קיבלתי את נבחרות הנוער. בטורניר־החורף הקדמנו את מערב גר־מניה, מאוחר יותר זכינו בטורניר ביחד עם רומניה.

ב־76', לראשונה בתולדותיה, הצליחה הנבחרת לנצח בדרום־קוריאה ולהעפיל למישחקים האולימפיים במונטריאול. זה היה חשוב, ביחוד אחרי טבח־מינכן, שה־נבחרת שלנו תיוצג על־ידי קבוצה גדולה.

אחרי תקופה שאף אחד לא הצליח ב־קוריאה, הגענו לרבע־גמר במישחקים זי־קדם־אולימפיים. היה ברור שנגד ברזיל אנחנו לא יכולים לעשות שום דבר, ומי שהשמיץ אותי בתקופה ההיא היה יותר מסתם טיפש.

● בתקופה ההיא, אם איני טו־עה, היו לך חיכוכים עם ראשי ההתאחדות לכדורגל.

כשהכנתי את הנבחרת למישחקים זי־קדם־עולמיים, ניסיתי כל מיני שחקנים ושיתפתי אותם במישחקי־מיבחן. כל מיני בוחשים, יושבי־קרנות ועיתונאים, התחי־לו לקשקש ולהשמיץ.

כשמנסים, זה לא תמיד הולך, ולא

שווייצר עם טוספה
„עד היום יש לי רסיסים בריאות..."

„מגיע לי להיות מאמן הנבחרת!"

(המשך מעמוד 53)

תמיד הצלחתי עם השחקנים שבחנתי. ראיתי שיש אווירה כזו נגדי, עם כל ההישגים, האליפויות והעבודה הטובה, ש־השקעתי. ראיתי שלא זוכרים שום דבר טוב שעשיתי, בגלל כמה טעויות לא־חשו־בות, ושבאים ובוחשים ואומרים: אין לו סיכוי, שיילך הביתה.

השארתי אצל עורך־הדין רובי ריבלין מיכתב ויצאתי עם הנבחרת לקוריאה. אמרתי לרובי ריבלין שלא חשוב מה תהיה תוצאת המישחק, שימסור את המיכ־תב להתאחדות. במיכתב היה כתוב שאני

משה (מושיקו) שווייצר (משמאל) על המיגרש
„הבית והמישפחה סבלו תמיד מהעיסוקים שלי..."

מסיים את תפקידי, וביניים סיכמתי עם מכבי נתניה שאאמן אותם. כשניצחנו, הי־תה הצלחה ללא־תקדים, ואנשים אחדים באו במבוכה.

● ריבלין העביר את המיכתב?

לא. הוא חבר שלי והוא קצת אידיא־ליסט. הוא לא מסר את המיכתב, רק הביא לידיעתם שיש מיכתב כזה.

● ביקשו אותך להישאר עם הנבחרת?

ועוד איך! רצו שאשאר. אמרתי להם שהם לא צריכים לשפוט לפי התוצאה, כולם נכשלו בקוריאה — כל הגאונים כמו צ'יריץ' ומנדי — קשה לשחק שם משום שהשופטים לא הוגנים והאווירה בלתי־נסבלת.

אמרתי להם: תשפטו לפי העבודה שלי. אבל אם אתם רוצים שאמשיך לאמן בקשו מנתניה שתשחרר אותי מההסכם. נתניה הסכימה, והמשכתי לאמן.

שנה אחרי זה הפסדנו נגד קוריאה ־ שוב קראו לי ואמרו: „תראה דויד, נג־מרה תקופה." אמרתי להם: תודה, להת־ראות, אתם צודקים. והלכתי.

● איך הרגשת?

קשה, קשה מאוד. אבל זו, לדאבוני, האווירה בארץ בכל מה שקשור בכדו־רגל. כל מיני יושבי־קרנות ועיתונאים מסויימים, שיש להם אינטרסים, בוחשים בקדירה.

אשתי ראתה באיזה מצב אני ואמרה לי: „מה אתה מתרגז? אין לך מקום בארון בשביל המדליות, אז תגיד שלום, תודה רבה, ותלך."

הלכתי לבית"ר ירושלים. כשכולם נגדך וקבוצה יורדת, תולים את האשמה בך. בכל־זאת הצלחתי להעלות אותה מהמקום השלישי למקום השני בליגה. כשהפועל חיפה עמדה לרדת מהליגה, באתי אליהם והעליתי אותם למקום חמישי. אחר־כך רציתי לחדש את החוזה והם לא הסכימו לתנאים שלי — אני לא חושב אף לרגע שדרשתי מחיר מופרז. כל אחד צריך לקבל את מה שהוא שווה, ואני שווה כל גרוש.

השחקנים בארץ מקבלים היום הרבה מאוד כסף, אז צריך להפיק יותר ממה שמשלמים להם. לדוגמה, כשבאתי להפו־על תל־אביב זיו מישחקים שלא הצלי־חו למכור בהם אף כרטיס. העונה הת־חילה הפועל עם שלושים מיליון לירות בקופה.

● טוענים נגדך שאתה מפריז בדרישותיך הכספיות.

אני לא חושב שמאמן בדרגה שלי צריך לנסוע לירושלים יום־יום ולהרוויח כמו מאמן שגר בתל־אביב ומאמן בתל־אביב ויש לו עבודה נוספת. אני לא מדבר על הדרגה הגבוהה שלי, על ההשתלמויות, על ההשקעה.

● מהו השכר המשולם לך ב־הפועל תל־אביב.

איני רוצה לנקוב במיספרים, אבל אני מוכן להגיד לך שזהו שכר של בעל־מיקצוע ממדרגה ראשונה, המקבל מש־כורת גבוהה ביותר כשכיר, פלוס בונו־סים.

● אתה מרוויח יותר משחקן־כוכב?

יש שחקנים המקבלים יותר ממני, ויש כאלה, שכשהתחלתי לאמנם קיבלו שי־שית משכרי והיום הם מקבלים שכר זהה. עיני לא צרה בהם, להיפך. אני הרי קידמתי אותם. למה לי לא מגיע? הרי זה המיקצוע שלי. לא מגיע לי שישפרו את תנאי?

● האם הכדורגל בארץ הוא עדיכדי־כך מיקצועני שאפשר להתפרנס רק מכדורגל?

רוב הכדורגל הוא מיקצועני. אני דו־אג לעתיד שלי, אני משלם קרן־פנסיה יש לי הוצאות. יש עיתונאי אחד —

צריך לשנות את סדר־הישיבה של הקבוצות במיגרש. לא ייתכן שהפועל תל־אביב תשבור ויה־דולורוזה של קללות, יריקות, אבנים, כל פעם שהיא משחקת במיגרש הביתי של בני־יהודה

אני לא אגיד שמות — שיושב לי על הזנב ומחפש להקניט. הוא מצרף למש־כורתי החזקת רכב, טלפון וקרן־פנסיה.

■ ■ ■

● מהי השפעת העיתונות על הכדורגל הישראלי?

יותר מאשר על כל שטח אחר. עסק־נים, שחקנים ומאמנים רגישים לביקורת. העסקנים לא רוצים להיכנס לתיקולים ולא רוצים כותרות בעיתונים, אז העיתו־נאים מחזיקים אותם קצר.

לעיתונאים יש השפעה עצומה — הם מצלצלים לעסקן ודורשים ממנו ידיעה תמורת הסתרת מידע מלוכלך עליו. הם אומרים לו: תשמע, היה מיקרה לא נעים

אני רוצה להחזיר את חורב לכושר. הוא עבד משבר בעיקבות פציעה. למזל" הוא מגלה אותה הנכונות. הוא רוצה בכך יותר ממני

כזה וכזה, שהיית מעורב בו. אני חושב שזה זה צריך להיות מאמן של הקבוצה הזאת.

העסקן משלם דמי־לא־יחרץ ועושה כ־דבר העיתונאי.

● איזה אינטרס יכול להיות לעיתונאי ספורט שאיש זה או אחר יהיה מאמן?

אין בעולם היסטריית עיתונות־ספורט כמו בארץ. ברדיו יש כמה וכמה מהדו־רות־ספורט, בעיתונים יש מדורי־ספורט, יש עיתון־ספורט יומי. העיתונאים בתח־רות קשה, וכל עיתונאי זקוק שיהיו לו מאמנים משלו.

● המאמנים הם של העיתו־נאים, או שהעיתונאים הם של ה־מאמנים?

בא עיתונאי להפועל באר־שבע, לדוג־מה, ומציע מאמן. הוא דוחף אותו כדי ליצור לעצמו מקורות מידע. המצב יותר חמור בנבחרת — שם ישנה תחרות עצו־מה בין עיתונאים.

● אתה עצמך ידוע ככמי שאינו אהוב על עיתונאים מסויימים?

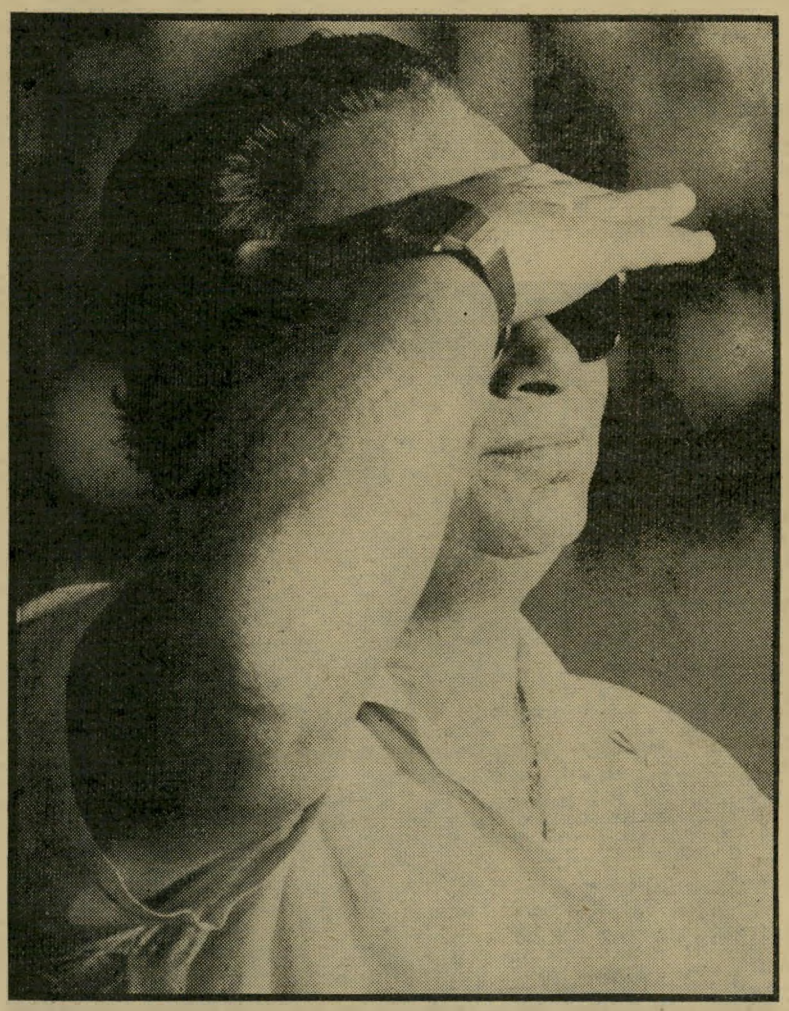
כשהייתי מאמן הנבחרת, עיתון מסויים חשב שאני משתף פעולה עם עיתון מת־חרת. תאמיני לי — השתדלתי לשמור על לויאליות, אבל לא האמינו לי. זה נעשה ממש כמו בשוק השחור — בא עיתונאי, אומר לו: „תשמע, במישחק של הפועל זרנוגה מול הפועל ארגזים ראיתי מגן אחד שעושה רושם טוב. למחרת אני פותח עיתון ואני רואה כותרת: זנ־זורי מזרנוגה יוזמן לנבחרת.

העיתונאי המתחרה רואה גם הוא את הכותרת ואומר לעצמו: איזה מגוחל ה־שוויצר הזה, למה הוא לא סיפר לי! ואז מייד אני לא־לויאלי. ואם יש ידיעה שמוישלה עומד לאמן את הנבחרת, העי־תון המתחרה יחפש לו מייד מישהו אחר כמועמד לאמן. ככה זה. הם מנהלים את הדכורגל.

● מהם יחסיך עם העיתונאים?

עם מרביתם יש לי יחסים טובים. יש כמה טובים שעשיתי איתם טעויות כש־הייתי בנבחרת. מה אגיד? אין לי אופי של לקקן. עבדתי קשה כל החיים ואני לא צריך ללקק לאף־אחד. ניסו לסכסך ביני ובין כמה עיתונאים ועשיתי טעות — לא אמרתי להם: בואו נשב על כוס־קפה, נגמור עניין. לא ביקשתי מאף עי־תונאי טובה. כדי לצאת מהתיסבוכת של העיתונאים צריך להיות אקרובט כדי לתמרן ביניהם.

● מה דעתך על פירסומים ברכר המועמדים לאמן את נב־חרת ישראל, אחרי שמנסל יעזוב?

דויד שווייצר במיגרש
„עבדתי ביחידה מובחרת של שרות־הביטחון..."

הם מצחיקים אותי. אני קורא על מאמ־נים מכל העולם. אף מאמן על רמה לא יבוא הנה. הוא ישאל על טורנירים, מישחקי הכנה. אנחנו מדינה מיסכנה, אנחנו במצב פוליטי המפריע לקידום הכדורגל. לשחקנים אין נסיון במישחקים בינלאו־מיים. אף מאמן על רמה לא יסכים לאמן את נבחרת ישראל. הכדורסל התייצב ב־אירופה, הכדורגל נע ונד בין אירופה ו־אסיה. לרוע מזלנו, לא ששים לקבל או־תנו למישחקים — לערבים יש השפעה עצומה. אנחנו משחקים או באולימפיא־דה או בגביע העולמי.

● ומה איתך, אתה מתאים לאמן את הנבחרת?

אני אימנתי את כל השחקנים הבכי־

(המשך בעמוד 58)

רחל מרחלת על כל העולם

כשאין דירה יש אהבה

ירשי שדה
תיסלם, ירשי

לא פעם אני שואלת את עצמי איך מרגישים חברי להקת תיסלם, שנשלפו מן האלמוניות והפכו פופולריים בצורה היסטרית, כשכל הופעה שלהם מלווה בצריחות ותלישות־שיער — בשעת ההופעה ומאחרי־הקלעים.

אחד הגברים החתיכים של הלהקה הוא **יושי שדה**, המוכיח לכולנו שמאז שאורות־הזרקורים התמקדו בו הוא „משחק אותה" לא רע. למרות לוח־ההופעות הצפוף שלו הוא מצא זמן לנהל גם רומנים. לסיפור האחרון, שהוא נמצא בו, קוראים **נטע ריזון**.

נטע היא דוגמנית צעירה, בקושי בת 23, שלמרות גילה הצעיר, כבר מוצפת בהצעות־עבודה. הקשר ביניהם התחזק כשיושי חיפש דירה חדשה. הוא שהה אז אצל נטע, וככה הם יכלו להכיר יותר מקרוב. אם זו אהבת חייו או חייה, עדיין לא ידוע, כי צריך לתת לזמן לעשות את שלו. אבל ברור מאוד שטוב להם ביחד ועכשיו. עד־כדי־כך שנטע, שהרבה זמן לנשום אין לה, מנצלת כל רגע פנוי שלה כדי להיות עם יושי.

לא לחופש נולדה

אירית לביא, שהיא מלכת־היופי הכי גבוהה שהיתה לנו (178 סנטימטרים), וגם היתה מלכת־מים וסגנית ראשונה של מיס־תבל, התאוששה מהר מאוד מגירושיה מיצרן שקיות הניילון **יורם אורן**.

את אירית, הבלונדית התמירה, שלא ניכר בה ש־11 שנים חלפו מאז שזכתה

אירית לביא
מיצרן שקיות למרפא־שיניים

בתואר, אפשר היה לפגוש בחודשים ה־אחרונים בכל מוקדי הבילוי של העיר.

אבל ללביאה, שזה עתה שוחררה מן הכלוב, לא ניתן לייהנות מהחופש זמן רב. **שלמה בן־עמי**, בעל מרפאת שיניים, נראה איתה בשבועות האחרונים צמוד מאוד בכל המקומות.

גם לאירית וגם לשלמה לא מפריעה, כנראה, העובדה ששלמה, בן ה־33, נשוי ואב לשניים. שניהם מכריזים בקול רם, לפני כל מי שרוצה לשמוע, על אושרם הגדול.

אבק כוכבים

באחד מימי השמש בשבוע האחרון קפצתי לדירתה של **פנינה רוזנבלום**. את הדלת פתחה בחורה שחורת שיער ושחורת עיניים, שנראתה די נבוכה.

לא כל־כך הבנתי מה קרה, עד שפגשתי בסלון עלם, שחייך אלי בביישנות. מייד נטלתי עט ונייר, והרי לכם סיפור.

את **יהודית יעקובי**, שהיא בת־הדודה של פנינה, אין צורך להציג. היא אמנם פחות מפורסמת, אבל אפילו בהשוואה לבת־הדודה, היא נראית לגמרי לא רע.

יהודית גרה עם פנינה בדירה אחת, ואפילו מתחלקת איתה באותה מיטה, כשאין שם מישהו אחר.

לנאווה־נאווה הזאת, המהווה תשובה שחומה לבלונד של שותפתה לדירה, מספיק בהחלט להיות על תקן של בת־דודה. היא בכלל לא רוצה להיות דוגמנית או שחקנית. טוב לה להיות פקידה בבנק. „אין לי שום ציפורי זוהר בראש," היא אומרת.

אבל הסביבה הקרובה משפיעה בכל־זאת, וקצת מאבק־הכוכבים ניתז, מדי פעם, גם עליה. אחרי שהרומן שלה עם **ג'יימס** האוסטרי גווע, היא שקעה בדיכדוך עמוק. אבל יום אחד היא הלכה למסיבה בלי הרבה חשק, ומה רוצה המיקרה? דווקא כשהיתה ב„נחס", ולא היו לה שום ציפיות, דווקא אז זה קרה. אז שם היא פגשה אותו, את **אלי דין**.

הוא הביט בה, היא הביטה בו וככה הם „עשו עיניים" כל הערב כולו. היא

יהודית יעקובי
יום־יום אהבה

החליטה לתת הפעם צ'אנס גם לתוצרת־הארץ. אלי, שנכח שם עם חברה צמודה, הבין שקורה כאן משהו. מייד למחרת הפכה החברה לחברה־לשעבר. מאז הם כבר חודש, כל הזמן ביחד.

העלם הוא דוגמן צעיר ויפה־תואר מ־גבעתיים, שקודם קראו לו דינוביץ', אבל היות שהוא מזכיר בבלוריתו המתנפנפת את ג'יימס דין המנוח, קוצר שמו לדין.

כששאלתי אותו מאיפה הגוף הזה, ואם הוא מרים מישקולות, ענה שהוא באופן

יפות נוצצות בבורסה

מי אמר שנערי־זוהר הם רק תל־אביבים? כשחיפאים עושים זאת, הם עושים זאת לא פחות טוב.

רוני רכטמן בן ה־28, בן־דודה של **רונית רינת** — מי שהיתה אחת המלכות היותר יפות שלנו — הוא נער־שעשועים בזכות עצמו.

רוני עוסק בסחר־תכשיטים, אבני־חן ושענים בבורסה, לא כל־כך מפני שהוא צריך להתפרנס, כמו משום שזה עסק מישפחתי ועל האינטרסים של המישפחה צריך לשמור.

אבל לא צריך לרחם עליו, הוא לא עובד קשה מדי. מדי פעם הוא קופץ למונטה־קרלו להתאוורר, לבזבז קצת כסף בקזינו ולראות איך האחרים מפסידים סכומי־ענק.

מאז שהעלם נזרק לעולם־העסקים, הוא היה מוקף בנערות יפות, שניסו לצוד אותו. אבל הוא החליף אותן בשרשרת.

נדמה לי שהפעם הוא סוף־סוף נלכד. למי שעשתה לו את זה קוראים **רונית מקובר**, שגם על ראשה התנוסס בעבר כתר־יופי. את רונית היפה הוא פגש בבורסת־היהלומים, ונראה שמה שקורה ביניהם זה סיפור רציני.

יש שלום־בית

לפני חודשיים סיפרתי לכם, ש**שוקן האיום**, הלא הוא **דורון אייל**, מחפש דירה, כי חתול שחור עבר בינו לבין אשתו, **אסנת**.

מאז הניח להם החתול כנראה, והשניים נראים חבוקים, וביחד, בהרבה מקומות בעיר. הפעם האחרונה שהם נראו מאוד־ביחד, היתה הבכורה של להקת קליק.

מאז אפשר לראות את אסנת, שהיא צלמת מקורית, מוכשרת ויוצאת־דופן, רו־כבת על אופניה כשחיוך על פניה. סוף טוב, הכל טוב.

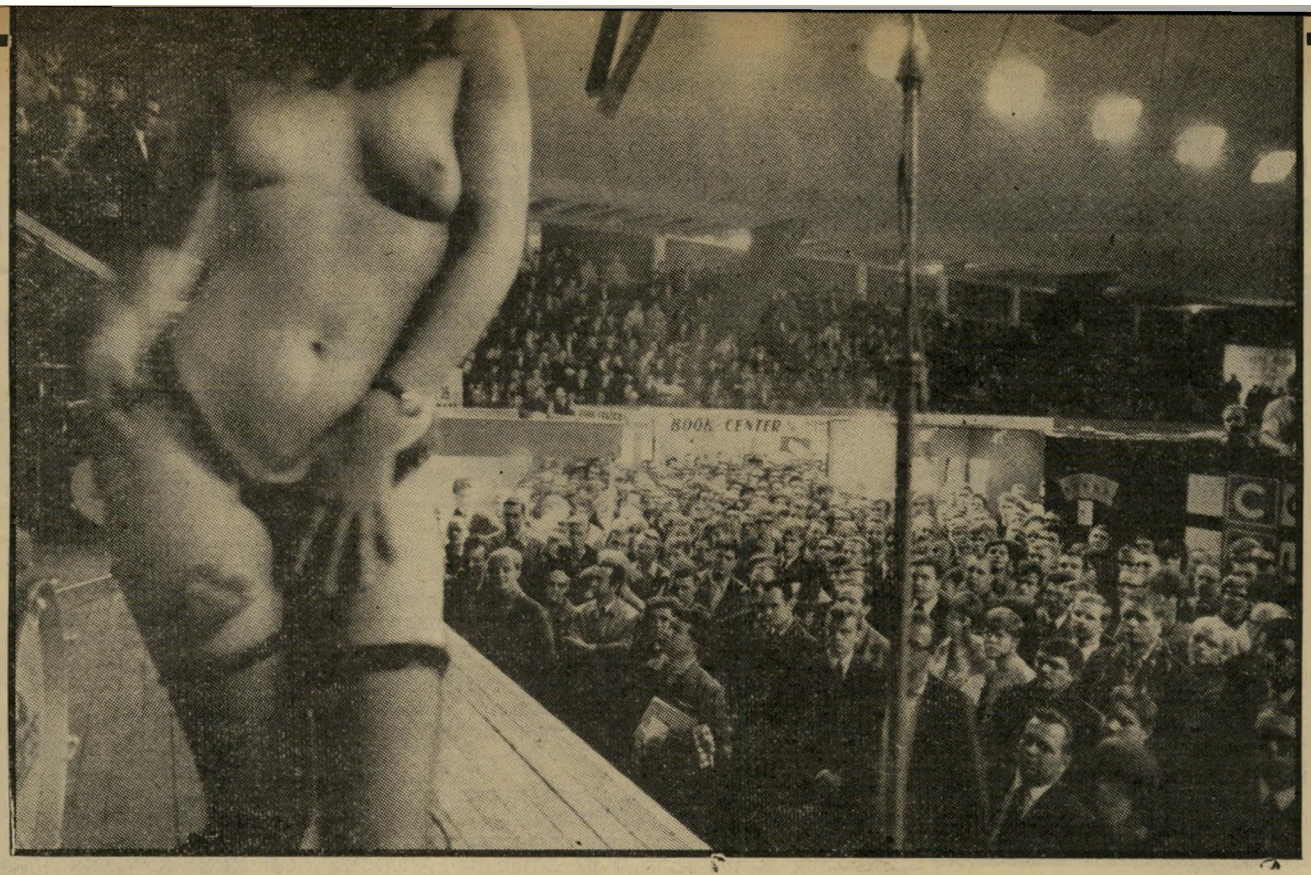
דורון („שוקן") אייל
לשולץ יש בית

אישי אוהב מאוד ספורט, ושכבר בגיל 16 זכה בתואר מר־עולם הצעיר.

לעולם הדוגמנות הגיע במיקרה, כמו בסיפורים. סמי בן־גד עצר אותו ברחוב והציע לו להצטלם. מאז הוא מדגמן לצלמי־אופנה בתצוגות, וגם לפסלים צעירים במידרשה לאמנות בהרצליה.

אלי הוא רק בן 22, ויהודית בת 26. כששאלתי אותם איך הם מגשרים על פער הגילים ואם יש להם תוכניות לעתיד, הביטו בי השניים בעיניים מצועפות ו־אמרו: „אנחנו חושבים על היום, לא על המחר. עכשיו אנחנו מרגישים שיגעון, וכל יום שעובר הוא יום של אהבה."

אהבה אהבה, אבל לאלי דין הצעיר יש ציפורים של קאריירה וחוץ־לארץ בראש. לכן, בקרוב מאוד הוא עומד לנסוע לפאריס לחודש עבודה. כששאלתי אותו מה יהיה על יהודית, ענה לי, כך שגם היא תשמע: „את חכי לי ואחזור."

שני גברים מגיבים על מאמרו של הגבר האוסטרלי

שטען כי נשים אינן יודעות לענג גבר ואינן מכירות את גופו

„אחת מסתורי הגבר אינה מספיקה!"

בידרת הכתבות על מיניות האשה התפרסמה תגובתו של אילן זוהר בן ה־42, בעבר שחקן כדורסל מצטיין בקבוצת הפועל תל־אביב. תגובתו של אילן זוהר זכתה בתשומת־לב מרובה. פסכיאטר וסכ־סולוגים שעקבו אחרי הסידרה, הצביעו על תגובתו של אילן כעל התגובה הכנה, ה־שקולה והרציונית ביותר מבין כולן.

היו גם אחרים שדבריו של אילן זוהר משכו תשומת ליבם — היו אלה נשים, שהוסיפו לשאול ולהתעניין בגבר נאה זה. לכן חזרתי אל אילן זוהר וביקשתי את תגובתו גם למאמר הגבר האוסטרלי.

אילן זוהר אומר:

האשה דורשת מהגבר שיהיה מסוגל להאריך עוד ועוד באקט המיני. היום הרי ידוע לכולנו שהיא יותר מינית מבין השניים. היכולת המינית שלה עולה על זו של הגבר ולכן העוסקות במיקצוע העתיק הן נשים. הן מסוגלות להיות שותפות לפעילות מינית ללא הגבלה גם אם הן לא מעוניינות בזה באופן נפשי. גברים לא מסוגלים לזה.

העוסקות בזנות נותנות לגבר את המין במלוא תענוגותיו וללא מעצורים. מדוע אשה הגונה לא עושה זאת? נשים הגונות יודעות היטב מה עליהן לעשות כדי לפתות את הגבר. לכן, במצבים איניטמיים חלה חובת ההוכחה של מיניות אקטיבית גם עליהן, ולא רק על הגבר, שהוא הצד החלש, אשר נמצא תחת עינה הפקוחה והביקורתית של האשה.

דבר זה כמובן מביא אותנו, הגברים, למתח בזמן המגע המיני, לפניו וגם אחריו. גם היום, בחברה מתירנית, מוטלת האח־ריות לביצוע מיני מושלם רק על הגבר.

נשים מצאו להן דרך נוספת לנקום בגברים. הן חוזרות ומשבחות את ה„ביצו־עים" של הגבר הצעיר. אולם גם הצעירים סובלים מכישלונות.

בשביל אשה וגבר צעירים וחסרי־נסיון, כל מגע מיני יהיה מספק, אותו גבר צעיר במיטת אשה מנוסה יספוג בוודאי מיקלחת קרה. השאלה היחידה היא באיזה מידה תהיה האשה מוכנה להקטין את ממדי תחושת הכישלון ולהעניק לגבר ביטחון כדי שהיחסים ביניהם יוכלו להימשך.

דעות ומוסכמות שהתגבשו במהלך דו־רות יצרו מצב שבו גברים ונשים מגיבים בצורה שונה בחייהם המיניים. אין לנו אפשרות להנתק מהצורה הכפויה הזו. אני מאמין שכולנו היינו רוצים להתנהג בצורה אחרת מזו המקובלת עלינו, אבל אנחנו לכודים בתוך כל מיכלול המוסכמות ש־קבעו עבורנו מראש תגובות מיניות.

המאמר של הגבר האוסטרלי, שפורסם בגיליון „העולם הזה" (2307), תחת הכותרת „מיסתורי המין הגברי", עורר, כמצופה, תגובות חריפות ביותר של הזדהות ותדהמה. בכך היווה המאמר המשך לוויכוח שהתעורר בעיקבות מאמרה של האשה האוסטרלית לפני 20 שבועות („העולם הזה" 2288).

לא רק לגבי נשים רבות היווה המאמר גילוי ששינה את תפיסתן לגבי מקומן ביחסי־המין, אלא גם בעיני גברים רבים, בני כל הגילים, היו במאמר דברים שחששו לבטאם עד כה.

גילה רזין, כתבת „העולם הזה" לענייני רפואה, שגבתה בחודשים האחרונים עדויות ותגובות של נשים וגברים על מאמרה של האשה האוסטרלית ממשיכה בכך בעמודים אלה.

איני מסכים עם הגבר האוסטרלי שקבע עבור הגברים, על־פי נסיונו האישי ונסיון חבריו הוראות טכניות לאשה כיצד לנהוג בגבר. הגבר האוסטרלי משמיע הצהרה: „אהבי אותו ואז הכל יסתדר מעצמו." איני מסכים לקביעה זו.

לדעתי הנקודה הקובעת את יכולת ה־הנאה של גבר ביחסי־מין עם אשה, היא אך ורק אם יצליח להתנהג בטבעיות ובחופשיות. אשה שתאפשר לגבר להרגיש נוח ומשוחרר בחברתה תזכה לראות אותו גם נהנה במערכת יחסי־המין. לא טכניקה מסויימת היא שתגרום לכך שאשה מסויימת תדע לענג טוב יותר את הגבר, אלא האווירה החופשית ששני בני־הזוג יהיו מסוגלים ליצור ביניהם, היא שתבטיח חיי־מין מספקים.

אני אישית, והרבה יסכימו איתי, לא פגשתי אשה שתגובתה המינית לחיזורי הגבר זהה לזו של אשה אחרת. דבר שמתאים לאשה או לגבר אחד אינו מתאים לאחרים. לכן, נשים, אל תקבלו את הוראות הגבר האוסטרלי כתורה מסיני!

אם בחורה תנסה לצבוט אותי בפטמות אני אקציץ לה את האצבעות. זה לא אומר שאין לי תגובה מינית ואפילו רבת עוצמה בחלקי גוף אחרים.

אני מניח שכל גבר צעיר זקוק להנחיות ולעצות. אולם גבר שרכש נסיון ביחסי־מין עם נשים לא יזדקק להוראות. אך הוא יבקש ליצור אווירה נוחה ולהשתחרר מכל לחץ.

הבעיה שלנו, הגברים, היא בשלב עד שאנחנו יכולים להרגיש חופשיים. המע־צורים הניכפים עלינו הם הבעיה של כולנו. מעטים מסוגלים לתת לזה ביטוי בשיחה גלויה. מה שמעורר גבר אחד עד טירוף חושים, גורם לגבר אחר דחיה. אני רוצה להיות הוגן ולומר שיש גברים המוכנים שיעשו להם דברים שגורמים להם הנאה רבה, אך הם לא היו עושים את אותה הפעולה לאשה כי יש להם דחיה מזה.

כל עוד האשה לא מכירה את בן־הזוג ואינה יכולה לדעת מהן העדפותיו היא צריכה לנסות, בדיוק כפי שהגבר מנסה. קשה להגיע לשלב שבו כבר יש פתיחות ואין צורך להיכשל תוך כדי נסיונות.

לגבר קל מאוד להיכשל במערכת יחסי־המין. הביטחון המיני של הגבר הוא דבר כל־כך שביר. נשים שאינן מבינות זאת מקשות עליו עוד יותר.

אין צורך למדוד את המידה שבה כל אחד תורם לבניית ההסתגלות. אשה חייבת להיות בעלת סבלנות והגבר חייב להפחית במידת החשיבות שהוא מייחס לגאוותו הגברית, כדי ששניהם יצליחו ליצור יחד מערכת יחסי־מין שבה כל אחד חושף את תחושותיו.

אבל כל אחד חושב שאצל השכן הדשא ירוק יותר. שהבעיות שלי הן אך ורק שלי ושאצל אחרים הביצועים שונים — גבוהים פי כמה וכמה.

כל משבר ביחסים בין בני־זוג חושף ליקויים שאותם נהגנו להסתיר. זה עדיין אינו אומר שאם היינו פתוחים מההתחלה היינו מבטלים האשמות הדדיות בשלב מאוחר יותר. אצל כל זוג שנישא מתוך אהבה, אני מניח, לא חסרות בעיות, וב־ביטחון אני יכול לומר שהן בעיות מיניות.

גבר חונך מילדות להיות מעוניין במין. רוב הנשים, אפילו בחברה המערבית המתירנית, מעמידות פנים שהן לא מעונ־יינות במין. הדבר גורם להן לחוש יותר מכובדות. הן חושבות שהבעת רצון לקיים

יחסי־מין כשמתעורר בהן הצורך תגרום להן להיחשב זונות. יתכן שבאשה בוער יצר עז אך היא תשמור על התנהגות פאסיבית.

נשים אינן מבינות שהתנהגות כזו מכבידה על הגבר. אני לא מתכוון לומר שעלינו להחליט על יום אחד בשנה שבו נתגייס כולנו למיבצע „חפיף" שבו כל הגברים ישכבו על המגבת בחוף הים והנשים יקחו יוזמה ויתקפו אותם מינית. אבל נשים חייבות להבין שדווקא להן יש יכולת מינית בלתי מוגבלת לכן מתפקידן לעזור לגבר. אם אנחנו רוצים להגיע למצב שבו גברים ונשים יהיו מסוגלים ליהנות יחד ובמידה שווה מיחסי־מין, הנשים צריכות לבטל את הפער שקיים בינינו.

סירובו של גבר להיענות לחיזוריה של אשה אינו צריך להרתיע. כן, הרי אנחנו עוברים „השפלה" כזו כמעט מדי יום. בואו נהיה שותפים לכישלונות כמו להצלחות.

המין תופס מקום מרכזי בחיינו. גברים ונשים רוצים בו. קשה לי להבין איך קרה שדווקא האשה, שיש לה יכולת גדולה מזו של הגבר, היא כל־כך פאסיבית במערכת יחסי־המין.

אחרי שהגבר הגיע לשיא, יורדת מיניותו אפילו עד לאפס. אשה בנויה אחרת. היא ממשיכה להיות עם מתח מיני. דבר זה יכול להדגיש את הפער ביניהם. אך אשה נבונה שלא תמטיר על הגבר רגשות טינה, יכולה לגרום לו שהוא ירצה להמשיך להיות קרוב אליה.

אני מוצא שגברים הם הרבה יותר ריאליים ביחסי־מין מנשים. חונכנו למין מוחשי לכן אנחנו מבקשים לקבל גירויים באור מלא. מראה אשה מעורר בנו גירוי מיני. סרט פורנוגרפי נחשב בעיני הנשים כדבר דוחה אשר גובל בגועל־נפש. למה הגברים רואים באותו הסרט רק אקט מצולם, ואפילו מגרה? האם ניתן לצפות מאשה אשר נדחית למראה סרט פורנוגרפי שהיא תראה באקט מיני דבר יפה וטהור — ותהיה גם היוזמת? אני מטיל בזה ספק.

נשים חייבות להבין שמבטי האהבה בספינת' האשליות טובים רק לאגדות. נשים צריכות להפסיק לעצום את העיניים ו־לראות מה קורה במציאות.

בארצות־הברית זוכות תוכניות שבהן דנים בנושאי מין באחוז צפייה גבוה, שם הפסיקו לטאטא את המין מתחת לשטיח. אין שם סיעות דתיות, כמו בארץ, ש־כובלות אותנו למסורת שמרנית.

בשלב ההיכרות כל צד סקרן ללמוד את תגובות הצד השני. אבל אחרי שהשניים הסתגלו האחד לשני מתעוררת בעיה חדשה. חסרה ההתרגשות הראשונית המתלווה לשלב החיזור. אותו הגבר העייף שחוזר מהעבודה ומודיע לאשתו שהוא רוצה רק לישון ואין לו כוח לקיים עימה יחסי־מין יהיה מסוגל „לקום לתחייה" בחיק אשה זרה. כך גם קורה שהתלהבות עזה לפני הכניסה למיטה יכולה לחלוף ולפנות מקומה לפחדים. יש גברים שהיו מעדיפים בשלב זה לסיים את מערכת היחסים. הפינאלה אינו כל־כך מרגש כמו כל ההקדמה המתלווה ליחסי־המין.

כולנו מחפשים ריגוש מיני. גברים מודים בכך. אך יש נשים המפרשות זאת כאילו המין חשוב לגבר רק למען האגו הגברי שלו. בתגובה לכך האשה נוקמת בו על־ידי השפלתו. זוהי הנקמה המתוקה, שהיא תת־הכרתית, של הנשים בנו. לא כל הנשים כאלה אבל אלה שעושות זאת — פשוט מנציחות את הפער בין גבר ואשה.

עוד הרבה אנשים שחיים כמוני.

לדעתי, כל אלה שאינם מוכנים לסטות מהמוסכמות המקובלות בחברה שלנו, נהנים בחייהם המיניים פחות ממני. בחיי־המין שלהם אין גיוון, וכל מה שהם עשו פעם הם ממשיכים לעשות גם היום. זה אבסורד — איך יתכן שהם עדיין מצליחים לשמור על מתח מיני? הם מבטלים מראש מאווים מיניים ומקבלים מרות חיצונית. אני רוצה לחיות אחרת.

כבר מגיל צעיר היה עלי ללמוד לבד מאיזה צד מורחים את הלחם. התעקשתי ללמוד, אפילו שהורי לא תמיד הסכימו איתי. גבר צעיר, שיש לו אומץ, יבקש לפגוש בתחילה אשה מבוגרת שיש לה נסיון מיני. זה עדיין לא אומר שהיא אשה פתוחה ומשוחררת, ושאינה מדחיקה אין־סוף קומפלקסים, שקיימים בכל אחד מאיתנו. אבל אפשר לנסות שוב עם אשה אחרת. מי שרוצה למצוא הגשמה של כל הפנטסיות המיניות שלו, ימצא לבסוף בת־זוג שעימה הוא יוכל ליהנות. חשוב שהשניים ירצו בכך באותה המידה. אם אחד מבני־הזוג מיני יותר מהשני, יהיה להם קשה מאוד להגיע להתאמה. ההנאה במין היא כמו בומרנג. אתה מקבל בחזרה את מה שהשקעת בתוך המיטה.

סכם זו רק מילה אחת, אבל יש לה אין־סוף גוונים. השאלה היא כמה חופש כל אחד מוכן לתת לעצמו. אני החלטתי מהרגע הראשון לחפש את המקסימום. ניסיתי הכל, למדתי מה מענג אותי, חיפשתי רק נשים שיהיו מוכנות למין כפי שחשבתי שימצא חן בעיני.

חלק מהנשים שפגשתי לא הבינו מה זה לעשות סכם מענג. היתה להן דרך מחשבה שמרנית. אם לשנינו היה רצון שהרומן יימשך אז היא למדה בעזרתי או שאני בעזרתה שיש לסכם עוד אין־סוף גוונים.

זה לא אומר שעשיתי דברים פאנטסטיים, שאין גבר ואשה מסוגלים להעלות בדעתם. הנה עולה בי עכשיו המחשבה כמה נפלא יכול להיות לי עכשיו עם אשה על הספסל בגן הציבורי.

כן, אני אוהב את הרומנטיקה. השלב של החיזור ובניית־הקשר עם אשה, יכול להיות נפלא. אני מכיר סיפורים על גברים המהרים להפשיט אשה ולהגיע לאקט המיני. אני לא כזה, לא לכל חיזור אני נעתר. אין כללים מתי אני היוזם ומתי תעשה זאת האשה. הכל זורם מעצמו, ללא מעצורים.

פרויד אמר שגבר יכול לאהוב אשה רק כשהיא הופכת להיות לו כמו אם. לי לא חסרה אמא. אני רק יודע שהאשה מבקשת ממני פינוק ושעלי להיות זה שדואג לה. למרות זאת לא אסרב לאשה שתציע לי חסות. אם היא עשירה — על אחת כמה וכמה. קשר ממשי אני מוצא במערכת שבה שני בני הזוג נותנים ומקבלים בה באותה המידה. מערכת שבה כל אחד נותן מה שקיים בו. לכן אם אשה או גבר יאמרו אחרי מגע מיני שהם נותרו ללא־סיפוק, עליהם לבדוק מה לקוי בהם ולא להאשים את הפרטנר.

לכל אחד צריך להיות איכפת מהשני. אפשר לשאול, אפשר להרגיש כשבן־הזוג אינו שבע־רצון. החשוב הוא שתהיה הנכונות לעשות טוב האחד לשני.

עד היום לא נישאתי. אני חושב שאני עדיין צעיר להכנס למערכת־נישואין. גיל 30 ניראה לי מתאים יותר, למרות שיש לי בגרות נפשית ואיני חושב שהגיל הכרונולוגי שלי יכול לבטל את הבגרות הקיימת בנפשי.

האשה שאנשא לה, תהיה מוכרחה להבין שאני זקוק כל הזמן לגירויים מיניים חדשים. באותה המידה אני מוכן לכבד את רצונה לפגוש בגברים אחרים. הכרתי בני־זוג, שחיים בצורה כזו וכל אחד מהם אפילו מספר לשני על חוויותיו. איני מוצא בזה פסול, ההיפך, זוהי הדרך הטיבעית והנכונה. אף אחד אינו אוהב לאכול צ'ולנט בכל ימות השנה. בגידות יכולות לחזק את הקשר בינינו.

אני זקוק כל הזמן להתחלות חדשות. כל דבר חדש הוא יפה יותר, מעורר יותר. כל דבר שמתיישן הוא גמור. מי שאינו חי כך, יכול בגיל צעיר להיות חצי־מת.

גירוי מיני, גוף שיש בו כל הזמן תחושות מיניות, הוא פורח. אשה שבולמת, רומסת, ומשפילה לא תזכה לראות אותי יותר, כדאי לה לצלם אותי, כי אני מהר מאוד אברח ממנה.

בארץ לא מדברים מספיק על מין. כל סצינה אירוטית בסרט מצונזרת מייד. אנשים בעולם הפתוח חיים לגמרי אחרת. כי אדם שאינו נותן לעצמו להפתח לא יוכל לעשות זאת עם בת־הזוג שלו.

המקום היחידי שכל אחד יכול להרשות לעצמו לעשות הכל, ועד הסוף, זה במיטה. לסכם טוב יש טעם אחר. עם כל אשה מרגיש הגבר סיפוק מסוג אחר. לכן אנחנו חייבים לחפש כל הזמן בת־זוג חדשה. לטעום, להרגיש — בכל פעם עם אשה אחרת — כי הסכם אינו נותן תחושה קבועה.

לומר — תפוש כפי יכולתך, אפילו את אשת השכן, נשמע לאנשים מסויימים כאימרה וולגרית. אבל אני חי רק פעם אחת. הבעיה אינה איך אני אתפקד. אלא האם אמצא אשה שתחשוב כמוני, אשה שתרצה בדיוק כמוני בהגשמת המיניות. שנינו נדע שלפעמים זה יכול להיות מענג יותר ולפעמים פחות.

„הבגידות שלנו גורמות לנו לפרוח!"

קובי בר, 25, הוא רק בן 24. הוא מעלה שנה אחת בגילו (הצצתי בתעודת הזהות שלו — הוא נולד בספטמבר 1957) כדי שיאמינו לו שיש לו נסיון עם נשים. בטוח שקובי פגש בימי־חייו יותר נשים מכל אחד אחר, כי הוא עובד כספר־נשים. אין בכלל ספק שמיצרך היופי הוא כל־כך מבוקש שקובי פוגש דרכו הרבה מאוד נשים. לבוא למספרה כדי לטפח את השיער והיופי, זה אומר לשהות שם הרבה שעות. כל־כך הרבה, שאי־אפשר לשתוק.

קובי הספר הוא גם ידיד המסתפרות. עד שעה 18.00 הוא מקשיב, אחר־כך, בשעות הערב, מוצאים אותו בכל המסיבות בעיר.

הוא רגיל לבלות בחוג הנוצץ והוא מקבל לא פעם הצעות אינטימיות. לא רק בארץ. כי הוא חרש גם את העולם, והכיר היטב את תענוגות פאריס, לונדון וארצות־הברית. שם הוא גילה שאפשר להגשים כל מחשבה דמיונית שעולה על דעתו של גבר. שם הוא למד שמותר לבן־אדם לעשות מה שבעיניו נחשב טוב ומענג. היום, בארץ, זו כבר דרך־החיים שלו.

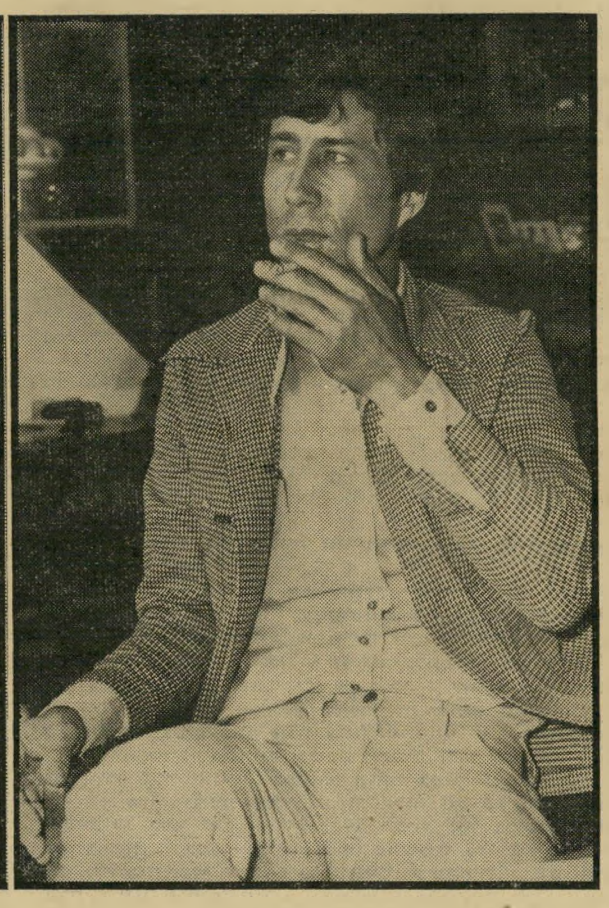
קובי בר אומר:

אין גבר שהוא סופרמן. אין גם דון־ז'ואן, שיכול תמיד ליהנות ביחסי־המין. מה כן יש? לכל סיר יש את המיכסה שלו. אני לא אגיע למגע־מיני עם אשה, שאינה דומה לי בתפיסתה לגבי המין. לכן אין לי בעיות. אני יכול בהנאה להיזכר בכל מגע־מיני שהיה בו שיא נפלא, שהתלוותה אליו צעקה רווית־אושר.

לגברים יש בעיות. מי פחות ומי יותר מוכן אף להודות בהן. אבל האשה, שרמזה לי שאני מוצא־חן בעיניה, ושביקשה ממני מגע אינטימי, עשתה זאת משום שעוררתי בה ריגוש מיני. ההתנהגות שלי, הלבוש והצורה החיצונית שלי קבעו את המשיכה שעוררתי בה. האשה הזו לא בודקת מראש איזה נתונים מיניים יש לי בגוף. גם אם היא היתה עושה זאת ומפשיטה אותי, כפי שכל גבר בדמיונו מפשיט כל אשה שהוא נמשך אליה, אין לדעת אם זה היה מבטיח לה הנאת־שיא.

הידידות שלי עם נשים אינה מושתתת על יצרים פיסיים בלבד. אני זקוק לאשה שתיתן לי הרגשה שאני רצוי, שבחברתה ארגיש חופשי ומשוחרר.

מגיל צעיר החלטתי לפנות בכל הפניות האסורות. ניסיתי הכל, גיליתי שם עולם נפלא. לא הכל נחשב בעיני הסובבים אותי כנורמלי. לכן אני בוחר לי את החברה המתאימה, שבעיניה אין כמעט דבר הנחשב לסטייה. בחוץ־לארץ פקחתי עיניים, אבל כשחזרתי לישראל גיליתי

כדורסלן איזן זוהר
התעוררות מינית בחיק אשה זרה

ספר קובי בר
לא חסרה לי אמא

יעקב שרת / איש ממאדים

שלום לך, ישראל

מי שהיה בחוצות לונדון, מי שעשה בחוצות ניו־יורק ואולי בעוד כמה מכרכי־העולם, בוודאי נתקל באותם תמהונים נושאי־שלטים, שעליהם כתובות באותיות של קידוש לבנה: „חיזרו בתשובה! קץ כל בשר בא!"

הם ממשיכים לצעוד עם שלטיהם המאיימים — ולנו לא איכפת. החיים נמשכים. קץ־כל־בשר לא בא.

ואף־על־פי־כן, מי מאיתנו לא התנסה באזהרות ששמע ולא שעה להן, התעלם מהן, ביטל אותן, הדחיק, שחק ולעג ל„נושא השלטי" שהשמיען — כדי להתחרט לאחר־מעשה אם מעט ואם הרבה, ולפעמים הרבה מאוד!

למחרת סיפוח רמת־הגולן למדינת־ישראל שוחרת־השלום השמש זרחה. העולם של גאולה כהן המשיך להסתובב על צירו. החיים נמשכו, נמשכים וימשכו — האם המזהירים נגד מעשה זה בכל לשון של אזהרה דינם כדין נושאי השלטים בלונדון ובניו־יורק? האם אזהרת „קץ מדינת־ישראל ממשמש ובא!" היא ההבל הגדול ביותר שאפשר להשמיע היום?

בוודאי! מי יכול להעלות בדעתו דבר שכזה! קץ מדינת־ישראל? לך, לך כבר, אתה יחד עם השלט המחורבן שלך. עלינו אתה לא תעשה רושם.

אבל אני אומר לכם, שקץ מדינת־ישראל כבר בא. לא, במשמע הכליה והאבדון והתממשות סיסמת „קץ כל בשר" התמהונית־אווילית. במשמע אחר לגמרי, שאחרי שאסביר לו להלן, אולי תנודו לי בראשיכם החכמים, תגידו „שטויות!" ותמשיכו להיות ישראלים טובים, חיים וקיימים.

שלא יהיה שום ספק. סיפוח רמת־הגולן הוא המאורע ההיסטורי הגדול ביותר שחל בחיי מדינת־ישראל מאז מיל־חמת־העצמאות, שהרחיבה את גבולות־המדינה מעבר למה שהוקצה לה בהחלטת־החלוקה של האומות המאוחדות ב־29 בנובמבר, 1947. וכמו שנגזר על מדינת־ישראל־פרי־מילחמה להיות לדבר אחר לגמרי ממדינת־ישראל־פרי־שלום, כך גם עכשיו: מדינת־ישראל שאחרי סיפוח רישמי של שטח של ארץ שכנה, שטח לא־לה, שטח שמעולם לא היה שלה, שטח שמעולם היה שייך לארץ אחרת, שטח שמעולם לפני כיבושו לא העלתה המספחת תביעות לדידו — מדינת־ישראל זו היא מדינת־ישראל אחרת מישראל העומדת בגבולותיה המו־כרים, כלומר ישראל לא־מתפשטת, לא אימפריאליסטית.

בהבדל אחד: מילחמת־העצמאות נכפתה עלינו. לא היה שום מנוס ממנה. ב־1948 עשינו כמיטב יכולתנו לנצח, לשרוד, ובתוך כך כבשנו שטחים בתוך ארץ־ישראל המערבית, שאומנם ויתרנו עליהם בהסכימנו בגלוי עם החלטת החלוקה, אך לא קרענו אותם מתוך שיטחה המוכר של מדינה שכנה; אם כי — כן, אם כי! — אילו קמה לאחר המילחמה ההיא מדינה פלסטינית ביהודה ושומרון ובחבל עזה, וראשיה היו מבקשים לעשות שלום עם ישראל — היתה לנו בפירוש בעיה. נכון, מן הבעיה הזאת נפטרנו, קודם כל מבחינת דעת־הקהל הבינלאומית (אגב, לא כולה), אבל לא בלי לשלם מחיר כבד, או יותר נכון בתוצאה החמורה — ולא חשוב מי האשם בה, חשוב עצם קיומה — של מה שקרוי בלשון האיזור „בעיית־הפליטים", שבממאירותה אין לה אח ודוגמה בכל שלשלת בעיות־הפליטים שצצו תמיד אחרי מילחמות.

לא כן הסיפוח של רמת־הגולן, שצמח לא מתוך תוהו־דרים מדיניים. לא בגין ושרון ועוד קומץ שליטים. המדינה. העם. צאו לרחוב ותמדדו את הגאווה, את השימחה בלבבות. או את הלא איכפתיות החברמנית. היום פינו וליבנו שווים. היום אנו וזיהויינו על־ידי אויבינו חופפים. גם אם בלחץ מדיני או צבאי, או שניהם גם יחד, נחזור בנו מההחלטה השחצנית לספח כיברת ארץ לא לנו — עדיין לא תהיה זו נסיגה שבלב, נסיגה שבהכרת המישגה שגרם לה.

כמובן, הדברים לא התרחשו בן־לילה וביום ההצבעה ההיסטורית בכנסת. כבר הבחירות האחרונות העידו על שינוי מהותי שחל בנפש העם, שינוי שאולי אין ממנו חזרה. השינויים נוסח חילופי הד"ר ג'קיל ומיסטר הייד, שהיו מנת חלקנו מאז נתקף דויד בן־גוריון בעווית „מלכות ישראל השלישית" וציווה במהלך מילחמת סיני ב־1956 על עבדו הנאמן, יצחק נבון, לחפש במקורות היווניים הקדמונים עדויות לשליטה יהודית באיים סנאפיר וטיראן, פסקו עכשיו לעינינו. לא עוד. מעכשיו רק הייד. מעכשיו אנו גם כובשים גם מספחים, גם מורישים גם יורשים.

ולא חשוב מה יגידו הגויים. חשוב מה מרגישים הישראלים. כל מישאל יגלה כי הם מרגישים טוב. מאושרים. כן, רובם.

לעינינו, בתהליך קבע המתין לניתוחו, חל שינוי מהותי במנטליות הישראלית, שהגיע לשיאו בהחלטת רוב חברי־הכנסת לספח איזור כיבוש, ובתמיכה המונית של העם בצעד זה. אולי זה מהלך גאוני. אולי הוא יבטיח את קיומה של מדינת־ישראל לעוד אלף שנה, אם לא איכפת לכם המיספר הזה. אבל זאת תהיה מדינת־ישראל אחרת לגמרי מזו שנהגתה. זו כבר מדינת־ישראל אחרת. ומבחינה זו, אם הצלחתי להב־הירה כמיזער יכולתי, זהו קץ מדינת־ישראל (המקורית).

אין ברירה. צריך לשבת ולהוציא מסקנות אישיות. אני משער שיום אחד לפני גם הדינוזאורים רצו לעשות זאת, אבל להם לא היה פנאי אפילו להגיד שלום.

האם הם זוחלים?

אם תיקח זוחל ממדרגה נמוכה,
ותקטע ותקצוץ אותו חתיכה חתיכה,
אז כל קטע ירוץ לכיוון אחר במין רטט,
יצמיח מלוא אברים, וימשיך קיומו בשקט.

ולכן, שאלת חיים־או־מוות היא ל„עבודה" ולמערך ככלל: האם הם זוחלים — או יצור קצת יותר משוכלל?

התסריט שלי

ההחלטה לספח את רמת־הגולן לא היתה שליפה מן המותן. היא התבשלה זמן רב, ולא רק במוחו של בגין.

איך, מה, מתי, עם מי — אני לא יודע וכרגע גם לא איכפת לי. אבל האינטואיציה שלי אומרת לי שהכל היה מחושב.

אינני גורס כזאב שיף, שהמטרה בהחלטה הקיצונית של הסיפוח היתה ל„נגדד" (אנטגונייז) את סוריה ולדחוק אותה לפינת־איבה שכזו, שתכפה עליהם למנוע את הפלסטינים מכל הידברות איתנו, שכן ברור שאו־ואבוי יהיה „לנו", אם הפלסטינים הללו יושיטו פיתאום יד למשא־ומתן.

אני חושב, שבגין לא מפחד מהפלסטינים. הוא מפחד מהמצרים, ועוד יותר מזה, ממילחמה בשלוש חזיתות בבת־אחת.

כדי לדפוק את המצרים עכשיו, צריך להיות משוגע גמור. מפני שהשוטים שבוושינגטון, המוכנים לבלוע כל־כך הרבה צפרדעים ישראליות, את זה כבר לא יסבלו — כמו שאמר הבעל שבא הביתה ומצא את אשתו שוכבת עם אחר: „זה כבר לא מוצא חן בעיני."

אז הפיתרון הוא לדפוק את הסורים. לא בסיפוח־הגולן, אידיוטים! במילחמה!

אז ככה: מספחים את הגולן ומרגיזים את הסורים, שאיכפת להם הרבה חיי פלסטינאים, כידוע. הסורים יכשירו את הקרקע הבינלאומית, ואחר־כך יקרצו לפלסטינים, ואז יתחילו לנשור קטיושות בגליל העליון. בבת־אחת ובכמויות.

לזה, כידוע, עם ישראל לא רק מוכן — לזה הוא משתוקק ולאלתר, כי הרבה זמן לא נשאר. כך, מתוך תמימות־דעים לאומית־פטריוטית נצא כולנו למילחמה השביעית בתולדותינו הארוכות, שאולי תסתיים בכיבוש דמשק (דרך ביירות), הסו־רים יוכו מכה נאמנה, שתנטרל אותם למשך זמן סביר.

ואז, בעוד דמשק עשנה, ובעוד הלוח של שר־החוץ שמיר מראה על לפני סוף אפריל 1982, יכריז בגין בכנסת: „לא נעקור נטוע! למצריים יש ברירה: שלום בלי פיתחת־רפיח או מילחמה בלי פיתחת־רפיח־ומי־יודע־מה־עוד," אם אתם מבינים את הרמז.

המצרים לא יבינו את הרמז. ואת סוף התסריט הזה, בכל הווריאציות האפשריות, אני משאיר לדמיונכם הפרוע.

קץ ישראל המקורית ✶ עם ישראל משתוקק למילחמה בסוריה ✶ ספחת הגולן

ובוהו לאומי־מדיני, לא בסערת מילחמת קיום ראשונית נוכח עולם משתאה ומעריץ, מילחמה מחוללת מדינה חדשה, שסנדקה היו רוב מדינות או"ם ושני שושביניה המכובדים — ארצות־הברית וברית־המועצות. לא. הסיפור הזה נעשה בדם קר. בפיכחון. במחשבה תחילה.

ובמעשה הסיפוח הזה — שלא כבסיפוחי השטחים הכבו־שים שמעבר לקו חלוקת ארץ־ישראל לשתי מדינות, יהודית וערבית, בהחלטת האו"ם — מדינת־ישראל המספחת בלעה את מדינת־ישראל המקורית (אני יודע, אני יודע, ירושלים! נכון. אבל ירושלים היא ירושלים, ואינה עיר בארץ שכנה, וגם הסיפור הזה לא תם). לא עוד „אין פנינו לכיבושים", לא עוד „אין נפשנו להתפשטות" כמיטב המסורת הישראלית ממאי 1948 עד דצמבר 1981. לא עוד. כן כיבוש וכן התפש־טות. ולא זו בלבד, אלא גם בהנמקות „היסטוריות", מחרידות, שכן שרידי בתי־כנסת אינם נגמרים בגבול רמת־הגולן הישרא־לית (לחסידי בתי־הכנסת, המוצאים בהם צידוק לסיפוח או נחמה לנפש הנבוכה, ראוי להזיכר כי רבים הם גם שרידי בתי־הקברות היהודים ברחבי האיזור).

וזהו קץ מדינת־ישראל כפי שנהגתה, כפי שהוקמה, כפי שהוכרזה וכפי שהוצגה. היום קם עם, והנה הוא עם אחר במובהק: עם שוחר שיטחי זרים לא־לו. עם מעדיף שטח על פני סיכוי — ולו רחוק (סאדאת לא היה פעם רחוק?) לשלום (מזכיר את החוכמה הגאונית של דיין על שרם אל־שייח'). עם סומך על הכוח ועליו בלבד (אלוהים, לפי שמוסרים המקורבים אליו ביותר, שולל את המלך).

אם סיפוח הגולן עשה משהו, הרי זה חשיפת מעטה־הצביעות מעל מדינת־ישראל כמדינה שוחרת־השלום, הנאבקת בשיניה על השלום ללא יאוש, אפילו יבוא רק בעוד מאה־שנות־אי־בת־אסד. לא. חרף המליצות הנבובות של שר־החוץ שמיר, ישראל שמה מיבטחה רק בכוח, רק בשטח, לא בהס־

מגיע לי להיות מאמן

(המשך מעמוד 54)

רים. כולם היו חניכים שלי. יש כאלה שהגיעו כוכבים — גיורא שפיגל, שפיג־לר ורוזן. את פייגנבאום, ויקי פרץ ומשה סיבי ממש בניתי מהתחלה. מי אם לא אני מתאים לאמן את נבחרת־ישראל?

■ ■ ■

● איך אתה בונה כוכב כדו־רגל?

אם לכדורגלן יש נתונים טכניים, כמו ראיית מישחק, שליטה בכדור ויכולת אילתור, אני מפתח את הכושר הגופני שלו, את יכולת־הבעיטה ואת המישחק הנוק־שה. אני בונה לו סיגנון.

● האם שחקן־כדורגל אינו צריך לחיות אינטליגנטי?

יש תופעות מפתיעות. נתקלתי בשחק־נים שמבחינה אינטלקטואלית היו ברמה

גם מוטלה שפיגלד הוא מהחכמים. ההחלטה שלו לחזור בגילו לשחק כדורגל היא לא יוצאת דופן. גם קרוייף חזר לשחק בגיל מאוחר. מי זוכר למוטלה את הזוהר שלו ומי יזכור לו את הפשלות?

אפס. כאלה שלא למדו שלוש שנים ב־חיים שלהם, לא ידעו קרוא וכתוב, אך על המיגרש הם היו גאונים. לפעמים אני משתאה נוכח הכישרון והפיקחות במיש־חק לעומת האנאלפבתיות בחיי היום־יום.

● איך אתה מסביר את זה?

מסתבר שהכדורגלן נולד עם רמת־מיש־כל גבוהה, אך משום שגדל בסביבה נחו־תה, ההתפתחות שלו בעצרה. כשאני הת־חלתי לפתח אותו, האינטליגנציה התחי־לה לצוץ מחדש.

● האם הפועל תל־אביב דו־אגת להעניק השכלה לשחקניה?

אנחנו משתדלים. הצענו לאותם שחק־נים שהם חסרי־השכלה ללמד אותם קרוא כתוב וללמדם שפות. הצענו להם מורים פרטיים.

● מה היתה מידת ההיענות?

די בינונית. צריך ללחוץ עליהם. להת־חיל ללמוד בגיל מבוגר־יחסית זה קשה. אנחנו מייעצים להם בהשקעות, כדי ש־אחרי שיגמרו את הקאריירה שלהם יוכלו לחיות בכבוד.

● מהם היחסים בינך ובין ריפ־עת תורכ?

ב־76', כשהיה ילד, לקחתי אותו לנב־חרת והוא לא איכזב. אבל כמו כל שחק־קן, הוא עבר משברים — היתה לו למ־של פציעה קשה, ואני רוצה להחזיר או־תו לכושר. למזלי, תורכ רוצה מאוד ו־אני יותר ממנו רוצה שהוא יחזור לכושר.

● תורכ היה מעורב באחרונה בפעילות פוליטית של ערביי־יפו. האם זה הפריע לך?

זה לא הפריע לי, לכן לא התערבתי. ברגע שזה יתחיל להפריע, אקרא לו ו־אעיר לו על כך.

■ ■ ■

● ברשותך, נחזור לנבחרת. אני מבינה שאתה רוצה לחזור ולאמן אותה?

זה טיבעי שכל מאמן רוצה לאמן נב־חרת. הצלחתי עם הנבחרת ועשיתי שגי־אות. לי יותר קל מאשר לכל אחד אחר. אני יודע איך לא לחזור על השגיאות. כל־כך הרבה דשים ובוחשים בנושא, כל אחד מושך לכיוון אחר. אני נותן לכולם להתבשל במיץ של עצמם.

● האם אתה מצפה שההתאח־

(המשך בעמוד 78)

פרסומת

ממ. א"ב של גברים.

הסידרה החדשה לגבר היא משהו שאתה חייב
לעצמך, משהו שמלווה אותך מקרוב, לאורך כל היום.
סידרה ריחנית ושופעת רעננות: קצף־גילוח,
מישחת־גילוח, אפטר־שייב, דיאודורנט ואריזת שי -
הכל ממשפחת "יצהר".

ממ

1981

טוב כשהוא קרוב.

נ.ב. לנשים

כדאי לך לבדוק מקרוב איך הגבר שלך
מגיב על אריזת השי.

טיפוח השיער איננו רק עניין של יופי, במעבדות ד"ר פישר יודעים כי כדי להגיע לשיער יפה ומטופח יש להגיע קודם לפתרונות הנכונים.
מדעני ד"ר פישר, אשר יצרו למענך את סדרת מוצרי הקוסמטיקה קמיל־בלו, גאים להציג בפנייך סדרה מורחבת של קמיל שמפו, השמפו הנודע של ד"ר פישר. קמיל שמפו מכיל את כל המרכיבים הדרושים לבריאותו ויופיו של השיער, תמציות הפרחים הטבעיים מחזירות לשיער את הברק הטבעי והמראה המטופח. לבחירתך 3 סוגי קמיל שמפו הידועים בסגולותיהם המועילות לשיער:

קמיל שמפו בלונד
שמפו מיוחד לבלונדיניות ובהירי שיער, מכיל תמציות פרחי הקמומילה (בבונג), מעמיק את גוון השיער הטבעי ושומר על רכותו וריעננותו.

קמיל שמפו חינה
השמפו המהפכני המופק מתמציות החינה, מעניק לשיער את כל יתרונות החינה, מעמיק את גוון השיער ואינו משנה את צבעו הטבעי.

קמיל שמפו צמחי
שמפו צמחי המכיל תמציות מתערובת צמחים מיוחדת, שומר על השיער ומעניק לו רכות וריעננות.

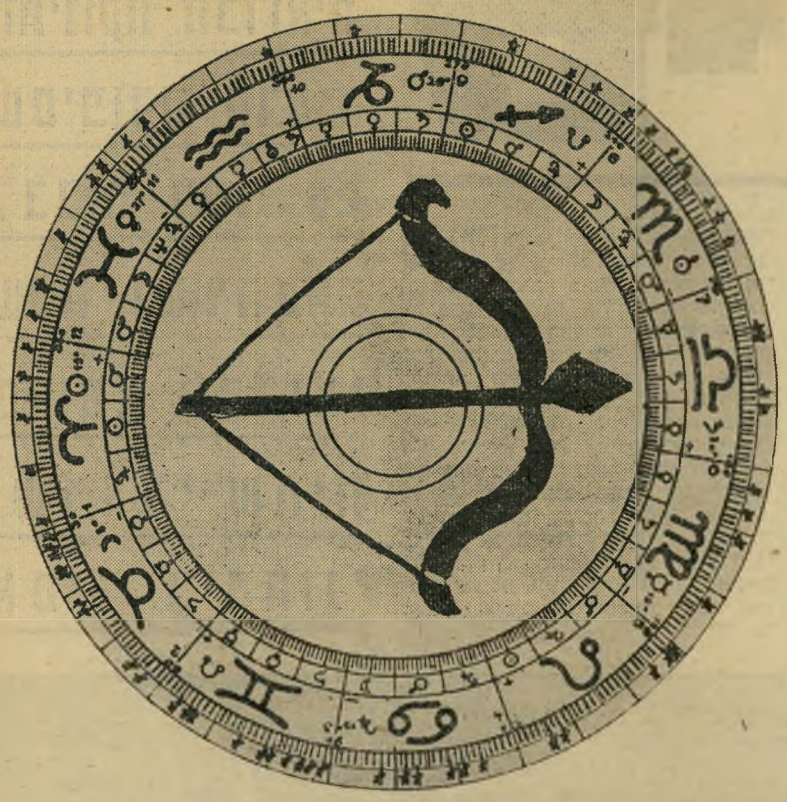
Dr. Fischer

חדש

מרים בנימיני

מזל החודש:
קשת
שלוש קבוצות
מזל אופייניות

בן מזל קשת, שנולד בתחילת התקופה שבה נמצאת השמש במזל קשת, עשוי לפסול לחלוטין את האסטרולוגיה, באם יפגוש בעמיתו למזל, שנולד בימים האחרונים של אותו המזל. אם ינסו להשוות את תכונותיהם ואישיותם, יווכחו שבעצם אופיים והתנהגותם שונים למדי. ואם כך, מי קבע שהם משתייכים לאותה קבוצה, ומה משותף ביניהם? שאלות כאלה מתעוררות, ובצדק.

ידוע שבאסטרולוגיה יש להתחשב בגורמים רבים. שנת הלידה, היום, השעה והמקום. כל נתון כזה חשוב ובלעדיו אי אפשר להרכיב מפה שתשקף את אישיותו, תכונותיו ועברו של בעליה. המילה חורוסקופ לקוחה מיוונית, כאשר חלקה הראשון — חורו — מובנו — שעה. כלומר, כל ההורוסקופ בנוי למעשה על שעת הלידה.

כמו כן קיימת חלוקה נוספת במזל עצמו. זה שנולד בתחילתו של מזל, באמת יהיה שונה מזה שנולד בסופו. מחלקים את התקופה לשלוש. וכך נוצרות שלוש קבוצות, שלכל אחת מהן דברים המאפיינים במיוחד את אלה שנולדו בה.

לכל קבוצה כוכב השולט בה. הראשונה נשלטת על־ידי כוכב יופיטר. לשנייה משייכים את כוכב מרס, ואילו לשלישית השפעתה החזקה והמבורכת של השמש עצמה.

קבוצה ראשונה מתחילה ב־21 בנובמבר ונמשכת עד ה־2 בדצמבר. לקשתים אלה חיים מעט יותר קשים מאשר לשאר בני המזל, וזאת בגלל אישיותם המורכבת והמסובכת. לעולם אינם מוכנים לקבל דברים כפשוטם. נטייתם הפילוסופית גורמת להם שיחפשו משמעויות נוספות ועמוקות גם דברים המובנים מאליהם, כביכול. על־פי־רוב הם סימפטיים, שקטים בעלי סבר פנים ידידותי, שמתלווה אליו הבעה מעט ציניות. מבטם מרוחק. גם כשהם מדברים על עצמם, קיימת הרגשה שהם מנתחים את אופיו של אדם זר להם, ולא הם שיתערבו בבעיותיו המסובכות.

לעתים קרובות הם חשים חוסר ביטחון בחברה, אך יושר וחוש צדק גורמים להם שיאמרו כל מה שהם חושבים, גם אם דבריהם מעליבים ופוגעים. הלצה לא מוצלחת שתשומע באוזניהם, לא תעורר בהם אפילו צל של חיוך נימוסין. ובמיקרה הטוב הם יעירו הערה כגון: „האם זה אמור להיות מצחיק?"

כשאר הקשתים, גם הם נמשכים ללימודים, ונטייתם למדעים מדוייקים בולטת במיוחד. גם אמנות מהווה חלק חשוב בחייהם, ועל־פי־רוב לא יסתפקו בשטח אמנותי אחד. כל תחום אמנותי ימשוך אותם ויגרום להם סיפוק ואולי אף הרפייה במתח הפנימי שבו הם חיים.

אך כאן לא נפסקים תחומי התעניינותם. כל דבר מושך אותם, ואומץ ליבם גורם להם להתנסות בחוויות שונות ומשונות. הקושי העיקרי נגרם להם בגלל ההבדלים הקיצוניים הקיימים באישיותם. מצב־הרוח יכול להיהפך בשנייה משיא האופטימיות והעליזות, לדיכאון ויאוש. את אהבתם לילדים הם מגלים רק כאשר נולדים להם ילדים משלהם, ואז הם מתגלים כהורים מסורים, אחראיים ומתנהגים לילדיהם כשווים עם שווים.

הקבוצה השנייה מתחילה ב־3 בדצמבר ונמשכת עד ה־11 בו. בקבוצה זו הקשתים נוטים יותר לאימפולסיביות ולחוסר סבלנות. גם הם, כשאר בני המזל, מתעניינים בתחומים רבים, נמשכים ללימודים ולאמנות. אך אצלם קיים צורך להימצא בתנועה רבה. חלקם הגדול עוסק בעיסוקי ספורט שונים, אחרים מתמחים בריקוד. אלה שלא מוצאים את מקומם בתחומים אלה, מפצים את עצמם בטיולים ברגל ובנסיעות רבות, קצרות וארוכות.

הם נמשכים לסיכונים ותגובותיהם לעתים תוקפניות, גם אם בתוכם הם חשים שהעניין כמעט שלא נוגע להם.

הם נוטים לבזבז את כספם ולהתייחס בקלות־ראש לכל מה שקשור לרכוש. גם כשכספם אוזל, הם יודעים שמאיזשהו מקום יגיע סכום כסף שיעזור להם לעבור את תקופת המחסור, ובדרך־כלל הם צודקים בהרגשתם זו. גם להם כישרונות רבים ומגוונים.

הקבוצה השלישית מתחילה ב־12 בדצמבר ומסתיימת ב־21 בו. קבוצה זו מכילה בתוכה קשתים חרוצים במיוחד ומסורים לעבודתם. הם שאפתנים יותר וחשוב להם להגיע לעמדה של כבוד. הם ישרים, בעלי גאווה ונפגעים מאוד כשפוגעים בכבודם.

למרות סלחנותם ונכונותם לשכוח אירועים בלתי נעימים, על עלבון מסוג זה לא יסלחו ולא ישכחו. הם נראים כפתוחים וחברתיים מאוד, אך למעשה הם סגורים ומופנמים, ונפתחים רק כלפי קומץ קטן של ידידים שהוכיחו שניתן לבטוח בהם.

בתחילת השבוע צפוייה מתיחות בעבודה. תגובות נמהרות והתפרצויות רוגז עלולות לגרום לבעיות ועיכובים. רצוי להתאפק ולדחות בכמה ימים מתן תשובות חשובות. גם בבית לא תרוו נחת, הנטייה למריבות מתגברת ובן־הזוג אינו מוכן לוותר ולהתרכך. אלה שתיכננו נסיעה לחוץ־לארץ, יתכן שיתאכזבו, אך זוהי אכן זבה לזמן קצר, והכל אמור להסתיים בטוב. אורחים בלתי צפויים יפתיעוכם.

* * *

השוורים, שעברו תקופה לא קלה לאחרונה, יחושו יותר טוב השבוע. קשרים עם חוץ־לארץ ישפרו את מצב־הרוח ויוסיפו אופטימיות ותיקווה. צפו למיכתבים, שיחות טלפון או אפילו מתנות שיגיעו מעבר לים, ויוסיפו לבימחוננכם העצמי. בתחום הרומנטי לא הכל מסתדר כרצונכם, וברגע זה בן־הזוג נאלץ להימצא במרחקים, אך הוא עדיין נאמן ומתגעגע. במקום העבודה צפויות לכם קצת אי נעימויות.

* * *

תאומים חשים שוב מתח וירידה במצב־הרוח. הכל מתנהל ביתר כבדות מכרגיל. לשאלות חשובות קשה למצוא פיתרון. בתחום העבודה עדיין צפויות הצעות מושכות, ואלה רק מוסיפות להתלבטויותיכם. בן־הזוג ינסה לבוא לעזרתכם. יתכן שמצב בריאותכם ידרוש מכם לנוח כמה ימים, ולהתרחק ממרכז האירועים היומיים. חופשה קצרה עשויה להועיל ולחדש קשרים. יש להימנע מנהיגה מחירה.

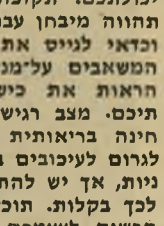
המתיחות בבית מתגברת, וכל עניין קטן הופך לריב גדול. נסו להימנע ממתן תשובות עקצניות, אפילו אם הן נכונות. רוב מנים חדשים ומחודשים עשויים לגרום לכם הנאה. עדיף להתרכז בהם ולא להתעקש על דברים בבית. במקום העבודה תוכלו שוב לבטוח בשותפים ולחלק איתם את האחריות. למרות זאת, במקום העבודה עלולות להיות הפתעות בלתי נעימות בתחילת השבוע, ויש לקבלן.

* * *

תקופה חשובה מבחינת קידום במקום העבודה. בחודש זה עליכם להוכיח את יכולתכם. תקופה זו תהווה מיבחן עבורכם, וכדאי לנייס את כל המשאבים על־מנת להראות את כישרונותיכם. מצב רגיש מבחינה בריאותית עלול לגרום לעיכובים בתוכניות, אך יש להתייחס לכך בקלות. תוכלו לנוח כמה ימים, ובכל זאת להספיק לבצע את הדרוש. אהבה חדשה תעסיק אתכם.

* * *

תקופה יותר משעשעת ויותר קלילה מתחילה. מבחינה כספית מסתמן שיפור, וקיים סיכוי רב להכנסה נוספת בחודש זה. עם השיפור הפיננסי אפשר להתפנות גם לשאר הנאות. צפויים בילויים במיפגשים חברתיים ומישפחתיים. הליכה לקונצרטים, תיאטרון וירועים ספורטיביים יוסיפו הנאה לתקופה. חוויות ריגשיות חדשות יעסיקו אתכם. צפוי סיום של פרשיות אהבה מסובכות, ופגישות מעניינות.

המתח שאתם חשים בביתכם בזמן האחרון מביא אתכם לרצות לשנות את סדרי הבית. קניית רהיטים חדשים, או שיפוץ ורצון לייפות את מקום המגורים. אורחים בלתי צפויים עשויים להגיע, ובבית תהיה תנועה רבה. נסו להימנע מוויכוחים ומדי־בורים מיותרים. גם שאלות מרגיזות לבן־הזוג עלולות לגרום לו־מריבה ואפילו לפירוד. נסיעה פתאומית העשויה להתרחש השבוע, תהיה מעניינת.

* * *

לעקרבים צורך בשינויים. השיגרה נמאסת ומתחילים לחוש חוסר־מנוחה. נסיעות קצרות ותיכנון של נסיעה ארוכה יותר יסייעו ביד־כם להירגע. מבחינה כספית כדאי להיות זהירים, שכן בתחילת השבוע תהיה אי־יציבות ומצבים בלתי צפויים לחלוטין. רצוי לא לחתום על עיסקות חשובות. תוכניות חדשות הקשורות למקום העבודה כדאי לשמור בסודיות. את היריבים האמיתיים לא קל לזהות כעת.

* * *

קשתים חשים שוב מרץ מחודש. למרות השינויים שאתם עוברים, תוכלו לשפר את מצבכם בשטחים רבים. מבחינה כספית מסתמן שיפור, והצעות עבודה חדשות עשויות לחגיע השבוע מידידים קרובים. פעילות יצירתית תמשוך אתכם במיוחד ותזכה להצלחה. הוצאות כספיות צפויות השבוע, וכבר מסתמנת תופעה של ביזבוז. עדיף לנסות ולחסוך עד כמה שאפשר. בני מזל דלי ימשכוכם במיוחד.

השינוי שחל במצב־רוחכם מושך אליכם שוב ידידים וקרובים. שוב נעים להימצא במחיצתכם ולהנות מיסירותכם ונאמנותכם. הזמנות למסיבות יוציאו אתכם מהבדידות שלה הורגלתם לאחרונה. קנו לכם בגד חדש ומושך וצאו לכיבושים, הפעם גם לכם צפויה הצלחה. מבחינה כספית המצב משתפר והתחייבויותיכם לא צריכות להדאיג אתכם. תוכלו להתגבר ולהחזיר את כל החובות. משימות חדשות יוטלו עליכם.

* * *

למרות שבזמן האחרון היתה הרגשה שהתגברתם על מירב הקשיים, ברגע זה הכל נראה שונה מאוד. מצב־רוח לא טוב במיוחד, וגם הדברים שגורמים בדרך־כלל הנאה, לא משמחים אתכם. קשרים עם אנשים בארצות אחרות גורמים ליותר כעס מאשר תועלת, ותוכניות לנסיעה מתעכבות. נחמת־מה תוכלו למצוא באהבה החשאית המתפתחת לאיטה, אך גם בזו מתערבים יותר אנשים.

* * *

בעיות כספיות יטרידו אתכם השבוע. נסו לקחת פחות סיכונים, ולהעז לסרב לידידים המבקשים הלוואות. השאיפות הגדולות בקשר לעבודה אינן נראות בטווח הגשמה בשבוע זה, ולפעמים נדמה שלעולם לא תוכלו להשיג את מבוקשכם. מתיחות ביניכם לבין ידידיכם עלולה לגרום לניפוץ קשרים ישנים. רצוי להיות זהירים, ולא להתעקש להתחיל בפרשיות אהבה חדשות. בתוך זמן קצר העניינים יסתדרו.

סיניה –

התינוקת הבדואית שסיפורה הרעיד לבבות לפני 25 שנים – נשואה עתה ברומא לבדואי ישראלי שהיה אס"ר ביטחוני

מצאו אותה יומיים לפני תום הקרבות של מילחמת־סואץ. חבילה לבנה קטנה, שהיתה מוטלת בחיקה של נערה בדואית הרוגה, בדרך מאל־תמד לאל־נחל. כשנפתחה החבילה התגלתה תינוקת כבת שנה, שכדור של תת־מקלע נעוץ בריאתה. החיילים שמצאו אותה בחציר־האי סיני העניקו לה את שמה: סיניה.

התינוקת, שטופלה בידי הרופא הצבאי, ד"ר אלברט בכר, אומצה אחר־כך על־ידי אחד מעשירי בקה־אל־גרבייה, פארס חמדאן, שהיה חבר בכנסת השנייה וה־שלישית מטעם רשימה הקשורה במפא"י. תצלומה של התינוקת המחייכת, בעלת ה־מבט הקונדסי, שהתפרסם על שערי שבועונים בעולם, עשה את אשר לא הצליחו לעשות נאומים פציפיסטיים רבים. היא הקהתה את עוקץ־האיבה בליבם של הלוחמים, והזכירה להם כי הם, מעל הכל, בני־אדם.

לפני חודש הופתעו רבים כשקראו ש־סיניה חיה היום באיטליה ונשואה לפעיל־אש"ף בארץ זו („זה היה העולם הזה ש־היה", העולם הזה 2307).

לפתוח פצעים ישנים

לפני ארבע שנים חזרה סיניה לכותרות, כשמת אביה המאמץ, פארס חמדאן.

עד אז נדמה היה שסיפור אימוצה של היתומה הבדואית הסתיים, כמו כל האגדות, בכי טוב. היא גדלה כבת יחידה בביתו של חמדאן חשוך־הילדים, מוקפת באהבה. עושרו העצום, שכלל שיטחי־קרקע נרחבים, היה, כך נדמה, מיועד רק לה.

המאמצים

חמדאן פארס, מעשירי בקה־אל־גרבייה, אימץ את סיניה. אחרי מותו, פרש על סיניה את חסותו בן־אחיו, איסמעיל אבו־מוח' (בתמונה התחתונה).

סיניה חיתה בביתו תשע שנים. לפי חוק־האימוץ הוא נחשב האפוטרופוס עד תום 10 שנים. אם במשך תקופה זו לא נדרש הילד על־ידי הוריו הטיבעיים, הופך האב־המגדל לאב־מאמץ.

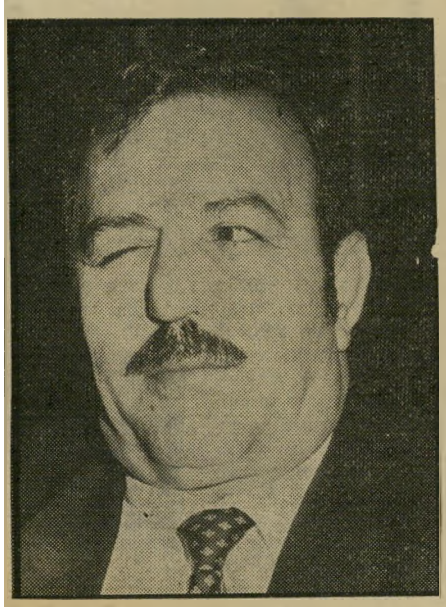
לרוע־מזלה של סיניה, מת לפתע חמדאן פארס, בגיל 54, שנה לפני שהפך לאב־מאמץ ומבלי שהשאיר צוואה כתובה.

בני־אחיו ובני־אחותו של פארס החליטו להדיח את האסופית מן הרכוש, ובמישפחה נתגלע סיכסוך־ירושה מכוער.

„הם אמרו לה: אל תיכנסי הביתה. אנחנו לא רוצים לראות אותך," סיפר איסמעיל אבו־מוח', בן אחיו של פארס. אבו־מוח', שגם הוא חשוך־ילדים, פרש את חסותו על סיניה והכריז עליה כעל בתו. היה זה איסמעיל שניהל את מאבקה נגד קרובי־המישפחה האחרים.

איסמעיל הצליח להציל רק מעט מן הרכוש עבור סיניה ואמה המאמצת, ראסמייה. בפשרה שהושגה ב־1977 ושקיבלה תוקף של פסק־דין, קיבלה סיניה בית, 30 מיליון לירות ומטע־זיתים בן עשרה דונם.

כל הפרשה פגעה בסיניה, ופתחה מחדש פצעים ישנים, שנדמה היה שהצליחו להגליד. „כל הזמן הייתי בת־מישפחה,"

כך נראתה סיניה כאשר נמצאה נטושה בחולות

בשורות אש"ף?

אז סיניה גדלה כבת־טובים והתחנכה בבתי־ספר פרטיים. בתצלום: סיניה כתלמידה בפנימייה בנצרת.

ואמרה לו בביישנות: „קיבלתי מיכתב מבחור ואני מהססת להראות לך אותו, כי הוא יושב בבית סוהר.“ איסמעיל, שקרא את המיכתב סיפר השבוע: „במיכתב היה כתוב: ‚אני בדואי מהנגב, ואני אסיר פוליטי בכלא־שאטה. אני מכיר היטב אותך ואת אביך, ואני רוצה מאוד שתבקרי אותי בכלא‘“.

בתחילה נדהם איסמעיל מן הפנייה החצופה. „שאלתי אותה אם היא מכירה אותו, והיא ענתה: ‚לא, אבל אני רוצה לבקר אותו ולפגוש אותו. מעניין מאיפה הוא מכיר את אבי?‘ אז הסכמתי שתלך.“

כיאה לבת טובים נסעה סיניה לכלא שאטה עם מלווה, ושם פגשה בו, בסולימן אל־סאנע.

סולימן סיפר לסיניה שהוא סטודנט לרפואה באיטליה. כשסיים את שנת־לימודיו השנייה, חזר לארץ לבקר את מישפחתו. כאן הוא נעצר מייד ונשפט על קיום מגע עם אנשי־אש"ף באירופה. הוא נמצא אשם ונכלא לתקופה של חמש שנים.

בביקורה השני של סיניה בכלא, ביקש סולימן את ידה. „כששמעתי שהוא שפוט,“ נזכר איסמעיל, „היססתי. בתחילה ממש התנגדתי. אני רציתי שתתחתן עם מישהו מהמישפחה. דאגתי לה וחששתי מאוד. אבל לא יכולתי למנוע זאת, כי היא התעקשה ואמרה: ‚לעולם לא אתחתן עם מישפחת אבו־מוח‘. אני בדואית ואני רוצה להתחתן עם בדואי. אני לא רוצה שמישהו ירים את האף לעומתי ויגיד לי: את ילדה מאומצת‘.“

איסמעיל ניסה לדבר על ליבה. סולימן הוא אסיר ביטחוני, טען, ונכונו לה איתו חיים קשים. אולם היא התעלמה מהעניין הפוליטי. הרגיעה אותו ואמרה: „כשאהיה אשתו, אדע איך להחזיק אותו.“

כשהשתחרר סולימן מהכלא, הוא בא בלוויית דודו, השייח‘ חאסן אל־סאנע, לבקש את ידה של סיניה מאיסמעיל אבו־מוח‘. סולימן הבהיר לאבו־מוח‘ שהוא מתכוון לחזור אחרי נישואיו לאישליה, ולסיים שם את לימודיו.

שוב ניסה איסמעיל לשכנע את סיניה לוותר. „למען האמת, הוא גבר נאה, שקט ונבון,“ מודה איסמעיל. „אך לא הייתי שקט. פחדתי שיחדש את קשריו עם אש"ף.“ אך סולימן אמר לו: „את הערנש שלי כבר קיבלתי. לא אחזור על כך. עכשיו, אחרי שהלכו חמש שנים מחייהם שלי, אני רוצה רק להתרכז בלימודים.“

עכשיו סיניה ובתה פאדווה, בת השנתיים. אחרי נישואיה עקרה לאיטליה יחד עם בעלה, המשלים את לימודי־הרפואה שלו.

אמרה סיניה לאבו־מוח‘, „אך כשיש ריב על כסף, אני זרה.“

היתומה הבדואית, שגדלה כבת־עשירים מוסלמית הבינה שאין היא יכולה לברוח מעברה וממוצאה. „אחרי שמלאו לה 18,“ סיפר איסמעיל, המשמש היום סגן ראש המועצה המקומית בקה־אל־גרביה, „ביקש את ידה של סיניה אחד מבני־המישפחה. ובהתחלה לא היתה לה כל התנגדות.“ אבל אז שמעה שוב סיניה ריינונים שחיזקו את תחושת־הזרות שלה. „אמרו לו: ‚מה, אתה תתחתן עם ילדה מאומצת? מה אתה יודע מי ההורים שלה?‘ כששמעה סיניה שכך מדברים עליה, היא לא הסכימה להתחתן איתו.“

יום אחד ניגשה סיניה אל אבו־מוח‘

סיניה ובעלה

סולימן אל סאנע, בידואי עשיר, המשלים כיום את לימודי־הרפואה שלו באיטליה. בעת לימודיו ברומא ניהל מגע עם סוכני אש"ף, נעצר כשבא לארץ לביקור, ושהה בכלא חמש שנים.

גם סיניה עמדה על שלה והתעקשה להינשא לו. „אני רוצה בדואי משכיל,“ אמרה לאיסמעיל, „זו ההזדמנות שלי ואני נושאת בכל האחריות למה שיקרה.“ אבו־מוח‘ הבין שאינו יכול לכפות עליה את רצונו, ונעתר.

ב־1978 ערך להם אבו־מוח‘ חתונה מפוארת בכפרו, ושבוע לאחר טקס־הנישואין נסעו בני־הזוג לאיטליה.

כאשר היתה בחודש השביעי להריונה, חזרה סיניה לארץ. היא חיכתה להולדת ילדה הראשון בבית דודה, איסמעיל, שם ילדה את בתה, פאדווה. אחרי ארבעה חודשים חזרה לאיטליה.

לפני כשנה, כשנולד בנה, חאלדון, נסע אבו־מוח‘ לבקרם, וזו היתה גם ההזדמנות שלו להתוות מקרוב על קנקנו של חתנו. שם התפתח ביניהם ויכוח פוליטי.

איסמעיל מסכים עם חתנו שהבעייה הפלסטינית היא לב הבעייה, ושפיתרונה הוא הדבר החשוב והדחוף ביותר. אך לדעתו, יש להצמיח מנהיגות מקומית בגדה ולתת לה אפשרות ביטוי: „זו הדרך לנטרל את אירגוני־החבלה.“ אבו־מוח‘ הרואה עצמו ערבי־ישראלי, אומר: „גם אם תיקום מדינה פלסטינית אשאר בכפר. אני חולם על היום הזה שאוכל להסתובב חופשי בכל הארצות.“

זוג אוהב והורים למופת

לדעתו, סולימן הוא מהפכן מרכסיסטי, שרוצה להשליט את הקומוניזם בכל העולם. אך אינו פעיל באש"ף.

את איסמעיל מטרידה בעיקר העובדה שכקומוניסט לא מכיר סולימן בקיומו של אלוהים. „הערבי, באופיו, בטיבעו ולפי תרבותו, לא יכול להיות קומוניסט,“ הוא פוסק. אך הוא מדגיש: „למרות שהדיעות הפוליטיות של חתני הן שמאלניות, הרי שהן במיסגרת לגיטימית. ההשקפות שלו הן סוציאליסטיות גרידא. אין להן נגיעה בביטחון המדינה או בארגון אש"ף.“

איסמעיל אבו־מוח‘ חוזר ואומר פעמים רבות שהמגע של סולימן עם אש"ף היה הרפתקת־נעורים שאת מחירה כבר שילם. „היום חתני הוא סטודנט רציני, השקוע בלימודיו ומתכנן לחזור לארץ כרופא. כשביקרתי אצלם, באיטליה, מצאתי אדם מסור ללימודיו ולמישפחתו,“ מסכם איסמעיל. „ברור לי שמה שהביא אותו לבית־הסוהר לא קיים עוד. כיום אין לו מגע עם אנשי אש"ף.“

לסיניה יש היום שני ילדים, ילדה בת שנתיים וילד תינוק. „היא אישה טובה, עקרת־בית נחמדה ואינטליגנטית,“ מעיד עליה איסמעיל. „היא וסולימן הם זוג אוהב והורים למופת.“ **שוש מיימון**

בחתונה

סיניה ואיסמעיל אבו־מוח‘, סגן ראש מועצת בקה־אל־גרביה. אבו־מוח‘, שבתחילה התנגד לנישואיה לעציר ביטחוני, נכנע לבסוף וערך לכבודם חתונה מפוארת בכפר. לפני שנה אף נסע לבקר אותם באיטליה.

(המשך מעמוד 20)

מתחומים של האגף להגנת חצו־מה, מינהל־מקרקעי־ישראל, אגף ה־יער, מישרדי הפנים (תיכנון ובנייה) והעבודה, ומישטרת־ישראל. היה ברור „שהעסק" קטן מדי עליו, ושבכוונתו לה־פוך את הפלוגה הצנועה לפיקוד מנופח.

מן המעט שהשמיע מנכ"ל הרשות, אדיר שפירא, אחרי התפטרותו, נראה כי מעשים ונוהלי־עבודה של הסיירת היו הקש ששבר את גב הגמל שלו.

יש להניח שהוא יודע הרבה יותר ממה שאמר, וחבל שלא אמר לציבור איזו מיפלצת השתלטה על הרשות, ולא היכה בהזדמנות זו גם על חטא, עוולתו המאסיבית לפיתוחה ולגידולה.

הסיירת הירוקה, רעיונו החביב של האלוף (מיל'), שמאז שרותו הצבאי חסר היה לו כוח־מחץ לביצוע משימות תת־קפיות, קרמה עור וגידים רק אחרי ה־מהפך הפוליטי.

שר־החקלאות האחרון בממשלת־המע־רך התאונן לא פעם על נהגו של יפה ברשות, והתחמק תקופה ארוכה ממי־מוש תוכנית הסיירת בטענות שונות. ה־אלוף מצידו השמיץ לפנינו את שר־החקלאות על שאינו ממש אותה, ואינו מקצה את המשאבים הדרושים למרות שהסכים לכך.

תמצית רעיון הסיירת הירוקה היה והווה, מילחמה עד חרמה „במהרסי ה־טבע וחנוף הערבים," ע"י כוח־מחץ חצי־מישטרתי, המורכב ממתנדבים משוגעים לדבר. כוח כזה יהיה מסוגל לפעול על־ידי המישטרה, מינהל־מקרקעי־ישראל, ומערכת התיכנון והבנייה בשטח.

הסיירת הירוקה, בהנהגת האלוף ובפי־קוד „המפקד" (כך במפורש קרא יפה למנהל הסיירת, אלוו גלילי, מוותיקי עובדי־הרשות), אמורה היתה לתפסיק את ההפקרות הערבית בשטחים הפתו־חים, ולשים קץ „לגזל אדמות־המדינה," מונח שאומץ בהמשך על־ידי אנשים מ־מינהל־מקרקעי־ישראל ומשמר־חגבול ה־משתפים פעולה עם הסיירת.

הסיירת מיקדה את פעולות הרשות לכיוון אנטי־ערבי מובהק.

גם בעבר חורה יפה לא פעם לפקחי הרשות מן המניין לפעול נגד עבריינים על חוקי שמירת טבע וציד מחוץ לשו־רת־הדין.

כך נעקרו נטיעות של מושב אלמגור בשטח מריבה בעמק הבטיחה, ועצים של קק"ל בנחל דישון.

כך הוכו לא פעם וגורשו רועים ער־בים משיטחי שמורה ונתפסו באופן בל־תי־חוקי ראשי־צאן. אולם עם הופעת הסיירת הירוקה החלה השתוללות אנ־טי־ערבית מתוכננת ועיקבית, שהדיה הגי־עו פעם בפעם אל הציבור באמצעות כלי־התיקשורת.

התנהגות הסיירת, שזוהתה בציבור — בצדק — עם רשות שמורות הטבע, חש־פיעה בצורה קשה והרסנית על מעמד הרשות בקרב הציבור הערבי, ובחוגים רחבים של הציבור היהודי.

עבודת שנים של פקחים ועובדים מסו־רים, שעשו למען החדרת תודעת שמי־רת־הטבע בקרב האוכלוסיה הערבית, ה־חיה רובה ככולה בשטחים הפתוחים והשפעתה על הטבע לטוב ולרע עשויה להיות כה מכרעת, ירדה לטמיון.

הנזק שנגרם בכך הוא לא־ישוער.

התחסדותה של הנהלת־הרשות ומפקד הסיירת לפני כלי־התיקשורת, בתרצם מעשים אשר לא־יעשו על־ידי הסיירת, מזכירה את „מעשיהם הטובים" של ה־מישטרה והבולשת הבריטית, נגד חישוב היהודי, שנמצא להם תמיד צידוק חו־קי־כביכול, ונדף מהם ריח שינאה ונק־מנות אנטי־שמית.

חלק מעובדי הרשות הבכירים התנג־דו להקמת הסיירת מראשיתה, ולחמו עם הקמתה נגד מעשים חריגים בו־דדים שהסתננו לידיעתם, למרות מעטה־הסודיות שעטה את פעילותה ככלל.

המנכ"ל אדיר שפירא לא היה בין אלה.

העובדה שהתפטרותו כעת נומקה ב־מעשי הסיירת הירוקה ובסירובו לשאת באחריות להם, ולו בעקיפין, מצביעה על חומרתם. המסקנה המתחייבת ממה ש־מתרחש ברשות שמורות הטבע היא שיש לפרק את הסיירת לאלתר, ולסלק את האלוף יפה „מחלקת אלוהים הטובה" שכבש לעצמו.

רק אז תחזור הרשות לממדיה הטיב־עיים ותמלא את ייעודה ותפקידיה.

אשתו של השחקן אשר צרפתי תובעת ממנו:

„עזוב את הבית!"

„ה וא משתכר, מכה ויוצא עם נשים אחרות!" זעקה כותרת ה־צהרון.

„השחקן והבימאי אשר צרפתי, בעל תיאטרון המדרגות בתל־אביב, נתבע על־ידי אשתו, מלי לשלם דמי־מזונות. היא גם הגישה לבית־המישפט המחוזי צו ש־יאסור על הבעל להיכנס לדירתם שברחוב אמיל זולא בתל־אביב, בטענה שהוא מכה אותה ומאיים עליה."

ידיעה זו, שפורסמה לפני כשבועיים, לא הפתיעה את חוגי התיאטרון.

כבר בשנת נישואיהם הראשונה נשמעו צלילים צורמים בביתם של בני־הזוג צר־פתי. מלי, שהיתה דוגמנית־צילום מבו־קשת ושחקנית מבטיחה, לא ידעה שהיא חורצת את גורלה לשבט כשקשרה את עתידה בשחקן אשר צרפתי.

למן הרגע שבו נפגשו, לא נפרדו ה־שניים. אשר, שהיה אז שחקן מובטל, אחרי שפוטר מתיאטרון החאן בשל הת־נהגות פרועה, עבר לגור עם מלי בדי־רתה השכורה.

החלטתם של השניים להינשא באה כשמלי גילתה שהיא בהריון. אולם מכ־ריהם יודעים לספר שכבר בחודשי הריו־נה המתקדמים נמלטה מלי מהבית כי אשר היכה אותה.

שחקן השנה בתיאטרון

א שר צרפתי, השחקן בעל ההופעה הנאה והבוטחת, נחשב לילד הנורא של התיאטרון הישראלי. אנשים שעבדו עימו בהפקות שונות יודעים לספר על התנהגותו הבלתי־מרוסנת מאחרי הקל־עים. בתיאטרון חיפה הוא נקנס פעם על שהשתין על הבימה.

בגלל אופיו האלים והבלתי צפוי נמ־נעו מישרדי תיאטרון רבים מלהעסיק אותו. למרות שאיש לא הטיל ספק בכיש־רונו הדראמטי וביכולתו לחדור לעומקה של הדמות שאותה הוא מגלם, מצא עצמו אשר לעתים קרובות מובטל.

זו היתה גם אחת הסיבות שהביאו אותו לפתוח תיאטרון משלו. לפני כשנה פתח אשר את תיאטרון המדרגות, במרתף קטן ברחוב דיזנגוף. הוא אשר קובע את הקו האמנותי וגם מבצע את התפקידים הראשיים, שאחדים מהם נחשבים לטי־בים שבתפקידיו.

רבים סברו שסוף־סוף מצא השחקן בעל האישיות הסוערת דרך לפרוק את האנר־גיה הרבה שלו ולהתבטא בחופשיות. הוא זכה באהדת הציבור והעיתונות, ששיבחו את צעדו הנועז, ואת העובדה שיש בנוף התל־אביבי תיאטרון אוונגארדי אמיתי. שבועון העולם הזה אף בחר בו כשחקן השנה בתיאטרון לשנת תשמ"א.

אשר הקפיד על רפרטואר מגוון. המס־רים שלו היו חברתיים וביקורתיים. אולם בחייו הפרטיים התגלה צרפתי כאיש ש־קשה לחיות איתו.

אחרי חמש שנות־נישואין, החליטה מלי שהגיעו מים עד נפש, והיא תבעה שבעלה יעזוב את הבית ושישלם מזונות לה ולבתם.

העולם הזה התקשר לביתם של אשר ומלי צרפתי כדי לשמוע את תגובתם. אשר סירב לענות. מלי נשמעה נפחדת וסירבה להוסיף על הדברים שהתפרסמו בעיתונות.

על חייהם של בני־הזוג ידעו לספר מכריהם וחבריהם.

צרפתי, אשר גילם במחזה חשמלית ושמה תשוקה דמות של גבר אלים, ייצרי ופראי, דומה דמיון רב לדמויות שאותן עיצב על הבימה. עיון קצר בר־שימת תפקידיו, מצביע על כך: איש המרתף, מושבת העונשין, קאספר, הגיל־גול ובן ערובה — כולן דמויות מורכבות ואגוצנטריות.

השחקן יוצא־הדופן שכח, כנראה להפ־ריד בין המתרחש על הבימה ובין המ־ציאות.

בודדה ועצובה

כ שפגשה מלי את אשר, היא היתה שחקנית מתחילה ויפה. שמה היה אז מלי גולד, והיא זכורה לרבים כאשה מושכת, אדומת־שיער, שהתלבשה בסיגנון מיוחד שהעיד על טעם אישי. היא התגו־ררה אז בדירה שכורה, וניהלה חיים של רווקה עצמאית וחסרת־דאגות. היא כבר השתתפה בכמה סרטים בתפקידים

תקופת האושר

אשר צרפתי ומלי גולד ברגע של אינטימיות. כשפגשה מלי את אשר היא היתה שחקנית מתחילה שניהלה חיים עלידים ותוססים. אחרי נישואיה לאשר, התרכזה בגידול בתם ובאחזקת־הבית.

קטנים, הפיקה תקליט קטן וציירה בשעות הפנאי. מכריה עודדו אותה להמשיך ולי־התפתח. אחרי שנפרדה מחברה הקודם, שלמה גרוניך, פגשה מלי את אשר וניש־אה לו.

חברותיה יודעות לספר שבמשך תקופה ארוכה, כשאשר לא עבד, תמכה בהם אימה של מלי. כמו כן היתה זו אימה של מלי שסיפקה את רוב הסכום לקניית הדירה לבני־הזוג.

מהר מאוד מצאה עצמה השחקנית הצ־עירה עם תינוקת ובעל מובטל, המבלה את רוב זמנו בבתי־קפה וחוזר הביתה בשעות לילה מאוחרות כשהוא שתוי.

פורטרט עצמי

מלבד היותה דוגמנית־צילום מבוקשת ושחקנית שכבר הופיעה בסרטים, ציירה מלי, בתקופת־רווקותה, ציורים מיוחדים במינם, המשקפים את עולמה הפנימי ואישיותה המיוחדת. בתצלום: דיוקן עצמי.

לא פעם אחת הביא עימו גם את חבריו והמשיך את חיגגות השיכרות שלהם בבית.

אשר זכה בהכרה בכישרונותיו, והופיע מדי פעם בתפקידים מרכזיים, בעיקר ב־תיאטרון חיפה. העובדה שכל עול אהזקת הבית נפל על כתפיה של אשתו, ושבכך נמנע ממנה להתרכז בעיסוקים אחרים, לא הטרידה אותו.

האישה היפה הפכה לשבר כלי. בפעמים הבודדות שבהן ראו אותה בעיר, ראו כולם אשה רזה מאוד, שפניה נפולות וחיוורות, כשהיא מחייכת לעתים רחוקות. חברותיה מספרו שלאט־לאט הן הפסיקו לבוא לבקרה. כשבאו, נהג אשר להתייחס אליהן בגסות, ולפעמים אפילו אמר להן בפירוש שלא לבוא יותר.

מלי מצאה עצמה מבודדת יותר ויותר. היא הסתגרה בביתה והקדישה את רוב זמנה לגידול בתם הקטנה, הילי.

התפרצויותיו של אשר הפכו תכופות יותר ויותר. הוא לא נזקק לעילה מיוחדת כדי להתפרץ באלימות, ונהג להכות את מלי בכל פעם שהיה עצבני והיה ב־„קריזה". שכניהם מעידים שלא פעם ראו אותה נמטלת מן הבית כשגופה מכוסה בחבורות וקול בכייה של הילדה בוקע מהדירה.

במישטרת תל־אביב רשומה תלונה של מלי צרפתי נגד בעלה על שהוא תוקף ומכה אותה. בתלונה צויין שהבעל קיבל נזיפה.

הוא בא עם אחרת

חברותיה של מלי מוסיפות שביהסו לבית, לאישה ולילדה, נהג אשר כ־שוביניסט גברי. „הוא התייחס אל מלי כאל סחבה. הוא מרוכז רק בקאריירה שלו ובעצמו. מעולם לא ראה גם את צרכיה."

אשר רצה למצוא את אשתו בבית, כך מספרות חברותיה של מלי. מכריהם של השניים יודעים לספר כי גם בחודשי הריונה המתקדמים היתה מלי בורחת לעיתים מביתם, לאחר שאשר היכה אותה.

„הוא מכה אותה!"

פנים רבות לשחקן

כשחקן תיאטרון זכה צרפתי בהערכה רבה, בכל תפקידיו הוא גילם דמויות מורכבות ואגוצנטריות. למרות שאיש לא הטיל ספק בכישרונו הבימתי, מצא עצמו צרפתי מובטל מעבודה, בגלל התנהגותו הבלתי־מרוסנת. גם בתקופה שבה הכיר את מלי היה אשר צרפתי מובטל.

מטפלת בילדה, דואגת לניקיון ולשאר צרכי המישפחה. למלי היה קשה להסתפק בתפקיד של עקרת־בית בלבד. כשהיתה אומרת לו שגם היא מרגישה צורך לצאת, לעבוד ולהתפתח, ביטל אשר את שאיפו־תיה והתייחס אליהן כאל חלומות שווא.

כשפתח את התיאטרון, עזרה לו מלי, שעדיין קיוותה ורצתה להשיג פשרה. בהפקה סירסור להמונים היא תיכננה את התילבושות, וזכתה בהערכה רבה על עבודתה. אולם מי שבא להצגת הבכורה ידע לספר שמלי לא היתה שם. אשר בא כשלצידו נערה אחרת.

באפריל האחרון, אחרי שש שנים שבהן היתה מנותקת מכל עשייה, קיבלה מלי תפקיד בהצגה בן ערובה בתיאטרון חיפה. הפגישה עם הבימה החזירה אותה לחיים, והיא קיבלה תגובות חמות על הופעתה.

כך המשיכו חייהם של הזוג צרפתי, כשמלי מנסה בכל הדרכים לשקם את חייהם. ביוזמתה של מלי אף הלכו ה־שניים לייעוץ פסיכולוגי, אך אשר לא התמיד בכך. גם אירגון נעמ"ת התערב וניסה לפשר בין בני־הזוג.

בכל פעם היה אשר מבטיח שישנה את התנהגותו ולא יכה יותר את אשתו. אך הוא המשיך לחזור הביתה כשהוא שתוי או עצבני. שני מצבים שהצדיקו, לדעתו, השתוללות ומכות. המצב הלך והחמיר וצרפתי נראה יותר ויותר בבא־רים שונים בעיר, שיכור כלוט, בשעות הקטנות של הלילה, כשהוא מפלרטט עם נשים אחרות. לא תמיד הוא חזר הביתה.

וכשנסע באוגוסט השנה לאירופה מבלי להודיע על כך לאשתו, החליטה מלי ש־היא אינה יכולה לשאת יותר את ההת־פרצויות, המכות, סצינות השיכרות וה־חזרה בשעות בוקר מוקדמות, ודרשה להיפרד.

שוש מיימון ■

נמר של עיר

מסע אל חוג הגדי. מצוקת העולם־השלישי והלאה ✷

האבסורד הסיפרותי של העיתונאי אהרון מגד ✷ עם בורחס העיוור

תרגום

אל קצה הניכור

מעט מאוד מתוך הספרים, אשר ראו־אור בשנות ה־70', יש בכוחם להביא את הקורא לכדי ריגשה אמיתית. ספר מרגש הוא סיפורו של **פול תרו** האקספרס הפא־מאגוני הישן *, **שראה־אור בתרגומו העב־רי בימים אלה.** זוהי יצירה המצוייה אי־שם במחצית הדרך בין רומן־אישי ורומן־תיעודי. נושא הספר: פול תרו, היוצא בבוקר קפוא של 1978 מצפון־בוסטון, אר־צות־הברית, למסע־רכבות עד לפאטא־גוניה **.

מסעו של תרו ברכבות היבשת, בעידן הסילון, חושף תמונת־מצב מחרידה של תת־יבשת שלמה. עולם, שהוא כוכב־לכת זר לחלוטין לרוב בני התרבות־המערבית. זה מסע אל מעבר לחוג־הגדי, ואל אימי מצוקות העולם השלישי. מסע רגיש, ש־מחברו רושם מדי לילה, ברכבות ובאכ־סניות־דרכים, את רישמי־הדרך שלו — מעין רישום המצוקה העולמית.

במוטו, הפותח את הספר, מביא תרו מובאה מ**רוברט לואיס סטיוונסון** מהמהגר החובבן, המציגה את הגיבור ה־אחד והיחיד של האקספרס הפאטאגוני הישן: **„הרכבת ההיא היתה פיסת החיים היחידה בכל הארץ המתה; היא היתה השחקן האחד, המחזה דאחד שראוי לר־אותו בתוך שיתוק זה של טבע ואדם...".**

שמות פירקי־הספר הינם שמות הרכבות, שבהן עובר תרו את היבשת ותת־היבשת. הראשונה היא לייק־שור־בע"ם של בוס־טון, שעליה עולה המחבר כדי להתחיל ב„יום מושלם מאין כמותו ליציאה ל־אמריקה הדרומית." מבוסטון המושלגת הוא יוצא במסע אל **„נפיעה שהיא מעשה של היעלמות, מסע בודד כמורדו של קו גיאוגרפי מצממץ־יהולך אל הנשייה..."** ברכבת הראשונה פוגש תרו ב**וונדי**, סטו־דנטית, העוסקת בפילוסופיה מיזרחית — זן־בודהיזם וכל השאר. באמצעותה חו־שף תרו מעט מהניוון של חברת־השפע האמריקאית.

אחרי חנייה־מאונס בשיקאגו, ממשיך תרו בקרון־שינה, ברכבת הכוכב הבודד, והנוף הנשקף מבעד לחלון הוא אחיד („ערי המערב הללו היו כנות־בלי־גיל. היו אלה יישובים הטבועים בסימן של יעילות באפטיסטית: התושבים עבדו והת־פללו, הרסו את המיבנים ששוב לא היו דרושים להם, כנו מיבנים מרוכעים חד־שים ולא טרחו לקשטם בדבר מלבד דג־לים. כך עברו הערים על פניהן בזו אחר זו...") עד אשר „לאחר פורסל, מרחק 1,400 קילומטרים משיקאגו, יצאנו סוף־סוף מתקופת הקרח... המסלול הוא „של הכוכב הבודד". הוא המסלול של דרך הכקר הראשית צפונה..." אותה דרך, ש־נדרכה בכל־כך הרבה מערבונים. התחנה הצפון־אמריקאית הלפני אחרונה היא ב־פורט־נורת, טכסאס.

הרכבת הבאה היא העייט האצטקי, מעיר־הגבול לארדו, מעל לנהר הריו־גרא־נדה: **„כשהשקפתי דרומה, אל מעבר לנהר, התברר לי שאני מסתכל אל יבשת אחרת, מדינה אחרת, עולם אחר..."** עו־למות שונים, כהבדל התהומי שבין לאר־דו לגואבו־לארדו המכסיקנית: **„המרחק הוא מאתיים מטרים בלבד, אבל ריחה של נואבו־לארדו כבר עולה. והו ריח של פריקת־עול; עשן יותר, מדיף ניחוח צ'ילי ופרשם זול. באתי מהעיר הנקיה של טכ־סאס ויכולתי לראות, כמעט מיד לאחר שעזבתיה, את המוני האנשים בקצה ה־רחוק של הנשר, את פקקי התנועה, את הצעקות והצפירות. כמה אנשים ממתינים להיכנס לארצות־הברית, רובם רק לופ־שים עיניים אל מעבר לגבול, שהוא — הם ידעו זאת — קו־העתי..."**

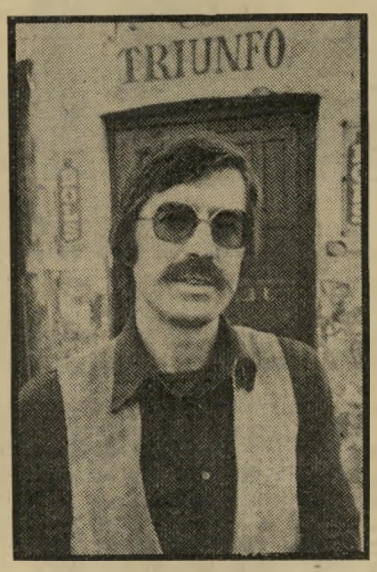
קרונות־השינה של העייט האצטקי **„היו קרונות־שינה אמריקאיים ישנים, שריד לחברת־רכבות שפשטה את הרגל ב־ארצות־הברית."** תרו לוגם טאקילה, מס־תבך בפרשיית־הברחה מגוחכת של עו־בד־הרכבת, ומשוחח על קויאקן, עיר־גלותו ורציחתו של **ליאון טרוצקי** ב־מכסיקו. ברכבת זו קורא תרו של האיש הרזה של **דשיאל האמט**. תרו, השולט בספרדית, קורא ברכבת את היומון אל־סול דה סן־לואיס („תוהו־ובוהו בעקבות פרפה עזה בארצות־הברית... אחת הסע־רות הקשות ביותר בתולדות כוספטון. הדבר גרם לי להתגיש עוד יותר כמו נמלט... כאילו ידעתי מראש שאני נמלט מתחזו־ובוהו ומוות אל המסע הזה כרכבת שטו־פת־שמש...") אחרי האיש הרזה קורא תרו את מילון השטן של **אמברוז בירס**, המגדיר את מסילת־הברזל במילים: **„רא־שינה להרכה מיתקנים מכאניים, המאפ־שרים לנו להימלט מן המקום שאנו מצויים בו למקום שאינו משפר את מצבנו בכלל..."**

הפרק הבא הוא ברכבת אל־חארוצ'ו, המוליכה לוורה־קרוז, עליה עולה תרו ב־מכסיקו־סיטי. בוורה־קרוז תרו כמעט שעובר הרפתקה („קרוב לחצות לילה בוורה־קרוז, התזמרת מנגנת שירי־אהבה אירוניים, הפלאזה הומה וזוגות ירידותיות, דאשה בחליפה הלבנה מתארת את הערל־מות בעלה המכסיקאני... ואלמלא ראיתי את עצמי בתפקיד של בתארט, מן הסתם הייתי משתתף בצערה...") פרק זה מו־ליך עדיין את תרו בגבולות השפיות המערבית. למרות העוני והדילול, המע־רכת האנושית פועלת לה עדיין במונחים ובמושגים ההבירים לבן־התרבות המער־בית.

ברכבת־הנוסעים לטאפאצ'ולה קיימת הכניסה לאותו עולם־העד האלמוני והלא מוכר לנו, כאשר תרו מעלעל בדפי וילסון הטמבל של **מארק טווין**. ארץ המרחקים הבלתי־מסתיימים נפתחת לפניו: **„היינו על גשר אדום וארוך, עשוי קורות פלדה, ומתחתינו זרם נהר... זה היה, אם כן, ריו־פאפאלואפאן. מן המדריך למדתי ש־הפאפאלואפאן ניקז אגן נהר גדול פי שניים מכל שטחה של הולנד..."** כאשר שואל תרו, אחרי שעות מסע רבות, את המבקר: **„מתי נגיע לטאפאצ'ולה?"** תשו־בתו היא **„אולי הלילה..."** („אבל להגיע לטאפאצ'ולה לא היה משום הישג גדול. טאפאצ'ולה לא היתה אלא חור. היה זה, פשוט, המקום שבו עוצרת הרכבת הזאת לעולמים...")

המדינה הבאה בתור היא גואטמלה, שאליה נוסע תרו ברכבת של 7.30 לגו־אטמלה־סיטי. את ההבדל שבין רכבות מכסיקו וגואטמלה, מבהיר המחבר: **„הקרונות — ארבעה בסך הכל — היו מתקני־עץ קטנים מאוד ולהם חלונות נדו־לים. לא היו זגוגיות לחלונות והעץ לא היה צבוע. המפילה היתה צרה והרכבת כולה נראתה כרכבת בנן־שעשועים מוז־נח..."** כאן מגיע תיאור הפוליטיקה של גואטמלה: **„במשך שתים־עשרה שנה של־מה בארצם מיפלגה של אנטי־קומוניסטים קנאים — מיפלגה שזכתה לאהדה גדולה מצד סוכנות הביון המרכזית של ארצות־הברית, שעדיין לא הבינה כי אנטי־קומו־ניסטים קנאים הם כמעט ללא יוצא מהכלל גם אנטי־דמוקראטים קנאים..."**

על הנוף האנושי מעיר תרו: **„כקו הזה, המשתרע מבוסטון, מצאתי אינדיאנים יח־פים וילדים מזי־רעב ואיכרים בעלי חזות מבשרת־רע, שסכינים באורך חצי מטר מונחות על ברכיהם..."** את גואטמלה־סיטי הוא מתאר כ„מקום אופקי להפ־ליא, היא כמו עיר המוטלת על גבה. הכיעור שלה כמוראהו של מי שתתון לאיום..." כאשר הסיבה לאותו איום היא **„רעשי־האדמה של גואטמלה אתם גרו־עים מן החיזיון הזה של יום־הדין..."**

סייר־סופר תרו
אנחנו כמו יהשראלים

ברכבת של 7.00 לזאקאפה, קורא תרו את עלילות ארתור גורדון פים של **אר־תור קונן דויל**, וגם מוצא זמן לצלם, בעיניו ובעטו, את שותפיו לנסיעה ב־רכבת: **„הם לא היו אנשים עניים סתם, אלא אנשים מובסים, שחבשו כובעים, אבל לא נעלו נעליים..."** חניית־ביניים של הרכבת היא בעיירה פרוגרסו **„אלדום האכפליי עבר כדרך הזאת בשנת 1933: ,בצאתנו מן התחנה התברר לי שהמקום נקרא פרוגרסו. העכדה הזאת הרגיזה אותי; אני יכול להבחין באירוניה מבלי שידגישו לי אותה'..."** בקצב של 15 קילומטרים בשעה ממשיכה הרכבת ל־זאקאפה („מצאתי את מישרדו של מנהל התחנה. הוא היה מצויד במאורר, בלוח־שנה, בתיקיה מעץ, בשפוד לניירות...") על תרו היה לעבור את הגבול לאל־סאלוודור, לא ברכבת. הוא שוכר מונית ב־10 דולר, שנהגה משליך אותו בצד ה־כביש, והוא גורר את מיזוודתו עד ל־גבול: **„הגבול היה צריף. נער בחולצת ספיידס החתים את דרכוני ודרש כסף..."**

כותרת הפרק הבא, היא בקרונוע לסן־סאלוודור („הנסיעה באוטובוס נמשכת שעתיים, הרכבת נסעה חצי יום...") ה־רכבת היתה ארבעה קרונות וקטר־דיזל „הקרונות היו מסומנים לסיווגין בכתי־בות: מחלקה ראשונה ומחלקה שניים, וכולם היו מלוכלכים באותה מידה..." תרו מתאר את 14 המישפחות, השולטות בסן־סאלוודור, ואחד מהנוסעים ברכבת, **אלפרדו**, אומר לו **„אנחנו כמו הישרא־לים."** כאשר תרו שואל באירוניה **„אתם מתפוננים לפלוש לאיזה מקום?" התשוו־בה היא „יכולנו לכבוש את הונדוראס לפני כמה שנים..."** באל־סאלוודור עובר תרו חוויה של מישחק כדורגל בין סן־סאלוודור ומכסיקו, חוויה שרק מגלה את קצה קצהו של עולם, שהכדורגל הוא אחד משיאיו הפראיים ביותר.

החוויה הישראלית מ'סטר אהרון ודוקטור מגד

מזה שנות דור מלאה הסופר **אהרון מגד** את קוראי ספריו בעלילות בלתי־מצי־אותיות, בגיבורים גדושי סכרין וחוסר־אמינות. בעיני דור הקוראים הצעיר מייצגים ספריו של מגד עולם של לבטים, אשר כל קשר בינם ובין החוויה הישראלית הוא מיקרי בהחלט.

בחודשיים האחרונים דומה כי אהרון מגד העיתונאי, התעלה על אהרון מגד הסופר. לראשונה מזה שנות דור התקרב אל האמת של דורו, בסידרת כתבות שפירסם בדבר תחת הכותרת מיכה שתוק. דומה, כי לפנינו נוסחה של דוקטור ג'קיל ומיסטר הייד תרבותי.

סופרתונאי מגד
עדנה

גיבור מאמריו של מגד הוא אדם המכונה **מיכה שתוק**, אשר **„בליל ה־17 ביולי 1948, כאחד הקרבות המרים על כיבוש מישטרת עיראק־סואידן, נפגע מרסיס של פגז בראשו, ואיבד את הכר־תו..."** את גיבורו זה פוגש מגד בנקודות צומת רבות של ישראל בסוף 1981, אם בימית, אם בגדרה, בשפת־כינרת, וב־מישכן־הכנסת.

אין זה משנה אם אותו **מיכה שתוק** קיים במציאות או לא, דבר אחד ברור — הוא מייצג נאמן של דור תש"ח, דור שספג כדור או רסיס בראשו במילחמת תש"ח, שחדל לראות את המציאות כה־ווייתה, ושחי מאז ועד עצם היום הזה באשליות מטורפות, אשר איפשרו לניוון לאכול בכל חלקה טובה במדינה הזאת.

מיכה שתוק הוא אני קולקטיבי, פליטת־עט של אהרון מגד, שהעניקה לו עדנה. **מיכה שתוק** חי בעולם של העבר. הוא מנותק לחלוטין מהמציאות הישראלית, למרות ניסיונותיו הבלתי חדלים להיות מעורה בכל פעילות קיימת. הוא מטורף. הוא מאמין בזכות קיומה של חלוציות ב־1981. הוא כואב דברים, שהוא וחבריו אשמים ביצירתם. הוא חי במעין אמנזיה מדהימה. הוא חסר הגיון עכשווי, הוא מעין תערובת של **חוני־המעגל וריפ ואן־וינקל**, אשר נותקו תקופות ארוכות מסביבתם.

אין זה משנה אם אהרון מגד מודע או לא מודע לגיבורו החדש. שהרי זה הגיבור האמיתי הראשון שלו, מאז **שלומיק**, של חדווה ואני. גם אין זה משנה אם **דוקטור מגד** ניצח את **מיסטר אהרון**. העיקר הוא, שמיכה שתוק יכול לצאת ספר ישראלי מדהים. יש בו כל המרכיבים לכך.

ברכבת המאסף לקוטוקו מתוארת הנסיעה לניקראגואה („אל תחרוץ מישפט — אמר לי אמריקאי אחד בסן־סאלוודור — עוד לא ראית את ניקראגואה...") ארץ, שאותה מגדיר תרו כ„התשובה של אמריקה התיכתה לאפגאניסטאן." מסעו של תרו בניקראגואה מתרחש בראשית המאבק להדחתו של הרודן **סומוזה**, מאבק שזכה תקופה כה ארוכה בסיקור־יומי בשידורי הטלוויזיה בערוצים מפוחדים שאינם נוהגים לעסלם..." כאשר נכנסה הרכבת לתוך מינהרה „הנוסעים התחילו לצרוח. כני אמריקה המרכזית צורחים תמיד בתוך מנהרות, אבל נבצר ממני לדעת אם הם עושים זאת מתוך התלהבות או מאימה..."

התחנה הבאה של תרו, היא סן־חוסה שבקוסטה־ריקה („לקוסטה־ריקה אין צבא... בני קוסטה־ריקה היו גאים בממשלה ההגונה שלהם, בשיעור הגבוה של יחידי קרוא וכתוב..." אחריה הוא נוסע בהמסילה האטלנטית: ברכבת של 12.00 לליימון („יש כה חמישה קרונות־נוסעים, שתי מחלקות ואין קרונות־משא") קודם לכן, בקוסטה־ריקה, מבלה תרו עם פליטים צפון־אמריקאיים, רובם שתיינים, המתפעלים מתופעות מדהימות כמו: „לקוסטה־ריקה יש יחידת אורך מיוחדת משלה — וארה."

המסילה הפאסיפית: ברכבת של 10.00 לפונטאנאס, מוליכה את תרו לעיר־קיט מלאה בגימלאים אמריקאים, המנסים לחיות בה בנוחיות בעזרת הדולרים שלהם.

הפרק הפנאמי של הספר הוא מאלף. הוא עוסק בעולמה המיוחד של תעלת פאנאמה („מדוע תימסר התעלה לשוטים הפאנאמים הללו, שאינם ראויים לכך, כי תוך עשרים שנים? מדוע, כך מענו בפשטות, לא ימשיכו האמריקאים ינהלו אותה כפי שעשו במשך שישים ושלוש השנים האחרונות?") עיר התעלה באלבואה („האיזור" נראה כמו בסים צבאי ענקי") את תעלת־פאנאמה עובר תרו באלבואה בולינ (קליע באלבואה) „כמו לתעלה, גם לרכבת היה אופי אמריקאי — פרוזאית למראה, יעילה בתיפעולה ומתוחזקת כהלכה..." ב־קרונות הפשוטים ישבו יליידי המקום, וקציני הצבא האמריקאי נסעו בקרונות ממוזגי־האוויר. שיאו של פרק זה, הוא בפרשת־המים הקונטיננטאלית „שתי ספינות עברו בתעלה. היה צורך בשבע שנים של כריה כדי ששתי ספינות יוכלו להחליף חרישית; זו היתה, אמר לורד כריים, „החירות הגדולה ביותר שהרשה לעצמו האדם עם השבעי."

מיפנה מתחולל כשעולה תרו על האקספרס־דה־סול לבוגוטה, בירת קולומביה. על ארץ זו הוא כותב, שכל אנשיה אוחדו על־ידי מיצרך אחד: „פמים קלים. היה מי שגידל אותם, מי שמכר אותם, מי שקנה אותם, מי שעישן אותם..." המאריחואנה מקולומביה היא המעולה שבעולם: „משני, עשב' בכל רחבי העולם מזהים את טעם המוצר הזה, הנקרא זהב קולומביה." מסע רכבת זו נמשך 1200 קילומטרים. אחת התחנות הראשונות היתה הבאראקאטאקה („במקום הזה נולד הסופר גבריאל גארסיה מארקס; זו היתה מאקונדו של „פופת שלכת' ושל „מאה שנים של בדידות'...") בהמשך הדרך החלה הרכבת להעפיל לעבר פיסגות הרי־האנדים, עד הגיעה לבוגוטה („צריחי הכנסיות ודאי העניקו לבוגומה יופי עגום, קודם שנכנו שם גורדי־השחקים...") בבוגוטה עורך תרו חשבון־נפש תרבותי ואמנותי, באמצעות עולם של פוסטרים, ומתאר פוסטר אחד שאותו רכש: „הוא הראה את ישו על הצלב, אבל הוא הצליח לחלץ את ידו האחת מן המסמרים; הוא נשאר תלוי על הצלב, אבל זרועו החופשית חבקה את כתפו של לוחם גרילה מתפלל והוא אמר, גם אני נרדפתי, איש גרילה נחוש שלי'..." הפוסטר מספר את כל סיפור תת־היבשת, שתרו חוזה ברכבות המוזרות שלה.

המסע באקספרס־קאליפה, מוליך את תרו לשומקום: „היינו בשום־מקום. הגענו משום־מקום. איבאגה, ארמניה, קאלי: אלה שמות על המפה, ותו לא..." אחרי שיחות עם איכרים על קפה קולומביאני, וכל הניצול הכרוך בו, מגיע תרו לפרק שכותרתו באוטופרו לגואיקיל („האוטופרו — מרכב של אוטובוס שנהפך לקרנית רכבת...") מזג־האוויר של העיר קיטו מפליא את המחבר „לפעמים נתלו ענגים על פני העיר בגובה כה נמוך עד שנראה היה כאילו אפשר להושיט יד ולקלף אנציס של אדים מתוך תקרת הרקיע," בעוד גברת אחת מבהירה לו: „אל תשפוט אנשים לפי המדינה שלהם. בדרום־אמריקה כדאי לשפוט אנשים לפי הגובה שלהם מעל פני הים..."

בגואיאקיל מתגורר תרו במלון יוצא־דופן: „אבל כל החדרים במלון היקר הזה (הוא נקרא על שמו של צייד חולדות גרמני מפורסם, שהיה סייר חוקר־טבע) הריפו צחנה של חולדות. זה היה ריח של בגדים לעופים, גללים ושחם, שעלה מכל פינה..." שם פוגש תרו בפלג רחוק של משפחתו האיטלקית, בני נוררו, המפוזרים על פני היבשת כולה („צילה מלאה בהם"). בני־המישפחה הם איילי־הון („הם סיפרו לי שהם עצמם לא נפעו מעולם ברכבת...")

בטרן־דה־לה־סיירה יוצא תרו למסע מטורף אל „פרו, לפנים ממלכת זהב שהשתרעה על פני שליש היבשת, היא דרדרה פלאים ונראתה בתבוסתה כמי שאינה מסוגלת להעניק איזו תקווה לפרעלים הממורמרים האלה..." הרכבת מוליכה את תרו לגבהים, עד שהוא מתחיל לחוש בסימנים למחלת־גבהים („סחרחורות וכאב־ראש קל... כמה מנוסעי הרכבת התחילו להקיא. הם עשו זאת באותו חוסר מבוכה מעורר חמלה של אנשים ללא תקנה... מצאתי שם פרזאני לבוש בסרבל הממלא בלונים ממיכל חמצן. הוא הרשיט אותם לנוסעים מדוכאים־למראה שיעקו מהם בתודה. תפסתי את מקומי בתור וגיליתי כי כמה שאיפות של חמצן הצלילו את ראשי והקלו על נשימתי..." והרכבת ממשיכה לטפס על אחד מגגות־העולם, כאשר מרבית הנוסעים דוברים קצ'ואה, שפת האינקה („לא הייתי צריך להסתכל בכמפה כדי לדעת שאני מצוי בחור שכוח־אל מעכר להרריי־החושך...")

בפרק ברכבת למאצ'ו־פיצ'ו יורד תרו אל העמקים הנדירים והמוזרים של בני האינקה, עד שהרכבת מביאה אותו למאצ'ו־פיצ'ו, המכונה „הבירה האחרונה של האינקה... (רק במדרגה האחרונה, בראש הגבעה, נתגלתה לפנינו העיר כולה. היא השתרעה על פני הפסגה, כמו שלד שבור עקני שהקתדורים ניקרו מעליו כל שמץ של בשר..." מלה־פאז שבבוליביה עד לעיר טוקומאן שבצפון ארגנטינה, מוליכה, על־פני 1500 קילומטרים, רכבת האל־פאנאמריקאנו. כדי להגיע ל־רכבת זו היה על תרו להגיע ללה־פאז („שוכנת בהרם של יותר מ־3,000 מטרים...") כדי להחליף מהמלכודת המרכז־אמריקאית, מעפילה רכבת זו לגובה של 4000 מטרים, בטרם יריידתה לארגנטינה („קרון־השינה שלי היה שייך לרכבת הארגנטינית ונועד להגיע עד התחנה הפסגית במוקומאן. היה זה קרון פולמן סוידי, מתוצרת בריטית, בכן חמישים שנה...") מתוך הגבהים הסהרוריים יורדת לה הרכבת, עד שהיא מעבירה את תרו את קו התת־תרבות, אל ארגנטינה („חצינו את חוג־הגדי. הקו היה ממשי, סדק בהרים שטימנם פסים מרוסדים, כמו על מפה טופוגרפית...")

ארגנטינה היא עולם אחר, שתרו מקדים ומתאר „מדינה ששיעור האינפלציה השנתי שלה נע בין 300 ו־400 אחוז. בכל יום מאבד הפסו מערכו וכל המחירים עולים, לבד ממחיר האומצות. רוב בני אדם גנטינה אוכלים אומצות פעמיים ביום..."

המסע בתוך ארגנטינה נעשה ברכבת הלה־אסטרלה־דל־נורטה (כוכב הצפון) המוליכה לבואנוס־איירס. בטוקומאן, העיר שבה הסתתר כמה שנים אדולף אייכמן, קונה תרו פיצה אישלקית עבה, מתובלת באנצ'ובי. המאכל מזכיר לו את העולם שהוא עבר כבר „היא הזכירה לי הערת עצובה ששמעתי בפרו. „זמנים רעים באו לפרו," אמר לי איש אחד, „עד כדי כך שאפילו דגי האנצ'ובי עזבו את מימינו ושחו למקום אחר'..." הרכבת הארגנטינית, היא כבר בבחינת אירופה קטנה („היה זה קרון־מסעדה מן הסוג שבו המלצרים והמזוגים לבושים ביתר רשמיות מן הסועדים") הרכבת חולפת בעיר רוסאריו, שבה נולד צ'ה גווארה („נדחי בארצות הללו הוכילוני לאותן מסקנות עצמן..." גיבור נערץ ש„כוונותיו נשכחו, אבל סיגנונו אומץ על־ידי בעלי בוטיקים... החותם שהטביע צ'ה גווארה במעצבי הכבדים הוא חלק מהטראגדיה שלו..." תרו, המגיע אל בואנוס־איירס, מתארה כך: „בכתיבה וברחובותיה ניכר כל ההידור של העולם הישן, ובתושביה באו לכלל ביטוי כל הנסות והבריאות הכוחה של העולם החדש... צ'ה גווארה, חורחה לואיס בורחס ואדולף אייכמן חשו כאן בני־בית באותה מידה..."

את עולמה של בואנוס־איירס מתאר תרו בפרק המכונה בתת־קרקעית של בואנוס־איירס. הוא פוגש בה את **חורחה לואיס בורחס** (ראה: ציטוטון).

בשני פרקים מסכמים, דרך האקספרס לאגוס דל־סור (אגמי הדרום) והאקספרס הפאטאגוני הישן הוא מגיע אל מחוז חפצו, קצה היבשת, ואל סוף מסעו. בשתי רכבות אלה הוא מאזן את הריגוש המעניק שבפגישותיו עם בורחס, סופר היבשת ומשמר הקלסיקה, שבעיוורונו מייצג את עיוורונה ואומללותה של היבשת כולה.

האקספרס הפאטאגוני הישן, חושף עולם ומלואו לפני הנחנקים בסביאה של התרבות המערבית, והחסרים את צל צילו של מושג על המתרחש באותו תת־עולם, באותה חצר־אחורית של ארצות־הברית.

האכספרס הפאטאגוני הישן
פיגור ושמו „פרוגרסו"

ציטוטון

שער מאה היגונות

אחד התיאורים המרגשים ביותר בספר האקספרס הפאטאגוני הישן (ראה: תרגום), הוא הקטע שבו מתוארת פגישתו של מחבר הספר, אמריקאי צעיר בשם **פול תרו**, עם הסופר הארגנטיני הקשיש והעיוור **חורחה לואיס בורחס** (שספריו גן השבילים המתפצלים וספר הישויות הדמיוניות „ראי־אור בתרגום לעברית). קטעים מפרק המיפגש מובאים בזה:

„קול גרירת רגליים עלה מן המסדרון, וגם ריטון ברור. בורחס הופיע מחדר המגוא העמום, מגשש את דרכו לאורך הקיר. הוא היה לבוש ברשמיות, בחליפה כחולה־כהה ובעניבה כהה; שרוכי נעליו השחורות היו קשורים ברפיפות ושרשרת שעון השתלשלה מכיסו. הוא היה גבוה מכפי שציפיתי, ופניו ניחנו במראה אנגלי — רצינות חיוורת היתה טבועה בלסתותיו ובמצחו. עיניו היו נפחות, לטושות ועיוורות. אבל בריאותו, חוץ מהגישושים שלו ומהרטט הקל של ידיו, היתה מצויינת. היתה בו נוקדנות של רוקח. עורו היה נקי — לא חיו כתמי גיל על ידיו — ובפניו ניכרה יציבות. סיפרו לי שהוא, בערך בן שמונים,' הוא עמד אז בשנתו השבעים ותשע, כאשר תגיע לגילי,' אמר לכפילו בסיפור ,האחר', ,יאבד לך מאור עיניך כמעט כליל. עדיין תוכל להבחין בצבע הצהוב ובין אורות וצללים. אל תדאג. עיוורון הדרגתי איננו טראגדיה. הוא כמו ערב קיץ איטי...'

...קראתי לו את סיפורו של מעשן־האופיום, ,שער מאה היגונות', כמת עצוב,' אמר בורחס, ,זה נורא. האיש אינו יכול לעשות דבר. אבל שים לב איך קיפלינג חוזר שוב ושוב על אותן שורות עצמן. אין לו שום עלילה, אבל זה נחמד.' הוא נגע במקטורן החליפה שלו, ,מה תשעה?' הוא שלף את שעון־הכיס שלו ונגע במחוגים. ,תשע וחצי — צריך ללכת לאכול,' כשהחזרתי את סיפורו של קיפלינג למקומו — בורחס דרש בתוקף להחזיר את הספרים למקומם המדוייק — אמרתי, ,אף פעם אינך שב וקורא את הספרים שכתבת?'

,לעולם לא. אני לא מרוצה מהספרים שלי. המבקרים הגזימו מאוד בחשיבותם. אני מעדיף לקרוא'. — הוא קרב בפתאומיות אל מדפי הספרים והחווה בידיו תנועה של איסוף — ,סופרים אמיתיים, חח־חה?' הוא נפנה אלי ושאל, ,אתה קורא מחדש את הספרים שלי?'

,כן. פייר מנאר'

,זה היה הסיפור הראשון שכתבתי. הייתי אז בן שלושים ושש או שלושים ושבע. אבי אמר, ,קרא הרבה ואל תמהר להדפיס' — בדיוק במלים האלה. הסיפור הטוב ביותר שכתבתי בחיי היה ,הפולש'. גם ,דרום' הוא סיפור טוב. לא יותר מכמה עמודים. אני עצלן — כמה עמודים ואני גמור. אבל ,פייר מנאר' הוא בדיחה, לא סיפור'...

...הוא לקח את מקלו מן הספה שבטרקלין ויצאנו, יורדים במעלית הצרה, עוברים דרך שער הברזל. המסעדה היתה מעבר לפינה — לא יכולתי לראותה, אבל בורחס ידע את הדרך. האיש העיוור הנחה אותי, אפוא. ההליכה ברחוב הזה של בואנוס־איירס עם בורחס היתה כמו הליכה באלכסנדריה בהנחייתו של קאוואפי או כמו שיטוט בלאהור בהנחייתו של קיפלינג. העיר שייכת לו, והוא עצמו היה בין אלה שיצרו אותה.

המסעדה היתה מלאה ורועשת להפליא. אבל ברגע שבורחס נכנס פנימה, נוקש במקלו ומגשש את דרכו בין השולחנות, שניכר בעליל שהוא מכירם היטב, השתררה דממה בין הסועדים. הם הכירו את בורחס ועם כניסתו פסקו כל שיחה ואכילה. זו היתה דומיה מתוך כבוד וסקרנות גם יחד, והיא נמשכה עד שבורחס התיישב ומסר למלצר את הזמנתו.

אכלנו לבבות־דקלים, דגים וענבים. אני שתיתי יין, בורחס שתה רק מים. הוא היטה את ראשו לצדדים כדי לאכול, וניסה לתקוע את מזלגו בנתחי הדקל. אחר־כך ניסה להשתמש בכף, אבל בסופו של דבר אמר נואש ואכל באצבעותיו.

,אתה יודע מה המישגה הגדול ביותר שעושים כשמנסים להסריט את דוקטור ג'קיל ומיסטר הייד?' אמר בורחס, ,משתמשים באותו שחקן לשתי הדמויות. היו צריכים להשתמש בשני שחקנים שונים. זאת היתה כוונתו של סטיוונסון. ג'קיל היה שני אנשים. ורק בסוף מתברר לך שהוא אותו אדם..."

סופר־עיוור בורחס
נוקדנות של רוקח

מאת דן טומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פירסם כתבת־תחקיר של ראש־המערכת תחת הכותרת „מפתנני המחר ?" הכתבה בחנה את מיגוון האפשרויות באשר לגורלה של רצועת־עזה, אחרי הכיבוש הישראלי. אחת ההנחות כאותה כתבת־תחקיר היתה, כי במיקרה של טיפול שגוי יהפכו ילדי עזה למפתנני המחר. עוד אחד מספיחי „מיבצע קדש" היה המשכה של הסידרה „נופלים ההולכים ראשונה", שהמשיכה והביאה מרנורפיות קצרות של נופלי מערכה זו.

לרגל הצגת מחזהו של אפרים קישון „שחור על גבי לבן", העוסק בכעיית העדות בישראל, על קרשי תיאטרון „הבימה",

העתיק השבועון קטע מתוך המחזה, תחת הכותרת „ידידי שטינבק והגבינה". כתבו המשותף של השבועון, עמוס קינן, תיאר את חיי התרבות והאמנות של תל־אביב, תחת הכותרת „כתי־תה וסימפטיה". מדור הקולנוע של השבועון סיקר את הסרט „בעל זרוע הזהב", בכיכובם של קים נובק ופרנק סינאטרה.

בשער הגליון: פליטים ערביים מרצועת עזה.

„העולם הזה" 1002
תאריך: 26.12.1956

שנה חדשה בשער ✶ היסטוריון עם עתיד לפניו ✶

ר' בנימין מתכוון לעבור להתגורר בכפר־קאסם

העם

שלום על אדמות

ממינזר קתרינה הקדושה ועד לכנסיות נצרת, דיגדגו הפעמונים בארץ שבה הטיף בנו של נגר יהודי, שנולד לפני 1961 שנה בדיוק, ל„שלום על אדמות ורצון טוב לכל אדם." מסביב לכדור־הארץ הפגנו חסידי ישו הנצרתי את עיניהם לארץ־הקודש.

ארץ־ישראל היתה רחוקה מן השלום ומן הרצון־הטוב בין הבריות. אולם סוף חודש דצמבר, שבו שוב הולכות ורבות שעות־האור ביממה, היה אופייני למצב־רוחו של האזרח. צל המילחמה הפעילה התרחק, המצב חזר בהדרגה ונעשה שוב נורמלי.

מדרום לבאר־שבע התמשכו, כמו נחש ישר וענקי, צינורות־הנפט, שיובילו את הנוזל היקר מאילת, אות להחלטת המדינה לשמור על חופש־השיט במיצר־טיראן. וככל שהתרחקו בעיות הדם, שוב צצו ועלו בעיות הכסף.

כמו בבדיחה הנושנה על היהודי והעז, הרגיש האזרח כי, בעצם, המצב לא היה נורא כל־כך לפני מיבצע־סיני, ואפשר לחיות בישראל למרות מס־ההכנסה, התקפות־הפידאיון ועסקי־השחיתות.

חולדות

בפעם השלישית

שמו של ד"ר להיסטוריה שלמה סימונסון נודע בציבור הרחב פעמיים בשנה האחרונה: פעם הופיע כאחד הנאשמים במישפטו של עמוס בן־גוריון, בתור אחד האחראים הפורמאליים לחוברת של שורת המתנדבים. בפעם השנייה נודע שהוא פרש באופן הסגנתי משורת המתנדבים, כמחאה על פעולתה נגד אישים שונים, ביניהם ח"כ הפועל־המזרחי יצחק רפאל.

השבוע התפרסם שמו של סימונסון בפעם השלישית: סוף־סוף נמצא מו"ל לספרו. המו"ל: מוסד הרב קוק, ירושלים. מנהל המוסד: ח"כ יצחק רפאל.

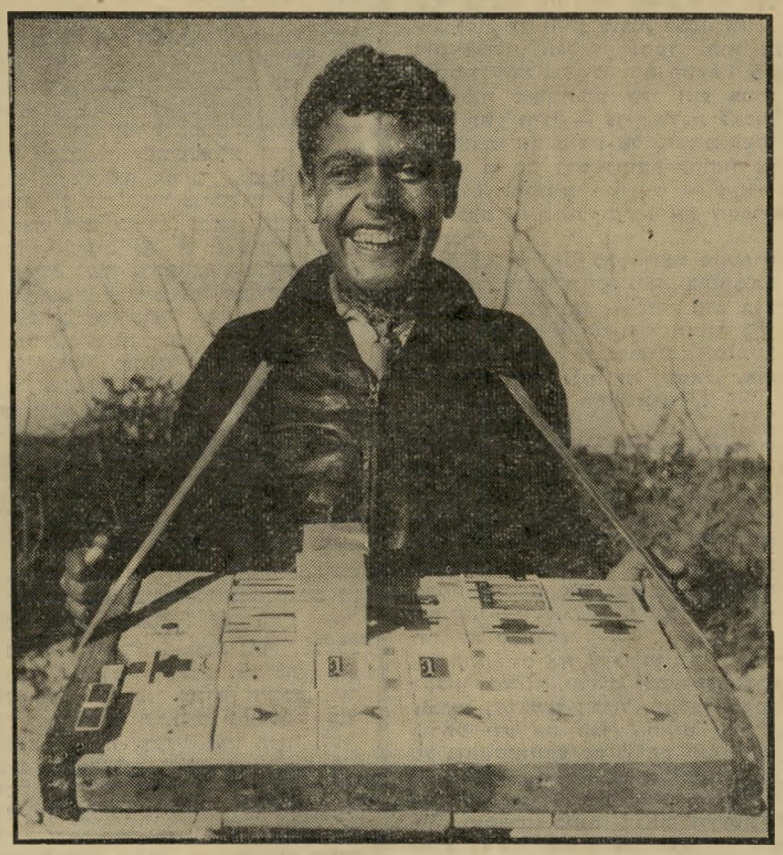
פרשה עמוס

עיתון נכבד מאד

חבילה גדולה של גליונות העולם הזה, כל אחד מסומן בתווית קפדנית, כיאה לחומר ששימש יסוד למחקר מדעי, היתה מונחת על השולחן. מאחוריה עמד מיכאל כספי, נמוך־הקומה, ממושקף ועצבני, הגיש את הגליונות, בזה אחר זה לנשיא התורן של בית־המישפט המחוזי, זאב צל־טנר, תוך ציון מיספר הגליון, העמוד והטור המסומן. „כמו גיבסון* על העדויות!" ליגלג עורך־דין צעיר.

מה שביקש עו"ד מיכה כספי להוכיח, בגילגול זה של מישפט עמוס בן־גוריון, היה כי „עיתון נכבד מאוד" ממשיך להת־

* גיבסון על העדויות, הוא ספר־יסוד על חוק־העדויות. עורכי־הדין רגילים להס־תמך עליו בשעת בירור מישפטי.

האם יהיה נער זה למסחנן?

נער זה, המציע סיגריות מקומיות ואנגליות לכל העובר ברחוב, הוא אחד ממאות הרוכלים הממלאים את רחובות העיר עזה. כיום לא איכפת לו מי שולט: העיקר שהוא יכול למכור את מרכולתו ולהתפרנס.

קיף את עמוס בן־גוריון מדי שבוע בשבוע בשעה ששורת המתנדבים מבקשת לדחות את המישפט.

מדוע לא? במשך חודשים לא מיהר פרקליטו של עמוס בן־גוריון להחיש את בירור המישפט הגדול. לפתע פתח בהת־קפה רחבה: דבר פירסם במפתיע מאמר ראשי, שבו דרש להחיש את הדיון. כספי התנגד לדחייתו למשך כמה ימים. מה קרה?

הסיבה היתה פשוטה עד להפליא. בחו־דש ינואר יתברר העירעור של מישפט קסטנר, בבית־המישפט העליון. ייתכן כי יימשך גם בימים הראשונים של חודש פברואר. אם יהיה עו"ד שמואל תמיר עסוק באותו מישפט, לא יוכל לטפל במישפט עמוס בן־גוריון. כספי קיווה להוציא את תמיר מן הסיבוב הבא של המישחק.

עצבנותו של עו"ד כספי במישפט זה לא היתה חסרת סיבה. כבר עתה היכה גלים בלתי־רצויים: השופט המחוזי, יוסף לם, העביר למועצה המישפטית את ה־פרוטקול של ישיבה קודמת, שבה נזרה אור מוזר מאוד על צורת גביית־עדות בידי עוזרו של כספי, בעזרת משקאות חריפים. ייתכן מאוד כי כספי היה מר־גיש יותר בטוח, אילו חסר תמיר באולם בית־המישפט.

כשנערמו גליונות העולם הזה לפני השופט, לא התאפק ושאל באנגלית: „האם זה באמת נוגע לעניין?" הוא דחה את המישפט ליומיים נוספים, ל־5 בפברואר.

„מדוע אתה לא מגיש מישפט נגד העולם הזה?" שאל תמיר בלעג.

כספי, שידע את התשובה היטב, שתק.

מוסיקה

חזמורת בת עשרים

כשירד ארתורו טוסקאניני מדוכן־המנצח באולם הגדול של יריד המיזרח בקצה רחוב דיזנגוף בתל־אביב, ניגש אליו ד"ר חיים וייצמן, אז נשיא ההסתדרות הציו־נית, ואמר: „מאסטרו, נתת לנו את ההר־גשה שארץ־ישראל היא חלק מן העולם הגדול!"

עשרים שנה עברו מאותו ערב חורפי, ה־26 בדצמבר, שבו נערך קונצרט הבכו־רה של התיזמורת הארצישראלית. קהל בן שלושת אלפים איש עמד על רגליו והודה בתשואותיו, במשך שעה וחצי רצו־פה, לתיזמורת ולמנצחה.

הקהל ישנו. כשנתפרסמו בשנת 1936 ההודעות הראשונות על דבר הקמתה של התיזמורת הארצישראלית, לא רצה כמעט איש מתושבי הארץ להאמין בהן. ברו־ניסלב הוברמן נסע וחזר, המנצח שטיינ־ברג הגיע כדי להכין את התיזמורת לק־ראת בואו של טוסקאניני. אך התושבים ניענעו בראשיהם ולא מיהרו לקנות כר־טיסים.

המאבק על הכרטיסים לקונצרט הפתיחה החל רק ביום בואו של טוסקאניני. חסי־די המוסיקה, שהיו נאלצים עד לאותו יום להסתפק בהאזנה לתקליטים ולתחנות־רדי־יו זרות, מיהרו להתייצב בתור. התוצאה: קהל של שלושת אלפים מעריצים מאו־שרים ואלפים אחרים, חסרי־כרטיסים, ש־

צבא

יהושע נגד המכבי

אחד ממעשי־העוול של המדינה הוא אי־מתן ציון לחיילים המבצעים מעשי־גבורה. איש המסכן את חייו כדי להציל עשרות חברים שוות, למחרת היום, לאדם שהגיש בינתיים כוסות־תה בשק"ם של חיפה.

אחרי שכבר היה ברור כי מאות מעש־גבורה של מילחמת־העצמאות יישארו לעולם ללא ציון (פרט ל־12 גיבורי־יש־ראל, שזכו בציונם מידי נשיא המדינה, ללא בסיס חוקתי), הביא שר־הביטחון, פינחס לבון, לפני שנתיים הצעת־חוק למתן עיטור גיבור ישראל לחיילים, ועיטור גי־בור חיל לכל אדם המסכן את נפשו שלא בימי קרב. עיטור עוז, עיטור אומץ, עי־טור שירות מצויין ועיטורי זיכרון. קבע לבון באחד מנאומיו: „החוק המוצע בא למלא חלל שהיה מורגש... מתן עיטורים יבטא את הוקרת המדינה לחייל ששי־רותו המצויין או אומץ־ליבו הם כבוד לה ומופת לחבריו ולדגל." ההצעה הועברה פה אחד לוועדת־החוץ־והביטחון.

ביניתיים קרה משהו: כתוצאה מקנונית מיסתורית סולק פינחס לבון מתפקידו, ודויד בן־גוריון חזר משדה־בוקר, ויצא מייד בהתקפה על המכבי ובר־כוכבא. בן־גוריון שטען נגד מתן העיטורים, נשאר במיעוט. אולם איש כבן־גוריון לא ייכנע, ובקריאה השנייה של החוק יצא למיל־חמת חורמה, כאשר הוא מקבל סיוע מן האגף, מאיש אחדות־העבודה יצחק בן־אהרון, שטען כי יש אי־דיוקים בדו"ח הוועדה, וההצעה הוחזרה לוועדה. ביניתיים מתה הכנסת השנייה, ולפי החוק הקיים במדינה מתו עימה כל הצעות החוק שלה. חוק־העיטורים שבק לכל חי, כך שגם מיבצעי הגבורה של מילחמת סיני, יישארו ללא ציון.

אנשים

● הסופר **יהושע („ר' בנימין") רדלר־התלמי** (חברו של **י.ח. ברנר**), הלוחם־העקשן למען התקרבות יהודית־ער־בית, החליט השבוע על צעד מהפכני ב־חייו: הוא גמר אומר לעקור מירושלים ולהשתקע לעת זיקנתו בכפר־קאסם, על־מנת שיוכל לחיות בין תושבי הכפר שבו אירעו מאורעות־הדמים ב־29 באוקטובר. הסופר בן ה־70 מברר עתה את האפשרות לרכוש לעצמו בית בכפר־קאסם.

קלמנטינה מנדרינה
חטיף קליף-ללא תחליף

קליפים — קלמנטינות ומנדרינות לזניהן, "טמפל" ו"טופז",
קלים לקילוף, מהנים, בריאים, מרווים.
אפשר לחטוף ולזלול אותם בלי לדאוג לגזרה.
מה טבעי יותר להגיש למשפחה
בשעת שיחה, לפני הטלויזיה או לאורחים?
חטוף גם אתה חגיגה אמיתית בביתך עם כל המשפחה,
קלף חטיף טבעי, חטיף קליף, לפני שאחרים יחטפו אותו.

פרי הדר-טבע נהדר

המועצה לשיווק פרי הדר
אגף שה.מ.

GLOBO 1.02

מכירה 99 שנה-אדיב ישראל חברת הפונוגרמה

פונוגרם ישראל מציגה: אלי-לי גי סטורי

מפו"ל

(המשך מעמוד 7)

למיפגה ובין סיעת הצעירים, תבעו באופן אולטימטיבי הקמת ועדת־בוררות בת שישה חברים, ביניהם בורג והמר, שתדון בשאלות השגו־יות במחלוקת. אם לא תוקם ועדה כזאת, איימו הסיעות הקטנות, לא ישתתפו בהצבעה. פירושו של ה־איום: הרוב אניו מובטח לאיש, ואין לדעת כיצד יפול דבר.

השאלות השנויות במחלוקת, ו־העלולות להביא לפילוגה של ה־מפד"ל, הן שתיים. האחת, עניין מישרד הדתות. כאשר נעשתה חלוקת התיקים בממשלת הליכוד, לאחר הבחירות ביוני השנה, קיבל שר־הפנים את תיק הדתות, בתנאי שהרב חיים דרוקמן יתמנה לסגנו. דרוקמן תבע סמכויות של שר, בורג סירב, ודרוקמן התפטר. עכ־שיו מבקש בורג להחליף את מנכ"ל מישרדו, גדליה שרייבר, שמונה על־ידי אבו־חצירא, ברב משה סלומון, מאנשי סיעת למיפנה.

המחלוקת השניה נסובה על שי־טת הבחירות וזהות המצביעים לוועידת המפד"ל, האמורה להתכנס במאי 1982. כל אחד מהצדדים מבקש להבטיח שהשיטה תהיה נוחה לו.

אלה הן העילות הרישמיות ל־מחלוקת העמוקה. הסיעות הקטנות — המושבים, הקיבוצים, הנשים וסיעת פז, ביקשו למנוע פילוג מייד, ולכן הציעו את הצעתם להקמת ועדת־הבוררות.

מכירת יוסף

ב התייעצות שהתקיימה בסי־עת למיפנה התקבלה ההצעה במהירות. לאנשי הסיעה יש אמון בבן־נתן ובבורג, שישבו ב־ראש השולחן. בן־נתן מילמל במהירות את פרטי ההצעה, והוסיף, כמובן, שהוא ממליץ לקבלה למ־רות שאין לו ספק כי סיעתו אינה צריכה לחשוש מהתמודדות גלוייה בבחירות. מייד אחריו קם בורג שהבהיר לאנשיו כי „מכירת יוסף" (בורג) המופיעה בפרשת השבוע („וישב"), לא תעלה בידי הצעי־רים.

בסיעת הצעירים היו הדברים יגעים יותר. שם משחקים בדמו־קרטיה. לאיש אין ספק כי המנהיג הוא המר, אך גם האחרים רוצים להתבטא. סגן־שר־החוץ, יהודה בן־מאיר, אמר כי ההצעה להקים ועדת־בוררות שבה תהיה זכות וטו לכל אחד מן החברים, „אינה מהווה מוצא מן הבעייה, אך מהווה מוצא מן הישיבה." בן־מאיר גם אמר: „יכול להיות שנצטרך להחליט ש־נפרדו דרכינו, ואני לא לגמרי נגד זה אחרי מה שראיתי היום."

המר היה משועשע כאשר דיברו חבריו לסיעה, והפטיר ללא הרף הערו, עוקצניות. כאשר האשים מישהו את הסיעות הקטנות במצב החדש שנוצר, אמר: „אוי ואבוי למפד"ל, לא בגלל הקטנים, אלא בגלל אחד גדול," רמז ברור כלפי בורג. כאשר דיבר מישהו אחר בצורה גלוייה מדי על כוונות ה־צעירים, בנוכחות העיתונאים, אמר לו המר: „חלק תחשוב, חלק תגיד."

למרות המישחקים בדמוקרטיה, היה ברור גם לצעירים כי הם חייבים להסכים להצעה לדחות את ההכרעה בשבועיים־שלושה, אם אינם רוצים לאבד את תמיכת ה־סיעות הקטנות.

נס חנוכה

א חרי המערכה הראשונה באולם הכניסה, והמערכה ה־שנייה בכינוסים הנפרדים, הגיע תורה של המערכה השלישית ב־דרמה של המפד"ל.

הוועד־הפועל שב והתכנס, כש־(המשך בעמוד 78)

ממלכת החשמונאים החזיקה מעמד פחות מ־100 שנים – ובתוכן שינתה פניה מקצה לקצה

„וירץ בחמתו אל האיש וימיתהו..."

חג־החנוכה הוא אחד החגים הפופולריים ביותר בלוח־המו־עדים העברי.

ראשית משום שבתפוצות הוא היה ונשאר, בזכות עיתויו, התשו־בה היהודית לחג הנוצרי החשוב ביותר, הוא חג־המולד. עד־כדי־כך, שבחלקים של מנהטן, שבניו־יורק מקפידים מדי שנה שבקישו־טי הרחוב לקראת חג־המולד יהיה מיספר החנוכיות שווה למיספר הכוכבים ועצי־האשוח הנוצריים.

גם המינהג של דמי־חנוכה, ש־מקורו היהודי מפוקפק למדי, בא

מאת

הרב עדי עשבי

לפצות את ילדי־ישראל בתפוצות על מתנות חג־המולד, שמקבלים חבריהם הנוצריים. בעוד האחרו־נים זוכים לקבל מתנות בערב אחד בלבד, יכולים הראשונים להתפאר בשמונה ימי־מתנות רצופים.

סיבה נוספת לפופולריות היא שחג־החנוכה הוא החג הלאומי המובהק ביותר, ובתור שכזה הת־רחבה משמעותו לאין־ערוך עם שיבת־ציון והקמת המדינה. לא קם מנהיג פוליטי בישראל שלא עשה שימוש, בצורה זו או אחרת, ב־השוואה שבין דור־המכבים לבין דור מקימי־המדינה וממשיכי־דר־כם. בנבכי נשמתם רואים עצמם כמה ממנהיגי־האומה כחשמונאים לכל דבר.

הסיבה השלישית לפופולריות: כמו כמה חגים אחרים, הפך היום חג־החנוכה חג לילדים. יעידו על כך שלא רק הפסטיבלים של שירי־הילדים, ההולכים ומתרבים מדי שנה, אלא העובדה שדווקא בחנו־כה מרגישים רוב ההורים בישראל את עצמם מחוייבים, חינוכית ו־משפחתית, לקיים מיצוות הדלקת־נרות ולשיר שירי־חנוכה עם יל־דיהם. גם לכופרים המיקצועיים שבתוכנו קל יותר להזדהות עם אופיו הלאומי, כימעט הלאומני, של חג־החנוכה.

אלא שגם כאן אנו עושים את מלאכתנו קלה. אם אומנם ניתן לייחס לחג זה משמעות לאומית, הרי שומה עלינו שלא להסתפק באמת היסטורית חלקית, המת־בלת באגדות ציוריות ומרתקות. אם אכן יש מקום להשוואות בין אז והיום, הרי חובה עלינו להת־עמק לא רק בהתהוותה של ממלכת ההשמונאים, אלא, ביתר שאת, בהמשך התפתחותה של ממלכה זו.

זו היא רק דוגמה אחת מיני רבות לקושי שבו נתקל האדם המודרני בנסיונו להתמודד עם ה־יהדות הפולחנית על כל מרכיביה. לרוב אין אנו מצויידים ביכולת לסנן ולהפריד בין הפרוש המגמתי, ההשמטה המגמתית או התוספת ה־מגמתית, ובין הגרעין היסודי של ההתפתחויות כהווייתן.

משום־כך אנו מזדרזים לעיתים קרובות לשפוט את מורשת ישר־אל לחובה, מה גם שברוב המיקרים משמשת היהדות, כאחיותיה, ה־דתות האחרות, כקרדום לחפור בו בידי המכתירים עצמם כנציגיו ה־בלעדיים של הקדוש־ברוך־הוא עלי אדמות.

הדרך לאבדון

ככל שחלפו השנים נוצר פער הולך וגדל בין מתיתיהו, הכהן ה־גדול ומניעיו, לבין ממשיכי דרכו ומניעיהם. מרד־החשמונאים לא היה פורץ מעולם, לולא החמירה הממלכה המתפוררת של בית־סל־בקוס היווני את תקנותיה בתחום חופש־הפולחן ביהודה. לא העצ־מאות המדינית היתה הכוח המניע של הכהן ממודיעין, כי־אם התער־בות השילטון בחיי־הרוח של מיש־פחתו. אחרי שמצא עצמו במחתרת בהרי־יהודה, לא נותר לו אלא לצאת, בכורח המציאות, למאבק מזויין. אך גם כאשר תוך כדי ה־התעצמות היעד משתנה ממודיעין לירושלים, ומחופש הפולחן המקו־מי לטיהור בית־המיקדש, עדיין מתמצות כל שאיפותיו של מתית־יהו בנושא הדתי־פולחני בלבד.

למותר לציין כי הכהן ממודיעין מייצג את המיעוט האיכפתי, מול האדישות המחרידה של הרוב ה־יהודי המתייוון וה„נגרר", החי את חיי־הרגע בלבד.

מניעיו של ממשיך־דרכו, יהודה המכבי, שהתגלה כמצביא מצטיין, לא הצטמצמו עוד במסגרת שנק־בעה על־ידי אביו. לאור העובדה כי כוכבה של קיסרות רומי הלך ועלה ככל שזה של יוון הלך ודעך, מצא יהודה המכבי לנכון לחתום עם רומי, בעלת האינטרסים המוב־הקים באיזור, על „מיזכר־הבנה אסטרטגי". המתמרדים נגד כפייה דתית, הפכו לפתע בעלי־ברית מדיניים, ושותפים אפשריים בתה־ליך השתלטות המעצמה הגדולה על האיזור.

„ויבוא עד הפיל ויכרע בין ברכיו וידקרהו..."

בתנאים אלה לא איחרה החרות המדינית לבוא, חרות המלווה ב־התפשטות טריטוריאלית רחבה ככל שממלכת־החשמונאים הפכה מעצמה גדולה יותר, או ראתה את עצמה ככזו, הלכו והשתכחו מניעיו של אבי השושלת.

הקדושה הנצחית לא היתה עוד האינטרס. האינטרסים הרגעיים הפ־כו מקודשים.

שמותיהם של יורשי מתיתיהו מעידים אולי יותר מכל על דרכם: הורקנוס, אריסטובלוס, אנטיגונוס וכדומה. הכהן היה המצביא ה־נשיא. אנשי־צבא יהודים היו מעו־רבים ישירות במאבקי־השילטון ה־פנימיים של מצריים. שיטחה של יהודה הגיע לממדים שלא היו כמותו, מיבצעי־גיור המוניים הת־נהלו בקרב העמים הכבושים, ה־נשיא לא מסתפק עוד בתאריו והפך למלך. הפער שבין העם ובין בית המלוכה הלך וגדל. הקיצוניות ו־הפירוד בקרב העם החלו מראים ניצניהם.

אלה היו סממניו של סוף קרב ובא. ואומנם, מילחמת־ירושה על כסא המלכות ביהודה הביאה להת־ערבות ישירה של בעל־הברית, רומי, ולקיצה של ממלכת החש־מונאים ועצמאותה של יהודה, ב־שנת 63 לפני ספירת־הנוצרים.

ממלכת החשמונאים החזיקה מע־מד פחות מ־100 שנים, ובתוכן שינתה פניה מקצה לקצה.

אין כל פלא, אם כן, שחז"ל קבעו כי בשבת־חנוכה יש להפטיר ב־זכריה הנביא ולהדגיש את הפסוק: „לא בחיל ולא בכוח, כי אם ברוחי — אמר ה' צבאות."

ודי לחכימא ברמיזא.

ספורט

כדורסל

מנהלי מכבי:

ברקוביץ וארואסטי

כשלא חזר ויקי פרץ מצרפת כדי לשחק עם נבחרת הכדורגל הלאומית, השלימו כולם עם כך שהוא מסוכסך עם המאמן האנגלי, ג'ק מנסל, וכותרות הן עיתונים אף הצדיקו אותו.

כשמיקי ברקוביץ ומוטי ארואסטי מ־מכבי תל־אביב אינם רוצים לשחק עם נבחרת הכדורסל הלאומית, זוקפים כל הישראלים הספטריוטים גבה. לעומתם הם משבחים את לו סילבר, קפטן מכבי תל־אביב, המוכן לנסוע עם הנבחרת.

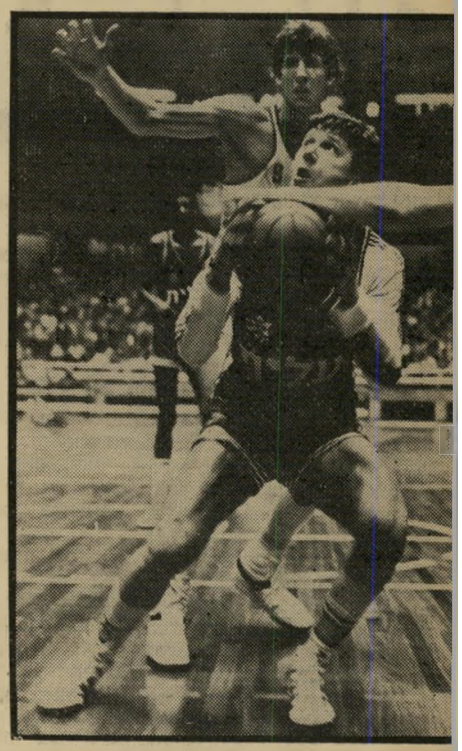
ברקוביץ וארואסטי מוכנים לכל מאמץ באגודתם — מכבי תל־אביב — כי בסופה של הדרך הם עשויים לחזור מאירופה כאלופים עם הגביע. איזה אתגר יכולה להציע להם נבחרת־ישראל? אומנם, הם נקראו אל הדגל כדי לחזק את הנבחרת, אבל כשהמדובר ביעד חסר־חשיבות אין הם מוכנים להתאמץ.

איגוד הכדורסל התחייב, בתחילת העונה, שהוא ישלח נבחרת מהארץ למישחקים, ועכשיו עליו לעמוד בהתחייבות. נבחרת ישראל יחד עם המאמן, שמואל יעקובסון, יוצאת ביום השלישי לספרד ולצרפת. המישחקים שבהם תשתתף נחשבים ידידותיים בילבד. היא לא תתחרה אפילו מול נבחרת אחת מהשורה הראשונה באירופה.

מוניטין. מנהל מכבי, עורך־הדין שימעון מיורחי, עומד מאחורי שני הסרבנים. הוא הסביר שמיקי ברקוביץ עדיין לא החלים ממחלת השפעת. שניהם — מיקי ומוטי — פותחים השבוע חנויות חדשות לדיבדי־ספורט. נוכחותם בחנות משפיעה על המוניטין והריווחיות של העסק. אם הם יסעו עם הנבחרת ויחזרו כמנצחים משני המישחקים חסרי־החשיבות, זה לא יוסיף מאומה למוניטין שהשיגו במדי מכבי תל־אביב.

אבל הסיבה המשכנעת יותר היא העובדה ששחקני מכבי זקוקים למנוחה. תוכנית המישחקים שלהם, האימונים המפרכים ו־14 המישחקים המתוכננים באירופה הם מעמסה כבדה על כל שחקן.

שמואל יעקובסון, מאמן הנבחרת, שהוא גם מאמן הפועל תל־אביב — יריבתה של מכבי — יכול לצאת נפגע מכל הפרשה. הוא יכול לפרש, אולי, את סירובם של „ברקוביץ וארואסטי רוצים לשחק עם הנבחרת, אבל הם גם זקוקים למנוחה."

כדורסלן ברקוביץ
לא יסע

כדורגל

חביב חי זקיים

אריה חביב, שספג לפני שבועיים, לראשונה בקאריירה שלו כשוער, חמישה שערים במישחק מול מכבי פתח־תקוה, החזיר לעצמו השבת, במישחק מול מכבי תל־אביב, את התואר שוער מס' 1 של הליגה.

קבוצתו, הפועל יהוד, שהתפרסמה בתוצאת התיקו הקבועה, שבה היא מסיימת כל מישחק, יודעת שהישגיה תלויים ביכולתו של חביב. עבור יהוד, כל תוצאת תיקו משמעותה ניצחון. כל תוצאת תיקו היא בדרך כלל 0:0, כי לשערו של חביב לא חודרים הכדורים.

חביב הודה שמול כוכבי מכבי תל־אביב אפילו הוא חשש, אך דווקא דבר זה הוא שגרם לו לשחק טוב יותר. הוא הוכיח בשבת האחרונה לאבי כהן, למשה שווייצר ולבני טבק, שהוא שוער בלתי־עביר. לאוהדי יהוד הצליח שוב להוכיח אריה חביב — כדבריו — שהוא חי.

חביב התחיל לשחק כשוער בקבוצת כדוריד בבית־הספר התיכון ביהוד. ההצלחה שלו שם גרמה לכך שמאמן קבוצת הכדורגל של יהוד, שלמה שרף, קרא לו לבוא ולשחק בקבוצת הכדורגל של השכונה. בעת אחד האימונים העיר לו המאמן: „אתה מתנהג כמו צייד ציפורים, ולא כמו שוער." חביב נעלב עד עימקי נישמתו ומאז הוא חדור מוטיבציה להוכיח שהוא יכול להיות שוער־כדורגל טוב.

הקאריירה של חביב נבנתה אחרי פציעה של שוער אחר. בשלושת המישחקים האחרונים בעונת 1976, עלה אריה חביב לשחק אחרי שצבי גוזמן, השוער מס' 1 של יהוד נפצע. בתום העונה עלתה הפועל יהוד לליגה הלאומית.

עמנואל שפר, שאימן את הנבחרת הלאומית, קרא לו, ב־1977, לשחק בנבחרת. דבר זה נטע בטחון רב בשוער הצעיר מיהוד.

בשנה האחרונה קרא לו גם ג'ק מנסל לשחק בנבחרת הלאומית, אך לדברי חביב נעשה לו עוול אחרי שהמאמן האנגלי העדיף את יוסי מיזרחי על פניו. בתגובה על כך התכנסה בדחיפות מועצת־פועלי־יהוד והשמיעה גינוי חריף נגד המאמן הלאומי.

פציעתו של יוסי מיזרחי, במישחק מול פורטוגל, איפשרה לחביב לעלות, כשוער, אל כר־הדשא ולהוכיח שהוא השוער המצטיין. היום מעריכים אנשי מיקצוע הכדורגל הישראלי, שאריה חביב הוא שוער מס' 1 במישחקי הליגה בארץ ואילו יוסי מיזרחי הוא שוער מס' 1 של הנבחרת הלאומית. אריה חביב אינו שבע נחת מהערכה זו, אך הוא זוכה לפחות במישחקי הליגה בכל שבת לכך שבזכותו מחזיקה יהוד מעמד בטבלת הליגה הלאומית במקום השביעי, שהוא די מכובד עבור יהוד.

אריה חביב אומר שחשוב לו להצליח, כדי להשביע את רצונו של מאמנו, צביקה רוזן. אבל כשהוא יוצא מהמיגרש, בתום מישחק, וכל אוהדיו מיהוד מתקבצים סביבו ומברכים אותו, הוא נוהג להכריז לפניהם: „הוכחתי שחביב לא מת. כל השחקנים נלחמו, אבל חביב נשאר חי."

בלומפיד בלי צלמים

השבת האחרונה היתה השבת הראשונה שבה לא הופיע אף צלם־עיתונות במיגרש בלומפילד ביפו. היה זה מיקרה יוצא־דופן. בכל שבת מופיעים צלמי־עיתונות רבים כל־כך, עד כי מנהל המיגרש, אדון סולומון, אינו מוכן להניח לכולם להכנס. כל צלמי־העיתונות נוהרים תמיד לבלומפילד, כי זהו המיגרש היפה ביותר בארץ.

מיגרש בלומפילד הוא גם המיגרש הביתי של הפועל תל־אביב, שעד לעונה זו משכה תשומת־לב רבה. גם היום, כשקבוצה זו מפסידה, יש לצלמים מה לצלם — בקבוצה משחקים כוכבים הכובשים כותרות בכל מישחק.

אך השבת לא הגיעו כל צלמים למיגרש, משום שמול הפועל תל־אביב שיחקה קבוצת שימשון האפורה. לכן יצאו הצלמים, בעל־כורחם, למיגרשים אחרים בארץ.

אריה קנפר, צלם־עיתון חדשות הספורט, נוהג להצהיר שבלומפילד הוא המיגרש הביתי שלו. שם, במיגרש היפה בעל הדגר הגבוהה, שמפרידה את היציע מהמיגרש, אין סיכוי שתנחת עליו אבן מאוהד חמום־מוח. אבל השבת אפילו קנפר לא היה בבלומפילד.

כשנשאל קנפר על־ידי ידידים מודאגים אם הוא חולה, היתה תשובתו שמערכת העיתון שלו אילצה אותו לנסוע לצלם את המישחק בפתח־תיקווה.

למרות שלבלומפילד לא הגיעו צלמי־עיתונות, היה זה המיגרש שצעד בראש מיצעד ההכנסות ממכירת־כרטיסים. מסתבר שלצופים, שאינם כפופים לשיקולי מערכות־העיתונים, פשוט נוח יותר לשבת ביציעים של בלומפילד.

לעורר את דני

דני נוימן כבש כותרות, ביחד עם אורי מלמיליאן כששיחק בבית"ר ירושלים. כשהקבוצה התחילה להפסיד ואף ירדה מהליגה הלאומית, חתם נוימן חוזה עם קבוצת מכבי תל־אביב. אך באותה עונת־מישחקים הפסידה מכבי תל־אביב במרבית מישחקיה. נוימן, שסבל מפציעה בכתפו, הפסיק לשחק.

היתה זו העונה השחורה ביותר של הבחור, שהיה רגיל להיות מרואיין מבוקש.

בעונה הנוכחית, אחרי שהתאושש מהפציעה, חזר דני נוימן לשחק. אך את תשומת־הלב כבש אבי („האנגלי") כהן, שחזר מליברפול. בכל מישחק שיתף המאמן, יעקב גרונדמן, את נוימן רק לכמה דקות. דני נוימן לא הצליח להוכיח שהוא שחקן טוב כמו בימיו הטובים, בבית"ר ירושלים.

שוער חביב מול חזק שווייצר
מס' 1

„יש טובים ממני". בשבת האחרונה ישב דני נוימן על ספסל השחקנים המחליפים במיגרש יהוד.

העולם הזה פנה אל דני נוימן ושאל:
מדוע אינך משחק?
זה השיקול של המאמן גרונדמן.
אתה כשיר לשחק?
כן.
אתה מסכים עם השיקול של המאמן?
כן.
אם כן, מדוע, לדעתך הוא לא שיתף אותך במישחק?
על המיגרש משחקים, יש שחקנים שהם טובים ממני.
אתה מתכוון לחזור בעונה הבאה לבית"ר ירושלים?
כן.
מדברים שבית"ר אינה רוצה בך.
שקר. בעונה הבאה אני חוזר לשחק בבית"ר ירושלים. העניין כבר סוכם.
מלמיליאן מחכה לך?
כן. אני רוצה לחזור לירושלים.
מילי רג'ואן מחכה לך בירושלים?
כן. איך אתם יודעים?
ירושלמים דיווחו לנו. הם גם אמרו שהיא יפהפיה.

הצופים, השחקנים, ואפילו המאמן גרונדמן, הרגישו בתשומת־הלב שעורר לפתע דני נוימן. במחצית השניה של המישחק העלה אותו המאמן למיגרש.

עם הכדור הראשון שנגע ברגליו הצליח נוימן להתקדם עד לשער יהוד. לפני רחבת ה־16 מסר אותו לחלוץ מכבי תל־אביב, אך זה החמיץ את ההבקעה.

מאמן גרונדמן וכדורגלן נוימן
יפהפיה בירושלים

הוא הכיר אותה כשהיתה בת 13, נשא אותה כשהיתה בת 15, וכעבור 10 שנים כיוון אקדח לראשה ולחץ על ההדק

בעלי ניסה לרצוח אותי!

קורבן סעד
בארמנית, מנהלת־הימורים, פקידה

צ פריר בן־מורד סעד כיוון את ה־אקדח אל אשתו, סוזן, ולחץ על ההדק. הוא ניסה לרצוח אותה, אך הצליח רק לפצוע אותה בכתפה. סעד הועמד לדין, הודה באשמה, הורשע ונדון ל־18 חודשי־מאסר בפועל בלבד. מדוע?

פרקליטו, עורך־הדין החיפאי גדעון גולד, קיבל השבוע הודעה מפרקליטות המדינה, כי יהיה עירעור על קולת־העונש. כאשר נשאל הפרקליט כיצד יתכן שאדם שנאשם בנסיון לרצח והודה באשמה יזכה לעונש כה קל, הסביר: השופטים שגזרו את דינו של סעד התחשבו בנסיבות המיקרה, שאותן פירט סעד עצמו, ואשר אף מצאו חיזוק בעדותה של אשתו, סוזן.

האשה סיפרה לבית־המישפט כי בגדה בבעלה לא פעם, ושיחסיהם היו מעורערים. גם צפריר סעד, מצידו, סיפר על יחסיו הגרועים עם אשתו, שלדבריו שירכה דר־כיה ופגעה קשות בכבודו בהתנהגותה. סעד סיפר כי למרות התנהגותה זו הוא מחל לה לא פעם, וניסה ללכת לקראתה כדי לשקם את חיי־נישואיהם ואת חיי המישפחה, הכוללת גם שני ילדים.

סעד גם אמר כי ביום שבו אירע המיקרה ביקש לפגוע באשתו, ואחר־כך בעצמו.

פרקליט גודר
עונש קל

לבסוף לא ניסה סעד להתאבד אחר שרק פצע את אשתו.

„בא לדבר בטובות"

ל בית־המישפט הוגשה גם עדותו של רופא, הד"ר קראוס מבית־החולים הממשלתי בטירת־הכרמל. מעדותו של הרופא, שהוגשה בכתב, עולה כי הנאשם במישפט היה שפוי בדעתו בשעת המעשה וכי הוא בעל ערכים מקובלים של טוב ורע, אך בעל אישיות ילדותית, חוסר שלווה ריגשית וקווים היסטריים.

סעד סיפר בבית־המישפט, שבתקופה ש־בה אירע המיקרה הוא חי בנפרד מאשתו. סוזן עברה להתגורר בדירה משל עצמה. יומיים אחרי כניסתה לדירה, בשדרות הציר־נות 47 בחיפה, ביקר הבעל בדירה ומצא בה גבר לצד אשתו. הוא איים על אשתו, עזב את הדירה, ניגש לביתו של חבר ונטל שם אקדח ברטה, טעון במחסנית מלאה.

כשהוא מצוייד באקדח חזר לעת ערב אל בית אשתו. הוא נכנס לדירה, הסתגר לרגע בחדר־השירותים, יצא כשבידו האקדח הטעון וכיוונו לעבר הגבר. הוא לחץ על ההדק, אך לא נורתה יריה. הגבר זינק כלפי סעד ונאבק עימו, אך לא עלה בידו להוציא את האקדח מידיו. סעד שב וכיוון את האקדח כלפי הגבר, שב ולחץ על ההדק, אך שוב לא נורתה יריה. הגבר נמלט מן הדירה.

סוזן סעד עיסתה גם היא להימלט, אך ללא הצלחה. בעלה רדף אחריה וכיוון את האקדח לראשה. היא ניסתה להיאבק עימו, ואחר־כך פנתה לברוח, לעבר דלת־היציאה. סעד כיוון את האקדח לעומתה, לחץ על ההדק, והפעם הצליח לירות. סוזן נפגעה בכתפה. היא נפלה, ונחבלה גם בזרועה.

זה היה הסיפור שסופר בבית־המישפט.

את סוזן סעד קשה היה לאתר. היא מתחבאת, כחיה נרדפת, מאימת מישפחתו של בעלה.

לדבריה, הצליחו לשכנע אותה להעיד במישפט על דברים שאינם מדוייקים, ואינם אמת לאמיתה. הבטיחו לה כי אם תעזור לסעד בדרך זו, לא יציקו לה עוד אחרי המישפט, והיא תוכל לחיות בשקט עם שני ילדיה. אך לא כך קרה. את ילדיה לקחו ממנה, ומסרו אותם למישפחה־אומנת. את ביתה נעלו, והיא אינה יכולה להיכנס אליו.

סוזן סעד היא יפהפיה תכולת־עיניים בת 25. כשהיא נזכרת ברגע הנורא שבו כיוון בעלה אקדח טעון לראשה היא פורצת בבכי.

סיפרה סוזן:

אלה היו הרגעים הארוכים ביותר בחיי. הסיפור כמו שקרה הוא אחר לגמרי ממה שסיפרו בבית־המישפט. אני הייתי באותו יום בדירה כשסעד בא לבקר. פתח לו את הדלת ידיד שלי, שלמה אליהו, שהוא שוטר, ואני שאלתי אותו מדוע בכלל הוא נותן לבעלי להיכנס. הוא ענה לי שסעד בא לדבר איתי בטובות.

אני ראיתי לפי הבעת־הפנים שלו שמשהו לא בסדר. הוא אמר לי באנגלית: תדעי לך שהחיים שלך לא יהיו עוד ארוכים, ויצא.

כעבור כמה זמן הוא חזר. הוא שלף אקדח וכיוון אותו לראש שלי. יותר נכון, החזיק אותו ממש על המצח שלי ולחץ על ההדק. הכדור היה עקר. נבהלתי נורא ורצתי למיטבח. השוטר שלמה אליהו, שהיה איתי, לא ראה איפה אני ויצא מהבית, ובעלי שיחק עם האקדח בחדר. הצלחתי לברוח החוצה, אך במדרגות הוא רדף אחרי וירה בי. נפגעתי בכתף ונפלתי. הוא התקרב אלי עם האקדח וכיוון לראשי. ירד לי הרבה דם מהפציעה בכתף, ושכבתי בלי לזוז. קיוויתי שיחשוב שאני מתה ואז הוא לא יירה. אלה היו הרגעים הארוכים ביותר בחיי.

למזלי יצאה שכנה לחדר המדרגות וגילה תה מה שקרה. הוא ברח והשכנה הזמינה אמבולנס.

עד כאן דיברי סוזן.

סוזן טרוטר הכירה את צפריר סעד כשהיתה בת 13. אמה ערכה לה מסיבת יום־הולדת במועדון בחיפה. צפריר, שניגן באותו מועדון, שוחח עם סוזן, שידעה רק את השפה האנגלית. היא הגיעה לחיפה חודשיים לפני יום הולדתה מפורטסמות שבאנגליה.

את אביה לא הכירה סוזן. היא גדלה בבית סבה וסבתה, שהיו בעלי מיגרש למכירת רכב. הסב והסבתא היו מהמרים מושבעים במישחקי־מזל. סוזן ידעה לשחק פוקר כבר כשהיתה בת חמש.

אמה היגרה לישראל, כאן התחתנה עם בחור שהיה צעיר ממנה בתריסר שנים. באחד הביקורים ביקשה סוזן מאמה שתיקח אותה עימה. האם הסכימה, בתנאי שסוזן תקרא לה „דודה", בגלל הבעל הצעיר שלה. כך הגיעה סוזן לחיפה. אחותה הצעירה, שהיא היום בת 21, נותרה בבית הסבא והסבתא.

האם ובתה לא הסתדרו ביניהן. סוזן סיפרה לצפריר על כך והשניים התיידדו. צפריר, שהיה אז בן 21, לקח עימו את סוזן לבקר את מישפחתו. כעבור כמה ימים ברחה סוזן מאמה ועברה להתגורר בחברת סעד, בבית אמו האלמנה. סוזן התגוררה בבית אמו עם כמה מאחיו ואחיותיו. עוד בטרם הגיעה לגיל 16 נישאו צפריר סעד וסוזן טרוטר בלונדון, בעזרת עדים ותעודות מזוייפות ביחס לגילה. כאשר חזרו השניים, נתקלה סוזן בעוייגות רבה מצד מישפחת בעלה, שלא ראתה בעין־יפה את העובדה שבנם נישא בנישואין אזרחיים. לא חלף זמן רב, עד שסוזן נמלטה מן הבית, אחרי שנולד לזוג בן, בחזרה ל־אנגליה, אל סבה וסבתה. בעלה התחנן שתחזור, והיא הסכימה. סוזן חשבה שמשהו ישתנה, אך ללא הועיל. היא שבה וברחה לאנגליה. הפעם שהתה בלונדון, שם התחילה לעבוד בתפקיד קרופייה (מנהלת־הימורים) בקזינו המפואר אגוז הזהב, ויותר מאוחר במועדון פלייבוי. היא הכירה היטב את המישחקים השונים עוד מימי ילדותה בבית סבה המהמר.

סבתא, אמא וסבא של סוזן
המהמרים

באמצעות סבה הכירה סוזן באחד הימים עורך־דין מכובד, ועברה לגור עימו. החיים באנגליה נראו לה יפים וטובים, כאשר לפתע קיבלה מכתב מצפריר סעד, שבו הוא ביישר לה כי בנה מתגעגע אליה. היא נטשה את הפרקליט האנגלי ושבה אל בעלה לישראל. אך הפעם היא לא הסכימה לחיות עם קרובי־מישפחתו של בעלה והזוג מצא לו דירה משלו.

לסעד היו התקפות קינאה. הוא נהג להכות את סוזן, שלא פעם נפצעה ואושפזה. כאשר החמיר שוב המצב ברחה סוזן אל אמה, שהתגוררה ברעננה, ועבדה כמטפלת בשלושת ילדיה של אמה — אחיותיה החורגות. מאוחר יותר התחילה לנהל בוטיק, אך יום אחד שב סעד ומצא אותה. הוא היכה אותה, והותיר חבורות כחולות על פניה. סוזן פוטרה מעבודתה, ושבה לחיפה.

ביניתיים נולדה לסוזן בת מבעלה. היא הותירה את הבת ואת הבן ברשות בעלה, ועבדה במועדון של לו, ששכר למענה דירה על הכרמל. סוזן חשבה כי מעתה תהיה חופשיה מבעלה, ואז הבינה כי לו קנאי לא פחות מצפריר סעד, והחליטה לעזוב גם אותו.

את השוטר שלמה אליהו פגשה סוזן כאשר בא למועדון של לו בתוקף תפקידו. השוטר השקט מצא חן בעיניה של סוזן, והיא עזבה את לו ועברה לגור בחברת השוטר, שהתגורר עם אמו הזקנה.

להקל בעונש

עו רב נודע לצפריר סעד היכן מתגוררת אשתו. הוא טילפן אליה והציק לה, נהג לאיים עליה שלא תשוב לראות את ילדיה, ואז היתה נוסעת לבקרו.

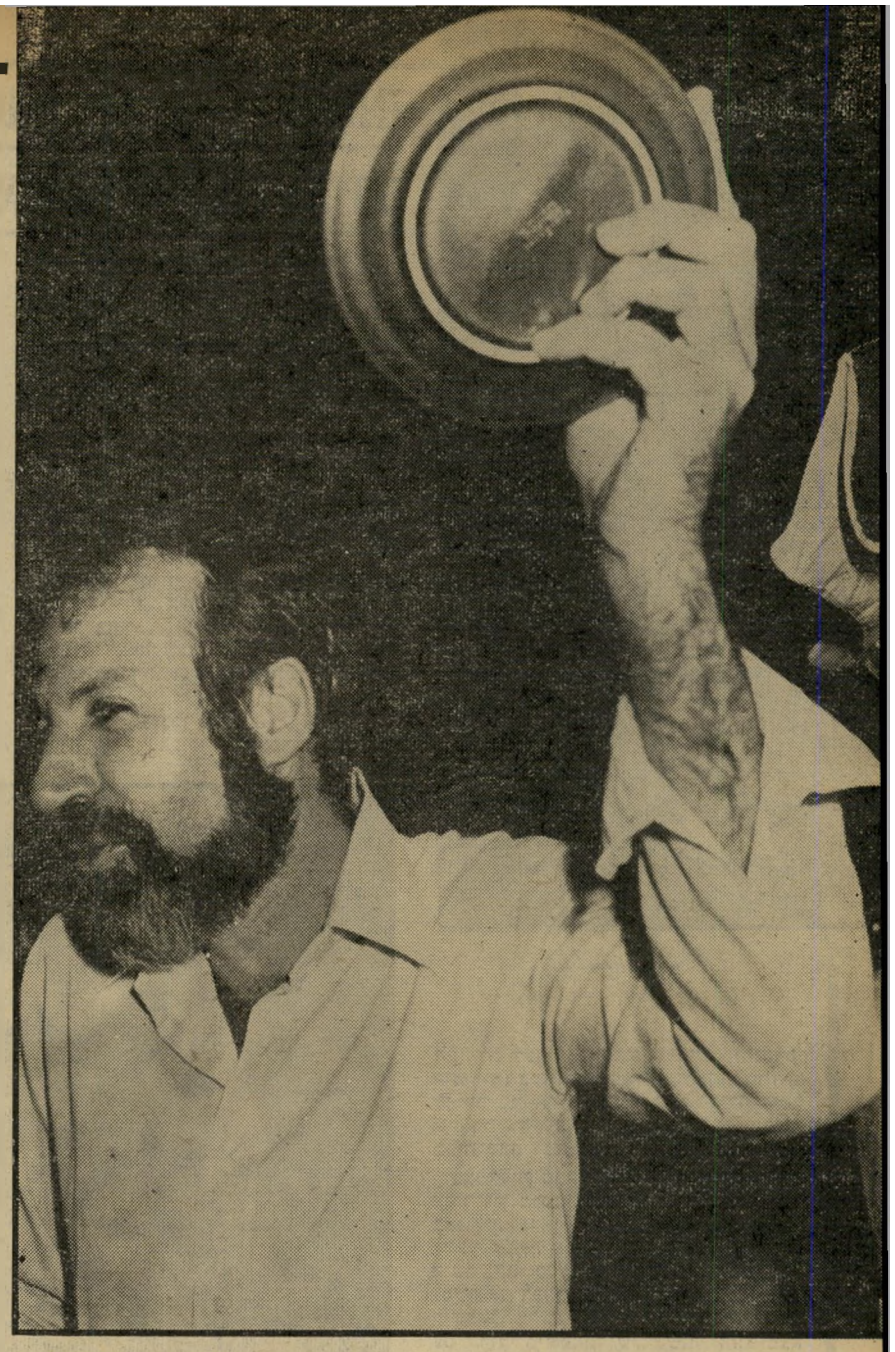
בני מישפחתו של סעד אמרו לסוזן כי היא אשמה בכל מה שהתרחש, ושעליה לומר בבית־המישפט רק דברים שיקלו על עונשו של בעלה. אך מייד אחרי שנגזר דינו של בעלה, התברר לסוזן, שכבר התחילה לעבוד כפקידה בחברה לכבלים, שעולמה חרב עליה.

אחרי שנלקחו ממנה ילדיה וביתה, מתגוררת סוזן בבית השוטר שלמה אליהו, ששכר דירה עם חבר אחרי שנפטרה אימו. לדברי סוזן, לא מרשה לה השוטר לעזוב את פתח הבית. היא טוענת שגם הוא מכה בה, ממש כמו שעשה בעלה.

הפרשה שהביאה את הכנסת לנקודת השפל

נוף בשטח ההפקר(ות)

שברו את הכלים

ח"כ עקיבא נוף אוהב לערוך הצגות ולהבליט את עצמו במסיבות. בפסטיבל השירים החסיר־דיים ניפץ את הצלחת כדי לקבל נתח גדול יותר מהעוגה — במישחק כמו בחיים.

על־פני מועמדים סבירים יותר. נוף, שב־ניגוד לתמיר אינו מחונן בכישרונות אישיים מרשימים, נדבק אל מורהר־מחנכו, והלך אחריו בכל הזיג־זאגים שבהם קידם תמיר את הקאריירה שלו. נוף נסחב אחריו מכנסת לכנסת.

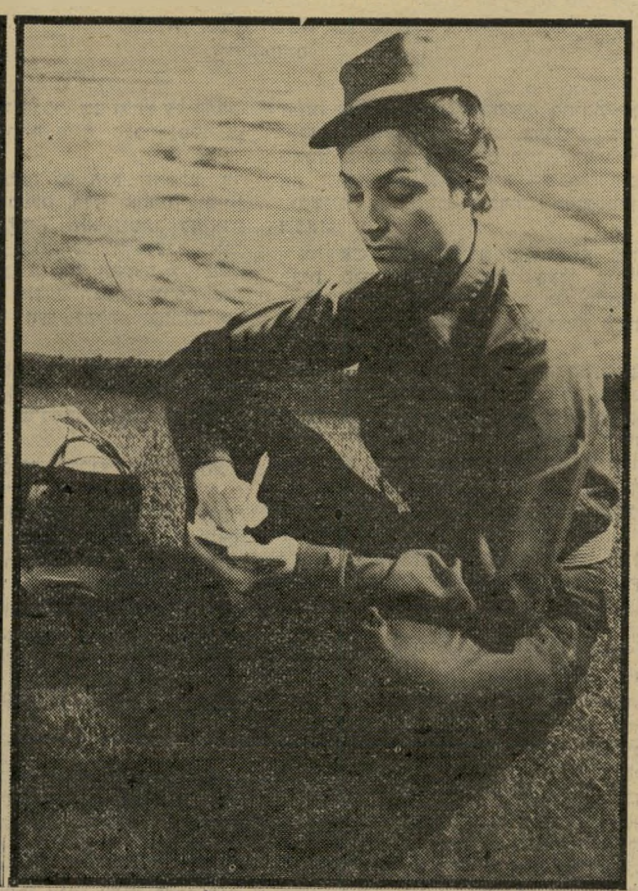
ההצעה להינשא לחבר־כנסת קסמה ל־מירה וייגנרטן. היא התעלמה מן השמועות ומן האזהרות על רמתו המוסרית ואורח־חייו של החתן, שידידיה דאגו למסור לה. כשנוכחה לדעת כי השמועות הן נכונות — בלשון המעטה — כבר היה זה מאוחר מדי.

לאחר מכן טענה מירה נוף כי בעלה ניצל את תקופת־נשואיהם כדי להעביר אל עצמו, בדרכים שונות, ותוך ניצול תמימותה, חלק ניכר מן הרכוש שלה. כיום משוכנעת מירה נוף שהח"כ המזוקן נשא אותה בשל כספה בילבד.

זמן־מה אחרי לידת בת לזוג, החלה המישפחה מתפרקת. הליכי־הגירושין הפכו אחת הפרשות המחפירות ביותר — אולם פרשה זו חסוייה במידה רבה, ביגלל האיסור שהטיל בית־הדין הרבני על פירסום תוכן התיק.

אך מדי פעם דלפו דברים החוצה. אחד מחברי־הכנסת התלונן בכנסת התשיעית לפני יושב־ראש הכנסת דאז, יצחק ברמן, על כי נגרמה בושה לכנסת כאשר הוצאה פקודת־מעצר נגד עקיבא נוף בשל אי־

כתבת בחעלה

במילחמת יום־הכיפורים ירדה מירה וייגנרטן לתעלה, וכך החלה הקאריירה שלה. היא עבדה בהעולם הזה ככתבת לענייני־חברה.

בדרן במועדון

מפני שראה בו נאמן אישי. עסק נוף בהלחנה ובזמרה. לפני שהפך נושא־כליו של שמואל תמיר, שקידם אותו

ה שוטרים בנמל־התעופה

היו המו־מים. לעיניהם קרה דבר שלא ייאמן: חבר־כנסת הפר בגלוי את החוק בצורה בוטה וברוטאלית. חברו הזדהה עימו, ויו"ר הכנסת בכבודו ובעצמו חיפה עליו באופן פעיל.

באותו מעמד הגיע בית־המחוקקים של מדינת־ישראל לנקודת־שפל חדשה. בחסות הישוב־ראש שלה, הוא הפר את החוק, שהוא עצמו מופקד על חקיקתו.

המעשה כולו, וכל המעורבים בו, היו מביישים גם את הפרלמנט של רפובליקת־בננות.

נשואין עם גרושה עשירה

ג יבור הפרשה התאים לתפקידו זה. היה זה חבר־הכנסת עקיבא נוף — דמות עתירת־שערוריות, המסמל את הרמה המוסרית של הכנסת העשירית.

חלק גדול מן השערוריות של מלחין־הפיזמונים והזמר לעת־מצוא לא הגיעו מעולם לאוזני הציבור. עובדה זו כשלעצמה היא חלק מן השערוריה.

הסיפור התחיל כאשר החליטה צעירה בשם מירה וייגרטן להינשא לח"כ הצעיר. מירה, מי שהיתה מלכת־יופי של ישראל, היתה נשואה לאיל־מיסחר עשיר בטכסאס. נשואין אלה התפרקו, הבן והבת של הזוג נשארו ברשות האב, ומירה חזרה הביתה. היא היתה גרושה צעירה, בעלת הופעה נאה, עשירה ומבוקשת. היתה לה דירה כפולה, ועליה פנטהאוז, בקירבת היכל־התרבות, ובה אוצרות של אמנות. המחזרים צבאו על ביתה.

עקיבא נוף היה אז צעיר עולה. הוא נכנס לכנסת כנושא־כליו וכתלמידו של אחת הדמויות המפוקפקות ביותר בזירה הפוליטית: שמואל תמיר, שבחר בו אישית

תשלום מזונות לבתו. נוף התעטף בחסי־נות הפרלמנטרית, והתעלם מן הפקודה, שלא בוצעה. כתוצאה מכך הוגשה הצעת־חוק לתיקון חוק־החסינות, שנועד למנוע את השימוש בחסינות כדי להימנע מתשלום מזונות.

הצעת־חוק זו לא הובאה כלל לדיון. תחת זאת עשה נוף עצמו מעשה שהדהים חברי־הכנסת רבים: הוא הגיש שתי הצעות־חוק שנועדו להשפיע במישרין על ההלי־כים התלויים ועומדים בינו ובין אשתו. בין השאר: הוראה לבית־המישפט להתחשב במצבה הכלכלי של האשה, בעת קביעת המזונות, כך שהבעל לא יצטרך לשלם מזונות מלאים לילדיו כאשר האשה היא בעלת־אמצעים.

כל חברי־הכנסת ידעו היטב כי כאן עושה חבר־כנסת שימוש במכשיר הפרל־מנטרי כדי לקדם בגלוי ובמצח נחושה את ענייניו האישיים. אולם רק חבר־כנסת אחד העז לדבר על כך בגלוי מעל הדוכן. אחרים הסתפקו בהשמצות פרטיות במיזנון, מאחורי גבו של נוף. היה זה אופייני לאווירה ששררה כבר אז בכנסת, הדומה לא־פעם לאחוות חבורה של מחלקי־שלל, שנוף לא התקשה למצוא כמה חברי־כנסת שיעניקו את שמותיהם למעשהו המחפיר. ההצעות שלו התקבלו והפכו חוק־המדינה.

מכות במיטבח

ב־יתתיים קרו בין בני־הזוג דברים חמורים עוד יותר.

מדי פעם התפרץ נוף לדירת אשתו, כמה וכמה עם ח"כ הידוע בשל שיטותיו הסקנדליסטיות.

מירה נוף חשה שהיא חשופה לאלימות בעלה, וכי בניגוד לכל אזרח אחר במדינה גופה ורכושה הפכו הפקר. היא פנתה אל הקציגים, עלתה בסולם הדרגות והגיעה ליועץ המישפטי לממשלה. שום דבר לא עזר. גם היועץ המישפטי התעלם מפניותיה.

לשיא הגיעו הדברים כאשר חטף נוף את בתו, בניגוד לאיסור מפורש של בית־הדין, ולקח אותה לחו"ל. שוב היתה פנייה ליועץ המישפטי, ושוב סירב היועץ להתערב בדרך שמחייב החוק: להגיש כתב־אישום נגד הח"כ ולבקש את הסרת חסינותו כדי להעמידו לדין. נוף השתכנע כי לו מותר הכל, שאיש לא יעז לפעול נגדו, וכי חסינותו מרשה לו כל דבר העולה על דעתו במילחמתו באשתו, שהוא סירב להעניק לה גט.

בדצמבר 1980 פנה פרקליטה של האשה דאז, עורך־הדין אמנון זיכרוני, אל היועץ המישפטי במיכתב שכלל איום מפורש בהגשת בג"ץ נגדו, אם לא יפעל כמוטל עליו. כתב אז זיכרוני:

„הנני מתכבד לפנות אליך בשם מרשתי, הגב' מירה נוף, אשתו של ח"כ עקיבא נוף.

„מפי מרשתי נמסר לי כי בעבר פנתה אליך שלוש פעמים בכתב, בתאריכים 13.4.79, 7.6.79 ו־18.12.79, וביקשה לפעול למען הסרת חסינותו של בעלה, כדי שיוכל לעמוד לדין פלילי בגין התנהגות אלימה כלפיה, ובכלל זה מיספר תקיפות.

„בנוסף לכך פנתה אליך לפני מיספר חודשים בעניין חטיפת בתה על־ידי ח"כ עקיבא נוף ונסיעה עימה לחו"ל.

„כפי שנמסר לי על־ידי מרשתי לא היתה כל תשובה של ממש למיכתביה אליה, והדבר מעורר תמיהה, מה גם שבמיכתבה האחרון, מה־18.12.79, ידעה לציין במפורש כי אי־מתן תשובה לפנייותיה הינה בניגוד מפורש לחוק לתיקון סדרי המינהל (הנמ־קות) תשי"ט — 1959.

„מצ"ב העתקי מיכתביה הקודמים של מרשתי, ובהם פירוט תלונותיה במישטרת מרחב־הירקון על תאריכיהן.

„אבקשך, איפוא, לפעול בהקדם למען העמדתו לדין פלילי של ח"כ נוף והסרת חסינותו, שכן לגבי חלק מהמעשים כבר עברו למעלה משנתיים.

„מובן מאליו שמרשתי שומרת לעצמה את כל הזכויות לנקוט בכל האמצעים העומדים לרשותה, ופניה לבג"ץ בכלל זה, אם אופן הטיפול בעניינה לא ישתנה."

נוף פרלמנטרי אפל

ה־יועץ המישפטי הנבוך הסכים בכל זאת לעשות משהו: לשכנע את הבעל להעניק גט לאשתו. הדבר סוכם בפגישה שנערכה במישרדו, בנוכחות פרקליטו של נוף, יעקוב וייגרוש, וכמה מעוזרי היועץ.

מאמצים אלה — אם נעשו — לא נשאו פרי. נוף סירב לתת גט לאשתו, אולי מתוך תיקווה כי יוכל להשיג תנאים כלכליים טובים יותר מהאשה העשירה, אם יעמוד בסירובו.

היה לו זמן. כי בינתיים התחבר עם אשה אחרת, שילדה לו בת, וחי עימה. הוא היה, כנראה, משכונע כי בעזרת חסינותו הפרלמנטרית ומעמדו יוכל למרר את חיי אשתו ולכפות עליה בסופו של דבר את תנאיו.

זה היה המצב כאשר שבקה הכנסת התשיעית חיים לכל חי. היתה זאת כנסת עתירת־שערוריות מאין כמוה. אחד מחבריה נשלח לכלא בעוון קבלת־שוחד (שמואל רכטמן), נוכל בינלאומי ידוע־לשימצה זכה בה במנדאט (שמואל פלאטו־שרון), אחד מחבריה (השר אהרון אבו־חצירא) הועמד פעמיים למישפט אחרי שהוסרה חסינותו, אחד מחבריה (חמאד אבו־רביע) נרצח,

שוטר בבית

תמונה זו צולמה באחת ההזדמנויות הרבות שבהן הוזעקה המישטרה לביתה של מירה נוף, שטענה כי בעלה תקף אותה, היכה אותה ואיים עליה. בכל פעם סירבה המישטרה להתערב בסיכסוך.

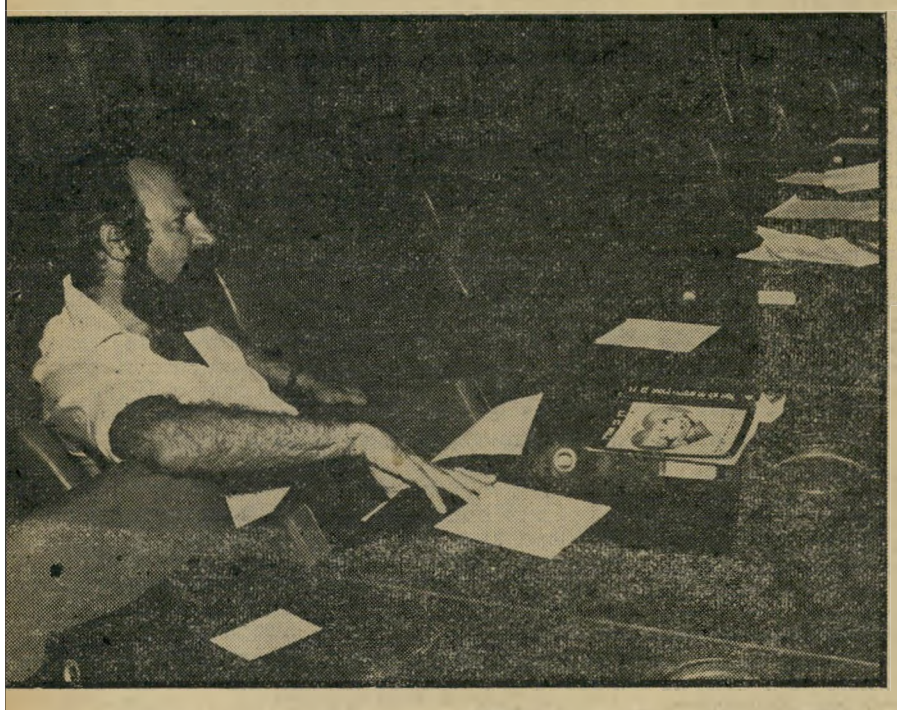
מכות במיטבח

תמונה זו הונצחה על־ידי צלמת העולם הזה, גילה רזין, שהוזעקה על־ידי מירה נוף, כדי לצלם את הקטטה של בני הזוג נוף, כאשר פרץ עקיבא נוף למיטבחה של מירה.

ולפי תלונותיה במישטרה הוא התנפל עליה, היכה אותה ואיים על גופה. פעם הזעיקה האשה את צלמת העולם הזה, שהצליחה להנציח במצלמתה את חילופי־המהלומות בין המתוקן ואשתו במיטבח.

כל זה נעשה לעיני הילדה ולעיני השכ־נים, שקיבלו בצורה זו שיעור מאלף על נחת־זרועו של הפרלמנטריזם הישראלי. גם המשך השיעור היה מאלף.

בכל פעם, כאשר הוזעקה המישטרה לדירה שבשדרות בן־ציון, היא פעלה באותה צורה: השוטרים הגבוכים השתמטו מלהת־ערב, התעלמו מסימני־המהלומות שעל גוף האשה והסתלקו כלעומת שבאו. איש מהם לא רצה להסתבך עם חבר־כנסת, ועל אחת

„זיונים זה לא הכל"

סיפרו של דן בן־אמוץ מונח על שול־חנו של ח"כ עקיבא נוף באולם הוועדה של הכנסת, בשעה שנערך בה דיון. ח"כ נוף אוהב להציג את עצמו כרודף־נשים דווקא.

(המשך מעמוד 75)

וברצח זה הואשמו בניו של מי שבא ותפס את מקומו בכנסת (ג'אבר מועדי). לא זה בילבד שהכנסת לא היתה עוד נקיה מפלילים, אלא שרמת־הפלילים בה עלתה בהרבה על הממוצע באוכלוסיה.

עקיבא נוף, הח"כ הסקנדליסטי, התאים לנוף פרלמנטרי זה.

עתה בא הסקנדל החדש של עקיבא נוף, וקבע שיא חדש.

הרקע לפרשה הוא אחד הצדדים המפוקפקים ביותר של החיים הפרלמנטריים, מדי פעם שולחת הכנסת „משלחות פרלמנטריות" לכינוסים שונים בעולם. משלחות אלה מהוות קנוניות של עסקנים: הכל בכנסת יודעים שמשלחות אלה אינן אלא חלוקת־שלל. אלה הם טיולים על־חשבון משלם־המיסים, כדי להיפגש עם חברי־פרלמנטרים אחרים, שגם הם מנצלים את מעמדם באותה צורה.

ח"כ נוף וחברתו רותי הוצמן
שלושה במטוס אחד

אילו סבר מישהו בכנסת שיש קשר כלשהו בין המטרה המוצהרת של הנסיעות (פעולה מדינית והסברתית) ובין המטרה האמיתית, יתכן שהיה נעשה נסיון לכלול במשלחות את הכוחות המעולים בכנסת. אולם אין כל יומרה כזאת. הנסיעות מתחלקות, בשיטה של „שמור לי ואשמור לך", בין הבוסים של הסיעות הגדולות, על־פי מפתח פנימי. כך הגיע גם תורו של עקיבא נוף להשתתף בשלל זה, אחרי שנטש ברגע האחרון לפני הבחירות את מורו ורבו, תמיר, שנשאר במידבר, וקפץ על העגלה המנצחת של תנועת־החרות.

אם קיווה מישהו כי הכנסת העשירית תשנה את המצב לטובה, התאכזב במהירות־שיא. עברו רק חודשים מעטים מאז נכנסה לתפקידה, וכבר התגלו בה פרשות פליליות אחדות. חציי־תריסר מחבריה מעורבים עתה בחקירות פליליות, כולן בשל חשד של עבירות שיש עימן קלון.

הפגנת ידידות מלבבת

לא ברור אם ידעו הבוסים — וברא־שם סבידור, כי קיים צו לעיכוב־יציאה נגד הח"כ שנבחר לייצג את הרמה המוסרית והאינטלקטואלית של בית־המחוקקים הישראלי בחו"ל. אך כאשר הדבר נודע לחברי המישלחת, הם הגיבו בצורה שהיוותה ביזוי עצמי וביזוי הכנסת.

נוף הגיע לנמל־התעופה. שם נוכח לדעת כי המישטרה מודעת לצו בית־הדין, האוסר את יציאתו.

ח"כ אמיר
שמור לי ואשמור לך

יו"ר סבידור
ג'בוי לשעוריה

תגובתו היתה אופיינית: הוא השאיר את דרכונו על שולחן השוטרת, פרץ קדימה ועלה למטוס, למרות מחאותיהם החריפות של השוטרים. באותו רגע ביצע לפחות שתי עבירות: הפרת צו בית־הדין והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו.

בהגיעו למטוס התבקש לרדת ממנו. הוא סירב. המישטרה, מצידה, סירבה להניח למטוס להמריא. ואז קרה דבר חמור אף מהתנהגותו המבישה של נוף עצמו.

ח"כ ז'ק אמיר, שהוא לכאורה חבר של סיעה יריבה ואיש־האופוזיציה, קפץ בזעם ואיים שאם לא יניחו לנוף להפר את החוק ולנסוע, לא ייסע גם הוא. היתה זאת הפגנת־ידידות מלבבת מצד הח"כ שהתפרסם, בשעתו, כידידו הנאמן של פלאטו־שרון, ושיש לו, כנראה, מושגים משלו על היחסים בין החוק ובין הח"כים.

סערה מעל לעננים

אם לא היה בהתנהגותו של אמיר כדי להפתיע, הרי מדהימה התנהגותו של יושב־ראש הכנסת.

לפי תקנון הכנסת, „יושב־ראש הכנסת... ישמור על כבודה." איך שמר מנחם סבידור על כבוד המוסד שהוא עומד בראשו, אחרי שהוברר לו בעליל כי חבר־המישלחת שלו הפר את החוק, התעלם מצו של בית־מישפט, פרץ בכוח בנמל־התעופה והכשיל את השוטרים, המופקדים על שמירת החוקים שנתקקו בכנסת? הוא התערב, תבע מן השוטרים להניח לנוף ולבסוף הביא להתערבות נחפזת של מישרד־המישפטים, שהורה לשוטרים הנדהמים והנזעמים להניח לח"כ לטוס.

כך נוצר מצב מישפטי מסובך ביותר (ראה מיסגרת). כי חוק חסינות חברי־הכנסת נתקק לפני שלושים שנה, כשלא עלה על דעת איש בכנסת ובמדינה כי לבית־המחוקקים עלולים להסתנן יסודות פליליים, נוכלים בינלאומיים ומקומיים. משום־כך אין בחוק סייגים למניעת ניצולו לרעה לשם הפרת־חוק פשוטה.

אולם במשך שלושים שנים אלה הידרדרו החיים הפרלמנטריים בצורה שטישטשה את הגבולות בין הכנסת והעולם התחתון. הרמה האישית בכנסת הידרדרה לתהום. מדי פעם מתגלים פרטים על העבר וההווה של חבר־כנסת, הגורמים לדמוקרט הגון להסמיק מבושה. כאשר פרטים אלה מתפרסמים בחו"ל, הם ממיטים חרפה על המדינה כולה. בארץ הם מערערים את יסודות האמון בכנסת, ובכך הם מסכנים את עצם קיומה של הדמוקרטיה.

היה לפרשה צד פיקנטי, שהתאים לקו־מדיה זולה. נוף לקח עימו לטיול המהנה את האשה הידועה עתה בציבור כאשתו. הוא לא ידע כי באותו מטוס נמצאת גם אשתו החוקית. כך המריאה השלישיה כולה למרום — והמשיכה מעל לעננים בוויכוח הנוגע, כשמירה נוף מוחה בתוקף באוזני היו"ר המעופף של הכנסת על התנהגותו.

לא היה זה קטע מסרט מסוג ב' — אלא תמונה מחיי הפרלמנט הישראלי, בשבוע שבה סיפחה הכנסת את רמת־הגולן למדינה וגרמה לסערה עולמית.

הצד המישפטי: חסינות רחבה מדי?

כאורה, זה פשוט מאוד. מגיע אזרח לנמל־התעופה, ומוצא כי יש נגדו צו־עיכוב־יציאה מן הארץ. מישטרת־הגבולות מונעת את עלייתו למטוס, והוא חוזר הביתה.

צו־עיכוב־יציאה מהארץ אינו בא בהפתעה לאדם. שכן מייד אחרי שבית־המישפט מוציא צו כזה, הוא מעביר את העתקו לידי האדם המנוע מלנסוע, כדי שיוכל להתגונן מפניו. אם בכל זאת בוחר האזרח להתעלם מהצו, בתיקווה שמזלו ישחק לו, או שמישטרת־הגבולות תתרשל בתפקידה, לא יופתע כאשר תימנע יציאתו מן הארץ. ואם ינסה להתחכם עוד יותר ולעלות למטוס בגניבה, בניגוד להוראת השוטרים, הוא ייעצר — אפילו בכוח — יורד מן המטוס ויועמד לדין.

כל הפרוצדורה הזו, הפשוטה וטיבעית כל־כך לגבי אזרח רגיל, משתבשת לגמרי כאשר מדובר בחבר־כנסת, כפי שהתגלה במיקרהו של ח"כ עקיבא נוף. בית־המישפט היה מוסמך להוציא נגדו צו־עיכוב־יציאה מהארץ, מכיוון שצו זה הוצא בענייני־אישות, לפי בקשת אשתו, שדאגה לתשלום דמי־המזונות של בתם. בעניינים אלה אין לח"כ כל חסינות שהיא, ועליו להיכנע לפסיקת בית־המישפט.

אילו היה עקיבא נוף נוסע לחו"ל בנסיעה פרטית, בלי קשר לתפקידיו בכנסת, יתכן שהעניין היה פשוט יותר, ולא היו מתעוררות בעיות מישפטיות מיוחדות. אך כאשר הח"כ נמצא יחד עם חבריו במישלחת פרלמנטרית רשמית, שוב אין הוא אזרח רגיל.

חוק חסינות חברי־הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א—1951, מעניק בסעיף 1 חסינות מוחלטת לחברי־הכנסת על מעשים שעשו במילוי תפקידם או למען מילוי תפקידם. החוק לא נחקק להגנתם של חברי־הכנסת האינדיוידואליים, אלא להגנתה של הכנסת, כדי למנוע שיבושים בפעולותיה. לכן אין גם כל אפשרות לוותר על חסינות זו. ברגע שמונה ח"כ נוף על־ידי הכנסת כנציגה במישלחת רשמית — אפילו זו מישלחת מיותרת, המאפשרת טיול־חורף לחברי־כנסת שהמדינה רוצה ביקרם — הוא חסין מכוח סעיף 1 לחוק־החסינות. יתכן מאוד כי למען מילוי תפקידו זה במישלחת הרשמית מותר היה לו לעשות מה שעשה כדי להגיע למטוס ולמלא את שליחותו.

מדוע נקט הח"כ בדרך זו, ולא פנה בעוד מועד לבית־המישפט כדי לבטל את הצו נגדו — הפיתרונים לח"כ.

כך, למרות שצו־עיכוב־היציאה מן הארץ הוצא באופן חוקי, ואין לח"כ חסינות נגדו, ואפילו ידע על קיומו קודם נסיעתו לנמל־התעופה, יתכן שתעמוד לו חסינות מלאה, מכיוון שנסיונו להגיע למטוס היה „למען מילוי תפקידו כחבר־כנסת" כדי להשתתף במישלחת הרשמית.

אם גם נביא את המיקרה עד אבסורד, ונאמר כי כדי להגיע למטוס תקף חבר־הכנסת את השוטר שעצרו, גרם לו חבלות, והצליח לחמוק למטוס, יתכן שגם או עדיין היתה עומדת לו חסינותו. גם אילו רצח הח"כ את השוטר שעמד בדרכו בעת מילוי תפקידו הפרלמנטרי — יתכן שגם אז היתה עומדת לו החסינות. המיקרה הזה יצביע שוב על־כך שחוק חסינות חברי־הכנסת הוא רחב מדי וכוללני יותר מן הדרוש. בסיפרו של הפרופסור אמנון רובינשטיין, המישפט הקונסטיטוציוני של מדינת ישראל, הוא אומר בעמוד 261: „חסינות רחבה זו (החסינות לפי סעיף 1 לחוק) לא חלה על הבעת דיעה בעל־פה ובכתב בילבד, אלא אף על מעשה שנעשה. אין היא מוגבלת לפעולות שנעשו בכנסת, אלא אף חלה, מחוצה לה, יתר־על־כן, החסינות תופסת לא רק כאשר מדובר על פעולות שנעשו במילוי תפקיד, אלא אף למען מילוי תפקיד". מבחינה זו הרחיקה מדינת־ישראל לכת בהגנה שהעניקה לחברי־הכנסת, ויש סוברים שהרחיקה לכת מעבר לתחום הרצוי."

יש לשער כי גם השוטר וגם הקצין של מישטרת־הגבולות, אשר נתקלו בהתנגדותו של נוף כשביקשו להורידו מן המטוס, לא ידעו את פרטיו העדינים של חוק חסינות חברי־הכנסת. הם רק ידעו כי בידם צו־עיכוב־יציאה ולפניהם חבר־כנסת המסרב להיכנע לו. על־כן פנו מייד ליועצת המישפטית של המישטרה, וביקשו את חוות־דעתה באשר להמשך פעולתם. גם היועצת לא היתה בטוחה במהלכיה, והיא פנתה לסגנו של היועץ־המישפטי־לממשלה, יורם בר־סלע. כאשר שמע זה את העובדות שהונחו לפניו, ונשאל באופן ספציפי אם יש אפשרות להשתמש בכוח כדי להוציא את חבר־הכנסת מן המטוס, בדק בר־סלע את הסעיף המדבר על מעצרם של חברי־כנסת. שכן רק בעת מעצר מותר לשוטר להשתמש בכל האמצעים הסבירים הדרושים לביצועו, כולל בכוח. אך חוק חסינות חברי־הכנסת מגן עליהם גם מפני מעצר.

חברי־כנסת חסינים מפני מעצר, מילבד מיקרה אחד, כאשר הם נתפסים בשעת ביצוע פשע, שיש עימו שימוש בכוח, הפרעת השלום או בגידה. כך אומר סעיף 3 לחוק־החסינות. כאשר בדק בר־סלע את העבירות לכאורה, שאותן ביצע ח"כ נוף בעת עלייתו למטוס, מצא כי אף אחת מהן אינה בגדר „פשע". שכן העבירה של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו אינה „פשע", אלא עבירה קלה יותר, הקרויה „עוון". גם שיבוש הליכי מישפט או הפרעה לשליח בית־דין, שאולי גם הן מתאימות לעובדות המעשה, הם עוונות ולא פשעים.

מכיוון שלא היתה זכות לעצור את הח"כ, הורה היועץ־המישפטי למישטרה שלא להוריד את הח"כ בכוח מהמטוס, ולהניח לו לטוס עם יתר חברי־המישלחת. בר־סלע גם הורה למישטרה לפתוח בחקירת המיקרה, כדי לברר אם לא בוצעה כאן עבירה פלילית כלשהי — אולי אחד מהעוונות שנזכרו לעיל — ולהגיש את תיק־החקירה השלם ליועץ המישפטי. אם יתגלו ראיות לכאורה על עבירה, שאין לצידה חסינות לחבר־הכנסת, יפנה היועץ־המישפטי לכנסת, ויבקש את הסרת חסינותו של הח"כ.

יתכן כי התנהגות כזו של חבר־כנסת, שהוא גם עורך־דין במיקצועו, היתה מזעזעת את הציבור במדינה מתוקנת. אבל במדינת־ישראל, שבה הורשעו שני ח"כים בענייני שוחד, וחבר־ממשלה עומד בפעם השנייה לדין בהאשמה חמורה, יעברו בוודאי לסדר־היום גם על התנהגות כזו, שכל אזרח אחר היה משלם עליה בעונש ובמעצר.

אילנה אהן ■

מאיר וילנר:

„תושבי פולין מרוצים מאוד מהמצב!"

המצב בפולין מעורר חרדה במערב. מבחוץ נראה שמה שקורה שם אינו מוצא־חן בעיני איש — רק בעיני השילטונות ובעיני ברית־המועצות. לחבר־הכנסת מאיר וילנר (רק"ח) דעה שונה בתכלית.

● **מר וילנר, מה בדיוק קרה בפולין?**

נשקפת סכנה מוחשית למישטר הסוציאליסטי. מטרת מנהיגי סולידריות לא היתה דמוקרטיזציה או יישום זכויות האיגוד, כי את זה הם השיגו. מטרתם היתה — כפי שנתגלה בפגישה החשאית שקיימו ושהוקלטה על־ידי נאמני הסוציאליזם — למגר בכוח את השילטון ואת המישטר, כדי להרוס כליל את הכלכלה ולנתק את פו־לין מברית־ורשה.

● **מה היה קורה, לדעתך, אילו הצליחו אנשי „סולידריות" לבצע את שאתה מייחס להם?**

זה היה מביא אסונות על העם הפולני ומסכן את השלום באירופה ובעולם. לכן אני רואה בהקמת המועצה הצבאית, על דעת המיפלגה והממשלה, מיבצע להצלת הסוציאליזם והשלום באירופה.

● **לפי הדיווחים הבאים מפולין, הצבא והממשלה אוסרים עשרות אלפי אנשים. בהתי־נגשויות עם פועלים הצבא הורג אזרחים.**

הידיעות מצוצות מהאצבע.

● **איך אתה יודע?**

סוכנויות הידיעות מכחישות בעצמן את הידיעות שהן מוסרות. הנה בשמונה בבוקר מסרו ידיעה על אנטי־שמיות בפולין, בצהריים אמרו שהידיעה לא היתה מבוססת.

● **מהם מקורות המידע שלך?**

מפולין.

● **איך מגיע אליך המידע?**

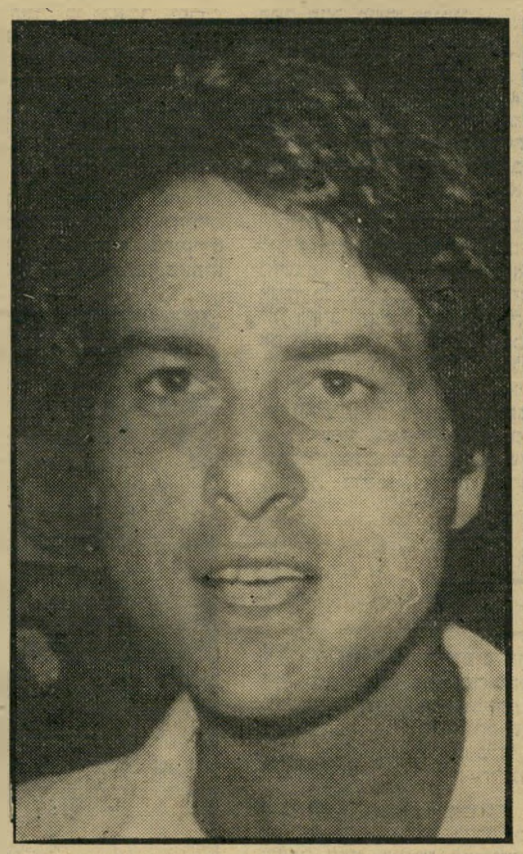
בטלפון. אני משוחח עם אנשים היודעים את המצב, ולא עם פליטי סולידריות, המגיעים לשוודיה.

● **אתה בעד התערבות סובייטית בסיגנון פרג?**

לא עומדת בכלל שאלה כזו. הפולנים יכולים לפתור את הבעיות בעצמם. מתברר שסולידריות היתה בלון נפוח, שפוצץ את עצמו.

● **העם בפולין מרוצה שהממשלה החליטה להילחם ב„סולידריות"?**

בוודאי. העם בפולין מרוצה מאוד מהמצב. הפולנים לא רצו במיגור הסוציאליזם. הם לא מעוניינים בניתוק מברית־המועצות.

דודו טופז:

„כעת יישנו את שם החוכנית לצ'א מזה!"

דודו טופז יפה כמו תמיד. לבוש בחליפת קורדרוי אפורה וחולצה בצבע תכלת, כמו תלמיד בית־ספר, דקות ספורות לפני תחילת צילומי התוכנית „צא מזה".

● **דודו אתה מתרגש?**

ועוד איך.

● **אתה חושש?**

לא, הקהל סלח לי. הרגשתי את זה בהופעות ואני מרגיש את זה כעת. כשנכנסתי לאולפן כדי לראות מאיפה אני נכנס ולכוון מצלמות הקהל פרץ במחיאות כפיים סוערות. הקהל סלח לי. כמה זמן אני יכול להיענש על מישפט אחד?

● **שמחת כשהוחלט להחזיר אותך לתוכנית?**

יצאתי מהארץ כדי להירגע, הייתי בניו־יורק בדירה משגעת של חברים שלי במנהטן, ופיתאום, בשמונה וחצי בבוקר, צילצל הטלפון ונאווה כהן, המפיקה של צא מזה, היתה על הקו: „דודול'ה," היא אמרה לי, „בוא הביתה להנחות את התוכנית." הייתי קצת בשוק, אבל לא אמר־תי תיכף כן.

היו לי שתי בעיות: אל"ף, רציתי להיות בטוח שאני לא פוגע ביהודה, בי"ת, רציתי לדעת לכמה זמן אני מחליף אותו. היא הבטיחה לצלצל שוב. כשאמרה לי בפירוש שיהודה לא ייפגע ושאני אנחה את התוכנית עד סוף הסידרה הזו, כלומר, עד אפריל, הסכמתי לחזור.

● **על חשבונך?**

לא, הטלוויזיה שילמה לי את הכרטיס.

● **„צא מזה" היתה אמורה להיות התוכ־נית שלך, ובעת משייך אותה הקהל ליהודה ברקן. מה אתה מתכוון לעשות כדי שהתוכנית תזוהה להבא איתך?**

לשנות את שם התוכנית מצא מזה לצ'א מזה.

ארל ויליאמס:

„אני שמח שחזרתי למכבי תל־אביב!"

בסוף עונת־הכדורסל הקודמת אמר לי ארל ויל־יאמס, שאם יבקשו ממנו יפה, הוא ישאר, למרות אינ־מיו, במכבי תל־אביב. הוא סיפר לי עד כמה נקשר לארץ ולקבוצה. השבוע, אחרי ההצלחות שלו בשני המישחקים על גביע אירופה לאלופות, טילפנתי אליו ושאלתי:

● **במבט לאחור, אתה מרוצה שהחלטת להישאר במכבי תל־אביב?**

ועוד איך. אני מרגיש במכבי מצויין. הבעיות האי־שיות שלי והבעיות שלי עם הקבוצה נפתרו. אני מרגיש שהקהל אוהב אותי. אנשים בבנק, ברחוב, בכל מקום, טופחים לי על השכם ואומרים: היי, ארל. עלא־כיפאק ארל! וזה עושה טוב על הנשמה.

● **אתה בריא?**

כואב לי בגב ואני מקבל טיפולים פיסיוטרפיים. אבל חוץ מזה אני מאה־אחוז בריא.

● **שיהיה לך בהצלחה גם במישחקים הבאים.**

תודה רבה.

„תודה רבה", הוא אמר בעברית ואת „עלא־כי־פאק" — ביטוי ערבי — הוא השמיע במיבטא אמרי־קאי בולט.

מפז"ל?

(המשך מעמוד 71)

חברי סיעות נוהרים לתוך האולם הצר. בן־נתן וגורג תפסו את מקומותיהם בשולחן הנשיאות, והראשון קרא להמר להביא את הצעת ההחלטה לפני הוועד־הפועל. הפעם לא היה המר משועשע כל־כך. כאשר אמר כי הוחלט לצרף חבר שביעי לוועדה, מעדות־המיזרח, וניסה להציג זאת כיוזמתו שלו, פרצו העסקנים העדתיים של סיעת למיפגה בזעקות־מחאה עזות. המר איבד את עשתונותיו, והשיב להם בצעקות משלו: „מה אמרתי?" קרא לעברם, „מה אמרתי שאתם צועקים כל־כך?"

הוועדה מונתה על־פי החלטת הוועד־הפועל, ובהרכב שעליו הוסכם בין ה־סיעות. הצעה להגדיל את הוועדה ולכלול בתוכה נציגות רחבה יותר של עדות־המיזרח, זכתה לקול בודד, קולו של ה־מציע.

לאיש במפד"ל אין אשליות רבות באשר ליכולתה של הוועדה הזאת להכריע בשאלות השנויות במחלוקת. „צריך לקרות נס חנוכה, ולמפד"ל היפה כמו שראינו אותה היום זה לא מגיע," אמר אחד מהקיבוצניקים הדתיים שהת־בוננו במתרחש בתימהון מהול בבושה. ועדה שלכל אחד מחבריה יש זכות וטו היא מירשם בטוח לכישלון, אומרים ב־מפד"ל. ממילא ייגמר הכל בין המר ובן־נתן, אם ייגמר בכלל.

עוד יומיים לפני כינוס הוועד־הפועל, ביום השלישי בשבוע שעבר, נדמה היה שהכל הסתדר. בן־נתן והמר סיכמו ביני־הם, שהצעירים ימחלו על כבודו של הרב חיים דרוקמן, ויוותרו על תביעתם לתיק הדתות שבו יהיה דרוקמן שר־בפועל, ואילו למיפגה תוותר בעניין שיטת ה־בחירות. אך המר אמר לבן־נתן שעליו להתייעץ עם חבריו, ולמחרת בבוקר ביקש פגישה עם בורג.

„מחפשים תירוצים"

בורג לא ידע על הסיכום שהושג ערב קודם בין המר ובן־נתן, מכיוון שלבן־נתן אין טלפון בביתו. המר ובורג נפגשו, אך קודם לסיכום אמר בורג שעליו להת־ייעץ עם חבריו, וטילפן לבן־נתן שכבר הגיע למישרדו. מזכ"ל הפועל המיזרחי נדהם כאשר שמע על הפגישה הנוספת, בין בורג להמר, ובורג חזר מייד והודיע להמר שאין סיכום.

המאבק במפד"ל אינו מתנהל בכסיות של משי. כאשר נשאל המר לא מכבר בראיון עיתונאי מה יעשה אם לא תתקבל עמדתו, השיב: „במיקרה כזה אראה את עצמי ואת אלה התומכים בדרכי במפד"ל כי־מפד"ל האמיתית, ואעשה את כל הצעדים הללו באופן חד־צדדי," ואילו רפאל בן־נתן אמר: „צבולון המר משתוקק בכל מאודו להדיח את ד"ר בורג ולרשת את מקומו — אלא שהוא יודע כי אין זה מחוכם לומר את האמת מכיוון שלא יוכה לתמיכה — אז פשוט מחפשים תירוצים."

אך גם בן־נתן אינו מגלה את כל האמת. לכאורה, ברור להמר כי כאשר יפרוש בורג, ממילא תיפול ההנהגה בידיו כפרי בשל. בסיעתו שלו אין לו מתחרים. לבן־מאיר אין גב במיפלגה, והוא תלוי בהמר. מזכ"ל המפד"ל, השלישי בטריאומוויראט המוביל של סיעת הצעירים, הוא דני ורמוס. איש אינו רואה בוורמוס מועמד רציני להנהגה.

דרוקמן אומנם ניצב לפני המר ברשימת המפד"ל, אך דרוקמן כבר הצליח להוכיח את חוסר מיומנותו הפוליטית במיקרים רבים. עתה הוא עושה זאת שוב, כשהוא מניח להמר לנהל את המאבק נגד למיפגה תוך שימוש בו כעילה למאבק.

מתחת למדרגות שר־התיעוד זבולון המר נמלט אל מתחת למדרגות, שם הוא ניצב עד ששר־הפנים יוסף בורג ירד מן האולם כדי לפייסו ולהעלות אותו עימו אל אולם הישיבות של הוועד־הפועל.

סלומון המפחיד

הסיכה לעיתוי המאבק ולנכונותו של המר לאיים בפילוג, היא כפולה. הוא חושש מבחירות שבהן עלול להתברר כי כוחם של הצעירים דל, אך יותר מכך הוא חושש מצמיחת הנהגה חדשה וצעירה בסיעת למיפגה.

צוות ההנהגה של למיפגה, שכלל עד לאחרונה רק שלושה — הד"ר יוסף בורג, הח"כ אברהם (אברהמ'לה) מלמד ורפאל בן־נתן, התרחב לאחרונה. נוספו אליו שניים. האחר הוא ראש־עיריית שבריה, יגאל ביבי, שאותו מייעדת למיפגה לרשת את אהרון אבו־חצירא כמנהיג המוכר של בני עדות־המיזרח במפד"ל. לצעירים אין תשובה לביבי. אך יותר מביבי מפחיד את המר הרב משה סלומון.

סלומון, המזוקן, בן ה־48, הוא כמעט אלמוני בציבור הרחב, אך במפד"ל הוא מוכר היטב. עד כדי־כך הוא מוכר, שב־ישיבת הוועד־הפועל טרח מישהו להפיץ בין אנשי המפד"ל כתב־פלסתר נגדו, ובו טענות על־כך שלא שירת בצה"ל. טענה זו אינה נכונה, כמו טענות אחרות בכרוז.

סלומון הוא רבה של הישיבה הסכנו־לוגית של בני־עקיבא בפתח־תיקווה, ש־נחשבת להצלחה גדולה. הוא מקובל על אנשי כל הסיעות במפד"ל, ויש לו ידידים גם בקרב הצעירים. להמר היה ברור כי אם ינתן לסלומון להתמנות כמנכ"ל מישרד־הדתות, הוא עשוי להצליח בתפקידו, ולצאת מאלמוניותו. המר מבקש למנוע צמיחת מתחרה משורות למיפגה בכל מחיר — ואפילו במחיר איום בפילוג. המר, שמכיר את רגישויותיהם של עסקני ה־מפד"ל, חושש במיוחד ממתחרה שהוא רב.

קורטוב של דת

בן־מאיר ודני ורמוס חוששים מסלו־מון ומביבי אף יותר מהמר עצמו. הם יודעים כי למנהיגם מובטחת מישרת שר בכל מיקרה, אך חלומותיהם שלהם להתקדם בתפקידיהם יתנפצו על סלעי למיפגה, אם תצליח סיעה זו לבנות הנהגה חדשה.

ביניתיים נדחתה ההכרעה במפד"ל. ה־צעירים היו מוכנים ללכת ביום החמישי שעבר למה שאנשי למיפגה מכנים „הצ־בעת התאבדות". אנשי למיפגה אומרים זאת משום שלהם ברור שיש להם רוב. בהצבעה זאת היו הצעירים יוצאים לרא־שונה לקרב חזיתי מו להד"ר יוסף בורג, ואילו היו מנצחים, פירוש הדבר היה — הדחת בורג.

חלק מהצעירים, הסבורים שהרוב נמצא בכיסם שלהם, מצטער על הצעת הפשרה, שאילצה אותם, לקבל את הקמת ועדת־הבוררות. בכל מיקרה יהיה על הוועד־הפועל להכריע.

מחשבי החישובים בסיעת הצעירים טוע־נים, שאם תתמודד סיעת למיפגה לבדה בבחירות, לא תזכה ביותר ממנדאט אחד או שניים. הצעירים, מצידם, מקווים לשוב ולהתאחד עם תמ"י של אבו־חצירא, ו־מקווים להשיב אליהם את הקולות שאיבדה המפד"ל לטובת הליכוד והתחייה.

בסיעת למיפגה טוענים לחשבון אחר. שם אומרים שתוצאות הבחירות האחרו־נות מורות שהגרעין הנוקשה של מצביעי המפד"ל מורכב מאנשי למיפגה, ולא יהיו מצביעים רבים שיצביעו בעד המר, שהוא העתק חיוור של מנחם בגין ואריאל שרון מהליכוד, או חנן פורת וגאולה כהן מ־התחייה, בכל מה שקשור בלהט לאומני עם קורטוב של דת. **שלמה פרנקל**

המפד"ל: יחסי הכוחות

מונת המצב במפד"ל מבחינת יחסי הכוחות היא נזילה למדי, וקשה לדעת בידי מי נתון הרוב — המר והצעי־רים או בורג וסיעת למיפגה. יחסי הכוחות נקבעו עוד ב־1978, כאשר הגיעו הסיעות השונות להסכם ביניהן, כדי למנוע בחי־רות. הבחירות לא נמנעו, מכיוון שסיעה אחת, פז, לא קיבלה את הסיכום, והתמו־דדה בבחירות נגד כל הסיעות האחרות שהיוו גוש אחד. כתוצאה מכך, וכתוצאה מ„טעות" בחישוב חלוקת המנדאטים על־פי אחוזים, נוצר במפד"ל מצב מוזר, כאשר יש יותר מ־100%.

חלוקת הכוחות היא זו: למיפגה היא הסיעה הגדולה ביותר, ולה 30%. אחריה באה סיעת הצעירים, שלה יש 18%. לאלה הצטרפה סיעתם של זרח ורהפטיג ואליעזר גואלמן, שלה 12%. לנשות הפועל המיזרחי יש 9%, למושבי הפועל המיזרחי יש 10.5% ולקיבוצים יש 5%. לסיעת פז, שהתמודדה לבדה בבחירות, יש בוועד־הפועל 10 צירים מתוך 272 — פחות מ־4%.

סיעת ליכוד־יתמורה היא הבעייתית ב־יותר. לרשותה יש, לכאורה, 20%. אך רפאל בן־נתן מסיעת למיפגה טוען, כי 22 מחברי הוועד־הפועל מסיעה זו הם למעשה אנשי תמ"י, ואין להם זכות בחירה במפד"ל. יתר אנשי למיפגה מחולקים בין הצעירים ולמיפגה, ובינתיים לא נר־אה כי מאמציו של דויד גלאס להחזיר לפעילות את הד"ר יצחק רפאל ולהחיות את הסיעה עולים יפה.

הצעירים טוענים כי אנשי הסיעות ה־קטנות תומכים בהם, ולכן מצוי הרוב ברשותם. אך ממש כך טוענים גם בסיעת למיפגה. הללו מודים שבהנהגות של ה־סיעות הקטנות יש רוב לתומכי המר, אך בין העסקנים מן השורה יש תומכים רבים לבורג.

בינתיים אנשי הסיעות הקטנות הם „לשון המאזניים", ומנסים לדחות את ה־הכרעה ולמנוע את העימות הגלוי בין שתי הסיעות הגדולות. הסיעות הקטנות חוששות משתי אפשרויות, האחת גרועה מרעותה: אם תתקבל שיטת ההצבעה ש־מציעים הצעירים — בחירות אישיות־דמוביות, יישחקו הסיעות הקטנות. לעומת זאת, קבלת שיטת ההצבעה שמציעה למיפגה — בחירות אישיות־יחסיות, עלו־לה להוביל לפילוג, מכיוון שהצעירים אינם מסכימים לה.

מגיע לי להיות מאמן

(המשך בעמוד 58)

דות לכדורגל תפנה אליך ותציע לך לאמן את הנבחרת?

אני מוכן להקשיב, לשמוע ולשקול. אני לא אומר שאקבל כל מה שהם יציעו. אם יחליטו עלי, אני מספיק מבוגר כדי לה־גיד להם מה הם התנאים שלי. התוזה שלי עם הפועל תל־אביב פוקע בקרוב. הודעתי להם שלא אמשיך לאמן, שיחפשו מאמן בעל רמה. בניתי להם קבוצה, אני את שלי עשיתי.

● מה יקרה אם לא יוצע לך לאמן את הנבחרת?

אמצא קבוצה אחרת. פה ושם פונים אלי ואומרים לי: דויד, תיקח אותנו ב־חשבון.

● מה דעתך על פרישתו של גיורא שפיגל מהכדורגל?

הוא מאלה שיש להם ראש על הכת־פיים. הוא לא אמר הכל, הוא פיקח ואומר רק מה שמשתלם לו להגיד. כמו שאני מכיר את גיורא, הפרישה היא סופית. הוא בתור רציני, הוא לא עושה צחוק מהעבודה.

● מה דעתך על כך שמוטי"ה שפיגלר החליט לחזור לשחק?

גם הוא מהחכמים, והוא יודע מה שהוא עושה. אם הוא עשה טעות, את זה נראה אחרי המישחק בשבת.

● הוא לא מבוגר מדי לכדור־רגל?

גם יוהן קרוייף חזר למיגרש והצליח. הכל יחסי. אין סיבה שמוטי"ה לא יצ־ליח. יכול להיות שלבית"ר תל־אביב חסר מנהיג — הם במצב קשה, הם מנסים כל דבר כדי להצליח.

● ומה יקרה אם שפיגלר הגדול לא יהיה בשבת מה שהיה פעם?

מי זוכר לו את הזוהר? ומי יזכור לו את הפאשלות?

● מה דעתך על התנהגות הי־אוהדים של בני־יהודה במישחק נגד הפועל תל־אביב לפני שבוי־עיים?

אני מאוד מכבד את קבוצת בני־יהו־דה, בייחוד את המנהלים שלה. כמה גור־מים, שקוראים לעצמם אוהדים, יכולים להרוג את כל הקבוצה. לבני־יהודה קשה להשתלט על האוהדים שלה — הם סמל של שכונה שלמה, בהתיקווה הכל מתרכז סביב הקבוצה. כשהקבוצה מפסידה האו־הדים מתוסכלים. צריך יותר הסברה מצד האגודה לאוהדיה, צריך לארגן אחרת את הישיבה של הקבוצות במיגרש. לא ייתכן שקבוצה אורחת תשב בקצה המיגרש, וכשהשחקנים עוברים למקומם יספגו את כל הקללות שבעולם. למה השחקנים המת־חרים צריכים לעבור את הוויה־דולורוזה של יריקות, עלבונות, אבנים. צריך שוט־רים שיגנו על השחקנים.

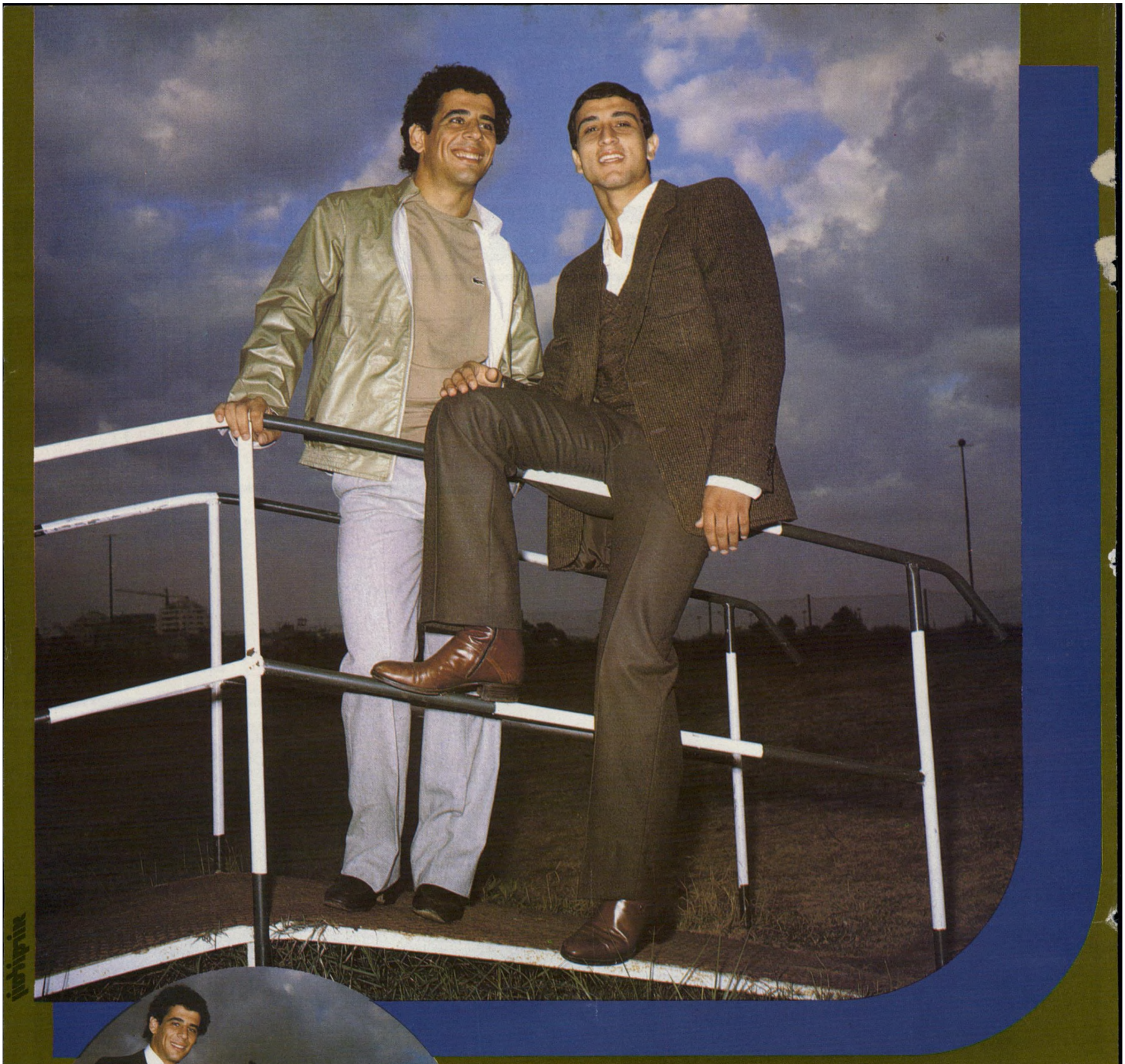
● האם מה שקרה בשבת זו תופעה שכיחה בכל מיגרשי הכדור־רגל?

מרבית האוהדים הם כאלה, לא רק או־הדי בני־יהודה.

צריך לשנות את האווירה במיגרשים. הרי כולנו חיים מכדורגל, האשמה בהש־תוללות בהתיקווה לא היתה בקהל. או־הדים לא שקולים ולא שפויים זרקו קצת אבנים וירקו, אך גם השופט היה אשם. יש שופטים שיש להם אוטוריטה, שאינם נגררים אחרי הקהל, שאינם ממהרים להו־ציא כרטיס אדום או צהוב.

איגוד־השופטים לא יכול לתת סוכרייה לאיזה שופט צעיר, כדי לקדם אותו על חשבון הקבוצות. השופט פרוסט לא ידע לשפוט. הוא ראה ששחקן רץ עם כדור ודוחף את סיני, סיני נתן לו מכה — ומייד השופט מוציא צהוב נגד סיני. ראיתי שופטים שיודעים להרגיע לא על־ידי כרטיסים צהובים. צריך לעשות מק־סימום כדי להתאים שופט למישחק.

לכתבי־הספורט יש אינטרסים. הם מנסים לדחוף אנשים שלהם למישרות בכירות

בואו להתלבש עם האלופים

משה סיני ושבתאי לוי כוכבי הכדורגל מציגים את הנבחרת של "אופנת סגל":

LACOSTE – **FRANCE**
LOUIS FERAUD – **FRANCE**
VAN GILS – **HOLLAND**
SIDI FACIS – **ITALY**
HOM – **FRANCE**
WOLSEY – **ENGLAND**

אופנת סגל
אלופי האופנה
רח' העליה 10-8-6 תל-אביב

ומיטב תוצרת הארץ באיכות יצוא.

שנה 46 המחיר: 20 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

80 עמודים

כ"ז כסלו תשמ"ב, 23.12.1981 מיספר 2312

העולם הזה

הכנסת מתבזה

שערורית נוף

מירה
ועקיבא
נוף